

**PLAN
URZĄDZENIOWO-ROLNY**

**GMINA
BARUCHOWO**

Toruń, październik 2005

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	strona
1. Cel i zakres opracowania	1 - 2
2. Podstawa opracowania	2
3. Metodologia sporządzania planu urządzeniowo rolnego	2 - 4
II. Analiza stanu istniejącego jako fundamentu dla wielofunkcyjnego rozwoju wsi	
1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego	5
1.1. Ogólna charakterystyka gminy	5
1.2. Ukształtowanie terenu	5 - 6
1.3. Budowa geologiczna	6
1.4. Wody powierzchniowe i podziemne	7 - 8
1.5. Klimat	9
1.6. Gleby	10
1.6.1. Jakość gleb	10
1.6.2. Kompleksy glebowo rolnicze	9 - 10
1.6.3. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej	12
1.6.4. Kwasowość i skażenie gleb	12 - 13
1.7. Surowce naturalne	13 - 14
1.8. Krajobraz	14 - 15
2. Stan i struktura ludności wiejskiej	16
2.1. Wielkość i gęstość zaludnienia	16
2.2. Struktura wieku i płci	17
2.3. Poziom wykształcenia	18
2.4. Zatrudnienie i poziom bezrobocia	19
3. Organizacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej	20
3.1. Użytkowanie gruntów	20
3.2. Gleboznawcza klasyfikacja gruntów	21
3.3. Władanie gruntami	22
3.3.1. Struktura władania gruntami ogółem	22
3.3.2. Struktura użytkowania gruntów w sektorze publicznym	23
3.3.3. Struktura użytkowania gruntów w sektorze prywatnym	24
3.4. Struktura gospodarstw rolnych	25
3.4.1. Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych	25
3.4.2. Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych	26
3.4.3. Struktura gruntów dzierżawionych przez gospodarstwa rolne	27
3.4.4. Analiza położenia ekonomicznego gospodarstw	28 - 30
4. Produkcja rolnicza	31 - 32
4.1. Ogólne uwarunkowania	31 - 32
4.2. Produkcja roślinna	33
4.3. Produkcja zwierzęca	34
5. Obsługa rolnictwa	35

5.1. Obiekty obsługi rolnictwa	35
5.2. Wyposażenie gospodarstw w sprzęt mechaniczny	36
6. Infrastruktura techniczna obszarów wiejskich	
6.1. Wyposażenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej w infrastrukturę techniczną	37
6.1.1. Melioracje podstawowe	37
6.1.2. Melioracje szczegółowe	38
6.1.3. Drogi transportu rolnego	39
6.2. Wyposażenie wsi w infrastrukturę techniczną	40
6.2.1. Sieć wodociągowa	40
6.2.2. Sieć gazowa	41
6.2.3. Sieć energetyczna	41
6.2.4. Sieć telefoniczna	41
6.2.5. Gospodarka ściekowa	42
6.2.6. Gospodarka odpadami stałymi	43 - 44
7. Infrastruktura społeczna	45
III. Ustalenia planu urządzeniowo-rolnego	46
1. Plan urządzeniowo-rolny , a istniejące opracowania dotyczące obszaru gminy...	46 - 47
2. Kształtowanie krajobrazu i środowiska przyrodniczego	48 - 50
2.1. Walory przyrodniczo kulturowe z elementami zagospodarowania turystycznego	48 - 50
2.2. Zalesienia gruntów	51 - 52
3. Ocena warunków przyrodniczych rozwoju rolnictwa	53
3.1. Zabezpieczenia przeciwoerozyjne, zadrzewienia ochronne i krajobrazowe	53
3.2. Mała retencja	54
3.3. Ochrona walorów przyrodniczo-ekologicznych	55
3.4. Ocena wpływu otoczenia na stan środowiska przyrodniczego	56
4. Określenie proponowanych kierunków produkcji	57
4.1. Kształtowanie struktury agrarnej oraz przewidywane zmiany w powierzchni obszarowej gospodarstw rolnych	57 - 58
4.2. Możliwości przetwarzania surowców rolnych	59
4.3. Proponowane kierunki i wielofunkcyjność wsi	59 - 60
5. Zakres i wykaz zabiegów urządzeniowo-rolnych	61
5.1. Zabiegi zwiększające produktywność rolniczej przestrzeni produkcyjnej	61
5.1.1. Melioracje podstawowe	61
5.1.2. Melioracje szczegółowe	61 - 62
5.1.3. Rekultywacje	63
5.2. Zabiegi poprawiające organizację rolniczej przestrzeni produkcyjnej	64
5.2.1. Scalanie gruntów	64 - 65
5.3. Wyposażenie obszaru w urządzenia infrastruktury technicznej	66
5.3.1. Drogi transportu rolnego	66
5.4. Wyposażenie obszaru w urządzenia infrastruktury społecznej	67

6. Stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne	68
6.1. Ocena rozmiaru potrzeb wykonania zabiegów urządzeniowo- rolnych na obszarze gminy	68 - 69
6.2. Ogólne koszty i źródła finansowania realizacji podstawowych prac urządzeniowo-rolnych	70 - 73
7. Ważniejsze ustalenia planu urządzeniowo-rolnego	74 - 78
8. Literatura i materiały źródłowe	79 - 81
9. Spis map tematycznych w skali 1:68 000, format A-4	82
10. Spis tabel	83 - 84
11. Spis wykresów	85 - 86
12. Spis zdjęć	87 - 88

Załączniki

- 1. „Plan urządzeniowo- rolny gminy Baruchowo” –wersja na CD ROM dla Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Gminy Baruchowo**
- 2. Mapy glebowo-rolnicze w skali 1 : 5000**
- 3. Mapy ewidencyjne w skali 1: 5000 z naniesioną strukturą władania gospodarstw rolnych**

I. W S T Ę P

I. Wstęp

1. Cel opracowania

Głównym zadaniem planu urządzeniowo – rolnego dla gminy Baruchowo jest zapewnienie wszechstronnego, wielofunkcyjnego rozwoju wsi i gospodarstw rolnych, poprawy warunków pracy i życia na wsi, ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz zachowanie wartości kulturowych obszaru.

Podstawą takiego działania jest ustawa o samorządzie gminy z dnia 8.03.1990r. (Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591). Artykuł 7, ust.1, pkt 1,2,3 tejże ustawy precyzuje zadania Własne gminy realizowane w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty, a artykuł 18, ust.2, pkt.5 i 6 daje podstawę uchwalania programów gospodarczych. W świetle powyższych wyjaśnień plan urządzeniowo – rolny, stanowi niewątpliwie program gospodarczy. Wdrożenie planu polegać będzie na realizacji zestawu prac i zabiegów urządzeniowo – rolnych w racjonalnej, ekonomicznie uzasadnionej kolejności pozwalającej osiągnąć maksymalne efekty przy minimalnych nakładach.

Proces wdrożeniowy będzie długotrwały i wymagać będzie zaangażowania znacznych środków finansowych. Z tego względu nie będzie możliwa równoczesna jego realizacja na całym obszarze gminy. Dlatego pierwszym i podstawowym zadaniem przy opracowaniu planu będzie wyodrębnienie w oparciu o przeprowadzone studia i analizy oraz przyjęte kryteria obszarów o różnym zakresie i stopniu pilności wykonania poszczególnych prac urządzeniowo – rolnych.

Prace urządzeniowe są to zabiegi przyspieszające procesy modernizacji obszarów wiejskich. W ustawie o samorządzie wojewódzkim z dnia 05.06.1998r. – (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1590, art. 14 ust.1, pkt.6), mówi się, że samorząd województwa wykonuje zadanie o charakterze wojewódzkim w szczególności m.in. w zakresie modernizacji terenów wiejskich. Modernizacja z kolei polega na przeprowadzeniu zabiegów, które pozwolą na unowocześnianie obszarów wiejskich. Zabiegi te są o charakterze glebowo – przyrodniczym, techniczno – organizacyjnym, ekonomicznym i prawnie – administracyjnym, które wykonywane są w celu racjonalnego kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, pozwalającej na efektywne zarządzanie i prowadzenie produkcji żywności zgodnie z dyrektywami UE.

Do głównych prac urządzeniowo – rolnych zaliczyć należy :

- scalanie i wymianę gruntów,
- wyznaczenie i budowę nowej racjonalnej sieci urządzeń infrastruktury technicznej, w tym dróg dojazdowych do gruntów rolnych,
- zabiegi melioracyjne i budowę zbiorników małej retencji,
- rekultywację gruntów rolnych,
- zmianę sposobu użytkowania gruntów,
- zalesianie gruntów rolnych.

Przy realizacji wszystkich tych przedsięwzięć muszą być przestrzegane zasady ochrony środowiska i zachowana walorów krajobrazu.

Niniejszy plan urządzeniowo – rolny, posiada bardzo istotne znaczenie dla całości strategii gminy, a wraz z wejściem Polski, jak i gminy Baruchowo w struktury Unii Europejskiej, nadszedł czas dokonywania przemian na obszarach wiejskich według nowoczesnych metod. By, tego dokonać plan ustali zakres potrzebnych prac urządzeniowych niezbędnych dla wyrównywania szans rozwojowych gminy do poziomu europejskiego. Ułatwi on też zasilanie budżetu gminy funduszami strukturalnymi z przeznaczeniem na dokonywanie zmian w zakresie obszarów wiejskich.

Mając opracowany plan Wójt będzie miał materiał do wdrożenia, w którym będzie wymieniony zestaw zabiegów urządzeniowo rolnych do realizacji w racjonalnej,

ekonomicznie uzasadnionej kolejności pozwalającej osiągnąć maksymalne efekty przy minimalnych nakładach. Plan będzie również pomocnym dla Marszałka Województwa, przy podejmowaniu decyzji o różnego rodzaju dofinansowaniu inwestycji z funduszu Unii Europejskiej i budżetu państwa, o które zamierza występować gmina, zgodnie :

- rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przyjęcia Narodowego Planu Rozwoju 2004 – 2006 z dnia 22.06.2004r. (Dz. U. Nr 149, poz. 1567 z 2004r.) określające program operacyjny – restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich oraz projekt na lata 2007 – 2013,
- ustawą o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ... (Dz. U. Nr 229, poz. 2273 z 2003r., art.1), która określa zadania oraz właściwość jednostek organizacyjnych i organów w zakresie m.in. zalesienia gruntów rolnych, wspierania działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania,
- ustawą o finansach publicznych z dnia 26 listopada 1998r. (Dz. U. Nr 15 poz. 148 z 2003 r., art. 124 ust.1 pkt.11) – wydatki związane z realizacją zadań wspólnych, realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego w drodze umów lub porozumień.

2. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania jest realizacja zadania Marszałka Województwa, przez Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Bydgoszczy, na rzecz Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Zadanie to określone jest w ustawie Prawo Geodezyjne i Kartograficzne, z dnia 17.05.1989r. (jednolity tekst Dz. U. Nr 100, poz.1083, art. 7c, pkt . 4 z 2003 r.).

Realizacja zadania „ Plan urządzeniowo – rolny dla gminy Baruchowo”, nastąpił na podstawie :

- uchwały Nr XXXI / 395 / 05 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego, z dnia 28 lutego 2005r., w sprawie ustalenia stawek dotacji przedmiotowych,
- decyzji Nr 53 / 2005 Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego, z dnia 4 kwietnia 2005r., w sprawie wyboru obszaru do wykonania prac urządzeniowo – rolnych na potrzeby rolnictwa w 2005r.,
- protokołu ustaleń Nr 1 / AOW.II / 2005, z dnia 5 maja 2005r..

3. Metodologia sporządzania planu urządzeniowo – rolnego

Plan urządzeniowo – rolny jest dokumentem precyzującym pomysły na rozwój gminy na bazie występujących w niej zasobów, ludzi, tradycji i dorobku kulturowego przy uwzględnieniu zachodzących zmian społeczno – ekonomicznych.

Obejmuje on swoim zasięgiem tereny wiejskie wszystkich wsi gminy Baruchowo. Składa się z części opisowej, tabelarycznej i kartograficznej.

Część opisowa zawiera wyciąg ustaleń studialnych i programowych wyższego rzędu, wyniki własnych studiów i analiz zespołu autorskiego opracowania oraz wnioski i opis ustaleń planu urządzeniowo – rolnego.

Część tabelaryczna przedstawia wyniki liczbowe analizy stanu istniejącego i ustaleń do planu. Część kartograficzna ujmuje mapy tematyczne, mapy rozdrobnienia gruntów gospodarstw rolnych i odnowione mapy glebowo – rolnicze.

Urządzenie rolne obszaru wiejskiego należy traktować, jako proces i zespół skoordynowanych działań, złożony z trzech etapów:

- etap I – analiza – polegająca na określeniu jakości i aktualnego stanu organizacyjnego rolniczej przestrzeni produkcyjnej, jej wyposażenia w urządzenia infrastruktury społecznej i technicznej oraz ocenie możliwości wykorzystania posiadanych walorów i przeciwdziałania zagrożeniom,
- etap II – planowanie urządzeniowo – rolne – czyli przełożenie analizy na zestaw proponowanych do realizacji w pożądanej sekwencji zabiegów urządzeniowo – rolnych,
- etap III – realizacja planu urządzeniowo – rolnego – polegająca na podejmowaniu właściwych decyzji realizacyjnych. Dla urzeczywistnienia programów rozwojowych w tym etapie muszą zostać zaangażowane : fundusze strukturalne Unii Europejskiej, budżet, zasoby ludzkie, instytucje i procedury.

W całym okresie prac nad planem urządzeniowo – rolnym dla gminy Baruchowo, utrzymywane były robocze kontakty z :

- Wójtem i pracownikami Urzędu Gminy w Baruchowie,
- z sołtysami wszystkich wsi gminy,
- przedstawicielami Kujawsko Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Włocławku Oddział Zarzeczewo,
- przedstawicielami innych jednostek, z których dane były wykorzystywane do opracowania planu.

Analiza i diagnoza stanu istniejącego obszarów wiejskich gminy Baruchowo została przeprowadzona w oparciu o :

- dane ewidencji gruntów
- dane uzyskane z Urzędu Gminy Baruchowo,
- informacje uzyskane od sołtysów wsi,
- rozpoznanie obszaru gminy.

Zgodnie ze wzorcowym modelem zasad planowania rozwoju i modernizacji obszarów wiejskich, plany urządzeniowo – rolne gminy powinny w swej treści charakteryzować aktualny stan rozwoju obszarów wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy oraz zawierać scenariusz działań i prac zmieniających niekorzystne warunki gospodarowania w rolnictwie w powiązaniu z strategią rozwoju i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, a przede wszystkim z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przy opracowywaniu planu dla gminy Baruchowo, uwzględniono również opracowania dotyczące Województwa Kujawsko- Pomorskiego, Powiatu Włocławskiego i Gminy Baruchowo tj.:

- Strategię rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego – wizję rozwoju do 2010r,
- Strategię rozwoju powiatu włocławskiego – na lata 2001 – 2015
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baruchowo.

Prowadzone analizy dotyczyły :

- walorów środowiska przyrodniczego,
- organizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną i społeczną,
- produkcji rolniczej.

Dane i wskaźniki charakteryzujące tereny wiejskie gminy Baruchowo, przedstawiono w formie :

- opisu,
- tabel,
- wykresów,
- map tematycznych w skali 1 : 68 000,
- map ewidencyjnych w skali 1 : 5 000 i 1 : 11 250.

Większość analiz przeprowadzono w ujęciu obrobowym, uwzględniając dane z ewidencji gruntów.

Równocześnie z pracami nad planem urządzeniowo – rolnym wykonano aktualizację map glebowo – rolniczych dla gminy Baruchowo. Prace te wykonano w oparciu o uzupełniające operaty klasyfikacyjne, które wypożyczono ze Starostwa Powiatowego we Włocławku, Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości. Dokonano także sprawdzenia w terenie zasięgów kompleksów glebowych. W wyniku tych prac sporządzono nowe matryce map glebowo – rolniczych w skali 1 : 5000, wraz z zestawieniem kompleksów gleb dla poszczególnych obrębów Gminy Baruchowo.

Prace nad planem urządzeniowo – rolnym gminy Baruchowo zakończono w listopadzie 2005r.

II. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO JAKO FUNDAMENT DLA WIELOFUNKCYJNEGO ROZWOJU WSI

II. Analiza stanu istniejącego jako fundamentu dla wielofunkcyjnego rozwoju wsi

1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

1.1 Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Baruchowo leży w południowo – wschodniej części województwa kujawsko - pomorskiego w powiecie ziemskim włocławskim. Graniczy z gminą Gostynin i Nowy Duninów z województwa mazowieckiego oraz gminami Włocławek, Kowal i Lubień Kujawski z województwa kujawsko – pomorskiego.

W układzie administracyjnym kraju gmina Baruchowo należy do gmin o statusie wiejskim powiatu włocławskiego, będącego jednym z 19 powiatów województwa kujawsko - pomorskiego. Gmina administracyjnie podzielona jest na 15 sołectw i 19 obrębów geodezyjnych. Jest gminą średniej wielkości jej powierzchnia wynosi 10691,42 ha, użytki rolne zajmują 5 556,71 ha , w tym grunty orne 4 474 ha. Aż 38,01% powierzchni gminy zajmują lasy. Na terenie gminy aktualnie zamieszkuje 3 615 osób, gęstość zaludnienia wynosi 34 osoby na km² , wskaźnik ten obniża duża powierzchnia lasów, gdyż liczona bez lasów wynosi 53 osoby na km² powierzchni gminy.

Teren gminy można podzielić na dwie różniące się wyraźnie części, zarówno jeżeli chodzi o budowę, rzeźbę terenu, gleby, walory krajobrazowe i funkcje, jakie wskutek tych różnic sprawują.

Północna część gminy stanowiąca fragment pradoliny z tarasami nadbudowanymi wydrami, porośnięta dużymi kompleksami lasów, z licznymi jeziorami i malowniczym ukształtowaniem terenu, posiada duże walory turystyczne. Jest częścią Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego – ponad 60% obszaru gminy jest w jego zasięgu.

Południowa, oddzielona od części północnej wyraźną krawędzią o wys. dochodzącej do 30 m posiada charakter typowo rolniczy. Decydują o tym gleby o wyższej przydatności do produkcji rolnej. W produkcji roślinnej dominują rośliny zbożowe, a w produkcji zwierzęcej bydło i trzoda chlewna.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną : oczyszczalnię ścieków z częściową kanalizacją wsi Baruchowo i Świątkowic, wysypisko śmieci, zwodociągowanie i telefonizację na poziomie 96%. Dość gęstą i w dobrym stanie sieć dróg gminnych i transportu rolniczego. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka Kowal – Gostynin. Posiada możliwość gazyfikacji z przebiegającego przez jej teren gazociągu Gustorzyn – Gostynin.

1.2 Ukształtowanie terenu

Rzeźba terenu gminy jest bardzo zróżnicowana i urozmaicona.

Główne formy morfologiczne powstały w wyniku działalności lądolodu i wód wpływających z topniejącego lodowca.

Południową część gminy zajmuje falista wysoczyzna morenowa. Występuje ona na wysokości 110 do 120 m n.p.m. na wschodzie i 125 do 130 m n.p.m. w części zachodniej. Budują ją gliny zwałowe i piaski wodno – lodowcowe.

Powierzchnię wysoczyzny urozmaicają pagórki moreny czołowej. Ułożone są one w dość regularny ciąg o kierunku NW – SE. Ich wysokości bezwzględne dochodzą do 126 m n.p.m. w Bożej Woli , 135 m n.p.m. w Grodnie Kolonii, 127,2 i 133,1 m n.p.m. między Kurowem a Zakrzewem. Między pagórkami w rejonie Kretek, Grodna i Kurowa występują rozległe zagłębienia i drobne dolinki. Dwa największe zagłębienia wypełnione są wodami jezior Grodzieńskiego i Kurowskiego. Wysoczyzna morenowa od pradoliny oddzielona jest bardzo wyraźną krawędzią, o wysokości kilku metrów, biegnącą z NW na SE.

Na przedpolu moren czołowych znajduje się równina wodno – lodowcowa zajmująca najbardziej wysuniętą na południe część gminy. Stanowi ona dość płaski obszar o wysokości 128 – 131 m n.p.m.

Środkową część gminy przecina płaska i szeroka dolina rzeki Rakutówki, znajduje się ona na wysokości 74 – 72 m n.p.m.

W północnej części gminy występują dwa terasy rzeczno – lodowcowe : teras IV – lipnicki (80 – 81 m n.p.m) i V – goreński na wysokości 75 m n.p.m. Zbudowane są one z piasków drobnoziarnistych. Terasy nadbudowane są wydrami, które tworzą zwarte, duże kompleksy o wysokości dochodzącej do 37 m.

1.3 Budowa geologiczna

Gmina Baruchowo położona jest na pograniczu wału środkowo polskiego niecki brzeźnej, zwanego też jako wał pomorsko – kujawski.

Najstarszymi utworami udokumentowanymi w otworach wiertniczych, są osady kredy dolnej, nawiercone na głębokości 99 – 157,5 m. Są to naprzemianległe warstwy ciemnobrunatnych i czarnych mułowców i łupków z wkładkami piaskowców, konkrecjami pirytu i wkładkami syderytu. Miąższość osadów dolnokredowych wynosi 58,5 m. Utwory trzeciorzędowe reprezentowane są przez osady oligocenu oraz minocenu i pliocenu. Osady oligoceńskie wykształcone są jako mułowce, miejscami z domieszką piasku i pojedynczymi żwirkami, o miąższości od 99 do 157,5 m.

W minocenie osadziły się piaski, mułki i ły z węglem brunatnym, przy czym wyróżnia się trzy serie : dolną złożoną z łów i mułków, środkową zbudowaną z piasków o zróżnicowanym uziarnieniu oraz górną – mułkowo – łąstą.

Osady pliocenu to głównie ły, mułki i piaski.

Osady czwartorzędowe pokrywają cały obszar gminy. Miąższość ich wynosi kilkadziesiąt metrów , maksymalnie osiąga 45,4 m w Gorenium Nowym.

W profilu czwartorzędu wyróżnia się osady lodowcowe dwóch stadiów zlodowaceń południowopolskich, stadium maksymalnego zlodowaceń środkowopolskich oraz fazy poznańskiej zlodowaceń północnopolskich.

Plejstocen – zlodowacenia południowopolskie.

Osady tych zlodowaceń to osady lodowcowe o miąższości dochodzącej do 12,5 m, złożone z piasków, żwirów i glin zwałowych rozdzielonych brukiem, mułkami i piaskami pylastymi ze żwirem.

Zlodowacenia środkowopolskie – pozostawiły piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny

zwałowe z reguły spiaszczone, ze żwirami i głazikami.

Zlodowacenia północnopolskie, których osady występują bezpośrednio na powierzchni, są

reprezentowane przez wodnolodowcowe piaski i piaski ze żwirem, gliny zwałowe oraz piaski wydramowe (eoliczne). Utwory wykształciły się jako namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych, namuły torfiaste oraz torfy i gytie.

1.4 Wody powierzchniowe i podziemne

Teren gminy leży w dorzeczu Wisły, w zlewni II rzędu rzeki Rakutówki, która wraz dopływem Patrówką są podstawowymi ciekami odwadniającymi. Sieć rzeczna jest jednak słabo rozwinięta, rzeki są krótkie o łamanym przebiegu i słabo zaznaczonych dolinach. Słabe wcięcie dolin powoduje w okresach suchych brak zasilania gruntowego co z kolei jest przyczyną wysychania znacznej części cieków, zwłaszcza w wysoczyznowej części obszaru. Ważnym elementem hydrograficznym są jeziora, głównie rynnowe tworzące charakterystyczne ciągi. Największymi z nich są :

1. Goreńskie	o powierzchni	55,3 ha
2. Skrzyneckie	o powierzchni	26,8 ha
3. Grodzieńskie	o powierzchni	15,2 ha
4. Trzebowskie	o powierzchni	11,5 ha

Jakość wód w rzekach na terenie gminy nie jest badana.

Wody jeziora Skrzyneckiego posiadają III klasę czystości, jeziora Goreńskiego II klasę.

Wody jezior Trzebowskiego i Grodzieńskiego nie są badane.

Podstawową przyczyną złego stanu wód są :

- zrzuty nieczyszczonych ścieków pochodzenia rolniczego i bytowo – gospodarczego
- rolnicze wykorzystywanie ścieków do nawożenia pól
- stosowanie nawozów i środków ochrony roślin w nadmiernych ilościach

Główny użytkowy poziom wodonośny na terenie gminy, występuje w piaszczystych utworach czwartorzędowych. W północnej i środkowej części gminy poziom ten wykształcony jest w sposób wysoce jednorodny w postaci piasków pozbawionych izolacji od powierzchni terenu o miąższości ok. 30 – 40 m.

Wnikliwa analiza budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych na terenie gminy, wykazała, że w części południowej warstwa wodonośna występuje pod przykryciem słabo przepuszczalnych glin zwałowych stanowiących izolację od ewentualnych zanieczyszczeń powierzchniowych. Swobodne zwierciadło wody występuje na terenie gminy przeważnie na głębokości nie przekraczającej 5 metrów.

W północnej części gminy obserwujemy wodoprzewodność w przedziale zmienności 10 – 30 m²/h w części południowej wzrasta ona do 30 – 50 m²/h .

Na terenie gminy jest 12 otworów studziennych ujmujących czwartorzędowy poziom wodonośny. Uzyskano w nich wydajności od 3,3 m³/h do 46 m³/h .

Jakość ujmowanych wód jest dość dobra (wg badań san - epidu).

By sprostać wymaganiom stawianym wodom do picia, woda poddana musi być jedynie prostym zabiegom uzdatniającym – głównie w zakresie podwyższonych zawartości związków żelaza i manganu. Poza tym wody charakteryzują się odczynem obojętnym lub lekko zasadowym i średnią twardością. Pod względem bakteriologicznym nie budzą zastrzeżeń.

Głębokości otworów ujmujących wody z poziomu czwartorzędowego wynoszą od 16 do 35 m.

Do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę służą ujęcia : w Kłótnie o zasobach eksploatacyjnych w wys. 75 m³/h

oraz w Skrzynkach – zasoby eksploatacyjne w wys. 40 m³/h.

Łączna wielkość zatwierdzonych na terenie gminy zasobów wynosi :

- dla ujęć wodociagowych - 115 m³/h.
- dla pozostałych ujęć - 149,4 m³/h.
- O g ó ł e m : - 264,4 m³/h.

Zasoby wód podziemnych w obrębie gminy są znaczne. Zarówno zatwierdzone jak

i zaprojektowane są dużo większe od aktualnych poborów i pozwalają na 100% zwodociągowanie gminy.

W północnej i środkowej części gminy, ze względu na budowę wierzchnich warstw powierzchni, wody podziemne nie mają odpowiedniego naturalnego zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami. Dlatego pierwszorzędną sprawą powinna być tutaj budowa kanalizacji oraz właściwa ochrona ujęć wodociągowych.

1.5 Klimat

Pod względem klimatycznym obszar gminy nie odbiega zasadniczo od pozostałej części Kujaw, charakteryzując się niskim stanem opadów rocznych wynoszących poniżej 500 mm. Maksimum opadów przypada na czerwiec i wynosi 92 mm.

Najwyższa średnia wilgotność przypada na miesiąc listopad – grudzień, najniższa na miesiąc kwiecień. Średnia wilgotność względna wynosi 80%.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 9,2 °C. Średnie wieloletnie temperatury miesiąca najcieplejszego – lipca wynoszą + 18,4 do + 18,6 °C, najzimniejszego - stycznia / lutego od - 2,0 °C do - 2,4 °C. Z temperaturą powietrza ściśle związana jest roślinność. Okres wegetacyjny trwa średnio 210 – 220 dni w roku. Początek prac polowych przypada na III dekadę marca, a koniec około III dekady września.

Czas trwania zimy - 85 dni, lata - 94 dni. Liczba dni pogodnych - 53 dni, pochmurnych - 125 dni. Przeważający kierunek wiatrów - zachodni. Cechą charakterystyczną w części pradolinnej jest duża częstość występowania mgieł w ciągu roku.

1.6 Gleby

1.6.1 Jakość gleb

Zróznicowanie utworów geologicznych budujących dany teren, będących skałami macierzystymi gleb, ma swoje odzwierciedlenie w typach i rodzajach gleb występujących na obszarze gminy. Gleby stanowią bezpośrednie podłoże, na którym rozwija się i wzrasta roślinność. Dotyczy to wszystkich zbiorowisk, zarówno leśnych, łąkowych jak i roślin uprawnych. Bogactwo zasobów glebowych stanowi zatem czynnik decydujący o możliwościach rozwojowych gospodarki rolnej i leśnej, a także funkcjonowania powierzchni biologicznie czynnych.

Na obszarze gminy przeważają zdecydowanie gleby słabej jakości szczególnie w północnej jej części, gdzie występują grunty zbudowane z utworów piaszczystych tj. piasków luźnych i słabogliniastych. Są to gleby lekkie i bardzo lekkie na zbyt przepuszczalnych podłożach, o małej zdolności magazynowania wody i tym samym okresowo i stale zbyt suche. Przeważnie typu bielcowego i pseudobielcowego mało żyzne, nadające się jedynie pod uprawę żyta i ziemniaków, których górna granica plonów jest niewysoka.

W południowej części gminy na wysoczyźnie morenowej występują gleby zbudowane z glin spiaszczonych oraz piasków gliniastych podścielonych gliną. Są to gleby typu brunatnych i płowych, o większej zawartości próchnicy, większych możliwościach magazynowania wody, właściwych stosunkach wilgotnościowych i większych możliwościach produkcyjnych. Wyższa jakość tych gleb pozwala na uprawę i wyższe plony roślin o wyższych wymaganiach glebowych: jak pszenica i rzepak oraz buraki cukrowe. Najlepsze gleby w gminie występują we wsiach Kurowo Babia Góra, Kurowo Parcele, Zakrzewo Parcele. Dobre gleby (klas IIIb i częściowo IVa) zajmują tylko ok.30% ogólnej powierzchni gruntów ornych gminy, 70% gruntów stanowią gleby średniej i niskiej wartości użytkowej. Do obniżenia jakości gleb gminy przyczynia się w znacznym stopniu, naturalna nadmierna kwasowość. Odczyn gleb użytkowanych w gminie Baruchowo przedstawia się następująco : gleby zbyt kwaśne zajmują 24% powierzchni użytków rolnych, kwaśne – 18%, lekko kwaśne – 18%, obojętne – 27%, zasadowe – 17%.

Nie jest to tylko problem gminy ale całego powiatu wrocławskiego. Na jakość gleb ma wpływ wiele różnych czynników naturalnych niezależnych od człowieka, a także właściwości nabyte w wyniku , stosowania agrotechniki, poziom nawożenia, urządzeń melioracyjnych oraz innych zabiegów zależnych od człowieka.

1.6.2 Kompleksy glebowo - rolnicze

Kompleks przydatności rolniczej gleb to obszar obejmujący zespół różnych i różnie położonych pod względem klimatycznym i geomorfologicznym gleb, które wykazują podobne właściwości rolnicze i mogą być podobnie użytkowane. Inaczej mówiąc, kompleksy stanowią niejako zbiorcze typy siedliskowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z którymi powiązane są odpowiednie rośliny uprawne.

Przy kwalifikowaniu gleb do odpowiednich kompleksów brane są pod uwagę następujące kryteria :

- charakter i właściwości gleby (typ, rodzaj, gatunek, właściwości fizyczne i fizykochemiczne i chemiczne, stopień kultury)
- położenie klimatyczne gleby
- sytuacja geomorfologiczna (położenie w rzeźbie terenu) gleby
- układ stosunków wilgotnościowych.

Na terenie gminy wyróżniono na gruntach ornych, kompleksy od 2 – go do 9 – go natomiast na użytkach zielonych 2z i 3z (tab. 1, 2 wykresy 1, 2).

Dobre gleby kompleksu 2 – go pszenno – dobrego i 4 – go żytniego bardzo dobrego (pszenno – żytniego) zajmują tylko ok.20% powierzchni gruntów ornych. Są to gleby zbudowane z glin spiaszczonych oraz piasków gliniastych, średnio – głęboko podścielonych gliną. Gleby wymienionych wyżej kompleksów występują w południowej części gminy. Największe ich powierzchnie we wsiach :

- Kurowo Babia Góra - 202,71 ha (41,34% powierzchni gruntów ornych wsi),
- Kurowo Parcele - 155,76 ha (47,97%)
- i Zakrzewo Parcele - 116,78 ha (41,55% powierzchni gruntów ornych wsi).

Gleby średniej wartości zaliczane do kompleksu 5 – go żytniego dobrego zajmują 9,30% powierzchni gruntów ornych gminy, najwięcej we wsi Grodno – 113,41 ha (30,83% powierzchni gruntów ornych wsi i ok. 30% wszystkich gruntów 5 – go kompleksu)

Największą powierzchnię zajmują grunty słabe kompleksów 6 – go żytniego słabego i 7 – go żytniego bardzo słabego (żytnio – łubinowego) rolniczej przydatności gleb. Stanowią one łącznie ok. 48% powierzchni gruntów ornych gminy. Są to gleby wytworzone z piasków słabogliniastych i luźnych, przewiewne i zbyt przepuszczalne, okresowo i stale zbyt suche o niskiej wartości użytkowej, mało przydatne do produkcji rolnej. Są to z reguły gleby bardziej nadające się pod zalesienie niż do uprawy rolnej. Gleby najsłabszych kompleksów zajmują północną i środkowo – wschodnią część gminy.

Najwięcej słabych gruntów znajduje się w :

- Lubatach - 243 ha (98% powierzchni gruntów ornych wsi)
- Kłótnie - 208,5 ha (ok. 45% gruntów ornych wsi)
- Oknach - 177 ha (72% gruntów ornych wsi)
- i Zawadzie Piaski - ok.159 ha (79% powierzchni gruntów ornych wsi)

Grunty wadliwe okresowo lub stale podmokłe kompleksów 8 – go zbożowo – pastewnego mocnego i 9 – go zbożowo pastewnego słabego łącznie zajmują ok.18% powierzchni gruntów ornych gminy. Grunty 8 – go kompleksu po uregulowaniu stosunków wilgotnościowych mogą przejść do kompleksu 4 – go bądź 2 – go, natomiast 9 – go do kompleksu 5 – go lub 6 – go .

Użytki zielone gminy należą do średnich i słabych i zaliczane są do kompleksów :

- 2z – użytki zielone średnie, które zajmują 27,22 % ogólnej powierzchni użytków zielonych
- oraz do 3z – użytków zielonych słabych i najsłabszych zajmujących 72,78% powierzchni.
-

Użytki zielone występują głównie w środkowej części gminy i nisko położonej części pradolin i lokalnych obniżeniach terenowych. Lepsze łąki zaliczane do kompleksu 2z występują na większej powierzchni we wsi Kłótno – ok.123 ha i Baruchowo – 73 ha. Natomiast użytki zielone zaliczane do kompleksu 3z

- w Kłótnie 140 ha ,
- Gorenium Nowym – 146 ha
- oraz w Oknach i Lubatach po 107 ha.

Powierzchnia kompleksów gruntów ornych

tabela 1

Lp.		Obręb		kompleksy glebowe gruntów ornych																								razem grunty orne	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9											
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.										
1.	Baruchowo	0,00	0,00	6,43	1,78	47,95	13,27	29,55	8,18	34,55	9,56	54,40	15,05	118,59	32,81	51,08	14,13	18,88	5,22	361,43	100,00	187,76	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
2.	Boża Wola	0,00	0,00	11,93	6,35	29,62	15,77	63,85	34,01	14,02	7,47	26,85	14,30	37,53	19,99	3,96	2,11	0,00	0,00	187,76	100,00	187,76	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
3.	Goreń Duży	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,44	13,04	106,95	68,26	0,00	0,00	29,29	18,69	156,68	100,00	156,68	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
4.	Goreń Nowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,74	0,98	1,70	2,26	72,91	96,76	75,35	100,00	75,35	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
5.	Grodno	0,00	0,00	17,30	4,70	21,14	5,76	80,77	21,95	113,41	30,83	102,70	27,92	25,02	6,80	4,94	1,34	2,57	0,70	367,85	100,00	367,85	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
6.	Kłótno	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,47	2,88	195,12	41,77	157,81	33,78	100,77	21,57	467,17	100,00	467,17	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
7.	Kurowo Babia Góra	0,00	0,00	33,69	6,87	55,09	11,23	169,02	34,47	64,72	13,20	71,78	14,64	50,48	10,30	31,21	6,37	14,34	2,92	490,33	100,00	490,33	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
8.	Kurowo Parcele	0,00	0,00	24,64	7,59	34,50	10,62	131,12	40,38	31,84	9,80	83,93	25,85	6,05	1,86	9,39	2,89	3,25	1,01	324,72	100,00	324,72	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
9.	Lubaty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	242,74	98,06	0,00	0,00	4,79	1,94	247,53	100,00	247,53	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
10.	Okna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,67	1,09	174,58	71,05	0,00	0,00	68,47	27,86	245,72	100,00	245,72	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
11.	Patrówek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,87	6,01	10,40	5,75	149,27	82,59	0,00	0,00	10,19	5,65	180,73	100,00	180,73	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
12.	Skrzynki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,20	8,07	47,69	41,86	2,05	1,80	55,00	48,27	113,94	100,00	113,94	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
13.	Świątkowice	0,00	0,00	25,17	9,99	20,73	8,23	5,21	2,07	23,32	9,25	50,95	20,22	54,94	21,80	68,41	27,15	3,27	1,29	252,00	100,00	252,00	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
14.	Stawek	0,00	0,00	28,77	22,11	0,00	0,00	26,72	20,53	35,47	27,26	26,44	20,32	12,73	9,78	0,00	0,00	0,00	0,00	130,13	100,00	130,13	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
15.	Trzebowo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	62,68	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	62,68	100,00	62,68	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
16.	Zakrzewo	0,00	0,00	7,11	8,90	1,60	2,01	20,81	26,04	13,42	16,79	29,83	37,32	2,80	3,50	4,35	5,44	0,00	0,00	79,92	100,00	79,92	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
17.	Zakrzewo Parcele	0,00	0,00	57,07	20,30	12,11	4,31	59,71	21,25	55,44	19,73	34,54	12,29	56,28	20,02	5,90	2,10	0,00	0,00	281,05	100,00	281,05	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
18.	Zawada Nowa	0,00	0,00	0,00	0,00	7,21	3,58	85,62	42,50	14,05	6,97	59,12	29,35	10,35	5,14	12,06	5,99	13,04	6,47	201,45	100,00	201,45	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
19.	Zawada Piaski	0,00	0,00	0,00	0,00	1,56	0,78	0,00	0,00	0,00	0,00	18,55	9,32	138,69	69,67	0,00	0,00	40,28	20,23	199,08	100,00	199,08	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00
Razem Gmina		0,00	0,00	212,11	4,79	231,51	5,23	672,38	15,19	411,11	9,30	615,27	13,90	1493,23	33,74	352,86	7,97	437,05	9,88	4425,52	100,00	4425,52	100,00	156,68	100,00	75,35	100,00	367,85	100,00

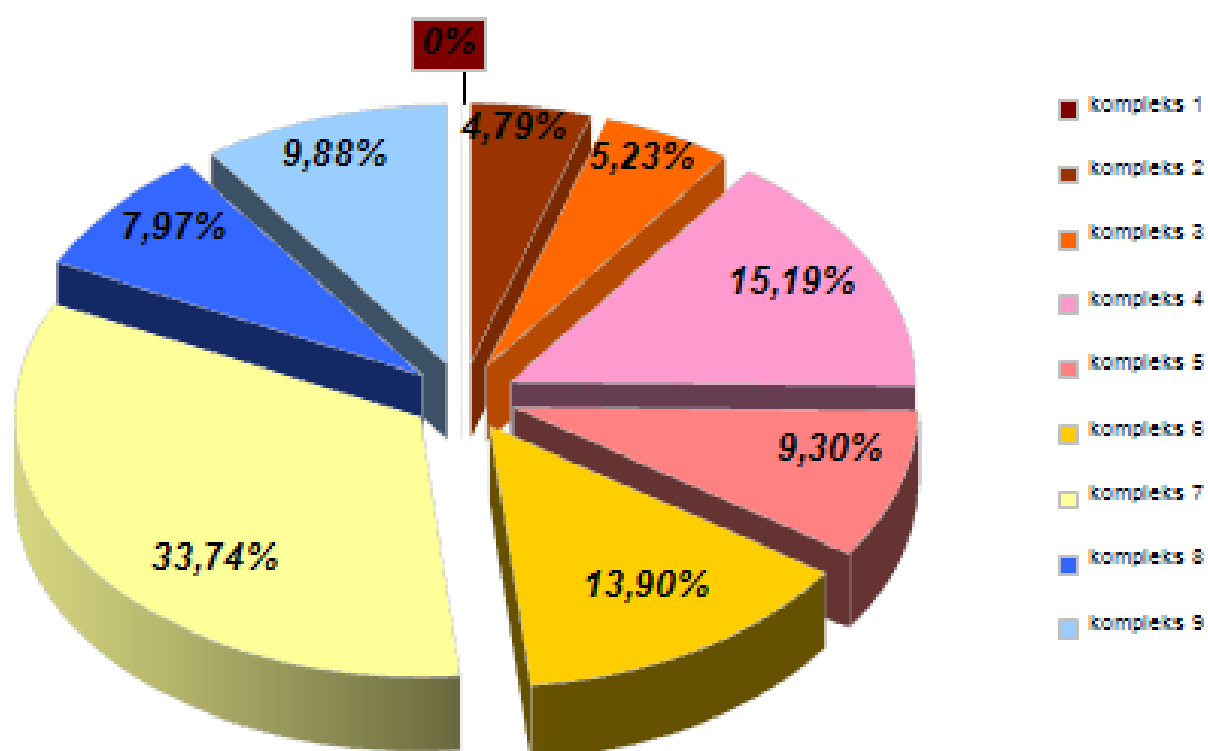
Powierzchnia kompleksów użytków zielonych

tabela 2

Lp.	Obręb	kompleksy glebowe użytków zielonych						razem użytki zielone	
		1z		2z		3z			
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Baruchowo	0,00	0,00	73,50	70,45	30,83	29,55	104,33	100,00
2.	Boża Wola	0,00	0,00	0,34	4,30	7,56	95,70	7,90	100,00
3.	Goreń Duży	0,00	0,00	0,00	0,00	26,18	100,00	26,18	100,00
4.	Goreń Nowy	0,00	0,00	0,00	0,00	146,61	100,00	146,61	100,00
5.	Grodno	0,00	0,00	0,74	9,65	6,93	90,35	7,67	100,00
6.	Kłótno	0,00	0,00	122,68	46,75	139,75	53,25	262,43	100,00
7.	Kurowo Babia Góra	0,00	0,00	4,87	12,84	33,07	87,16	37,94	100,00
8.	Kurowo Parcele	0,00	0,00	6,47	44,44	8,09	55,56	14,56	100,00
9.	Lubaty	0,00	0,00	0,00	0,00	14,52	100,00	14,52	100,00
10.	Okna	0,00	0,00	0,23	0,22	107,06	99,78	107,29	100,00
11.	Patrówek	0,00	0,00	1,00	3,83	25,15	96,17	26,15	100,00
12.	Skrzynki	0,00	0,00	5,32	4,72	107,42	95,28	112,74	100,00
13.	Świątkowice	0,00	0,00	51,40	75,80	16,41	24,20	67,81	100,00
14.	Stawek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
15.	Trzebowo	0,00	0,00	0,00	0,00	10,58	100,00	10,58	100,00
16.	Zakrzewo	0,00	0,00	0,61	100,00	0,00	0,00	0,61	100,00
17.	Zakrzewo Parcele	0,00	0,00	2,27	71,61	0,90	28,39	3,17	100,00
18.	Zawada Nowa	0,00	0,00	1,90	21,02	7,14	78,98	9,04	100,00
19.	Zawada Piaski	0,00	0,00	20,84	18,28	93,19	81,72	114,00	100,00
Razem Gmina		0,00	0,00	292,17	27,22	781,39	72,78	1073,53	100,00

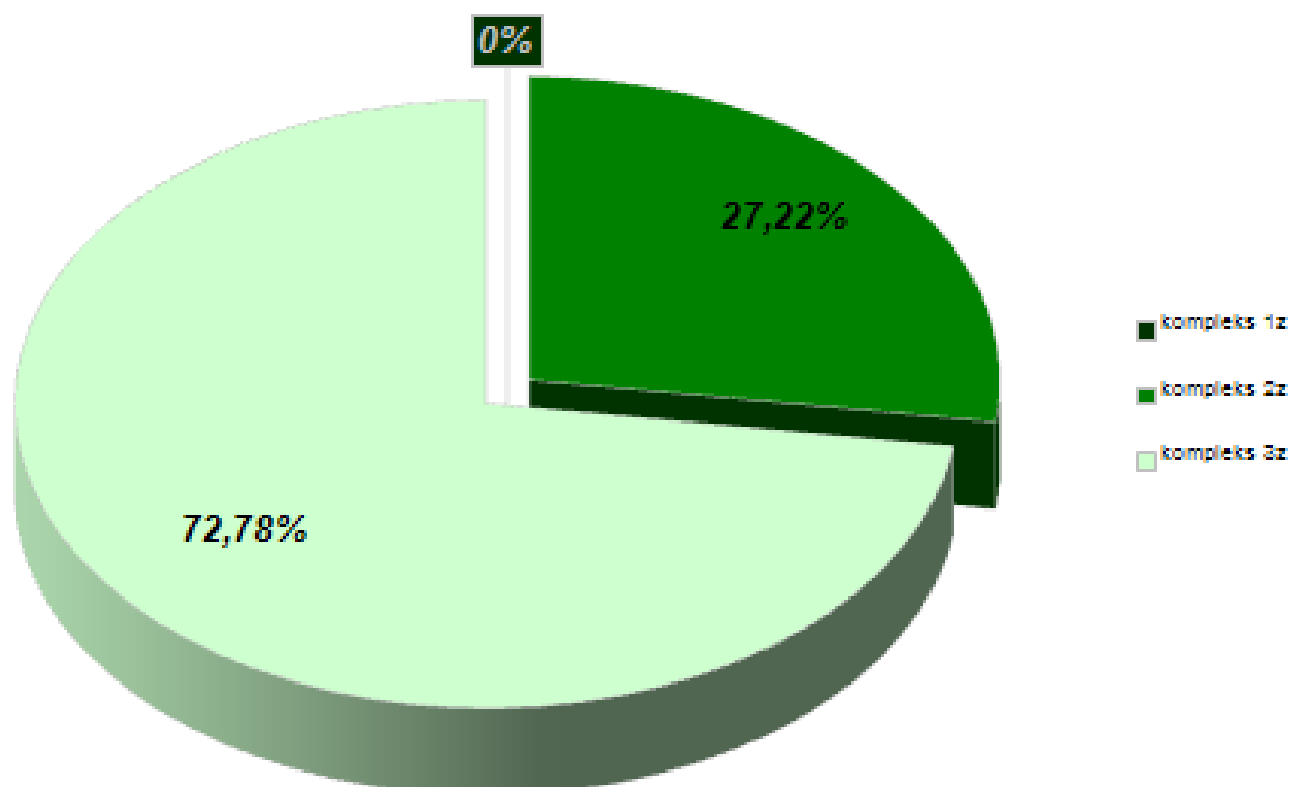
Kompleksy przydatności rolniczej gleb

- procentowy udział kompleksów gruntów ornych

wykres 2

- procentowy udział kompleksów użytków zielonych

1.6.3 Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Analizowanie poszczególnych czynników środowiska (każdego z osobna) nie pozwala na dokonywanie porównań zdolności produkcyjnych dla poszczególnych jednostek administracyjnych, obszarów, regionów itp.

Wynikła więc potrzeba syntetycznego wyrażenia oceny przyrodniczych warunków produkcji rolnej, przy pomocy umownie przyjętej bonitacji punktowej. Metodę oceny punktowej opracował Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Przy pomocy ich metody ocenia się w punktach poszczególne elementy środowiska naturalnego – glebę, agroklimat, rzeźba terenu, warunki wodne i wilgotnościowe.

Na terenach nizinnych największy wpływ na plony roślin uprawnych wywiera gleba. Dlatego też dla niej do obliczeń przyjęto największą ilość punktów. Na podstawie wyników wieloletnich doświadczeń IUNG ustalił współczynniki przeliczeniowe dla poszczególnych klas bonitacyjnych oraz kompleksów rolniczej przydatności gleb, średnia arytmetyczna daje wskaźnik jakości i przydatności rolniczej gleb. Bonitacja agroklimatu oparta została na znajomości funkcji wielokrotnych, łączących pogodę z plonowaniem oraz danych meteorologicznych. Pozwala to określić średnie wieloletnie plonów na zakładanym jednolitym tle czynników poza klimatycznych.

Oceniając rzeźbę terenu określono jej stopień trudności do uprawy sprzętem mechanicznym. Przy warunkach wodnych w skali 10 pkt. oceniane jest ryzyko plonów w zależności od stosunków wilgotnościowych gleb.

Suma punktów ze wszystkich ocenianych czynników środowiska daje syntetyczny waloryzacyjny wskaźnik liczbowy w skali 100 – punktowej charakteryzujący jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej danego obszaru.

Dla gminy Baruchowo średni ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej – wynosi **53,2 pkt** przy średniej dla byłego województwa wrocławskiego **69,3 pkt**.

Świadczy on o niezbyt sprzyjających warunkach do rozwoju rolnictwa. Na taki niski wskaźnik wpłynęła głównie słaba jakość gleb i rzeźba terenu szczególnie wysoczyznowej części gminy. Szansą dla rolnictwa może być tutaj produkcja żywności ekologicznej.

1.6.4 Kwasowość i skażenie gleb

Odczyn jest bardzo ważną właściwością gleb. Decyduje on w dużej mierze o rozpuszczalności i przyswajalności składników mineralnych oraz wpływa bezpośrednio na rozwój roślin wyższych i drobnoustrojów glebowych. W naszych warunkach klimatycznych dominują gleby o naturalnym odczynie kwaśnym, a stopień zakwaszenia jest często na tyle duży, że staje się przyczyną wyraźnej wadliwości gleb.

Nadmierna kwasowość gleb użytkowanych rolniczo powoduje obniżenie ich produktywności, a także sprzyja migracji zanieczyszczeń w środowisku. Problem ten nabiera dużego znaczenia i w gminie Baruchowo gdzie podobnie jak w całym powiecie wrocławskim większość gleb z natury jest kwaśna.

Odczyn gleb użytkowanych rolniczo w gminie Baruchowo
wyrażony w % powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Odczyn - pH				
	do 4,5 bardzo kwaśny	4,6 – 5,5 kwaśny	5,6 – 6,5 lekko kwaśny	6,6 – 7,2 obojętny	powyżej 7,2 zasadowy
gm. Baruchowo	24	18	18	27	13
średnia krajowa	28	31	24	14	3

Potrzeby wapnowania gleb w % użytków rolnych

Wyszczególnienie	Wskazanie dotyczące wapnowania				
	konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
gm. Baruchowo	18	14	10	8	50
średnia krajowa	35	17	15	12	21

1.7 Surowce naturalne

Na terenie gminy występują :

- surowce skalne (kruszywo naturalne)
- piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno – piaskowej
- surowce ilaste (gliny zwałowe, iły warwowe)
- surowce energetyczne (węgiel brunatny, torfy)

Kruszywo naturalne

Reprezentowane jest przez osady pochodzenia wodnolodowcowego : piaski średnio i drobnoziarniste z przewarstwieniami żwirów.

Podobnie wykształcone piaski lodowcowe i piaski wydymowe drobno i średnioziarniste bez wyraźnego warstwowania budują pagórki i wzgórza na wysoczyźnie falistej.

Piaski kwarcowe

Złoże Lubaty – Aleksandrynów na powierzchni 104 ha (na terenie gm. Baruchowo i Gostynin) o zasobach ok. 4 000 tys m³. Miąższość złoża waha się od 2 do 5,5 m, średnio – 3,66 m, o nadkładzie grubości 0,2 m który stanowi gleba i piaski z częściami organicznymi. Obszary perspektywiczne znajdują się w rejonie Baruchowa, Gorenia Dużego i miejscowości Okna.

Gliny zwalowe

Występują tu powszechnie, bezpośrednio na powierzchni lub pod piaszczystym nadkładem rzędu 2 – 3 m. Są to gliny spiaszczone, przechodzące w piaski gliniaste, z zawartością głazów i otoczków i nie nadają się do wykorzystania jako surowiec do ceramiki budowlanej.

Surowce energetyczne

Torfy – występujące na obszarze gminy mają małą miąższość i popielność powyżej 20 %. Nie mogą być potencjalną bazą tego surowca.

Węgiel brunatny zalega w niekorzystnych warunkach geologiczno – górniczych, pod dużym nadkładem, występuje pokład o małej miąższości.

Wiercenia wykonywane w Klótnie, Klóbskich Budach i w Kurowie pozwoliły na określenie wielkości zasobów pozabilansowych na 199 526,4 tys. ton.

1.8 Krajobraz

Teren gminy Baruchowo posiada bardzo wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Decyduje o tym urozmaicona malownicza rzeźba terenu, bogata sieć hydrograficzna oraz duże kompleksy leśne.

Rzeźba terenu jest zróżnicowana, bardzo urozmaicona i atrakcyjna krajobrazowo.

W południowej części gminy dominuje wysoczyzna morenowa, o rzeźbie falistej z tworzącymi wyraźne ciągi pagórkami.

Wg Podziału na regiony fizyczno geograficzne (Kondracki 1998 r) teren gminy Baruchowo w północnej części zaliczany jest do makroregionu Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej mezoregionu Kotliny Płockiej, zaś południowa do makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego, mezoregionu Pojezierza Kujawskiego. Najbardziej zróżnicowany pod względem charakteru rzeźby terenu jest mezoregion Kotliny Płockiej. Występują tu zarówno formy ukształtowane przez działalność rzeczną – terasy pradoliny, jak i formy ukształtowane przez lądolód i wody wypływające z topniejącego lądolodu – sandry, rynny i rozległe wytopiska zajęte przez jeziora, jak również formy ukształtowane przez wiatr – wydmy i zagłębienia deflacyjne.

Powierzchnia wysokiego terasu sandrowego (70 – 75 m n.p.m.), została bardzo silnie przemodelowana przez wiatr, który utworzył rozwinięte systemy wydym, z wyraźnymi wydmami wałowymi i parabolicznymi, o wysokości względnej dochodzącej do 30 m.

W głębokiej rynnie znajdują się jeziora Goreńskie i Skrzyneckie, za wysokim progiem jest kontynuacja tej rynny z bagnami i jeziorami Lubatów i Skrzyńcezek. Dalej na południu sandr rozcina kolejna rynna z jeziorami Radziszewskim i Czarnym. W południowo – zachodniej części Kotliny Płockiej znajduje się obniżenie – dolina rzeki Rakutówki. Obniżenie Rakutówki zajmują podmokłe łąki i bagna oraz liczne drobne oczka wodne. Bardzo wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe mają ekstensywne łąki – zarówno ze względu na rzadkie zanikające w skali kraju i Europy zbiorowiska roślinne jak i rzadkie gatunki flory i fauny. Cały ten teren pełni bardzo istotną rolę w systemie ekologicznym całego regionu.

Dość jednolity charakter ma zajmujące południową część gminy Pojezierze Kujawskie. Jest to falista wysoczyzna morenowa oddzielona od Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej wyraźną skarpą o wysokości 18 – 20 m, a w rejonie między Zawadą i Baruchowem – nawet ponad 30 m. Rzeźba morenowa urozmaicona jest dodatkowo przez rozcinającą skarpe i wcinającą się w powierzchnię wysoczyzny dolinki niedużych cieków. Najbardziej urozmaicona rzeźba jest na południe od Baruchowa, gdzie ma charakter pagórkowatej strefy marginalnej.

Występujące na obszarze gminy różnorodne formy ukształtowania, liczne jeziora wśród lasów i duże kompleksy lasów tworzą malownicze krajobrazy. Cenne i wysokie walory krajobrazowo – przyrodnicze znacznej części gminy zostały zauważone i docenione czego

wyrazem było utworzenie w 1978 r Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego, którego część obejmuje ponad 60% obszaru gminy Baruchowo.

2. Stan i struktura ludności wiejskiej

2.1 Wielkość i gęstość zaludnienia

W gminie Baruchowo mieszka aktualnie 3 615 osób (tab. 3). Baruchowo pod względem liczby mieszkańców należy do najmniejszych gmin powiatu wrocławskiego. Najwięcej mieszkańców jest we wsiach :

- Baruchowo - 570
- Klótno - 443
- Okna - 303
- Świątkowice - 292
- Goreń Duży - 273.

Są to z reguły wsie o największej liczbie gospodarstw (szczególnie Klótno i Goreń Duży). W Baruchowie duża liczba mieszkańców wiąże się dodatkowo z pozarolniczą funkcją administracyjno – usługową, jaką pełni ta miejscowość.

Najmniejszymi wsiami pod względem ilości mieszkańców są :

- Stawek 29 mieszkańców,
- Trzebowo 39 mieszkańców,
- Zakrzewo 65 mieszkańców.

Są to również wsie najmniejsze obszarowo i o najmniejszej ilości gospodarstw rolnych w gminie.

Średnia gęstość zaludnienia dla gminy Baruchowo wynosi 34 osoby na 1 km².

Najwyższym wskaźnikiem charakteryzują się wsie :

- Baruchowo -96,
- Zakrzewo -78,
- Boża Wola -71 osób na 1 km².

Najniższym natomiast wsie :

- Goreń Duży -10,
- Lubaty -15 osób na 1 km².

O wielkości wskaźnika przy porównywalnej liczbie mieszkańców decyduje faktyczna powierzchnia lasów, która wpływa na obniżenie tego wskaźnika.

STRUKTURA WIEKOWA LUDNOŚCI WIEJSKIEJ

tabela 3

Lp.	Obręb	0 - 18 lat		19 - 60 lat		19 - 65 lat		> 60 lat		> 65 lat		Ogółem
				kobiety		mężczyźni		kobiety		mężczyźni		
		ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1.	Baruchowo	135	23,68	180	31,58	193	33,86	39	6,84	23	4,04	570
2.	Boża Wola	40	27,78	39	27,08	41	28,47	17	11,80	7	4,86	144
3.	Goreń Duży	73	26,74	74	27,11	108	39,56	13	4,76	5	1,83	273
4.	Goreń Nowy	14	20,00	15	21,43	30	42,86	6	8,57	5	7,14	70
5.	Grodno	40	20,00	51	25,50	57	28,50	31	15,50	21	10,50	200
6.	Kłótno	117	26,42	128	28,89	135	30,47	40	9,03	23	5,19	443
7.	Kurowo Babia Góra	41	19,71	55	26,44	62	29,81	37	17,79	13	6,25	208
8.	Kurowo Parcele	41	19,71	55	26,44	62	29,81	37	17,79	13	6,25	208
9.	Lubaty	15	20,83	16	22,22	28	38,89	9	12,50	4	5,56	72
10.	Okna	83	27,39	80	26,40	98	32,34	29	9,58	13	4,29	303
11.	Patrówek	41	29,50	35	25,18	39	28,06	17	12,23	7	5,03	139
12.	Skrzynki	35	20,83	46	27,38	56	33,33	22	13,10	9	5,36	168
13.	Świątkowice	64	21,92	87	29,79	89	30,48	36	12,33	16	5,48	292
14.	Stawek	8	27,59	9	31,03	7	24,14	3	10,34	2	6,90	29
15.	Trzebowo	6	15,38	10	25,64	16	41,03	5	12,82	2	5,13	39
16.	Zakrzewo	15	23,08	22	33,85	17	26,15	7	10,77	4	6,15	65
17.	Zakrzewo Parcele	35	25,74	37	27,21	49	36,03	12	8,82	3	2,20	136
18.	Zawada Nowa	14	16,67	25	29,76	25	29,76	13	15,48	7	8,33	84
19.	Zawada Piaski	39	22,67	43	25,00	59	34,30	20	11,63	11	6,40	172
Razem Gmina		856	23,68	1007	27,86	1171	32,39	393	10,87	188	5,20	3615

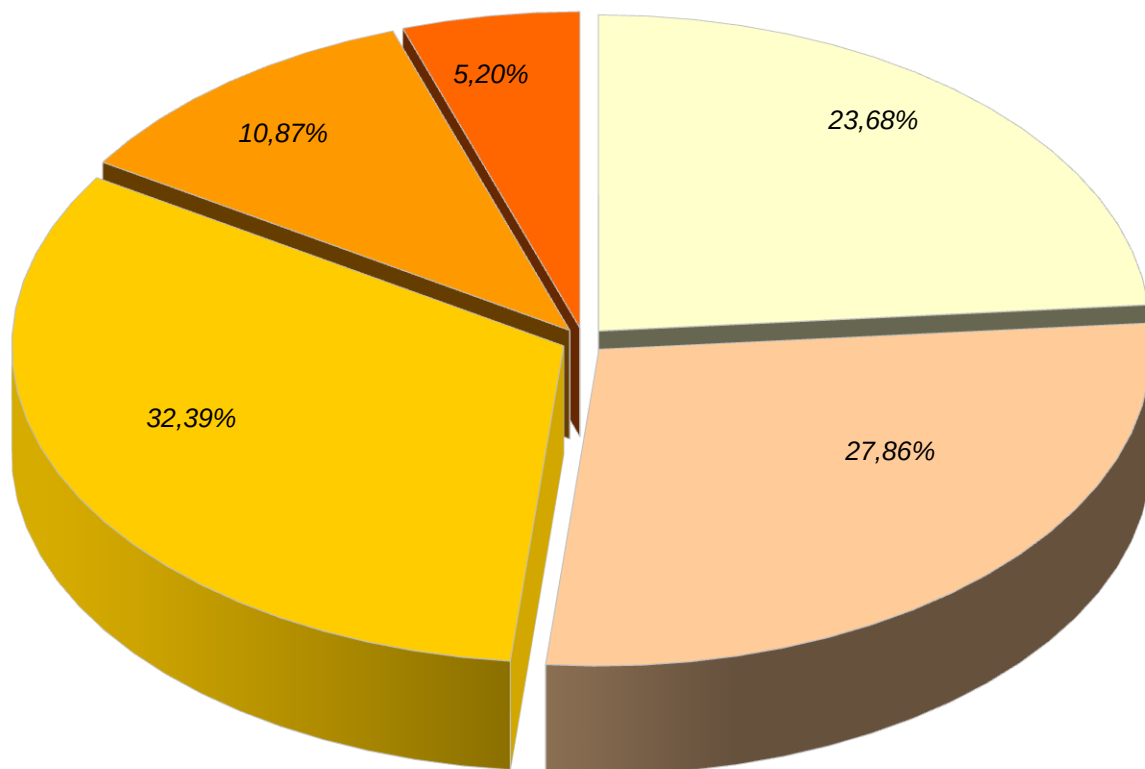
2.2 Struktura wieku i płci

Analiza struktury ludności gminy Baruchowo wg wieku i płci wykazuje niewielką przewagę ilościową kobiet powyżej 18 roku życia nad mężczyznami. Jest to zjawisko charakterystyczne dla całego kraju, wynikające z dłuższego statystycznie życia kobiet. W siedmiu obrębach na dziewiętnaście występuje przewaga mężczyzn nad kobietami, są to Goren Duży, Goren Nowy, Lubaty, Okna, Trzebowo, Zakrzewo Parcele i Zawada Piaski z tym, że tylko w Goren Dużym i Goren Nowym jest ona widoczna (26 – ciu i 14 – tu mężczyzn więcej) w pozostałych jest 2 – 7 mężczyzn więcej.

Charakterystyczny jest znacznie większy udział kobiet niż mężczyzn w wieku poprodukcyjnym. Może to świadczyć o występowaniu innego zjawiska (oprócz starzenia się) – trwałej migracji młodych kobiet ze wsi.

Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi w gminie ok.60%. Jej udział w poszczególnych obrębach (wsiach) waha się od ok. 53 % do ok. 67 %, największy jest w Goren Dużym i Trzebowie ok. 67 %, a najmniejszy w Patrówku ok. 53 %. Udział ludzi w wieku poprodukcyjnym wynosi ok.16 % co może świadczyć o regresywnym charakterze społeczeństwa wiejskiego. Obrazowo ogólną strukturę ludności gminy przedstawia wykres 3.

Struktura wiekowa mieszkańców wsi ogółem gmina

0 - 18 lat 19 - 60 lat kobiety 19 - 65 lat mężczyźni > 60 lat kobiety > 65 lat mężczyźni

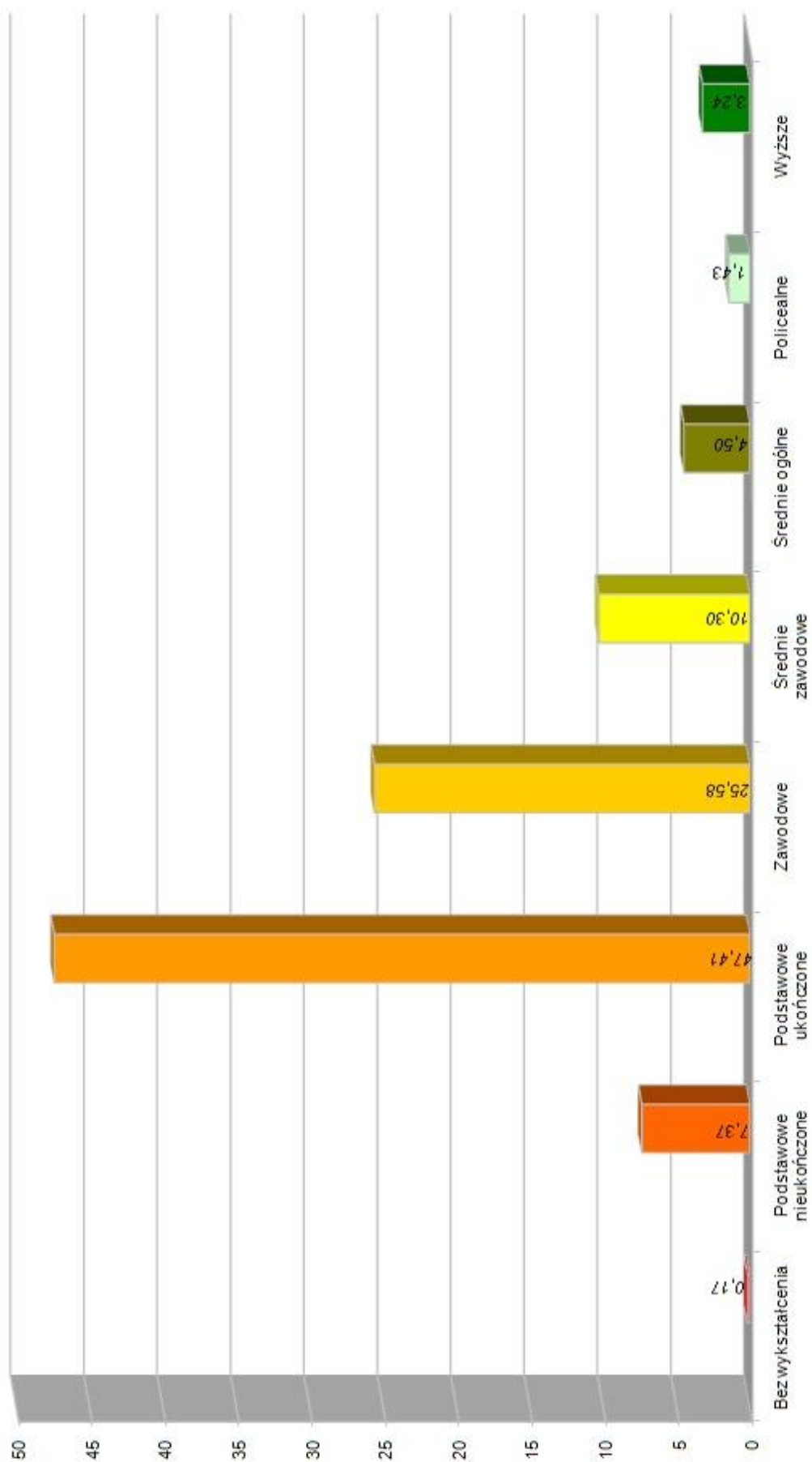
2.3 Poziom wykształcenia

W strukturze wykształcenia mieszkańców gminy, charakterystyczną jest dominacja osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym, które łącznie wynosi 73% mieszkańców w wieku produkcyjnym - tab. 4 i wykres 4. Tylko nieco ponad 3% jest ludzi z wyższym wykształceniem, z których większość przebywa na terenie wsi Baruchowo stanowiącej centrum administracyjno – usługowe gminy. Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ ta grupa ludzi wraz z posiadającymi średnie wykształcenie, powinna być motorem przekształceń innowacyjnych i strukturalnych na wsi. Niekorzystnym jest również stosunkowo niewysoki bo 35% udział osób z przygotowaniem zawodowym, dającym możliwość przekwalifikowania się. Ogólnie biorąc niepokojącym zjawiskiem w gminie jest niski poziom wykształcenia mieszkańców, co ma istotny wpływ na ich sytuację ekonomiczną. Może to stanowić istotną barierę rozwoju dla grupy czynnej zawodowo i uniemożliwić odpowiednie wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich zamieszkałych na terenie gminy. W gminie Baruchowo wykształcenie jest niższe niż przeciętnie w gminach wiejskich. Wśród ludności rolniczej 50% użytkowników indywidualnych gospodarstw rolnych ma zaledwie wykształcenie podstawowe, a 35 % rolników posiada wykształcenie zawodowe.

STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI WIEJSKIEJ

Ogółem		Bez wykształcenia		Podstawowe nieukończone		Podstawowe ukończone		Zawodowe		Średnie zawodowe		Średnie ogólne		Policealne		Wyższe	
ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
2932	100,00	5	0,17	216	7,37	1390	47,41	750	25,58	302	10,30	132	4,50	42	1,43	95	3,24

Poziom wykształcenia ludności wiejskiej gmina Baruchowo - ogółem

2.4 Zatrudnienie i poziom bezrobocia

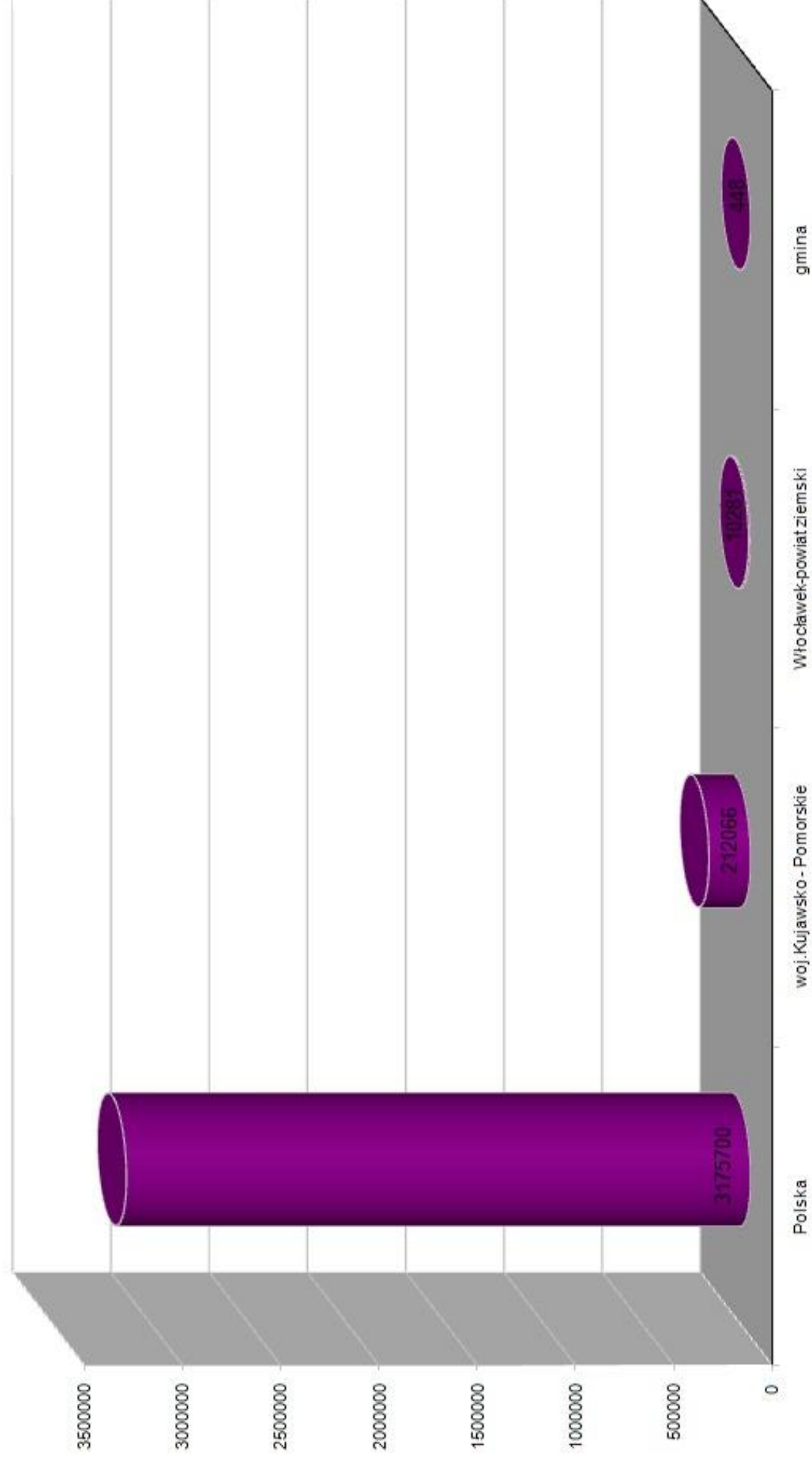
Podstawowym i głównym zajęciem ludności gminy Baruchowo jest praca w rolnictwie, we własnych gospodarstwach rolnych. Na terenie gminy są 2 613 osoby, które utrzymują się głównie z prac we własnym gospodarstwie. Najwięcej w Kłótnie, Gorenium Dużym i Świątkowicach.

Ponad 47 % użytkowników gospodarstw ukończyło 40 lat a 16,6 % 60 lat, co potwierdza powszechne zjawisko starzenia się wsi.

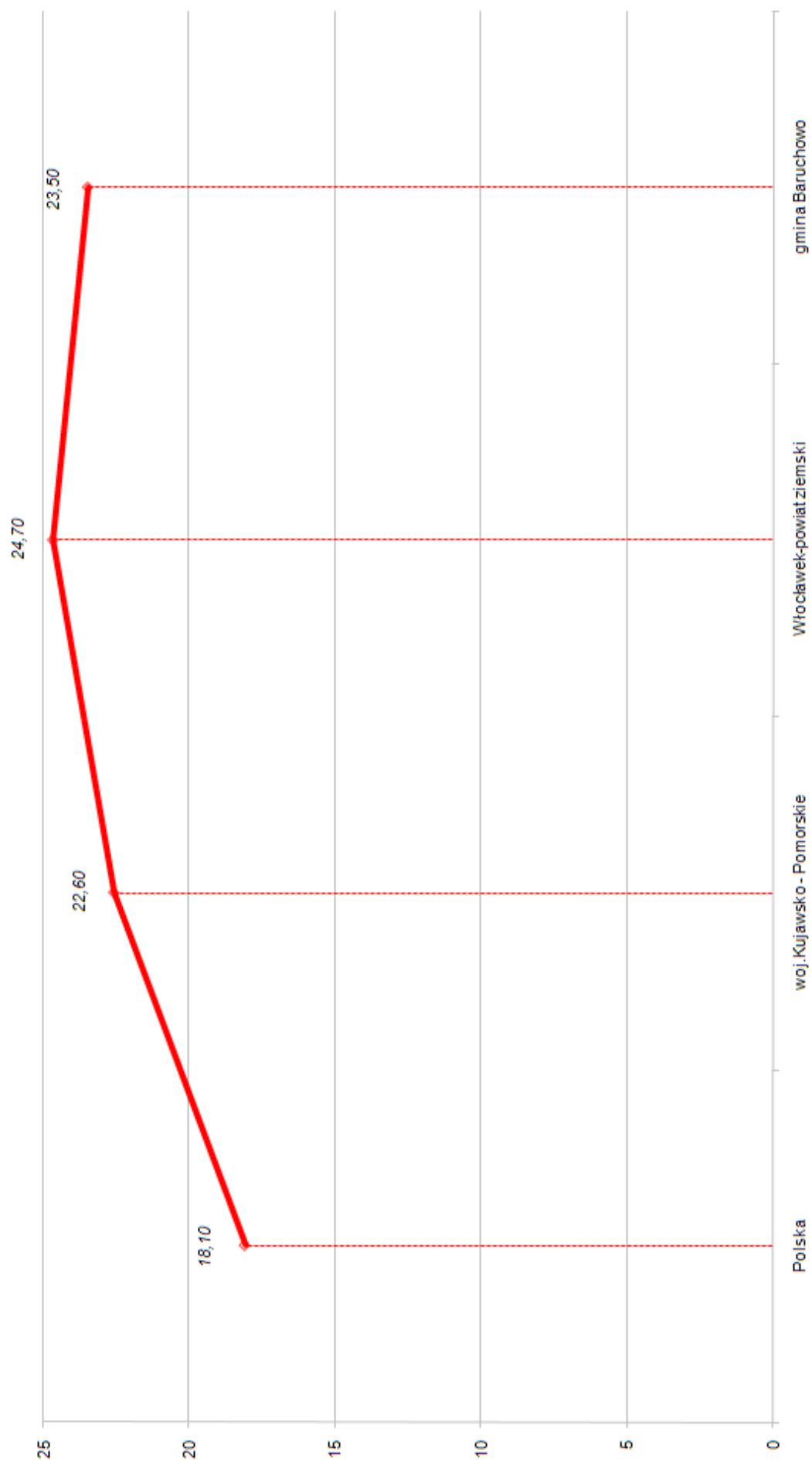
Bezrobocie w gminie Baruchowo podobnie jak w całym kraju stanowi poważny trudno rozwiązywalny problem społeczny. Na dzień 31.12.2002 było w gminie Baruchowo 448 osób bezrobotnych (wykres 5). Stopa bezrobocia w gminie wynosiła 23,50 % i była nieco niższa od stopy bezrobocia w powiecie włocławskim (24,70 %), ale wyższa od średniej województwa Kujawsko – Pomorskiego (22,60 %) i znacznie wyższa od średniej dla Polski wynoszącej 18,10 % (wykres 6).

Bezrobocie w dużej mierze dotyczy ludzi młodych w wieku do 34 lat aż 63,8% ogólnej liczby bezrobotnych (z tego w wieku do 24 lat 31,2%). Są to również przeważnie młodzi ludzie słabo wykształceni. Najmniej jest bezrobotnych z wyższym wykształceniem. Przy utrzymującym się spadku zatrudnienia w rolnictwie i zakładanych w najbliższych latach znacznych przemianach strukturalnych na wsi, gdzie zakłada się, że z zatrudnienia wyłącznie w rolnictwie na wsi będzie utrzymywać się tylko niewielka grupa ludzi, trudno będzie znaleźć pracę na terenie gminy, przy słabo rozwiniętych na dzień dzisiejszy działalnościach związanych z obsługą rolnictwa i działalnościach poza rolniczych.

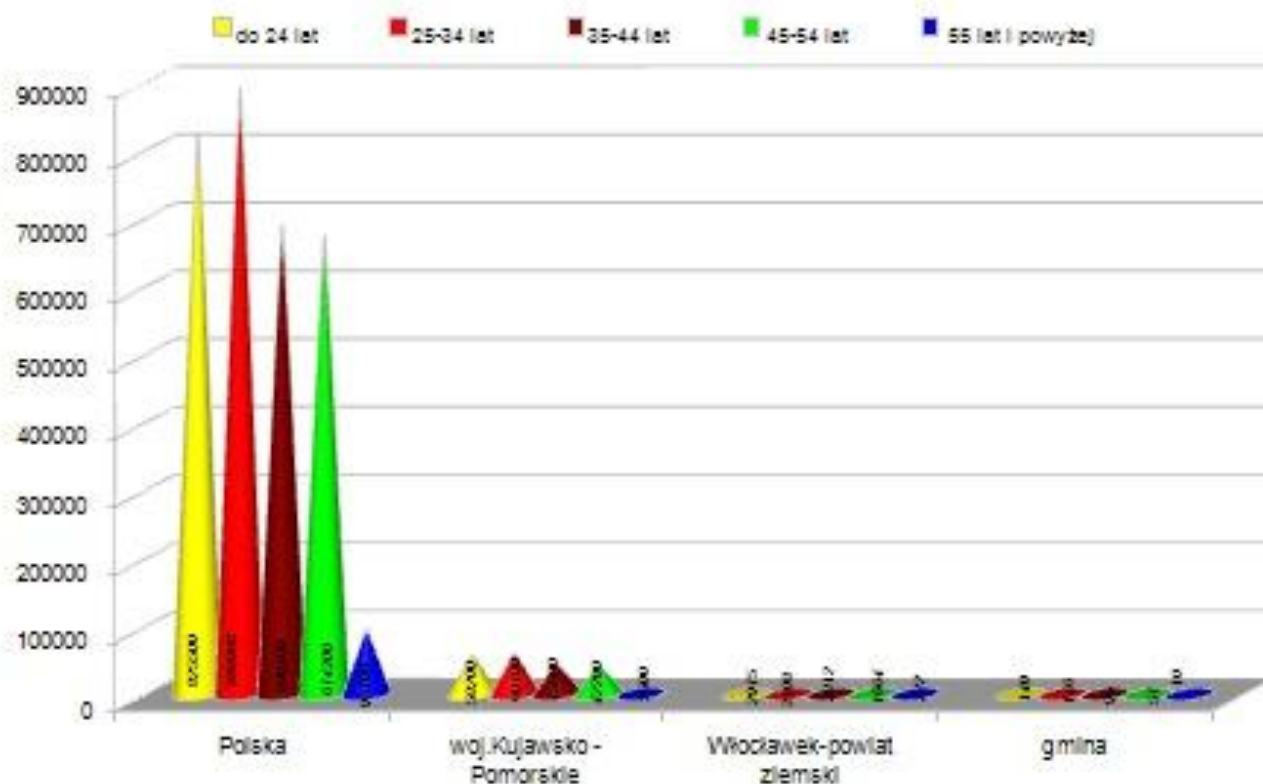
Liczba bezrobotnych - ogółem

Stopa bezrobocia

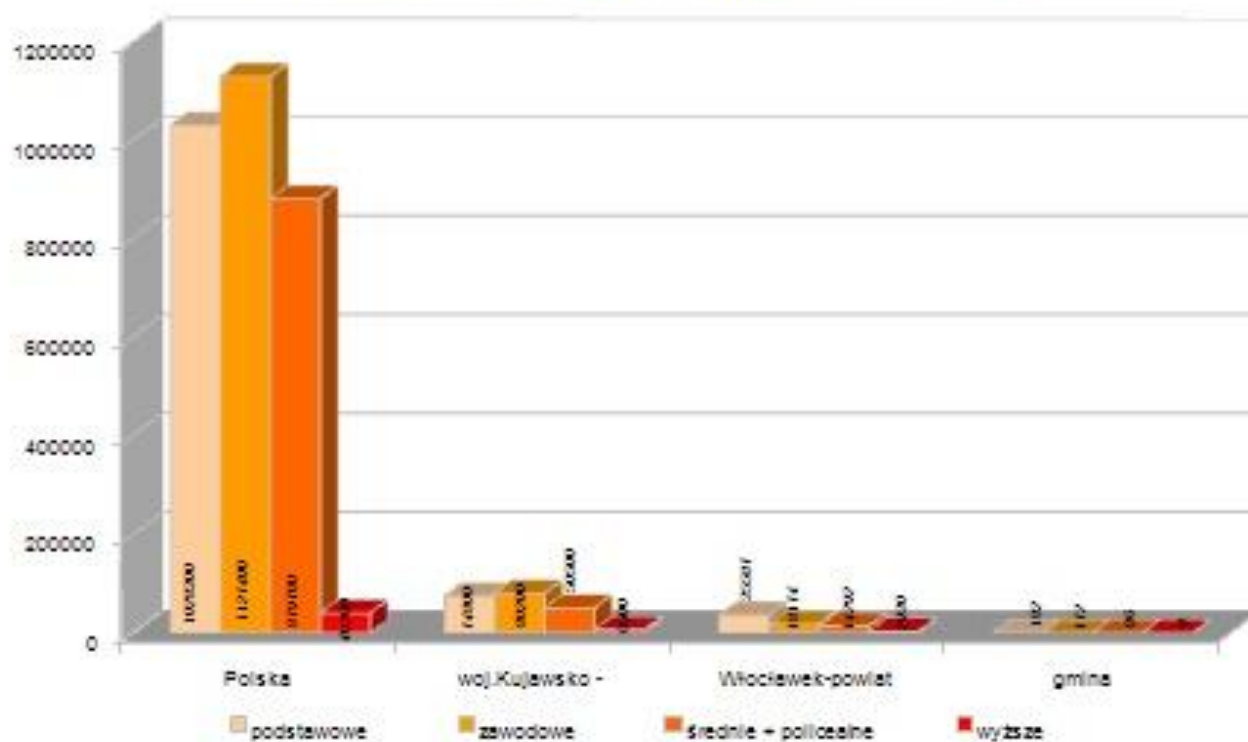

Struktura bezrobocia według wieku

wykres 8

Struktura bezrobocia według wykształcenia

3. Organizacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

3.1 Użytkowanie gruntów

Na terenie gminy Baruchowo w użytkowaniu gruntów dominują użytki rolne, które zajmują 51,97 % ogólnej powierzchni gruntów gminy oraz lasy i zadrzewienia stanowiące 38,19 % powierzchni gminy (tabela nr 5 ; wykresy 9, 10).

Najwięcej użytków rolnych mają wsie :

- Stawek - 97,08%,
- Zakrzewo - 95,64%,
- Boża Wola - 96,11%,
- Zawada Nowa - 90,95%,
- Kurowo Babia Góra - 87,84%,
- Zakrzewo Parcele - 87,40%,
- Goreń Nowy - 85,00%.

Są to oprócz Gorenia Nowego wsie położone w południowej części gminy.

Rozkład taki pokrywa się w znacznym stopniu z rozmieszczeniem gleb i ukształtowaniem terenu – dużo użytków rolnych jest tam, gdzie dominuje krajobraz nizinny i lepsze gleby. Z tym również związane jest występowanie lasów.

Najmniejsze powierzchnie zajmują one w wymienionych niżej wsiach i tak :

w Stawku i Zakrzewie nie ma ich wcale, w pozostałych zajmują one od 1,33 % w Bożej Woli do 4,53 % w Kurowie Babiej Górze. Lasy stanowiące duże kompleksy występują głównie na północy i w środkowej części gminy. Największe powierzchnie lasów występują w miejscowościach o słabych glebach, najmniej przydatnych dla rolnictwa. Obrębem prawie leśnym jest Goreń Duży, którego grunty aż w 81 % zajmują lasy. Ponad połowę powierzchni wsi - 54,13 % Okna i ok. połowy - 44 % wsi Kurowo Parcele pokrywają grunty leśne. Duże zalesienie - 21,01 % do 37 % mają też wsie : Kłótno, Grodno, Lubaty, Świątkowice i Skrzynki.

Z pozostałych użytków gruntowych –

- wody zajmują - 1,52 %
- drogi - 1,77 %,
- tereny zabudowane - 1,21 %,
- nieużytki - 4,84 %.

Mało jest użytków zielonych na terenie gminy bo tylko ok.10% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Większe kompleksy użytków zielonych występują tylko w sześciu wsiach :

- Gorenium Nowym - 58,63 % powierzchni obrębu, stanowiąc ponad 2/3 powierzchni użytków rolnych,
- Zawadzie Piaskach - 23,13 %,
- Kłótnie - 21,57 %,
- Skrzynkach - 20,94 %,
- Baruchowie - 17,40 %,
- Oknach - 11,96 % ogólnej powierzchni obrębów.

Użytki zielone występują głównie w środkowej części gminy zajmując głównie gleby pochodzenia organicznego.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia	Ogółem	Użytki rolne				Lasy	Grunty zadrzewione, zakrzewione	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieużytki	Pozostałe
					Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1.	Baruchowo	ha	591,82	447,22	340,16	4,10	12,93	90,03	103,03	3,24	1,23	17,56	14,63	4,91	0,00
		%	100,00	75,57	57,48	0,69	2,19	15,21	17,41	0,54	0,21	2,97	2,47	0,83	0,00
2.	Boża Wola	ha	202,47	190,54	177,64	3,88	0,63	8,39	2,70	0,00	0,51	3,05	3,01	2,66	0,00
		%	100,00	94,11	87,74	1,92	0,31	4,14	1,33	0,00	0,25	1,51	1,49	1,31	0,00
3.	Goreń Duży	ha	2596,20	344,67	311,71	3,35	11,71	17,90	2095,97	3,81	61,05	29,15	31,79	23,27	6,49
		%	100,00	13,28	12,01	0,13	0,45	0,69	80,73	0,15	2,35	1,12	1,22	0,90	0,25
4.	Goreń Nowy	ha	255,72	217,26	66,43	0,63	109,45	40,75	7,61	0,00	2,04	2,38	3,75	22,64	0,04
		%	100,00	84,96	25,98	0,25	42,80	15,93	2,97	0,00	0,80	0,93	1,47	8,85	0,02
5.	Grodno	ha	515,49	359,49	342,67	5,43	2,85	8,54	116,73	0,00	17,11	3,87	6,69	10,79	0,81
		%	100,00	69,74	66,48	1,05	0,55	1,66	22,64	0,00	3,32	0,75	1,00	2,09	0,16
6.	Kłótno	ha	1171,76	712,27	452,91	6,63	230,84	21,89	253,20	0,00	4,85	12,70	24,97	123,73	40,04
		%	100,00	60,79	38,65	0,57	19,70	1,87	21,61	0,00	0,41	1,08	2,13	10,56	3,42
7.	Kurowo Babia Góra	ha	585,15	514,31	459,37	12,22	10,86	31,86	26,54	1,29	8,21	6,76	10,61	17,79	0,00
		%	100,00	87,84	78,46	2,90	1,85	5,44	4,53	0,22	1,40	1,16	1,81	3,04	0,00
8.	Kurowo Parcele	ha	627,72	330,75	307,00	9,51	0,00	14,40	275,51	0,00	1,31	4,11	8,43	3,61	4,00
		%	100,00	52,69	48,91	1,51	0,00	2,27	43,89	0,00	0,21	0,65	1,34	58,00	0,64
9.	Lubaty	ha	465,91	275,33	260,32	3,23	3,70	8,08	112,84	1,36	0,40	5,11	6,65	64,17	0,41
		%	100,00	59,09	55,88	0,69	0,79	1,73	24,22	0,29	0,01	1,10	1,43	13,77	0,09

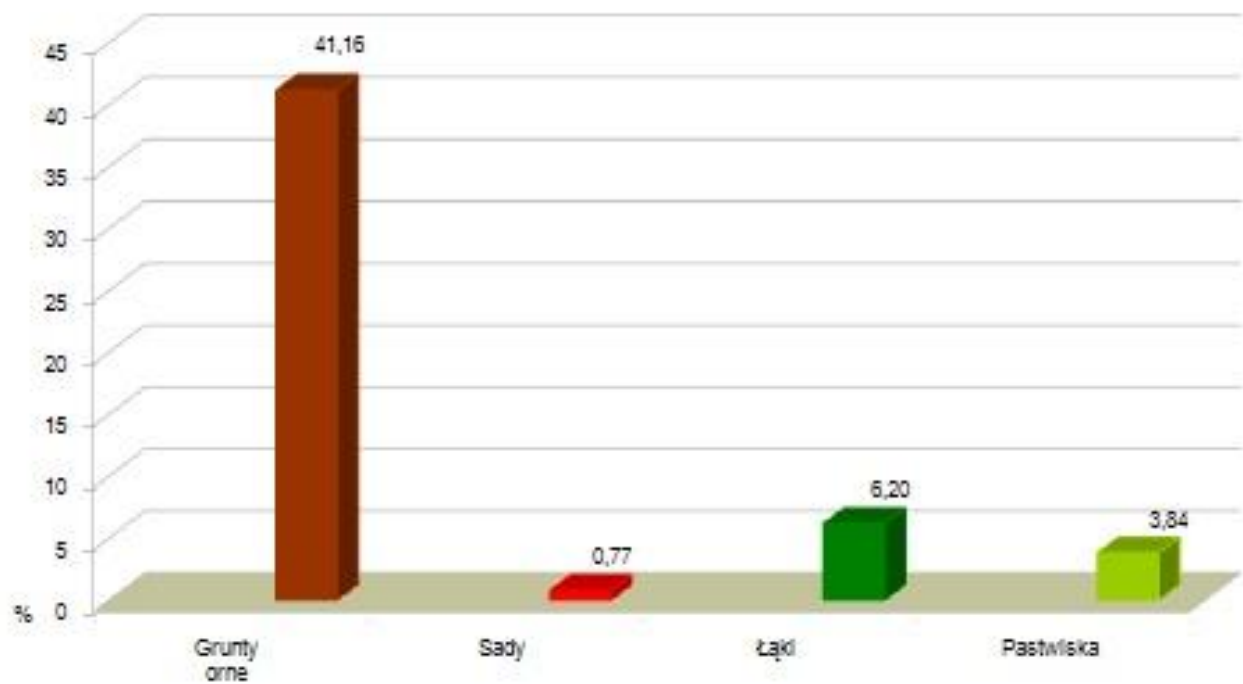
STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia obróbu	Ogółem	Użytki rolne				Lasy	Grunty zadrzewione, zakrzewione	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieużytki	Pozostałe
					Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
10.	Okna	ha	864,06	335,34	229,94	2,05	95,81	7,54	467,04	0,66	15,84	9,66	11,64	23,88	0,00
		%	100,00	38,81	26,61	0,24	11,09	0,87	54,05	0,08	1,83	1,12	1,35	2,76	0,00
11.	Patrówek	ha	247,55	205,46	178,89	2,57	8,17	15,83	9,53	0,00	1,56	3,13	6,56	21,25	0,06
		%	100,00	83,00	72,26	1,04	3,30	6,40	3,85	0,00	0,63	1,26	2,65	8,59	0,02
12.	Skrzynki	ha	508,13	224,23	114,56	3,24	104,60	1,83	188,78	0,00	28,82	10,49	12,14	43,24	0,43
		%	100,00	44,13	22,55	0,64	20,58	0,36	37,15	0,00	5,67	2,70	2,39	8,51	0,08
13.	Świątkowice	ha	681,83	325,55	250,06	2,85	9,65	62,99	252,58	0,00	3,00	6,77	18,90	74,80	1,04
		%	100,00	47,75	36,67	0,42	1,42	9,24	37,05	0,00	0,44	0,99	2,65	10,97	0,15
14.	Stawek	ha	131,10	127,27	121,19	4,33	0,00	1,75	0,02	0,00	0,05	1,35	1,48	0,93	0,00
		%	100,00	97,08	92,44	3,30	0,00	1,34	0,00	0,00	0,04	1,03	1,13	0,71	0,00
15.	Trzebowo	ha	123,20	73,57	63,38	0,44	9,61	0,14	16,82	0,00	10,21	1,00	2,41	19,05	0,14
		%	100,00	59,72	51,45	0,60	7,80	0,11	13,65	0,00	8,29	0,81	1,96	15,46	0,11
16.	Zakrzewo	ha	82,65	79,05	77,47	0,71	0,00	0,87	0,00	0,00	0,13	1,78	1,23	0,46	0,00
		%	100,00	95,64	93,73	0,86	0,00	1,05	0,00	0,00	0,16	2,15	1,49	0,56	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	ha	328,66	281,87	271,95	5,11	1,67	3,14	32,67	0,00	1,50	3,03	8,35	1,24	0,00
		%	100,00	85,76	82,74	1,55	0,51	0,96	9,94	0,00	0,46	0,92	2,54	0,38	0,00
18.	Zawada Nowa	ha	228,67	207,98	185,90	8,01	0,00	14,07	8,94	0,00	0,72	3,52	3,30	4,21	0,00
		%	100,00	90,95	81,30	3,50	0,00	6,15	3,91	0,00	0,32	1,54	1,44	1,84	0,00

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

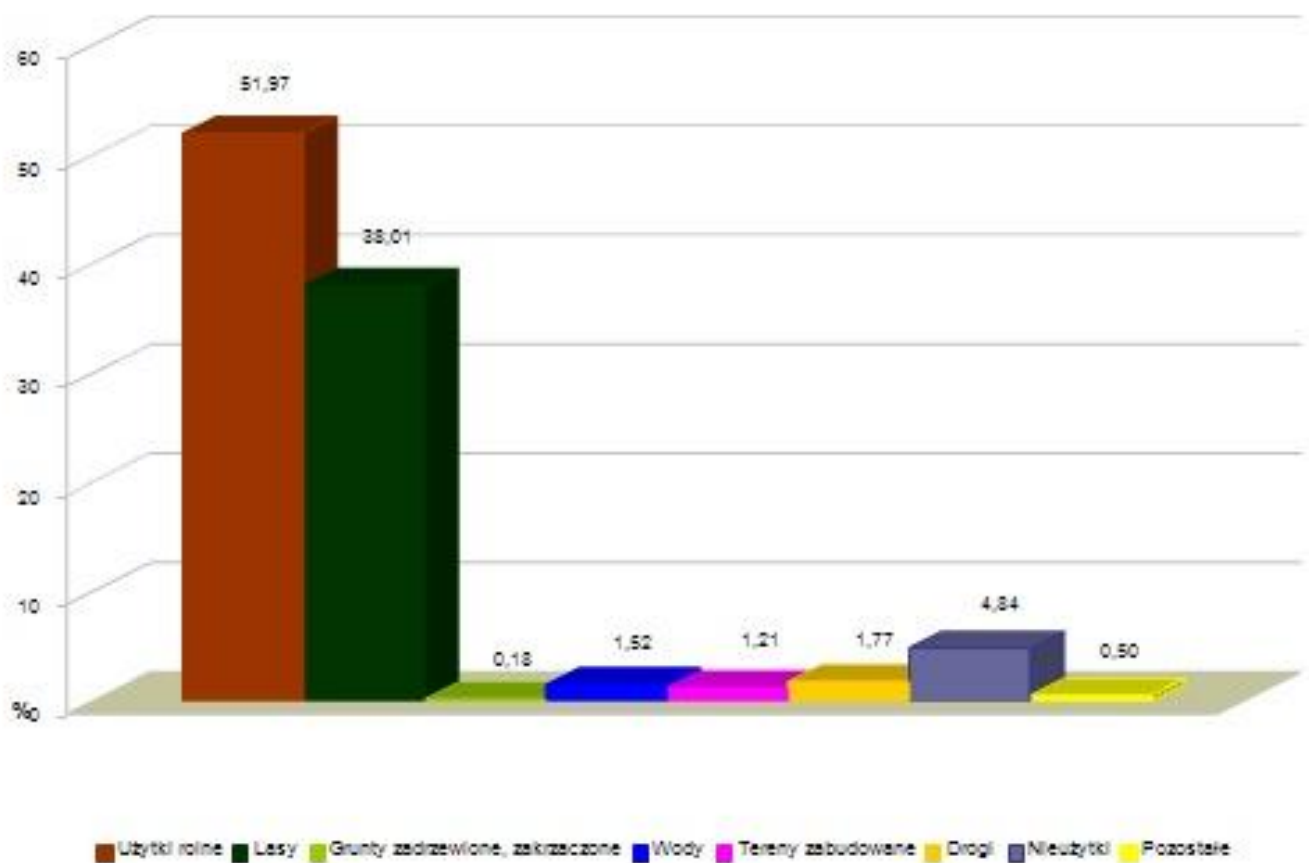
Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia obrotu	Ogółem	Użytki rolne				Lasy	Grunty zadrzewione, zakrzewione	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieużytki	Pozostałe
					Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
19. Zawada Piaski		ha	482,97	304,55	189,19	3,63	50,53	61,20	93,42	9,17	3,79	3,67	13,07	55,30	0,00
		%	100,00	63,05	39,17	0,75	10,46	12,67	19,34	1,90	0,79	0,76	2,71	11,45	0,00
Razem Gmina		ha	10691,42	5556,71	4400,74	81,92	663,01	411,04	4063,93	19,53	161,97	129,09	188,80	517,93	53,46
		%	100,00	51,97	41,16	0,77	6,20	3,84	38,01	0,18	1,52	1,21	1,77	4,84	0,50

Struktura użytków rolnych

Struktura użytkowania gruntów

wykreś 10

3.2 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów

Podstawą wyceny jakości gruntów, pod względem ich zdolności produkcyjnych jest bonitacja gleb, która uwzględnia typ i gatunek, stosunki wodne w glebie i jej stopień kultury oraz trudność do uprawy w powiązaniu z klimatem, rzeźbą terenu, jak również niektórymi elementami stosunków gospodarczych.

Już w 1878r. Krafft za podstawę wyceny wartości gleby przyjął następujące cechy : gatunek (skład mechaniczny), miąższość poziomu próchnicznego i zawartość w nim próchnicy, wystawę i stopień nachylenia zboczy, łatwość do uprawy, kulturę gleby i nawożenie.

Wymienione właściwości gleby są też obecnie podstawą obowiązujących w różnych krajach klasyfikacjach bonitacyjnych, w tym również bonitacji polskiej. Bonitacja gruntów ustalona została podczas powszechnej gleboznawczej klasyfikacji w latach 1960 - 1965, w latach następnych była aktualizowana i obecnie stanowi najbardziej wiarygodny miernik jakości gleb.

Aktualną bonitację użytków rolnych dla poszczególnych obrębów i gminy Baruchowo przedstawiono w tabeli 5.

Nie ma na obszarze gminy gleb w kl.I – II, a tylko śladowo (11,64 ha - 0,26% ogólnej powierzchni gruntów ornych) zajmują gleby klasy IIIa. Grupę gleb najlepszych tj. z przewagą dobrych i bardzo dobrych reprezentują gleby klasy IIIb, które w gminie zajmują tylko nieco ponad 6% (6,44%). Są to gleby przydatne do intensywnej produkcji rolniczej i uprawy roślin o najwyższych wymaganiach glebowych.

Gleby średniej wartości (kl.IVa , IV b) zajmują 35,63 % powierzchni gruntów ornych gleby te przydatne są do uprawy roślin o mniejszych wymaganiach glebowych, często zawodne w skrajnych uwarunkowaniach pogodowych przy niedoborze lub nadmiarze opadów.

Największą powierzchnię 57,67 % zajmują gleby słabe i bardzo słabe, o niskiej przydatności do uprawy roślin, zaliczane do klas V, VI. Większa część z nich bardziej nadaje się pod zalesienie niż do uprawy rolnej. Najsłabsze gleby występują w północnej, środkowej i południowo – wschodniej części gminy. Najlepsze w południowej części gm. Baruchowo. Strukturę bonitacji gleb gruntów ornych i ich jakość przedstawiono w tabeli nr 6; na wykresach 11,12 i mapie 1.

Użytki zielone wg bonitacji glebowej zaliczone zostały do użytków zielonych niskiej jakości (kl. V, VI) - 71,68 %, oraz w 28,32 % (kl.III, IV) do użytków zielonych średniej wartości.

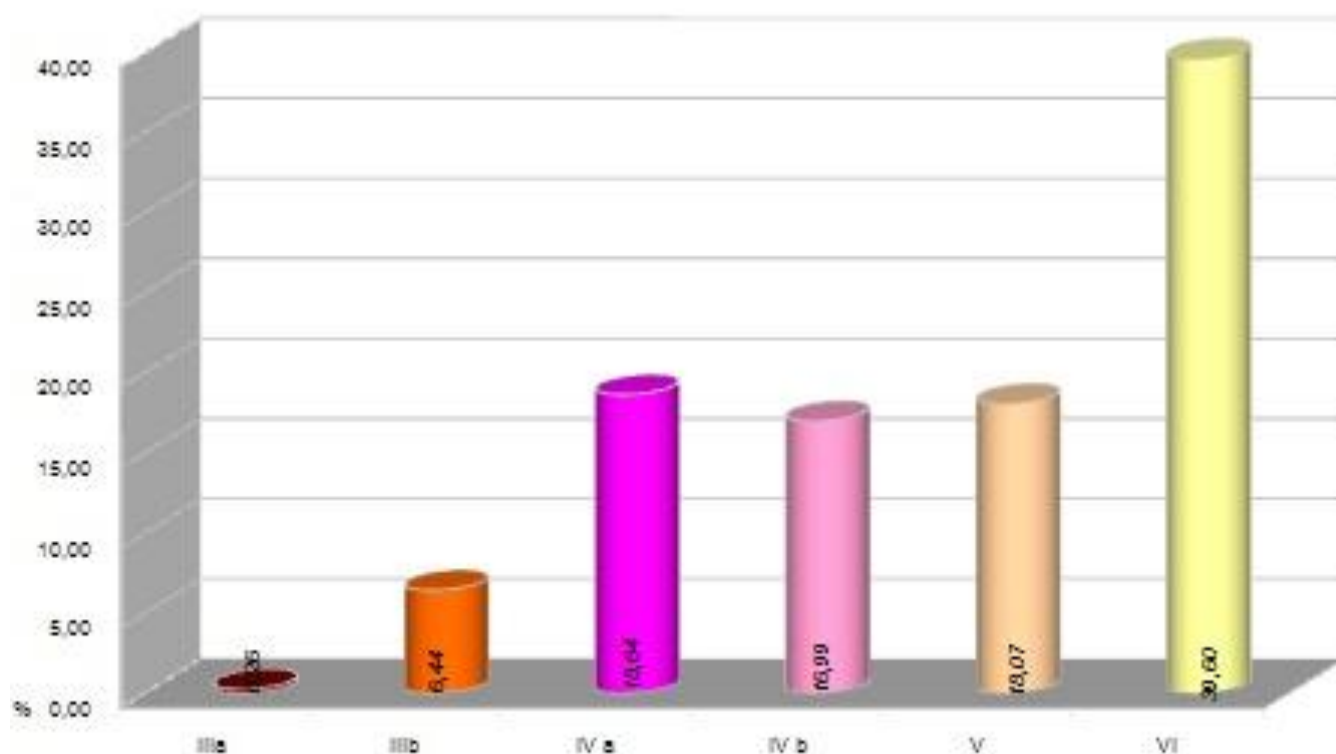
Użytki zielone na glebach kl. III – ej i to na niewielkim obszarze występują we wsi Kłótno zajmując ok. 2 % ogólnej powierzchni użytków zielonych obrębu i 0,59 % użytków zielonych gminy. Większe obszary użytków zielonych średniej wartości kl.IV występują na terenie wsi Kłótno, Baruchowo i Świątkowice. Użytki zielone najsłabsze kl. V i VI największe powierzchnie zajmują w Gorenium Dużym, Kłótnie, Oknach i Skrzynkach.

Bonitacja użytków zielonych wg klas przedstawiona została w tabeli 7 ; na wykresie 13. Jakość użytków zielonych na wykresie nr 14 ; mapie nr 3.

GLEBOZNAWCZA KLASYFIKACJA GRUNTÓW ORNYCH

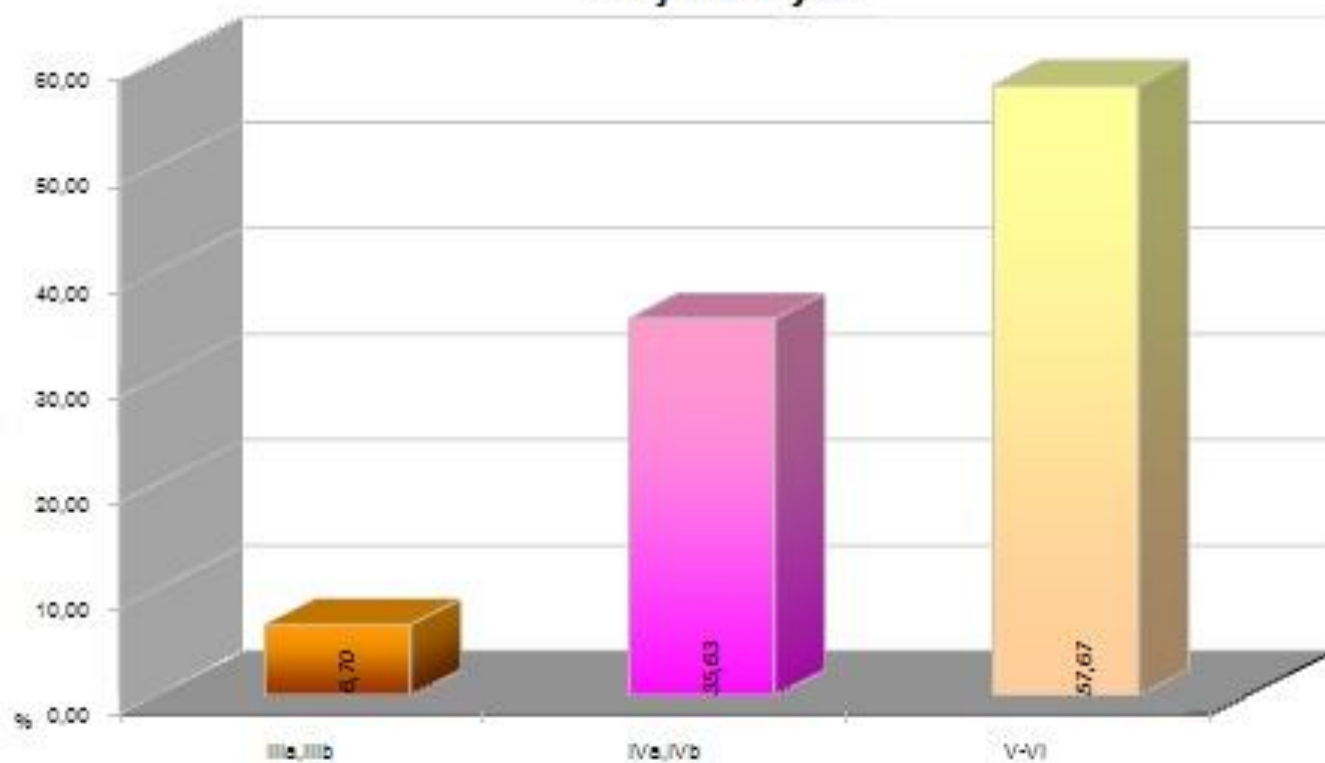
Lp.	Obręb	I		II		IIIa		IIIb		IVa		IVb		V		VI		Ogółem	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
1.	Baruchowo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,35	4,46	67,38	19,57	81,96	23,81	63,99	18,59	115,58	33,57	344,26	100,00
2.	Boża Wola	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17,56	9,67	67,03	36,93	35,23	19,41	22,17	12,21	39,53	21,78	181,52	100,00
3.	Goreń Duży	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,66	6,24	295,40	93,76	315,06	100,00
4.	Goreń Nowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,31	3,44	43,56	64,96	21,19	31,60	67,06	100,00
5.	Grodno	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17,63	5,07	105,83	30,40	112,43	32,30	80,25	23,05	31,96	9,18	348,10	100,00
6.	Kłótno	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,06	0,01	99,32	21,61	147,83	32,17	212,32	46,21	459,54	100,00
7.	Kurowo Babia Góra	0,00	0,00	0,00	0,00	1,02	0,22	45,23	9,59	165,91	35,18	128,12	27,17	72,97	15,47	58,34	12,37	471,59	100,00
8.	Kurowo Parcele	0,00	0,00	0,00	0,00	6,55	2,07	78,10	24,67	113,08	35,73	57,53	18,18	55,49	17,53	5,76	1,82	316,51	100,00
9.	Lubaty	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,02	263,50	99,98	263,55	100,00
10.	Okna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	61,49	26,51	170,50	73,49	231,99	100,00
11.	Patrówek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07	0,04	2,16	1,19	10,35	5,70	17,22	9,49	151,66	83,58	181,46	100,00
12.	Skrzynki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	1,70	52,11	44,24	63,69	54,06	117,80	100,00
13.	Świątkowice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,12	1,63	51,31	20,29	91,90	36,34	51,29	20,28	54,29	21,46	252,91	100,00
14.	Stawek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,21	20,08	52,03	41,45	23,31	18,57	12,86	10,25	12,11	9,65	125,52	100,00
15.	Trzebowo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,82	100,00	63,82	100,00
16.	Zakrzewo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,93	6,30	32,46	41,52	23,32	29,83	9,70	12,41	7,77	9,94	78,18	100,00
17.	Zakrzewo Parcele	0,00	0,00	0,00	0,00	4,07	1,47	54,08	19,52	99,71	35,99	37,87	13,67	23,78	8,58	57,55	20,77	277,06	100,00
18.	Zawada Nowa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26,29	13,68	78,38	40,78	51,84	26,97	23,16	12,05	12,54	6,52	192,21	100,00
19.	Zawada Piaski	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,71	1,93	52,05	26,99	137,06	71,08	192,82	100,00
Razem Gmina		0,00	0,00	0,00	0,00	11,64	0,26	288,58	6,44	835,34	18,64	761,20	16,99	809,63	18,07	1774,57	39,60	4480,96	100,00

Udział klas gruntów ornych

wykres 12

Udział gleb najlepszych w stosunku do gleb średnich i najgorszych

3.3 Władanie gruntami

3.3.1 Struktura władania gruntami

Ogólnie biorąc grunty w gminie pod względem własności można podzielić na cztery grupy

(tabela nr 8 ; wykres 15 ; mapa nr 4)

- sektor publiczny - 41,55%
- sektor spółdzielczy - 0,03%
- sektor prywatny - 57,43%
- grunty pozostałe - 0,99%

Wyraźnie wyróżniają się dwa sektory : prywatny i publiczny skupiając razem aż - 99%, tylko ok.1% stanowią grunty pozostałe, a sektor spółdzielczy zaledwie się zaznacza.

Prawie 42 % gruntów sektora publicznego to głównie Lasy Państwowe.

Sektor publiczny występuje we wszystkich wsiach gminy Baruchowo.

W skład sektora publicznego wchodzi grunty :

- Agencja Nieruchomości Rolnych - 0,50 %
- Państwowe Gospodarstwo Leśne - 38,67 %
- Własność Komunalna - 1,30 %
- Grunty pozostałe - 1,08 %

Najwięcej gruntów sektora publicznego występuje na terenie wsi

- Goreń Duży – 78,43 %,
- Okna – 59,40 %,
- Kurowo Parcele – 45,84 %,
- Świątkowice – 44,44 %.

Ogromna większość z nich to grunty Lasów Państwowych. Lasy też decydują o strukturze władania gruntami w sektorze publicznym. Dlatego też wsie o największym zalesieniu posiadają najwięcej gruntów tego sektora. W Gorenium Dużym, w którym sektor publiczny stanowi aż 78,43 % ogólnej powierzchni obrębu 77,03% stanowią lasy, w Oknach 59,4 % sektora lasy zajmują – 58,51 %, w Kurowie Parcelach – z 45,84 % lasy zajmują 44,07 % i w Świątkowicach z 41,44% udziału sektora publicznego, lasy mają 37,81 % udział w powierzchni obrębu. Inni władający razem wzięci mają symboliczny udział w sektorze publicznym wynoszącym od 0,85 % we wsi Okna do 3,63 % w Świątkowicach. Grunty Agencji Nieruchomości Rolnych, tylko we wsi Skrzynki 28,24 ha (5,56 % powierzchni obrębu) i Lubaty – 11,12 ha (2,39 %) są wielkościami widocznymi, w pozostałych obrębach są to śladowe wielkości od 0,12 ha do 3,00 ha a procentowo odpowiednio : 0,03 – 1,23 %. W pięciu wsiach ANR nie posiada gruntów.

W sektorze prywatnym, który stanowi ogółem 57,43 % powierzchni gminy i stanowi największy sektor własności gruntowej w gminie, aż 55,15 % powierzchni stanowią prywatne gospodarstwa rolne.

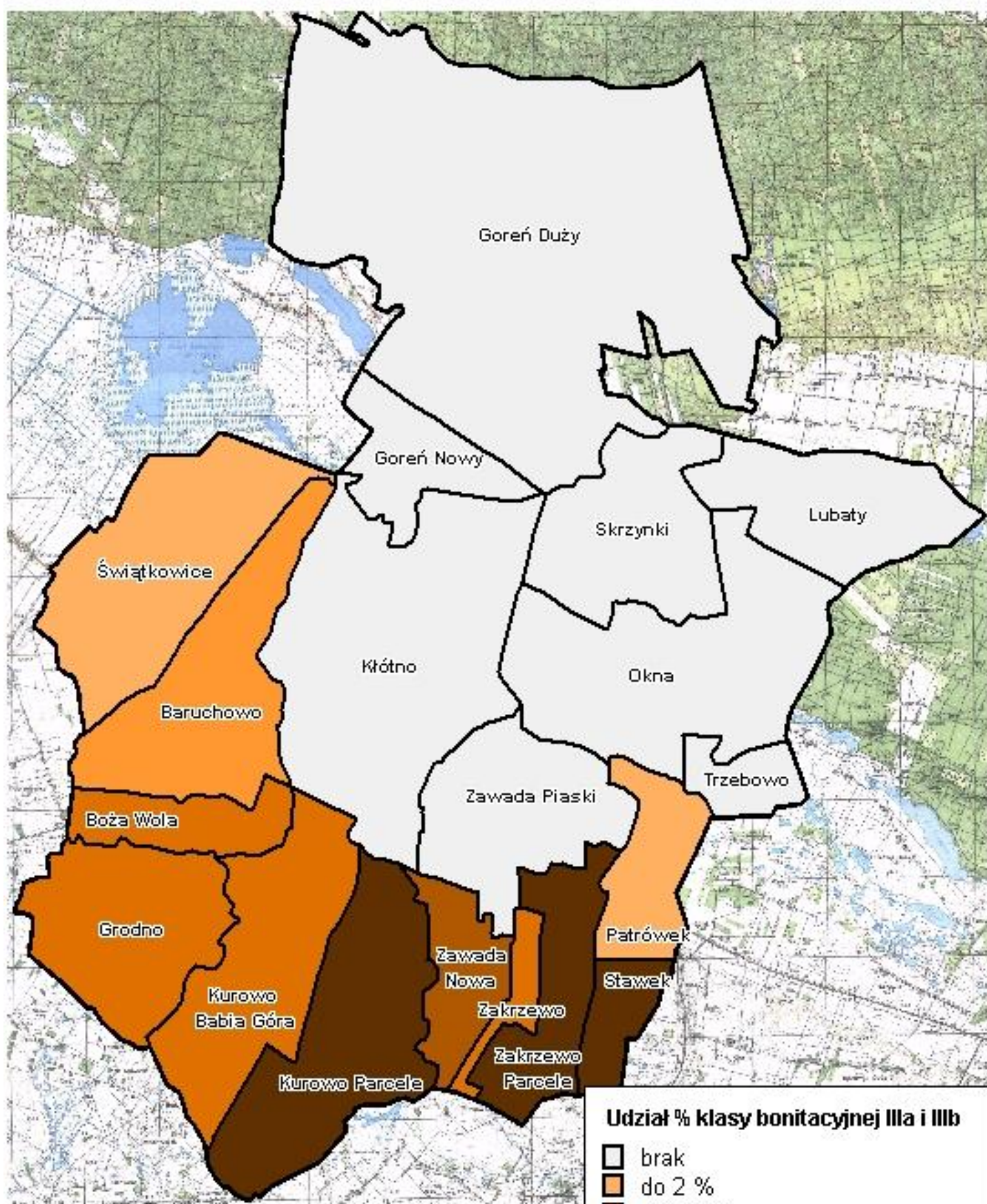
Własność komunalna występuje we wszystkich obrębach, jej wielkość wynosi od 1 do 23 ha w poszczególnych wsiach gminy, podobnie jest z pozostałymi gruntami.

STRUKTURA WŁADANIA GRUNTAMI

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna obróbu	Sektor publiczny (udział w powierzchni obróbu)										Sektor spółdzielczy w powierzchni obróbu)		Sektor prywatny (udział w powierzchni obróbu)						Grunty pozostałe (udział w powierzchni obróbu)	
			Razem		ANR *		PGL		Własność komunalna		Pozostałe		Razem		Gospodarstwa rolne		Nieruchomości ci do 1,00 ha					
			ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu	ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu	ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu	ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu	ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu	ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu	ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu	ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu	ha	% liczony do ogólnej pow. obróbu		
			3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
1.	Baruchowo	591,82	131,86	22,28	0,36	0,06	108,02	18,25	17,23	2,91	6,25	1,06	3,33	0,56	456,63	77,16	427,94	72,31	28,69	4,85	0,00	0,00
2.	Boża Wola	202,47	15,39	7,60	0,00	0,00	0,00	0,00	2,26	1,12	13,13	6,48	0,00	0,00	187,08	92,40	184,58	91,16	2,50	1,24	0,00	0,00
3.	Goreń Duży	2596,20	2036,24	78,43	2,33	0,09	1999,93	77,03	23,44	0,90	10,54	0,41	0,00	0,00	499,05	19,22	455,39	17,54	43,66	1,68	60,91	2,35
4.	Goreń Nowy	255,72	56,08	21,93	0,51	0,20	50,09	19,59	2,36	0,92	3,12	1,22	0,00	0,00	199,64	78,07	188,03	73,53	11,61	4,54	0,00	0,00
5.	Grodno	515,49	140,18	27,19	0,00	0,00	132,88	25,78	4,76	0,92	2,54	0,49	0,00	0,00	375,31	72,81	369,34	71,65	5,97	1,16	0,00	0,00
6.	Kłótno	1171,76	410,50	35,03	3,00	0,26	380,26	32,45	19,02	1,62	8,22	0,70	0,15	0,01	754,83	64,42	736,70	62,87	18,13	1,55	6,28	0,54
7.	Kurowo Babia Góra	585,51	20,57	3,51	2,12	0,36	4,62	0,79	7,76	1,32	6,07	1,04	0,00	0,00	564,94	96,49	559,33	95,53	5,61	0,96	0,00	0,00
8.	Kurowo Parcele	627,72	287,74	45,84	0,00	0,00	276,60	44,07	4,97	0,79	6,17	0,98	0,00	0,00	331,63	52,83	331,18	52,76	0,45	0,07	8,35	1,33
9.	Lubaty	465,91	103,31	22,17	11,12	2,39	85,54	18,36	6,25	1,34	0,40	0,08	0,00	0,00	362,60	77,83	351,07	75,35	11,53	2,48	0,00	0,00
10.	Okna	864,06	513,28	59,40	0,80	0,09	488,30	56,51	7,60	0,88	16,58	1,92	0,02	0,01	343,93	39,80	334,50	38,71	9,43	1,09	6,83	0,79
11.	Patrówek	247,55	20,03	8,09	0,94	0,38	11,24	4,54	1,87	0,76	5,98	2,41	0,00	0,00	227,52	91,91	219,25	88,57	8,27	3,34	0,00	0,00
12.	Skrzynki	508,13	231,92	45,64	28,24	5,56	193,32	38,04	6,44	1,27	3,92	0,77	0,00	0,00	273,07	53,74	250,52	49,30	22,55	4,44	3,14	0,62
13.	Świątkowice	681,83	282,57	41,44	0,93	0,14	257,82	37,81	12,23	1,79	11,59	1,70	0,00	0,00	379,04	55,59	349,46	51,25	29,58	4,34	20,22	2,97
14.	Stawek	131,10	2,37	1,81	0,91	0,69	0,00	0,00	0,09	0,07	1,37	1,05	0,00	0,00	128,73	98,19	127,19	97,02	1,54	1,17	0,00	0,00
15.	Trzebowo	123,20	30,22	24,53	1,27	1,03	16,33	13,26	1,54	1,25	11,08	8,99	0,00	0,00	92,98	75,47	89,82	72,91	3,16	2,56	0,00	0,00
16.	Zakrzewo	82,65	2,35	2,84	1,02	1,23	0,00	0,00	1,23	1,49	0,10	0,12	0,00	0,00	80,30	97,16	76,23	92,23	4,07	4,93	0,00	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	328,66	43,80	13,33	0,12	0,03	34,30	10,44	5,87	1,79	3,51	1,07	0,00	0,00	284,86	86,67	279,74	85,11	5,12	1,56	0,00	0,00
18.	Zawada Nowa	228,67	4,38	1,92	0,00	0,00	0,00	0,00	3,73	1,63	0,65	0,29	0,00	0,00	224,29	98,08	219,89	96,16	4,40	1,92	0,00	0,00
19.	Zawada Piaski	482,97	109,08	22,58	0,00	0,00	95,06	19,68	10,00	2,07	4,02	0,83	0,00	0,00	373,89	77,42	347,38	71,93	26,51	5,49	0,00	0,00
Razem Gmina		10691,42	4441,87	41,55	53,67	0,50	4134,31	38,67	138,65	1,30	115,24	1,08	3,50	0,03	6140,32	57,43	5897,54	55,16	242,78	2,27	105,73	0,99

GMINA BARUCHOWO
skala 1 : 68 000

UDZIAŁ GLEB NAJLEPSZYCH I DOBRYCH W POWIERZCHNI GRUNTÓW ORNYCH OGÓŁEM

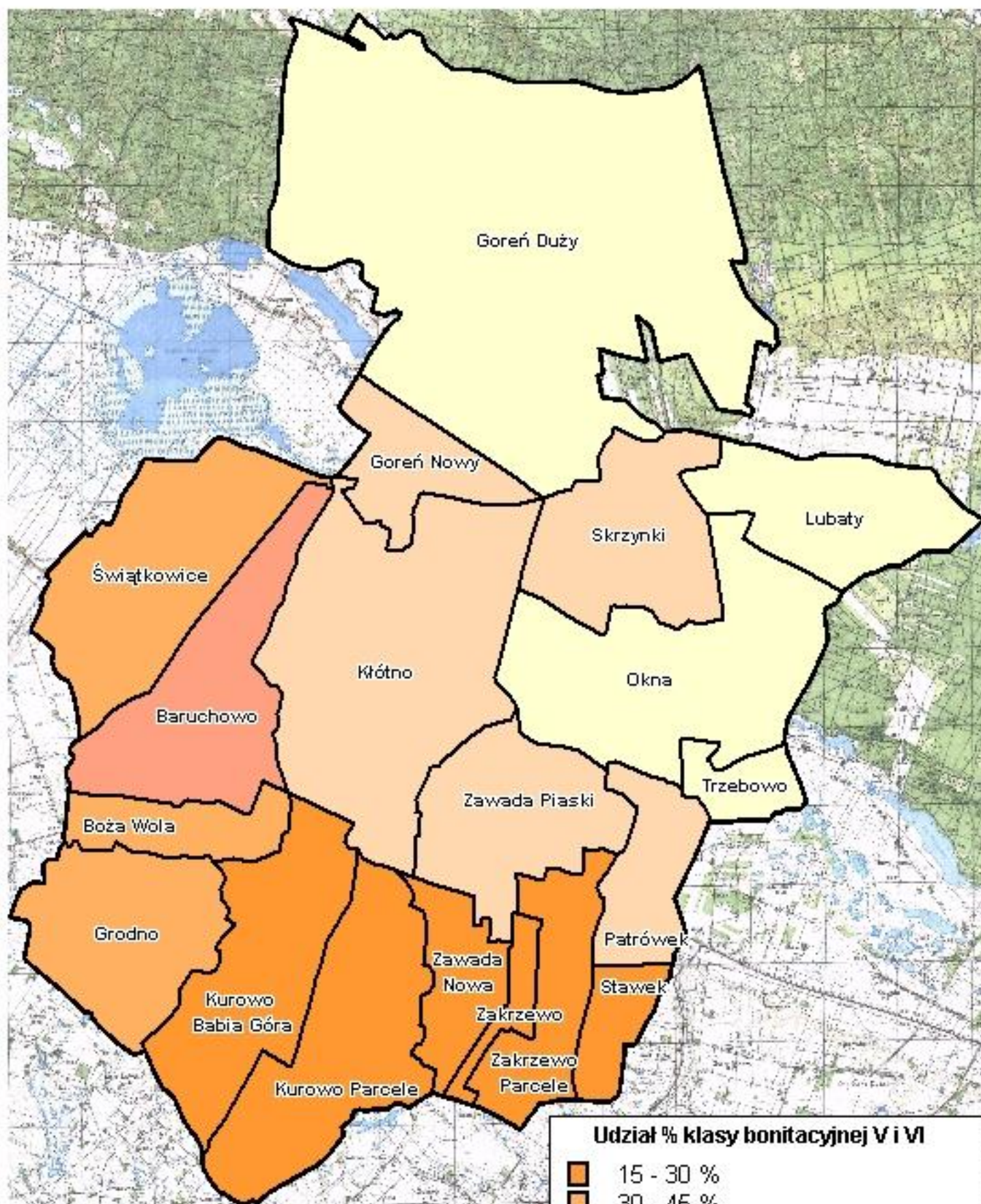

mapa nr 1

Udział % klasy bonitacyjnej IIIa i IIIb

brak	15 - 20 % problem nie występuje
do 2 %	
2 - 5 %	
5 - 10 %	
10 - 15 %	
20 do 30 %	

**GMINA BARUCHOWO UDZIAŁ GLEB NAJSŁABSZYCH W POWIERZCHNI
skala 1 : 68 000 GRUNTÓW ORNYCH OGÓŁEM**

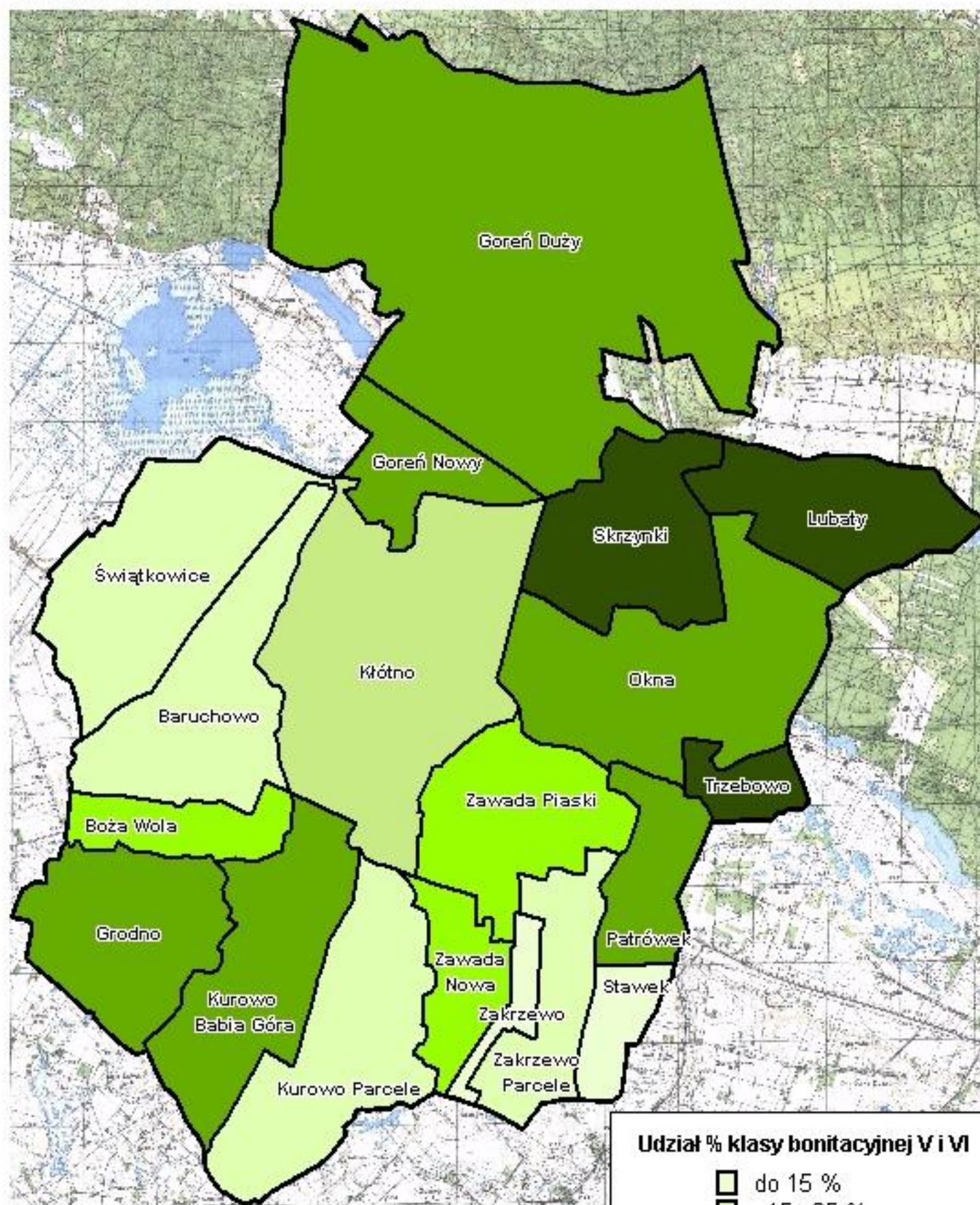

Udział % klasy bonitacyjnej V i VI

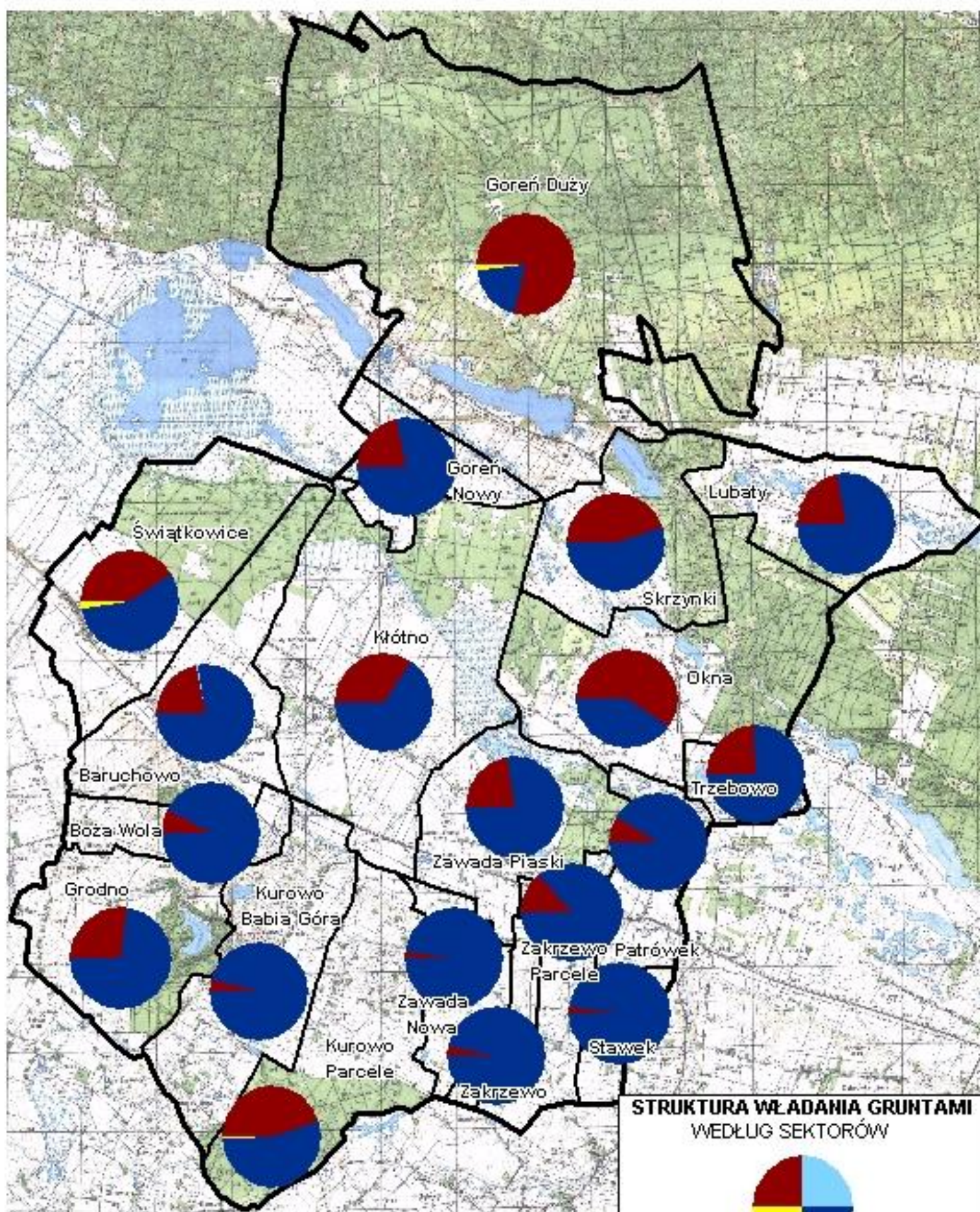
- 15 - 30 %
- 30 - 45 %
- 45 - 60 %
- 60 - 75 % problem nie występuje
- 75 - 100 %
- 100 %

mapa nr 2

**GMINA BARUCHOWO UDZIAŁ GLEB NAJSŁABSZYCH W POWIERZCHNI
skala 1 : 68 000 UŻYTKÓW ZIELONYCH OGÓŁEM**

mapa nr 3

* ze względu na niskie wartości grunty są niewidoczne

3.3.2 Struktura użytkowania gruntów w sektorze publicznym

Największy udział w sektorze publicznym mają lasy - 3833,00 ha i użytki rolne - 233,78 ha, co łącznie stanowi ponad 91 % powierzchni tego sektora - **tabela nr 9**. Trzecim pod względem udziału użytkowaniem gruntowym są drogi, które zajmują 184,80 ha (4,16 %), następnym, użytki zielone – 156,15 ha (3,51 %).

Pozostałe użytki gruntowe, każdy z osobna (wody, nieużytki, tereny zabudowane, zakrzaczenia i pozostałe) nie przekraczają 2%, a wszystkie razem zajmują – 4,26 % użytków gruntowych gminy Baruchowo.

Podobnie jak w strukturze władania również w strukturze użytkowania gruntów decydującą rolę odgrywają lasy.

Tak jest w 13 wsiach, gdzie lasy zajmują największy procent ogólnej powierzchni gruntów sektora publicznego od 40,04% w Patrówku do 97,12 % w Gorenium Dużym.

Tylko we wsi Boża Wola i Gorenium Nowym największy udział w użytkowaniu gruntów sektora publicznego mają użytki rolne, odpowiednio 76,35 % i 72,36 %.

W wsiach Zawada Nowa (75,34 %), Stawek (62,45 %), Zakrzewo (52,34 %) i Kurowo Babia Góra (51,38 %) powierzchni sektora publicznego zajmują grunty pod drogami inne użytki mają znacznie mniejsze procentowo powierzchnie .

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne					Lasy	Grunty zakrzewione, zadrzewione	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieużytki	Pozostałe
				Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1.	Baruchowo	ha	131,86	9,14	8,00	0,37	0,44	0,33	103,00	3,24	0,00	1,59	14,04	0,85	0,00
		%	100,00	6,93	6,07	0,28	0,33	0,25	78,11	2,46	0,00	1,21	10,65	0,64	0,00
2.	Boża Wola	ha	15,39	11,75	9,61	0,00	0,41	1,73	0,00	0,00	0,15	0,26	2,92	0,31	0,00
		%	100,00	76,35	62,44	0,00	2,67	11,24	0,00	0,00	0,97	1,69	18,97	2,02	0,00
3.	Goreń Duży	ha	2036,24	14,89	14,58	0,16	0,00	0,15	1977,69	0,00	0,32	1,10	31,00	4,80	6,44
		%	100,00	0,73	0,71	0,01	0,00	0,01	97,12	0,00	0,02	0,05	1,52	0,24	0,32
4.	Goreń Nowy	ha	56,08	40,58	0,26	0,00	40,32	0,00	7,57	0,00	1,84	0,21	3,75	2,09	0,04
		%	100,00	72,36	0,46	0,00	71,90	0,00	13,50	0,00	3,28	0,37	6,69	3,73	0,07
5.	Grodno	ha	140,18	1,29	1,29	0,00	0,00	0,00	114,97	0,00	16,49	0,00	6,62	0,00	0,81
		%	100,00	0,92	0,92	0,00	0,00	0,00	82,02	0,00	11,76	0,00	4,72	0,00	0,58
6.	Kłótno	ha	410,50	95,69	6,91	0,00	80,98	7,80	247,20	0,00	3,67	0,38	24,02	17,62	21,92
		%	100,00	23,31	1,68	0,00	19,73	1,90	60,23	0,00	0,89	0,09	5,85	4,29	5,34
7.	Kurowo Babia Góra	ha	20,57	4,41	4,04	0,28	0,03	0,06	2,88	0,00	1,98	0,45	10,57	0,28	0,00
		%	100,00	21,44	19,64	1,36	0,15	0,29	14,00	0,00	9,63	2,19	51,38	1,36	0,00
8.	Kurowo Parcele	ha	287,74	1,16	0,62	0,54	0,00	0,00	272,04	0,00	1,09	0,53	8,36	0,56	4,00
		%	100,00	0,40	0,21	0,19	0,00	0,00	94,54	0,00	0,38	0,18	2,91	0,20	1,39
9.	Lubaty	ha	103,31	11,00	10,78	0,02	0,00	0,20	76,29	0,00	0,00	0,09	6,65	8,87	0,41
		%	100,00	10,65	10,44	0,02	0,00	0,19	73,85	0,00	0,00	0,08	6,44	8,58	0,40

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne					Lasy	Grunty zakrzewione, zadrzewione	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieużytki	Pozostałe
				Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
10. Okna		ha	513,28	20,71	13,69	0,28	1,97	4,77	459,56	0,66	15,48	1,95	11,23	3,69	0,00
		%	100,00	4,03	2,67	0,05	0,38	0,93	89,53	0,13	3,02	0,38	2,19	0,72	0,00
11. Patrówek		ha	20,03	1,85	0,75	0,12	0,00	0,98	8,02	0,00	1,34	0,25	6,36	2,15	0,06
		%	100,00	9,24	3,75	0,60	0,00	4,89	40,04	0,00	6,69	1,25	31,75	10,73	0,30
12. Skrzynki		ha	231,92	2,37	1,74	0,00	0,63	0,00	185,19	0,00	28,42	0,00	11,38	4,56	0,00
		%	100,00	1,02	0,75	0,00	0,27	0,00	79,85	0,00	12,25	0,00	4,91	1,97	0,00
13. Świątkowice		ha	282,57	8,93	0,57	0,00	7,88	0,48	243,37	0,00	2,36	0,03	18,06	8,78	1,04
		%	100,00	3,16	0,20	0,00	2,79	0,17	86,13	0,00	0,83	0,01	6,39	3,11	0,37
14. Stawek		ha	2,37	0,60	0,34	0,10	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00	0,26	1,48	0,00	0,00
		%	100,00	26,58	14,35	6,75	0,00	5,48	0,00	0,00	0,00	10,97	62,45	0,00	0,00
15. Trzebowo		ha	30,22	1,11	0,73	0,00	0,38	0,00	14,49	0,00	10,21	0,00	2,41	1,86	0,14
		%	100,00	3,67	2,41	0,00	1,26	0,00	47,95	0,00	33,79	0,00	7,98	6,15	0,46
16. Zakrzewo		ha	2,35	0,78	0,63	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,24	1,23	0,00	0,00
		%	100,00	33,19	26,81	6,38	0,00	0,00	0,00	0,00	4,26	10,21	52,34	0,00	0,00
17. Zakrzewo Parcele		ha	43,80	2,31	0,64	0,00	1,67	0,00	31,91	0,00	1,11	0,12	8,35	0,00	0,00
		%	100,00	5,27	1,46	0,00	3,81	0,00	72,85	0,00	2,54	0,27	19,07	0,00	0,00

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne					Lasy	Grunty zadrewnione, zakrzaczone	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieużytki	Pozostałe
				Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
18.	Zawada Nowa	ha	4,38	0,37	0,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,65	0,00	3,30	0,06	0,00
		%	100,00	8,45	8,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,84	0,00	75,34	1,37	0,00
19.	Zawada Piaski	ha	109,08	4,81	0,00	0,00	4,81	0,00	88,82	0,00	1,51	0,06	13,70	0,81	0,00
		%	100,00	4,41	0,00	0,00	4,41	0,00	81,43	0,00	1,38	0,06	11,98	0,74	0,00
Razem Gmina		ha	4441,87	233,78	75,55	2,08	139,52	16,63	3833,00	3,90	86,72	7,52	184,80	57,29	34,86
		%	100,00	5,26	1,70	0,05	3,14	0,37	86,29	0,09	1,95	0,17	4,16	1,29	0,79

3.3.3 Struktura użytkowania gruntów w sektorze prywatnym

W sektorze prywatnym największą powierzchnię 5302,54 ha (83,36 %) zajmują użytki rolne, w tym

- 71,45 % powierzchni gruntów sektora prywatnego stanowią grunty orne i sady,
- 14,91 % użytki zielone,
- lasy i grunty zakrzaczone – 3,97 %,
- wody – 0,24 % ,
- tereny zabudowane 1,90 % ,
- drogi – 0,06 %,
- nieużytki 7,19 %
- grunty inne (pozostałe) 0,28 % powierzchni ogólnej gruntów sektora.

Charakterystyczne dla sektora prywatnego w strukturze, którego dominują gospodarstwa rolne jak wyżej wspomniano jest uprawa użytków rolnych inne użytki stanowią jedynie uzupełnienie ogólnej powierzchni gruntów ([tabela nr 10](#)).

W porównaniu z sektorem publicznym więcej powierzchni zajmują tereny zabudowane oraz nieużytki wchodzące w skład gospodarstw rolnych.

Rozmieszczenie użytków w obrębach, jest związane z jakością gleb. W obrębach o słabych glebach występuje więcej lasów (Goreń Duży, Kurowo Babia Góra, Lubaty) i z reguły tworzą one większym kompleksom leśnym Lasów Państwowych.

Na słabszych glebach, jak również na terenach podmokłych i przylegających do cieków wodnych jest nieco więcej użytków zielonych (Baruchowo, Goreń Nowy, Kłótno, Skrzynki, Okna, Zawada Piaski). Znaczny udział terenów zabudowanych to grunty pod zabudowaniami mieszkalnymi i gospodarczymi rolników indywidualnych.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne					Lasy	Grunty zadrzewione, zakrzaczone	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieżytki	Pozostałe
				Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1.	Baruchowo	ha	456,63	437,65	331,73	3,73	12,49	89,70	0,03	0,00	1,23	13,35	0,31	4,06	0,00
		%	100,00	95,84	72,65	0,82	2,73	19,64	0,01	0,00	0,27	2,92	0,07	0,89	0,00
2.	Boża Wola	ha	187,08	178,79	168,03	3,88	0,22	6,66	2,70	0,00	0,36	2,79	0,09	2,35	0,00
		%	100,00	95,57	89,82	2,07	0,12	3,56	1,44	0,00	0,19	1,49	0,05	1,26	0,00
3.	Goreń Duży	ha	499,05	329,78	297,13	3,19	11,71	17,75	118,28	3,81	0,13	27,74	0,79	18,47	0,05
		%	100,00	66,08	59,54	0,64	2,34	3,56	23,70	0,76	0,03	5,56	0,16	3,70	0,01
4.	Goreń Nowy	ha	199,64	176,68	66,17	0,63	69,13	40,75	0,04	0,00	0,20	2,17	0,00	20,55	0,00
		%	100,00	88,50	33,14	0,32	34,63	20,41	0,02	0,00	0,10	1,09	0,00	10,29	0,00
5.	Grodno	ha	375,31	358,20	341,38	5,43	2,85	8,54	1,76	0,00	0,62	3,87	0,07	10,79	0,00
		%	100,00	95,44	90,96	1,45	0,76	2,27	0,47	0,00	0,17	1,03	0,02	2,87	0,00
6.	Kłótno	ha	754,83	612,35	442,39	6,40	149,47	14,09	6,00	0,00	1,18	11,22	0,95	106,09	17,04
		%	100,00	81,12	58,61	0,85	19,80	1,86	0,79	0,00	0,15	1,50	0,13	14,05	2,26
7.	Kurowo Babia Góra	ha	564,94	509,90	455,33	11,94	10,83	31,80	23,66	1,29	6,23	6,31	0,04	17,51	0,00
		%	100,00	90,26	80,60	2,11	1,92	5,63	4,19	0,22	1,10	1,12	0,01	3,10	0,00
8.	Kurowo Parcele	ha	331,63	321,41	298,56	8,97	0,00	13,88	3,41	0,00	0,22	3,58	0,00	3,01	0,00
		%	100,00	96,92	90,03	2,70	0,00	4,19	1,03	0,00	0,06	1,08	0,00	0,91	0,00
9.	Lubaty	ha	362,60	264,33	249,54	3,21	3,70	7,88	36,55	1,36	0,04	5,02	0,00	55,30	0,00
		%	100,00	72,90	68,82	0,89	1,02	2,17	10,08	0,38	0,01	1,38	0,00	15,25	0,00

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne					Lasy	Grunty zakrzewione,	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieużytki	Pozostałe
				Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
10.	Okna	ha	343,93	308,98	210,96	1,77	93,53	2,72	6,27	0,00	0,36	7,09	0,41	20,82	0,00
		%	100,00	89,84	61,34	0,52	27,19	0,79	1,82	0,00	0,11	2,06	0,12	6,05	0,00
11.	Patrówek	ha	227,52	203,61	178,14	2,45	8,17	14,85	1,51	0,00	0,22	2,88	0,20	19,10	0,00
		%	100,00	89,49	78,30	1,08	3,59	6,52	0,66	0,00	0,10	1,27	0,09	8,39	0,00
12.	Skrzynki	ha	273,07	219,96	112,08	3,24	102,81	1,83	3,59	0,00	0,40	10,42	0,76	37,94	0,00
		%	100,00	80,55	41,04	1,19	37,65	0,67	1,31	0,00	0,15	3,82	0,28	13,89	0,00
13.	Świątkowice	ha	379,04	316,62	249,49	2,85	1,77	62,51	7,90	0,00	0,64	6,64	0,03	47,21	0,00
		%	100,00	83,53	65,82	0,75	0,47	16,49	2,08	0,00	0,17	1,75	0,01	12,46	0,00
14.	Stawek	ha	128,73	126,64	120,85	4,17	0,00	1,62	0,02	0,00	0,05	1,09	0,00	0,93	0,00
		%	100,00	98,38	93,88	3,24	0,00	1,26	0,01	0,00	0,04	0,85	0,00	0,72	0,00
15.	Trzebowo	ha	92,98	72,46	62,65	0,44	9,23	0,14	2,33	0,00	0,00	1,00	0,00	17,19	0,00
		%	100,00	77,93	67,38	0,47	9,93	0,15	2,50	0,00	0,00	1,08	0,00	18,49	0,00
16.	Zakrzewo	ha	80,30	78,27	76,84	0,56	0,00	0,87	0,00	0,00	0,03	1,54	0,00	0,46	0,00
		%	100,00	97,47	95,69	0,70	0,00	1,08	0,00	0,00	0,04	1,92	0,00	0,57	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	ha	284,86	279,56	271,31	5,11	0,00	3,14	0,76	0,00	0,39	2,91	0,00	1,24	0,00
		%	100,00	98,14	95,24	1,80	0,00	1,10	0,26	0,00	0,14	1,02	0,00	0,44	0,00

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM

Lp.	Obręb	Jednostka	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne					Lasy	Grunty zadrzewione, zakrzaczone	Wody	Tereny zabudowane	Drogi	Nieużytki	Pozostałe
				Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
18.	Zawada Nowa	ha	224,29	207,61	185,53	8,01	0,00	14,07	8,94	0,00	0,07	3,52	0,00	4,15	0,00
		%	100,00	92,56	82,72	3,57	0,00	6,27	3,99	0,00	0,03	1,57	0,00	1,85	0,00
19.	Zawada Piaski	ha	373,89	299,74	189,19	3,63	45,72	61,20	4,60	9,17	2,28	3,61	0,00	54,49	0,00
		%	100,00	80,17	50,60	0,97	12,23	16,37	1,23	2,45	0,61	0,97	0,00	14,57	0,00
Razem Gmina		ha	6140,32	5302,54	4307,30	79,61	521,63	394,00	228,35	15,63	14,65	116,75	3,65	441,66	17,09
		%	100,00	86,36	70,15	1,30	8,50	6,41	3,72	0,25	0,24	1,90	0,06	7,19	0,28

3.4 Struktura gospodarstw rolnych

3.4.1 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych

Dane dotyczące struktury obszarowej i ilościowej gospodarstw rolnych według własności i analizy kart podatkowych gospodarstw, udostępnionych przez Urząd Gminy w Baruchowie (tabele 11 – 30), oraz gruntów własnych i dzierżawionych (tabela 31; wykres 17).

Według kart podatkowych na obszarze gminy Baruchowo znajduje się 764 gospodarstwa rolne. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 7,91 ha.

Najwięcej gospodarstw – 290 jest w grupie najmniejszych z przedziału 1,01 – 4,99 ha, ich średnia powierzchnia wynosi 2,68 ha, a udział procentowy w ogólnej powierzchni gospodarstw w gminie wynosi 12,87 %.

Drugą pod względem liczebności, ale mającą największy udział w powierzchni ogólnej – 32,40 % – grupą obszarową są gospodarstwa o powierzchni od 5,00 – 9,99 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa w tej grupie wynosi 7,51 ha.

Grupę obszarową 10,00 – 14,99 ha stanowi 125 gospodarstw o średniej powierzchni 11,92 ha, które zajmują 24,66 % ogólnej powierzchni gospodarstw w gminie.

Najmniejszą ilościowo – 88, jest grupa gospodarstw największych w gminie, z przedziału 15,00 – 49,99 ha ze średnią wielkością 20,66 ha i udziałem 30,07 % w ogólnej powierzchni gospodarstw.

Dość znaczna liczba gospodarstw najmniejszych od 1,01 – 4,99 ha świadczyć może o występowaniu zjawiska rozdrobnienia gospodarstw.

Na terenie gminy brak w ogóle gospodarstw dużych powyżej 50 ha.

Brak jest w gminie Baruchowo wielkoobszarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na gruntach po byłych PGR – ach dzierżawionych od Agencji Nieruchomości Rolnych. Wynika to z braku większej ilości gruntów A NR na terenie gminy (tylko – 53,67 ha).

Z analizy średnich powierzchni gospodarstw w poszczególnych obrębach wynika, że największe gospodarstwa występują w takich wsiach jak

- Trzebowo (25,31 ha),
- Skrzynki (24,91 ha),
- Świątkowice (23,39 ha),
- Zakrzewo Parcele (23,22 ha).

Najmniejsze natomiast we wsiach :

- Zawada Nowa (2,06 ha),
- Świątkowice (2,19 ha),
- Boża Wola (2,20 ha),
- Kurowo Parcele (2,22 ha).

We wsi Zawada i Świątkowice występują największe jak i najmniejsze gospodarstwa w gminie.

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Zakrzewo Parcele

tabela 27

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	4	19,05	13,66	7,39	3,42	11	17,46	1,24
5,00-9,99	11	52,38	85,26	46,13	7,75	28	44,45	3,05
10,00-14,99	4	19,05	45,74	24,75	11,44	17	26,98	2,69
15,00-49,99	2	9,52	40,16	21,73	20,08	7	11,11	5,74
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	21	100,00	184,82	100,00	8,80	63	100,00	2,93
Ogółem grunty osób fizycz.								
33	100,00	189,55	100,00	5,74	78	100,00	2,43	
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	12	36,36	4,73	2,50	0,39	15	19,23	0,32
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	3	14,29	10,96	5,93	3,65	7	11,11	1,57

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Zawada Nowa

tabela 28

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	8	32,00	16,61	7,37	2,08	13	14,77	1,28
5,00-9,99	9	36,00	69,53	30,87	7,73	31	35,23	2,24
10,00-14,99	3	12,00	35,67	15,84	11,89	16	18,18	2,23
15,00-49,99	5	20,00	103,45	45,92	20,69	28	31,82	3,69
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	25	100,00	225,26	100,00	9,01	88	100,00	2,56
Ogółem grunty osób fizycz.								
35	100,00	228,63	100,00	6,53	98	100,00	2,33	
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	10	28,57	3,37	1,47	0,34	10	10,20	0,34
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	13	52,00	113,51	50,39	8,73	47	53,41	2,42

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Świątkowice

tabela 23

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	42	65,62	89,24	26,30	2,12	82	30,15	1,09
5,00-9,99	10	15,63	78,40	23,11	7,84	71	26,10	1,10
10,00-14,99	8	12,50	97,22	28,66	12,15	76	27,94	1,28
15,00-49,99	4	6,25	74,40	21,93	18,60	43	15,81	1,73
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	64	100,00	339,26	100,00	5,30	272	100,00	1,25
Ogółem grunty osób fizycz.	131	100,00	365,42	100,00	2,79	351	100,00	1,04
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	67	51,15	26,16	7,16	0,39	79	22,51	0,33
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	23	35,94	63,96	18,85	2,78	27	9,93	2,37

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Stawek

tabela 24

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	8	42,11	25,59	20,37	3,20	10	31,25	2,56
5,00-9,99	7	36,84	44,47	35,40	6,35	12	37,50	3,71
10,00-14,99	3	15,79	38,48	30,64	12,83	7	21,88	5,50
15,00-49,99	1	5,26	17,07	13,59	17,07	3	9,37	5,69
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	19	100,00	125,61	100,00	6,61	32	100,00	3,93
Ogółem grunty osób fizycz.	22	100,00	126,82	100	5,76	37	100,00	3,43
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	3	13,64	1,21	0,95	0,40	5	13,51	0,24
Razem	9	47,37	48,06	38,26	5,34	13	40,63	3,70

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Kurowo Babia Góra

tabela 17

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	16	25,81	37,69	6,65	2,36	30	11,63	1,26
5,00-9,99	17	27,42	116,63	20,56	6,86	57	22,09	2,05
10,00-14,99	22	35,48	270,07	47,62	12,28	127	49,23	2,13
15,00-49,99	7	11,29	142,74	25,17	20,39	44	17,05	3,24
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	62	100,00	567,13	100,00	9,15	258	100,00	2,20
Ogółem grunty osób fizycz.	69	100,00	570,90	100,00	8,27	268	100,00	2,13
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	7	10,14	3,77	0,66	0,54	10	3,73	0,38
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	12	19,35	47,19	8,32	3,93	26	10,08	1,82

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Kurowo Parcele

tabela 18

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	15	38,46	30,34	10,31	2,02	19	26,39	1,60
5,00-9,99	13	33,33	99,26	33,72	7,64	24	33,33	4,14
10,00-14,99	6	15,39	65,77	22,34	10,96	10	13,89	6,58
15,00-49,99	5	12,82	98,99	33,63	19,80	19	26,39	5,21
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	39	100,00	294,36	100,00	7,55	72	100,00	4,09
Ogółem grunty osób fizycz.	42	100,00	294,81	100,00	7,02	75	100,00	3,93
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	3	7,14	0,45	0,15	0,15	3	4,00	0,15
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	11	28,21	68,66	23,33	6,24	19	26,39	3,61

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Grodno

tabela 15

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	14	30,43	48,94	14,18	3,50	21	18,92	2,33
5,00-9,99	25	54,35	192,99	55,89	7,72	46	41,44	4,20
10,00-14,99	5	10,87	64,13	18,57	12,83	31	27,93	2,07
15,00-49,99	2	4,35	39,22	11,36	19,61	13	11,71	3,02
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	46	100,00	345,28	100,00	7,51	111	100,00	3,11
Ogółem grunty osób fizycz.	60	100,00	351,06	100,00	5,85	130	100,00	2,70
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	14	23,33	5,78	1,65	0,41	19	14,62	0,30
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	14	30,43	81,49	23,60	5,82	19	17,12	4,29

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Kłótno

tabela 16

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	28	30,11	71,12	8,58	2,54	68	12,32	1,05
5,00-9,99	31	33,33	220,85	26,67	7,12	166	30,07	1,33
10,00-14,99	19	20,43	228,63	27,61	12,03	173	31,34	1,32
15,00-49,99	15	16,13	307,53	37,14	20,50	145	26,27	2,12
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	93	100,00	828,13	100,00	8,90	552	100,00	1,50
Ogółem grunty osób fizycz.	143	100,00	840,94	100,00	5,88	614	100	1,37
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	50	34,97	12,81	1,52	0,26	62	10,10	0,21
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	18	19,35	123,69	14,94	6,87	59	10,69	2,10

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Baruchowo

tabela 11

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	28	46,67	77,00	19,45	2,75	65	30,23	1,18
5,00-9,99	19	31,67	141,01	35,62	7,42	73	33,95	1,93
10,00-14,99	9	15,00	104,45	26,38	11,61	50	23,26	2,09
15,00-49,99	4	6,66	73,44	18,55	18,36	27	12,56	2,72
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	60	100,00	395,90	100,00	6,60	215	100,00	1,84
Ogółem grunty osób fizycz.	169	100,00	418,94	100,00	2,48	334	100,00	1,25
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	109	64,50	23,04	5,50	0,21	119	35,63	0,19
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	5	8,33	25,07	6,33	5,01	11	5,12	2,28

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Boża Wola

tabela 12

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	8	26,67	19,85	7,78	2,48	15	9,74	1,32
5,00-9,99	11	36,67	76,01	29,77	6,91	50	32,47	1,52
10,00-14,99	8	26,66	95,76	37,51	11,97	68	44,16	1,41
15,00-49,99	3	10,00	63,67	24,94	21,22	21	13,63	3,03
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	30	100,00	255,29	100,00	8,51	154	100,00	1,66
Ogółem grunty osób fizycz.	35	100,00	256,80	100,00	7,34	160	100,00	1,61
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	5	14,29	1,51	0,59	0,30	6	3,75	0,25
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	2	6,67	10,28	4,00	5,10	8	5,19	1,29

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Lubaty

tabela 19

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	24	57,15	70,48	26,56	2,94	63	30,88	1,12
5,00-9,99	13	30,95	105,17	39,62	8,09	57	27,94	1,85
10,00-14,99	2	4,76	26,39	9,94	13,20	11	5,39	2,40
15,00-49,99	3	7,14	63,37	23,88	21,12	73	35,79	0,87
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	42	100,00	265,41	100,00	6,32	204	100,00	1,30
Ogółem grunty osób fizycz.	74	100,00	275,88	100,00	3,73	264	100,00	1,05
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	32	43,24	10,47	3,80	0,33	60	22,73	0,17
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	24	57,14	140,96	53,41	5,87	99	48,53	1,42

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Okna

tabela 20

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	8	16,33	21,49	5,51	2,69	30	7,32	0,72
5,00-9,99	31	63,26	225,77	57,83	7,28	249	60,73	0,91
10,00-14,99	7	14,29	79,70	20,41	11,39	70	17,07	1,14
15,00-49,99	3	6,12	63,45	16,25	21,15	61	14,88	1,04
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	49	100,00	390,41	100,00	7,97	410	100,00	0,95
Ogółem grunty osób fizycz.	119	100,00	399,79	100,00	3,36	497	100,00	0,80
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	70	58,82	9,38	2,35	0,13	87	17,51	0,11
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	3	6,12	11,23	2,88	3,74	14	3,41	0,80

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Patrówek

tabela 21

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	9	29,03	28,23	12,85	3,14	25	21,37	1,13
5,00-9,99	15	48,39	96,72	44,04	6,45	46	39,32	2,10
10,00-14,99	5	16,13	58,27	26,53	11,65	30	25,64	1,94
15,00-49,99	2	6,45	36,40	16,58	18,20	16	13,67	2,28
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	31	100,00	219,62	100,00	7,08	117	100,00	1,88
Ogółem grunty osób fizycz.	47	100,00	227,23	100,00	4,83	139	100,00	1,63
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	16	34,04	7,61	3,35	0,48	22	15,83	0,35
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	2	6,45	12,67	5,77	6,34	5	4,27	2,53

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Skrzynki

tabela 22

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	15	42,86	48,96	15,86	3,26	92	29,97	0,53
5,00-9,99	9	25,71	63,51	20,58	7,06	79	25,73	0,80
10,00-14,99	4	11,43	43,80	14,19	10,95	41	13,36	1,07
15,00-49,99	7	20,00	152,39	49,37	21,77	95	30,94	1,60
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	35	100,00	308,66	100,00	8,82	307	100,00	1,01
Ogółem grunty osób fizycz.	174	100,00	327,42	100,00	1,88	482	100,00	0,68
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	139	79,89	18,76	5,73	0,13	175	36,31	0,11
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	7	20,00	44,88	14,54	6,41	46	14,98	0,98

**Struktura obszarowa gospodarstw rolnych
wg własności**

Trzebowo

tabela 25

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	1	10,00	4,64	5,36	4,64	2	5,71	2,32
5,00-9,99	8	80,00	63,34	73,21	7,92	26	74,29	2,44
10,00-14,99	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
15,00-49,99	1	10,00	18,54	21,43	18,54	7	20,00	2,65
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	10	100,00	86,52	100,00	8,65	35	100,00	2,47
Ogółem grunty osób fizycz.	17	100,00	89,68	100,00	5,28	43	100,00	2,09
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	7	41,18	3,16	3,52	0,45	8	18,60	0,40
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	4	40,00	24,07	27,82	6,02	10	28,57	2,41

**Struktura obszarowa gospodarstw rolnych
wg własności**

Zakrzewo

tabela 26

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	7	41,18	19,80	12,88	2,83	23	23,71	0,86
5,00-9,99	4	23,53	31,39	20,42	7,85	15	15,46	2,09
10,00-14,99	2	11,76	23,86	15,52	11,93	11	11,34	2,17
15,00-49,99	4	23,53	78,69	51,18	19,67	48	49,49	1,64
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	17	100,00	153,74	100,00	9,04	97	100,00	1,58
Ogółem grunty osób fizycz.	23	100,00	156,38	100,00	6,80	103	100,00	1,52
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	6	26,09	2,64	1,69	0,44	6	5,83	0,44
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	1	5,88	6,56	4,27	6,56	2	6,76	3,28

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Goreń Duży

tabela 13

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	41	55,40	107,56	22,58	2,62	171	36,70	0,63
5,00-9,99	19	25,68	152,27	31,97	8,01	142	30,47	1,07
10,00-14,99	7	9,46	80,68	16,94	11,53	62	13,30	1,30
15,00-49,99	7	9,46	135,76	28,51	19,39	91	19,53	1,49
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	74	100,00	476,27	100,00	6,44	466	100,00	1,02
Ogółem grunty osób fizycz.	291	100,00	502,24	100,00	1,73	629	100,00	0,80
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	217	74,57	25,97	51,71	0,12	244	38,79	0,11
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	26	35,14	105,20	22,09	4,05	163	34,98	0,65

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Goreń Nowy

tabela 14

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	23	74,19	71,38	47,35	3,10	69	57,50	1,03
5,00-9,99	5	16,13	37,71	25,01	7,54	26	21,67	1,45
10,00-14,99	2	6,45	26,57	17,62	13,29	13	10,83	2,04
15,00-49,99	1	3,23	15,10	10,02	15,10	12	10,00	1,26
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	31	100,00	150,76	100,00	4,86	120	100,00	1,26
Ogółem grunty osób fizycz.	41	100,00	157,58	100,00	3,84	134	100,00	1,18
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	10	24,39	6,82	4,33	0,68	14	10,45	0,49
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	12	38,71	43,70	28,99	3,64	40	33,33	1,09

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Zawada Piaski

tabela 29

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	22	44,00	70,49	20,43	3,20	56	26,29	1,26
5,00-9,99	20	40,00	148,84	43,13	7,44	91	42,72	1,64
10,00-14,99	5	10,00	59,86	17,34	11,97	38	17,84	1,58
15,00-49,99	3	6,00	65,93	19,10	21,98	28	13,15	2,35
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	50	100,00	345,12	100,00	6,90	213	100,00	1,62
Ogółem grunty osób fizycz.	75	100,00	360,25	100,00	4,80	255	100,00	1,41
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	25	33,33	15,13	4,20	0,61	42	16,47	0,36
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	7	14,00	37,86	10,97	5,41	24	11,27	1,58

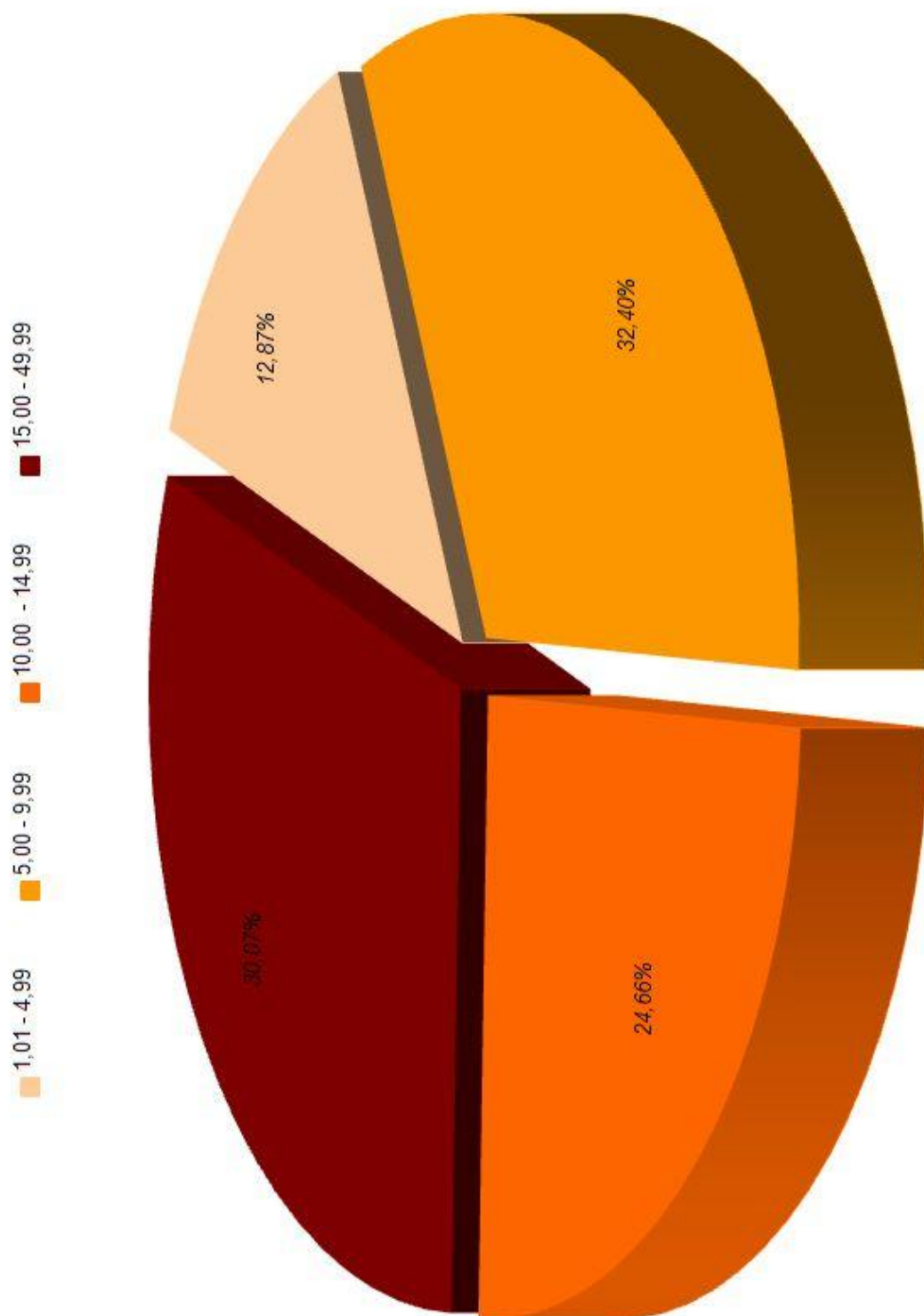
Struktura obszarowa gospodarstw rolnych wg własności

Gmina Baruchowo

tabela 30

Grupy obszarowe w ha	Liczba gospodarstw w grupie	% ogólnej ilości gosp.	Pow grupy gosp. w ha	% ogólnej pow. gosp.	Średnia pow. gosp.	Ilość działek	% ogólnej ilości działek	Średnia pow. działki w ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Grunty gospodarstw rolnych								
1,01-4,99	321	40,23	873,07	14,65	2,72	865	22,85	1,01
5,00-9,99	277	34,71	2049,13	34,40	7,40	1289	34,04	1,59
10,00-14,99	121	15,16	1445,05	24,26	11,94	851	22,48	1,70
15,00-49,99	79	9,90	1590,30	26,69	20,13	781	20,63	2,04
> 50	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	798	100,00	5957,55	100,00	7,47	3786	100,00	1,57
Ogółem grunty osób fizycz.	1600	100,00	6140,32	100,00	3,84	4772	100,00	1,29
w tym: grunty nie będące gospodarstwami rolnymi								
0,00-1,00	802	50,13	182,77	2,98	0,23	986	20,66	0,19
Grunty gospodarstw rolnych z siedzibą poza terenem gminy								
Razem	196	24,56	1020,00	17,12	5,20	639	16,88	1,60

Struktura gospodarstw rolnych w grupach obszarowych

razem gmina Baruchowo

3.4.2 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych

Rozdrobnienie gruntów gospodarstw pod względem ilości i powierzchni działek w przyjętych grupach obszarowych określono w oparciu o dane ewidencji gruntów gminy Baruchowo (grunty wg własności). Wyniki analizy przedstawia (tabela 32 ; wykres 18; mapa 5).

Średnia ilość działek w gospodarstwie, wynosi – 4,74, a średnia powierzchnia działki - 1,57 ha.

Ogólnie biorąc można powiedzieć, że wartości te mogą wydawać się zadawalające. W poszczególnych wsiach na gospodarstwo przypada od 1,68 do 8,77 działek o średniej powierzchni od 1,01 do 4,99 ha. We wsiach: Okna, Skrzynki, i Goreń Duży średnia ilość działek przypadająca na jedno gospodarstwo wynosi ponad 6 działek jest to więc rozdrobnienie duże, określane mianem dużej szachownicy dlatego należałoby te obiekty szczegółowo przeanalizować pod kątem scalenia gruntów.

W grupach obszarowych obserwuje się wzrost zarówno średniej powierzchni działki jak i średniej ilości działek w gospodarstwie, odpowiednio od 1,01 ha i 2,69 działek w przedziale 1,01 – 4,99 ha, do 2,04 ha i 9,89 działek w przedziale największych gospodarstw w gminie 15,00 – 49,99 ha (wykres nr 18 ; mapa nr 5).

Niekorzystnie przedstawia się sytuacja we wsiach:

- Okna - 0,95 ha i 8,37 działek
- Skrzynki - 1,01 ha i 8,37 działek
- Goreń Duży - 1,02 ha i 6,30 działek

Najbardziej rozdrobnione są w tych wsiach gospodarstwa z wyższych przedziałów obszarowych. W przypadku wsi Skrzynki dotyczy to wszystkich przedziałów obszarowych z wyjątkiem gospodarstw największych, w Oknach natomiast nie dotyczy to tylko gospodarstw najmniejszych. We wsi Lubaty największe rozdrobnienie występuje w grupie największych gospodarstw gdzie średnia powierzchnia działki wynosi 0,87 ha, a średnia ilość działek – 24,33.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH W GRUPACH OBSZAROWYCH (grunty własne i dzierżawione)

Lp.	Obręb	1,01-4,99				5,00-9,99				10,00-14,99				15,00-49,99					Liczba gospodarstw w obszarze	Średnia wielkość gospodarstwa w obszarze	Liczba gospodarstw w obszarze	Ogólna powierzchnia w obszarze
		gospodarstw w ha	Liczba gospodarstw	Udział procentowy w powierzchni	Ogółem powierzchnia w ha	gospodarstw w ha	Liczba gospodarstw	Udział procentowy w powierzchni	Ogółem powierzchnia w ha	gospodarstw w ha	Liczba gospodarstw	Udział procentowy w powierzchni	Ogółem powierzchnia w ha	Średnia wielkość gospodarstw w ha	Liczba gospodarstw	Udział procentowy w powierzchni	Ogółem powierzchnia w ha					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	23.	24.	25.		
1.	Baruchowo	2,74	34	22,40	93,07	7,17	19	32,80	136,29	11,73	7	19,77	82,12	17,33	6	25,03	104,00	6,30	66	415,48		
2.	Boża Wola	2,20	4	3,02	8,79	7,58	15	39,15	113,71	12,62	7	30,41	88,32	19,91	4	27,42	79,65	9,68	30	290,47		
3.	Goreń Duży	2,49	38	20,36	94,51	8,09	24	41,83	194,21	11,22	6	14,50	67,32	18,04	6	23,31	108,22	6,27	74	464,26		
4.	Goreń Nowy	2,92	15	34,20	43,87	7,18	7	39,18	50,27	13,42	1	10,46	13,42	20,73	1	16,16	20,73	5,35	24	128,29		
5.	Grodno	3,41	9	9,23	30,70	7,84	24	56,54	188,05	11,79	5	17,72	58,96	18,30	3	16,51	54,91	8,11	41	332,62		
6.	Kłótino	2,77	28	9,07	77,64	7,45	23	20,00	171,32	11,64	19	25,83	221,22	21,46	18	45,10	386,27	9,73	88	856,45		
7.	Kurowo Babia Góra	2,43	15	6,20	36,42	7,10	15	18,14	106,55	12,36	17	35,78	210,09	19,51	12	39,88	234,15	9,95	59	587,21		
8.	Kurowo Parcele	2,22	12	9,62	26,58	7,97	13	37,50	103,56	10,80	6	23,45	64,77	20,32	4	29,43	81,28	7,89	35	276,19		
9.	Lubaty	2,99	25	21,79	74,81	7,72	10	22,49	77,21	11,05	5	16,09	55,24	22,67	6	39,63	136,02	7,46	46	343,28		
10.	Okna	3,51	8	7,95	28,04	7,22	24	49,15	173,38	11,57	10	32,80	115,69	17,82	2	10,10	35,64	8,02	44	352,75		
11.	Patrówek	2,84	10	11,56	28,38	6,70	16	43,68	107,27	11,57	5	23,56	57,87	17,35	3	21,20	52,05	7,22	34	245,57		
12.	Skrzynki	2,64	15	12,69	39,63	7,55	9	21,74	67,92	13,38	6	25,71	80,30	24,91	5	39,86	124,53	8,93	35	312,38		
13.	Świątkowice	2,19	36	23,22	78,95	7,30	11	23,61	80,27	12,29	9	32,53	110,62	23,39	3	20,64	70,16	5,76	59	340,00		
14.	Stawek	3,28	6	16,47	19,67	6,53	7	38,25	45,68	12,33	3	30,98	36,99	17,07	1	14,30	17,07	7,02	17	119,41		
15.	Trzebowo	0,00	0	0,00	0,00	7,91	8	55,55	63,27	0,00	0	0,00	0,00	25,31	2	44,45	50,62	11,39	10	113,89		
16.	Zakrzewo	2,55	8	12,14	20,40	8,24	5	24,52	41,20	11,93	2	14,20	23,86	20,64	4	49,14	82,55	8,84	19	168,01		
17.	Zakrzewo Parcele	3,07	3	4,63	9,22	8,46	9	38,22	76,11	11,03	4	22,16	44,12	23,22	3	34,99	69,67	10,48	19	199,12		
18.	Zawada Nowa	2,06	8	7,64	16,49	7,43	5	17,21	37,16	11,99	7	38,86	83,92	26,12	3	36,29	78,37	9,39	23	215,94		
19.	Zawada Piaski	3,19	16	17,95	51,04	7,38	17	44,13	125,51	12,63	6	26,65	75,78	16,03	2	11,27	32,05	6,94	41	284,38		
Razem Gmina		2,68	290	12,87	778,21	7,51	261	32,40	1958,94	11,92	125	24,66	1490,61	20,66	88	30,07	1817,94	7,91	764	6045,70		

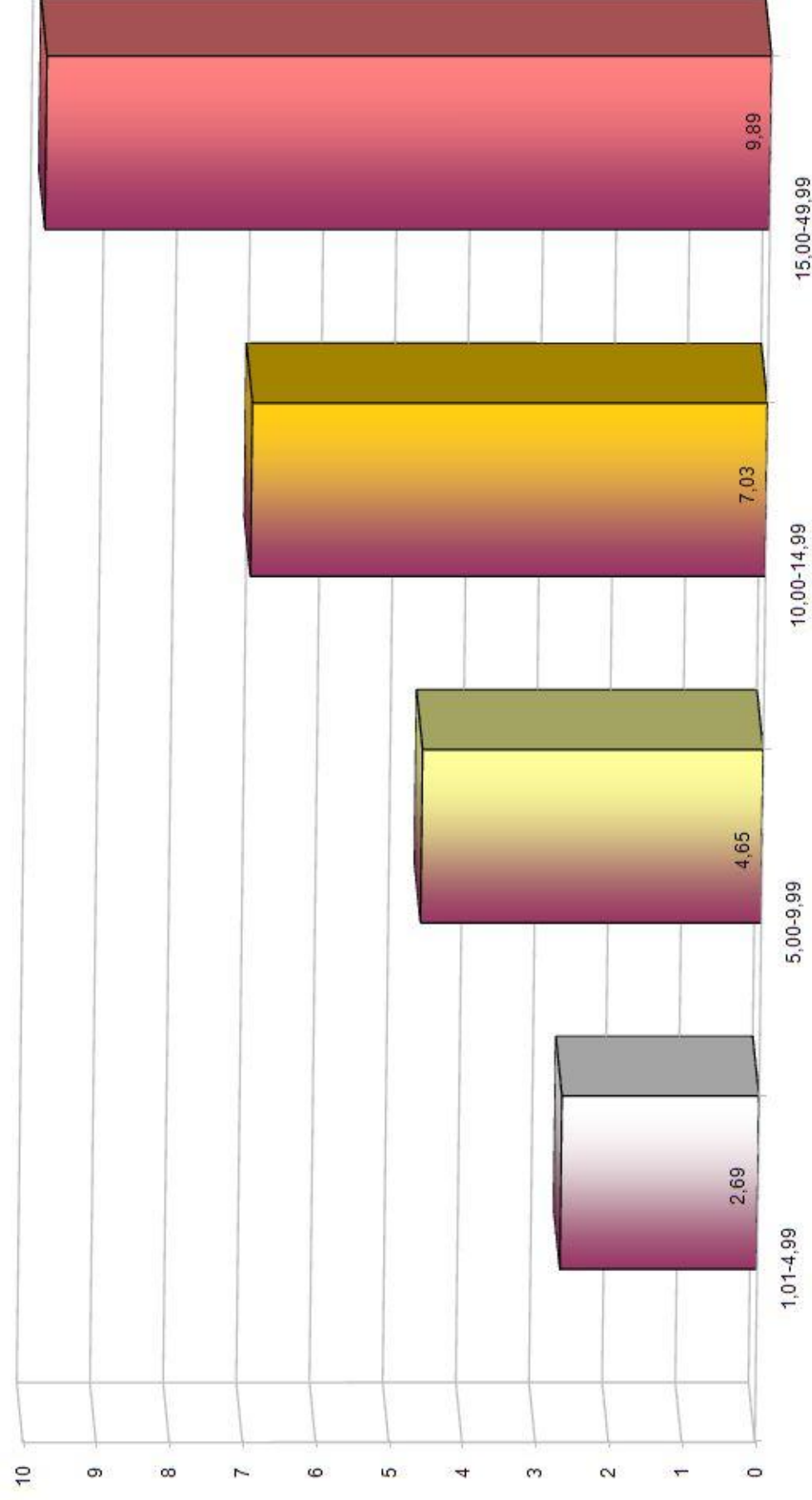
ROZDROBNIENIE GRUNTÓW GOSPODARSTW ROLNYCH W GRUPACH OBSZAROWYCH

WEDŁUG WŁASNOŚCI

Lp.	Obręb	Ogółem		1,01 - 4,99		5,00 - 9,99		10,00 - 14,99		15,00 - 49,99		powyżej 50,00	
		Średnia pow. działki w gosp.	Średnia liczba działek w gosp.	Średnia pow. działki w gosp.	Średnia liczba działek w gosp.	Średnia pow. działki w gosp.	Średnia liczba działek w gosp.	Średnia pow. działki w gosp.	Średnia liczba działek w gosp.	Średnia pow. działki w gosp.	Średnia liczba działek w gosp.	Średnia pow. działki w gosp.	Średnia liczba działek w gosp.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.	Baruchowo	1,84	3,58	1,18	2,32	1,93	3,84	2,09	5,55	2,72	6,75	0,00	0,00
2.	Boża Wola	1,66	5,13	1,32	1,88	1,52	4,55	1,41	8,50	3,03	7,00	0,00	0,00
3.	Goreń Duży	1,02	6,30	0,63	4,17	1,07	7,47	1,30	8,86	1,49	13,00	0,00	0,00
4.	Goreń Nowy	1,26	3,87	1,03	3,00	1,45	5,20	2,04	6,50	1,26	12,00	0,00	0,00
5.	Grodno	3,11	2,41	2,33	1,50	4,20	1,84	2,07	6,20	3,02	6,50	0,00	0,00
6.	Kłótno	1,50	5,94	1,05	2,43	1,33	5,35	1,32	9,11	2,12	9,67	0,00	0,00
7.	Kurowo Babia Góra	2,20	4,16	1,26	1,88	2,05	3,35	2,13	5,77	3,24	6,29	0,00	0,00
8.	Kurowo Parcele	4,09	1,85	1,60	1,27	4,14	1,85	6,58	1,67	5,21	3,80	0,00	0,00
9.	Lubaty	1,30	4,86	1,12	2,63	1,85	4,38	2,40	5,50	0,87	24,33	0,00	0,00
10.	Okna	0,95	8,37	0,72	3,75	0,91	8,03	1,14	10,00	1,04	20,33	0,00	0,00
11.	Patrówek	1,88	3,77	1,13	2,78	2,10	3,07	1,94	6,00	2,28	8,00	0,00	0,00
12.	Skrzynki	1,01	8,77	0,53	6,13	0,80	8,78	1,07	10,25	1,60	13,57	0,00	0,00
13.	Świątkowice	1,25	4,25	1,09	1,95	1,10	7,10	1,28	9,50	1,73	10,75	0,00	0,00
14.	Stawek	3,93	1,68	2,56	1,25	3,71	1,71	5,50	2,33	5,69	3,00	0,00	0,00
15.	Trzebowo	2,47	3,50	2,32	2,00	2,44	3,25	0,00	0,00	2,65	7,00	0,00	0,00
16.	Zakrzewo	1,58	5,71	0,86	3,29	2,09	3,75	2,17	5,50	1,64	12,00	0,00	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	2,93	3,00	1,24	2,75	3,05	2,55	2,69	4,25	5,74	3,50	0,00	0,00
18.	Zawada Nowa	2,56	3,52	1,28	1,63	2,24	3,44	2,23	5,33	3,69	5,60	0,00	0,00
19.	Zawada Piaszki	1,62	4,26	1,26	2,55	1,64	4,55	1,58	7,60	2,35	9,33	0,00	0,00
Razem Gmina		1,57	4,74	1,01	2,69	1,59	4,65	1,70	7,03	2,04	9,89	0,00	0,00

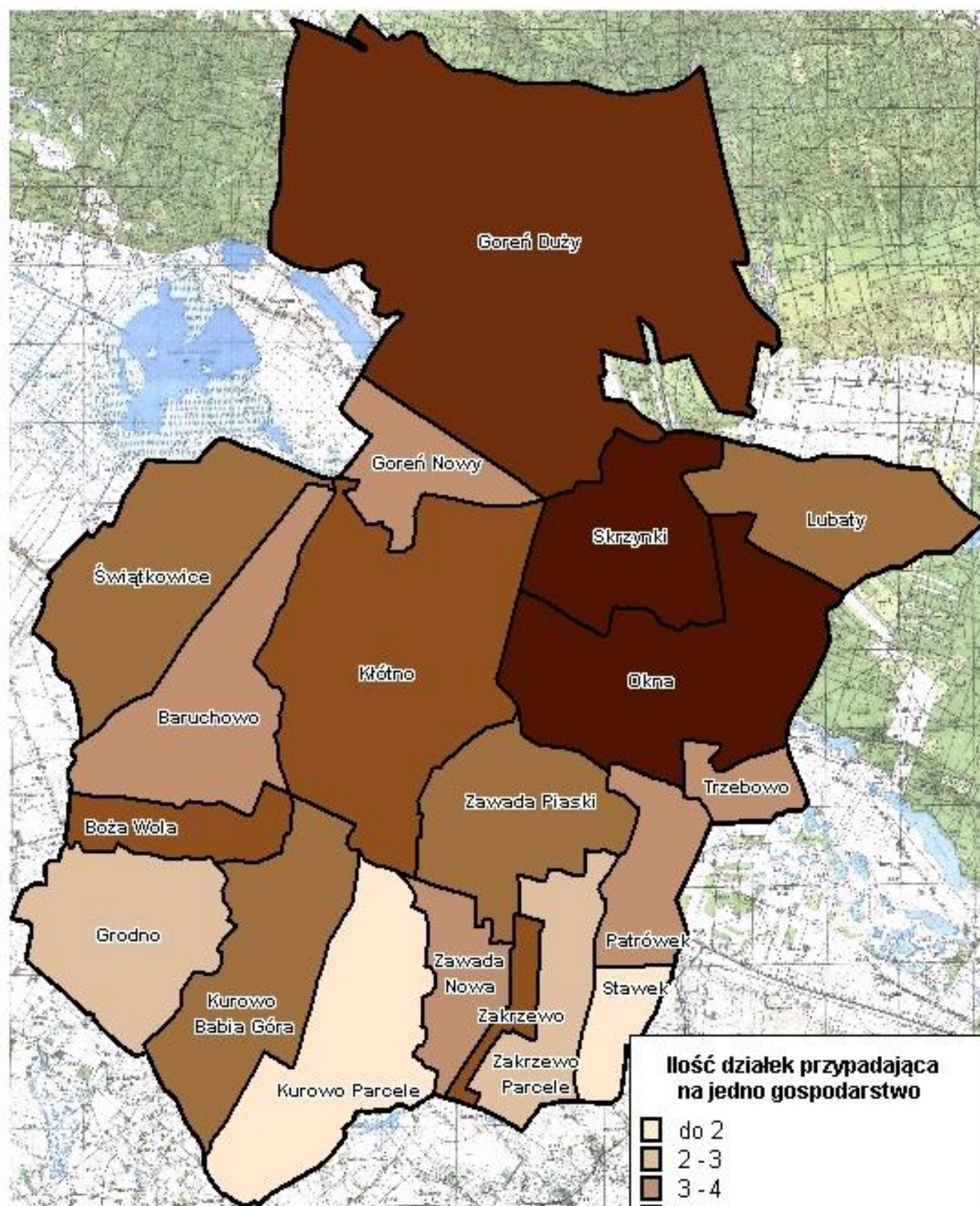
Rozdrobnienie gruntów gospodarstw rolnych w grupach obszarowych wg własności

- średnia liczba działek w gospodarstwie

GMINA BARUCHOWO
skala 1 : 68 000

ROZDROBNNIENIE GRUNTÓW GOSPODARSTW ROLNYCH W GRUPACH OBSZAROWYCH (WEDŁUG WŁASNOŚCI)

Ilość działek przypadająca
na jedno gospodarstwo

- do 2
- 2 - 3
- 3 - 4
- 4 - 5
- 5 - 6
- 6 - 7
- 7 - 8 problem nie występuje
- > 8

mapa nr 5

3.4.3 Struktura gruntów dzierżawionych przez gospodarstwa rolne

Zestawienie gruntów dzierżawionych i ich struktura zostały sporządzone na podstawie kart podatkowych gospodarstw rolnych na dzień 30.03.2005r. ([tabela nr 33](#)).

Ogólna powierzchnia gruntów dzierżawionych w gminie Baruchowo wynosi 659.94 ha.

Najwięcej gruntów dzierżawia rolnicy wsi:

- Kłótno - 138,06 ha,
- Baruchowo - 74,99 ha,
- Boża Wola - 49,67 ha,
- Zawada Nowa - 45,19 ha.

W gminie Baruchowo jest 26 rolników, którzy w oparciu wyłącznie o grunty dzierżawione prowadzą gospodarstwa rolne. Gospodarstwa te zajmują łącznie powierzchnię 165 ha.

Ogromna większość gruntów dzierżawionych (556,79 ha czyli 84,74 %) to grunty dzierżawione od właścicieli prywatnych gospodarstw rolnych.

Pozostałe grunty są dzierżawione od Lasów Państwowych (100,24 ha – 15,26 %).

Najwięcej w:

- Kłótnie - 19,28 ha,
- Oknach - 10,84 ha,
- Patrówku - 10,32 ha
- Baruchowie - 10,60 ha.

Bilans gruntów dzierżawionych od gospodarstw rolnych nie jest pełny, ponieważ wiele umów dzierżawnych ma charakter słowny, między sąsiedzki. Stan ten ulega zmianie po wejściu Polski do Unii Europejskiej i związanych z tym faktem regulacji o charakterze finansowym (płatności obszarowe), które wymagają precyzyjnego określenia użytkowania gruntu – właściciela, jak również dzierżawcy.

**STRUKTURA GRUNTÓW DZIERŻAWIONYCH W GOSPODARSTWACH
ROLNYCH - OGÓŁEM
wg kart podatkowych**

tabela 33

Lp.	Obręb	Powierzchnia gospod. rolnych - grunty własne i dzierżawione	Powierzchnia gospodarstw rolnych - grunty własne	Grunty dzierżawione			
		ha	ha	Ogółem ha	Od prywatnych właścicieli ha	Od ANR* ha	Od PGL ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Baruchowo	415,48	340,49	74,99	64,39	0,00	10,60
2.	Boża Wola	290,47	240,80	49,67	44,93	0,00	4,74
3.	Goreń Duży	464,26	434,58	29,68	25,04	0,00	4,64
4.	Goreń Nowy	128,29	113,88	14,41	4,98	0,00	9,43
5.	Grodno	332,62	301,99	30,63	24,34	0,00	6,29
6.	Kłótno	856,45	718,39	138,06	118,78	0,00	19,28
7.	Kurowo Babia Góra	587,21	550,19	37,02	28,48	0,00	8,54
8.	Kurowo Parcele	276,19	242,32	33,87	33,87	0,00	0,00
9.	Lubaty	343,28	317,85	25,43	25,43	0,00	0,00
10.	Okna	352,75	330,57	22,18	11,34	0,00	10,84
11.	Patrówek	245,57	214,21	31,36	21,04	0,00	10,32
12.	Skrzynki	312,38	293,54	18,84	15,69	0,00	3,15
13.	Świątkowice	340,00	307,22	32,78	24,72	0,00	8,06
14.	Stawek	119,41	116,45	2,96	2,96	0,00	0,00
15.	Trzebowo	113,89	110,14	3,75	0,00	0,00	3,75
16.	Zakrzewo	168,01	166,20	1,81	1,81	0,00	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	199,12	154,86	44,26	43,66	0,00	0,60
18.	Zawada Nowa	215,94	170,75	45,19	45,19	0,00	0,00
19.	Zawada Piaski	284,38	264,33	20,05	20,05	0,00	0,00
Razem Gmina		6045,70	5388,76	656,94	556,70	0,00	100,24

3.4.4 Analiza położenia ekonomicznego gospodarstw

Sytuacja ekonomiczna polskiego rolnictwa jak powszechnie wiadomo jest niekorzystna. Dochody niższe od rolników uzyskują obecnie jedynie tylko grupy ludności, które utrzymują się z pomocy społecznej. Potwierdza to w pełni tzw. Dysparytet dochodowy z pracy w rolnictwie w porównaniu z dochodami ludności nierolniczej. W 1995 r wynosił on 69 : 100, a w 1999r spadł do poziomu 38 : 100.

Obecnie przepisy prawne nie obligują rolników do prowadzenia ksiąg rachunkowych, na podstawie których w sposób prosty można by było kreślić poziom osiągniętych dochodów. Dlatego do określenia położenia ekonomicznego rolników gminy Baruchowo posłużono się metodami pośrednimi wykorzystując dostępne informacje i dane.

W pierwszej kolejności, w oparciu o uzyskane dane o powierzchni upraw poszczególnych roślin oraz ich plonach określono wielkość zbiorów wyrażoną w jednostkach zbożowych.

Powierzchnie zasiewów, plony i zbiory ziemiopłodów w gospodarstwach rolnych

(źródło spis rolny)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plon w dt*/ha	Zbiory w dt*	Współczynnik do przeliczania na jednostki zbożowe	Jednostka zbożowa ogółem w dt*
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Pszenica	441	31	13671	1	13671
Żyto	1010	18	18180	1	18180
Jęczmień	194	30	5820	1	5820
Owies	182	13	2366	1	2366
Pszenżyto	126	27	3402	1	3402
Mieszanka	624	20	12480	1	12480
Ziemniaki jadalne	356	310	110360	0,25	27590
Buraki cukrowe	205	280	57400	0,25	14350
Kukurydza	25	43	1075	1	1075
Rzepak	13	20	260	2	520
Ogółem	3176				99454

$\frac{99454 \text{ j.zb.}}{3176 \text{ ha}} = 31,31 \text{ j.zb/ha}$ - produkcja w jednostkach zbożowych

produkcja roślinna $31,31 \text{ j.zb. (ha x } 18,78 \text{ zł/j.zb. = } 588 \text{ zł/ha}$
dochód z gospodarstwa (gr.7.0) $3,84 \text{ ha x } 31,31 \text{ j.zb/ha x } 18,78 \text{ zł/j.zb. = } 2257,93 \text{ zł/ha}$
produkcja zwierzęca (z opracowania) $365,57 \text{ zł/ha}$

Razem dochód netto na 1ha: $588 \text{ zł} + 365,57 = 953,57 \text{ zł/ha}$

Dochód na gospodarstwo rolne (gr. 7.1) : $7,47 \text{ ha x } 953,57 \text{ zł/ha} = 7123,17 \text{ zł/gosp.rol.}$

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (powiat Włocławek 2003 (GUS)) = 1616,40 zł/m-c

$$1616,40 \text{ zł/ m-c} \times 12 \text{ m-cy} = 19396,80 \text{ zł}$$

$$\frac{19\,396,80 \text{ zł}}{953,57 \text{ zł/ha}} = 20,34 \text{ ha powierzchni gosp. parytetowego}$$

Dla Polski (porównanie dla dochodu z Polski - II kw.2005) :

$$\frac{27\,822,36 \text{ zł}}{953,57 \text{ zł/ha}} = 29,18 \text{ ha}$$

W wyniku przeprowadzonych przeliczeń ustalono, że w gminie Baruchowo gospodarstwa rolne osiągają 31,31 j.zb./ha.

W przeliczeniu na 1 gospodarstwo otrzymujemy 124,63 j.zb./gospodarstwo.

Do dalszych analiz wykorzystano dane z opracowania „Koszty jednostkowe i dochodowość produkcji rolniczej w gospodarstwach indywidualnych w 1999r”. Autorstwa Aldony Skarżyńskiej i Ireny Augustyńskiej – Grzimej z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (Zagadnienia Ekonomiki Rolnej Nr 4 – 5/2000r). Autorki w oparciu o dane źródłowe pozyskiwane z 352 gospodarstw rolniczych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość w latach 1997 – 1999 ustaliły dochód rolniczy netto osiągnięty w 1999r, w produkcji roślinnej i zwierzęcej. Okazało się, że gospodarstwa prowadzące rachunkowość rolną są ekonomicznie mocniejsze od przeciętnych gospodarstw indywidualnych, są również od nich obszarowo większe. Wobec tego wyliczone na podstawie ksiąg rachunkowych wartości skorygowano posługując się w produkcji roślinnej współczynnikiem 0,8.

Ze względu na brak wiarygodnych danych dotyczących produkcji zwierzęcej, gdyż takich dla gminy Baruchowo nie prowadzono wykorzystano dochód rolniczy z opracowania skorygowany współczynnikiem 0,6.

Po skorygowaniu uzyskano wartości dochodu rolniczego netto :

- w produkcji roślinnej - 18,78 zł/j.zb. i 588,00 zł/ha
- w produkcji zwierzęcej - 365,57 zł/ha.

Po zsumowaniu wartości dochodu rolniczego z produkcji roślinnej i zwierzęcej otrzymano ostateczną całkowitą wartość dochodu rolniczego netto 953,57 zł/ha.

Mnożąc tą wielkość przez średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego uzyskuje się przeciętna wielkość dochodu rolniczego netto uzyskiwanego przez gospodarstwo w wysokości 7123,17 zł.

Wielkość dochodu rolniczego netto z 1 ha jest przydatna do określenia pożądanej wielkości gospodarstwa rolnego, pozwalającej na osiągnięcie parytetu dochodowego z pozarolniczymi działami gospodarki narodowej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej (działalność pozarolnicza) dla powiatu Włocławek (GUS – 2003) wynosi 1616,40 zł/m-c. Dochód roczny na jednego zatrudnionego wynosi więc 19 396,80 zł. Po podzieleniu tej kwoty przez dochód z 1 ha otrzymujemy minimalną wielkość gospodarstwa parytetowego 20,34 ha. Chcąc osiągnąć dochód na poziomie średniego dla Polski, gospodarstwa parytetowe musiałyby mieć powierzchnię ok. 30 ha. Analizując wielkości gospodarstw rolnych w gminie stwierdzono, że większych gospodarstw w przedziale 15 – 49,99 ha w całej gminie jest 79 na 798 gospodarstw ogółem tj. 3,26 % które zajmują 11,55% ogólnej powierzchni gospodarstw w gminie (**tabele nr 43 i 44**). Z tej grupy tylko 26 gospodarstw tj. 33% to gospodarstwa o powierzchni parytetowej.

Najwięcej takich gospodarstw jest we wsi:

- Kłótno 8
- Skrzynki 3

- po 2 gospodarstwa we wsiach
 - Kłótno
 - Goreń Duży
 - Kurowo Babia Góra
 - Kurowo Parcele
- po 1 gospodarstwie we wsi
 - Boża Wola
 - Grodno
 - Lubaty
 - Okna
 - Świątkowice
 - Zakrzewo
 - Zakrzewo Parcele
 - Zawada Nowa
 - Zawada Piaski.

Brak gospodarstw parytetowych w pozostałych wsiach tj.:

- Baruchowo
- Goryń Nowy
- Patrówek
- Stawek
- Trzebowo.

GOSPODARSTWA ROLNE O POWIERZCHNI PARYTETOWEJ OD 20,34 HA

tabela

43

Lp.	Obręb	Ogółem w obrębie		Grupa obszarowa od 20,34 ha		% ogólnej ilości gospodarstw	% ogólnej powierzchni gospodarstw
		ilość	powierzchnia w ha	ilość	powierzchnia w ha		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Baruchowo	60	395,90	0	0	0,00	0,00
2.	Boża Wola	30	255,29	1	30,08	3,33	11,78
3.	Goreń Duży	74	476,27	2	50,68	2,70	10,64
4.	Gorń Nowy	31	150,76	0	0,00	0,00	0,00
5.	Grodno	46	345,28	1	21,86	2,17	6,33
6.	Kłótno	93	828,13	8	190,70	8,60	23,03
7.	Kurowo Babia Góra	62	567,13	2	60,34	3,23	10,64
8.	Kurowo Parcele	39	294,36	2	49,80	5,13	16,92
9.	Lubaty	42	265,41	1	26,30	2,38	9,91
10.	Okna	49	390,41	1	31,78	2,04	8,14
11.	Patrówek	31	219,62	0	0,00	0,00	0,00
12.	Skrzynki	35	308,66	3	91,17	8,57	29,54
13.	Stawek	19	125,61	0	0,00	0,00	0,00
14.	Świątkowice	64	339,26	1	21,39	1,56	6,30
15.	Trzebowo	10	86,52	0	0,00	0,00	0,00
16.	Zakrzewo	17	153,74	1	25,94	5,88	16,87
17.	Zakrzewo Parcele	21	184,82	1	20,80	4,76	11,25
18.	Zawada Nowa	25	225,26	1	33,40	4,00	14,83
19.	Zawada Piaski	50	345,12	1	33,88	2,00	9,82
Gospodarstwa ogółem		798	5957,55	26	688,12	3,26	11,55

GOSPODARSTWA ROLNE O NAJWIĘKSZEJ POWIERZCHNI

Lp.	Obręb	Ogółem w obrębie		Grupa obszarowa 15,00 - 49,99 ha		Grupa obszarowa powyżej 50,00 ha		Razem		% ogólnej ilości gospodarstw	% ogólnej powierzchni gospodarstw
		ilość	pow. w ha	ilość	pow. w ha	ilość	pow. w ha	ilość	pow. w ha		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Baruchowo	60	395,90	4	73,44	0	0	4	73,44	6,67	18,55
2.	Boża Wola	30	255,29	3	63,67	0	0	3	63,67	10,00	24,94
3.	Goreń Duży	74	476,27	7	135,76	0	0	7	135,76	9,46	28,51
4.	Goreń Nowy	31	150,76	1	15,10	0	0	1	15,10	3,23	10,02
5.	Grodno	46	345,28	2	39,22	0	0	2	39,22	4,35	11,36
6.	Kłótno	93	828,13	15	307,53	0	0	15	307,53	16,13	37,14
7.	Kurowo Babia Góra	62	567,13	7	142,74	0	0	7	142,74	11,29	25,17
8.	Kurowo Parcele	39	294,36	5	98,99	0	0	5	98,99	12,82	33,63
9.	Lubaty	42	265,41	3	63,37	0	0	3	63,37	7,14	23,88
10.	Okna	49	390,41	3	63,45	0	0	3	63,45	6,12	16,25
11.	Patrówek	31	219,62	2	36,40	0	0	2	36,40	6,45	16,58
12.	Skrzynki	35	308,66	7	152,39	0	0	7	152,39	20,00	49,37
13.	Świątkowice	64	339,26	4	74,40	0	0	4	74,40	6,25	21,93
14.	Stawek	19	125,61	1	17,07	0	0	1	17,07	5,26	13,59
15.	Trzebowo	10	86,52	1	18,54	0	0	1	18,54	10,00	21,43
16.	Zakrzewo	17	153,74	4	78,69	0	0	4	78,69	23,53	51,18
17.	Zakrzewo Parcele	21	184,82	2	40,16	0	0	2	40,16	9,52	21,73
18.	Zawada Nowa	25	225,26	5	103,45	0	0	5	103,45	20,00	45,92
19.	Zawada Piaski	50	345,12	3	65,93	0	0	3	65,93	6,00	19,10
Razem Gmina		798	5957,55	79	1590,30	0	0	79	1590,30	9,90	26,69

4. Produkcja rolnicza

4.1 Ogólne uwarunkowania

Warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa w gminie Baruchowo, są bardzo zróżnicowane. Teren gminy leży w obrębie dwóch mezoregionów. Północna część wchodzi w skład Kotliny Płockiej będącej częścią makroregionu – Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej. Południowa, to Pojezierze Kujawskie wchodzące w skład makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego. Północna część gminy, fragment pradoliny z zróżnicowanymi wyraźnie terasami rzeczno – lodowcowymi nadbudowanymi zwartymi kompleksami wałów wydmych. Zbudowane są z przewianych drobnoziarnistych piasków. Teren w większej części porastają zwarte kompleksy lasów, na ich przedpolu na równym terenie, ale obniżonym w stosunku do obszarów zajętych przez lasy, występują większe kompleksy użytków rolnych tj. gruntów ornych przeważnie słabej jakości, kompleksów żytnio – ziemniaczanych oraz średnich i słabej wartości położonych głównie na glebach organicznych, jezior, mniejszych zbiorników wodnych i terenów zabagnionych i nieużytków. Obszar ten przecina z północnego – zachodu na południowy wschód dolina rzeki Rakutówki i jej dopływu Patrówki.

Południową część gminy zajmuje falista wysoczyzna morenowa, której powierzchnia urozmaicona jest licznymi pagórkami moreny czołowej oraz większymi i mniejszymi obniżeniami bezodpływowymi po wytopieniu martwego lodu. Teren posiada bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu. Wysoczyzna morenowa zbudowana jest z glin zwałowych odgórnie spiaszczonych oraz piasków wodno – lodowcowych, które na przedpolu moren tworzą płaską równinę sandrową. Na wysoczyźnie wytworzyły się najlepsze gleby gminy zaliczane do 2 – go pszennego – dobrego i 4 – go żytniego – bardzo dobrego (pszennego – żytniego) kompleksów rolniczej przydatności gleb. Od pradoliny wysoczyznę oddziela wyraźna krawędź o wysokości kilku metrów i nachyleniu powyżej 10 - 15 ° rozcięta licznymi dolinkami suchych cieków.

Gmina Baruchowo w całości położona jest w obrębie obszarów chronionej przyrody rangi ponadlokalnej. Wg sieci ekologicznej ECONET – PL

- północna część gminy włączona została w korytarz ekologiczny rangi międzynarodowej, przy czym jego fragment z terenu gminy położony w obrębie Pojezierza Gostynińskiego jest obszarem węzłowym z biocentrum rangi krajowej
- południowa i południowo – wschodnia wysoczyznowa część gminy włączona została w korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym
- północną część gminy obejmuje Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy zajmujący ponad 60% terenu gminy Baruchowo
- północna (pradolinna) część gminy położona jest w zasięgu jednego z najbardziej zasobnego czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych wraz z obszarem najwyższej ochrony.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Baruchowo znajduje się również kilka rezerwatów przyrody.

W północnej więc części gminy gdzie chronione jest ponad 60 % jej obszaru, nakłada się na siebie nawet kilka kategorii ochronności .

Rolniczy charakter gminy Baruchowo powoduje, że z gospodarką rolną wiążą się poważne przekształcenia i zagrożenia środowiska. Do najważniejszych można zaliczyć :

- erozję wodną występującą w strefie pagórków morenowych , zboczy rynien polodowcowych i krawędzi wysoczyzny morenowej oddzielającej ją od pradoliny.
- erozję wietrzną (eoliczną), gdzie wywiewanie drobnych cząstek glebowych

obserwuje się w okresie wiosennym i jesiennym gdy gleba pozbawiona jest roślinności. Głównie na tą erozję narażone są płaskie przestrzenie gruntów ornych, pozbawione zadrzewień śródpolnych.

- Zabiegi agrotechniczne, które związane są z uprawą na terenach o dużym nachyleniu. Orka powoduje przemieszczanie się rozluźnionej warstwy gleby w dół do podnóża stoku przyspieszając proces erozji.
- zabiegi agrochemiczne, gdzie wielokrotne jednostronne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin powoduje zakwaszenie gleby, co przyspiesza ubytek próchnicy i cząstek organicznych z gleby.

Reasumując stwierdzić należy, że głównymi uwarunkowaniami do rozwoju rolnictwa w gminie są:

- rzeźba terenu,
- usytuowanie, budowa i jakość gleb
- ochronność walorów krajobrazowo – przyrodniczych.

Bardzo ważnym elementem dzięki, któremu rolnictwo może funkcjonować i rozwijać się, jest sytuacja na rynku, kształtowanie się popytu i podaży na poszczególne produkty, relacje cenowe, opłacalność produkcji, wahania koniunktury.

Warunki naturalne środowiska przyrodniczego oraz ochronność, często wielokrotnie nakładająca się na siebie związana z cennymi walorami krajobrazowo – przyrodniczymi ukierunkowuje rolnictwo gminy na produkcję zdrowej żywności ekologicznej. Walory krajobrazowo – przyrodnicze to wielkie bogactwo gminy pozwalające na rozwijanie drugiej bardzo przyszłościowej funkcji gminy turystyczno – usługowej.

4.2 Produkcja roślinna

W gospodarstwach rolnych ogólna powierzchnia zasiewów wynosi 3185,33 ha. W strukturze upraw dominują zboża, którymi obsiewa się 2576,36 ha co stanowi 80,88 % całego areалу (tabela nr 34 i mapa nr 6).

Najwięcej w grupie roślin uprawnych jest żyta, dalej mieszanek zbożowych, pszenicy jęczmienia, owsa i pszenżyta.

Uprawa zbóż zdecydowanie przeważa nad innymi uprawami we wszystkich wsiach gminy, ich powierzchnia wynosi od 98,02 % w Lubatach, 94,69 % w Oknach, 93,40 % w Trzebowie. Najmniejszą procentowo powierzchnię – 70,30 % zajmuje uprawa zbożowych w Kurowie Babiej Górze.

Rośliny okopowe uprawiane są na 560,43 ha tj. 17,60 % ogólnej powierzchni upraw w gminie w tym ziemniaki uprawiane są na 355,61 hektarach, a buraki cukrowe na 204,82 hektarach. Okopowych najczęściej uprawia się w:

- Kurowie Babiej Górze - 107,71 ha (25,64 %),
- Kłótnie - 107,05 ha (21,83 %),
- Bożej Woli - 61,35 ha (28,34 %).

Rzepak uprawiany jest tylko na czterech wsiach :

- Kurowo Parcele
- Zakrzewo,
- Zakrzewo Parcele,
- Kłótno

na terenie gminy jego uprawa jest symboliczna i wynosi 0,40 % ogólnej powierzchni zasiewów.

Kukurydza uprawiana jest na większej powierzchni niż rzepak i na sześciu wsiach ale powierzchnia jej zasiewu to niecały procent (0,80 %) wszystkich upraw.

Warzywa gruntowe i pozostałe uprawiane są na bardzo małej powierzchni w sumie w całej gminie na ok.10 ha co stanowi tylko 0,32 % wszystkich upraw.

Dane co do struktury zasiewów uzyskano ze spisu rolnego z 2002r, ich przestrzenne rozmieszczenie zilustrowano na mapie tematycznej nr 6 . Rozmieszczenie upraw pokrywa się z występowaniem gleb. W rejonach o lepszych glebach uprawia się rośliny o większych wymaganiach jak buraki cukrowe , rzepak i pszenicę, na glebach słabych żyto i ziemniaki. Już same powierzchnie upraw roślinnych mówią o wartości i jakości gleb w gminie, gdzie przeważają zdecydowanie słabe grunty stąd największy udział w uprawach żyta i ziemniaków. Dominująca pozycja upraw zbożowych jest również wynikiem stosunkowo małego udziału pracy ręcznej, co w zasadniczy sposób wpływa na wyższą opłacalność i większy dochód z produkcji mimo problemów związanych ze zbytem zbóż. Ponadto nowe technologie w żywieniu trzody chlewnej (pasze suche) wpływają na wzrost ilości upraw zbóż i ich mieszanek.

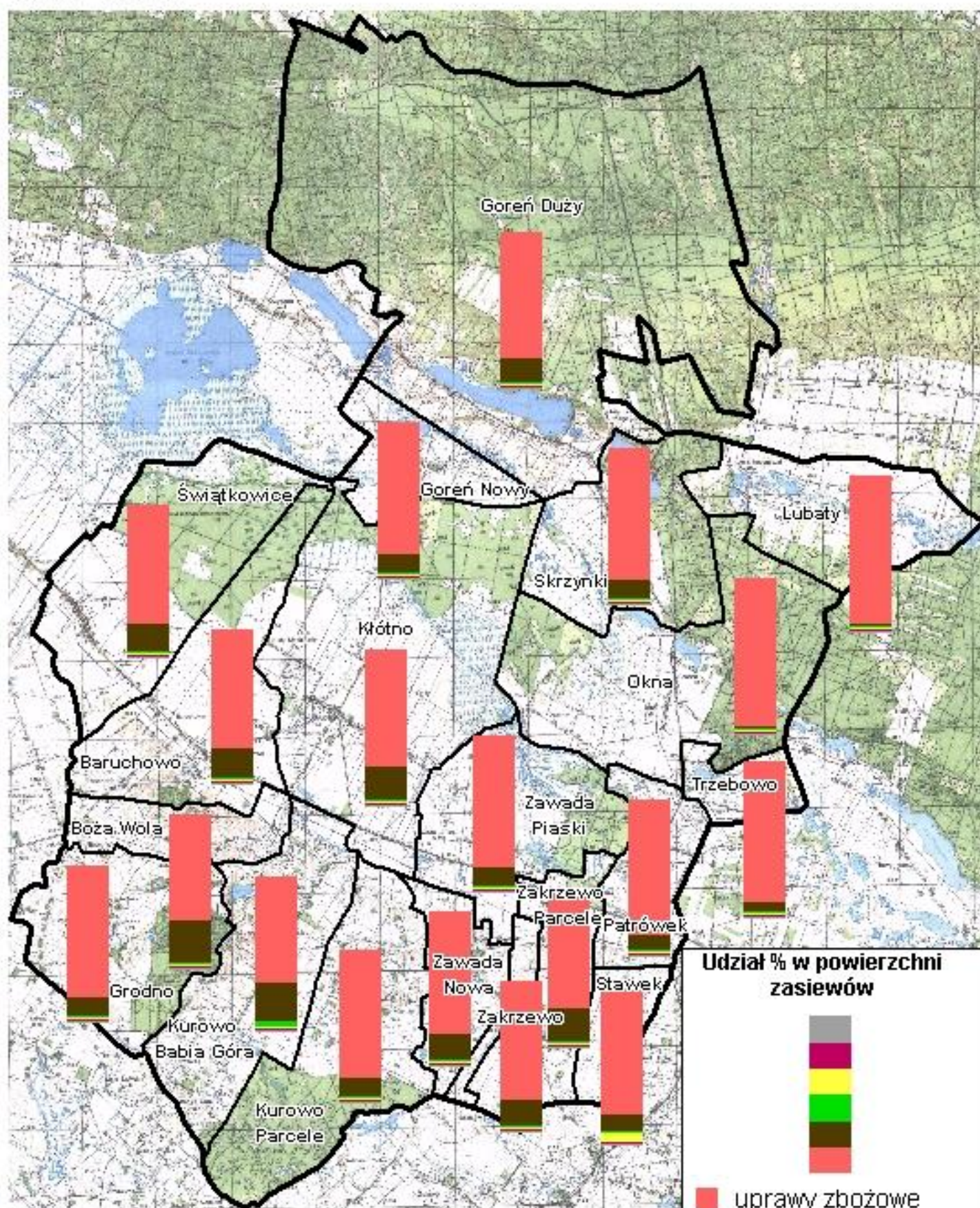
STRUKTURA ZASIEWÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

Lp.	Obręb	Zasiewy ogółem	Uprawy zbożowe										Rośliny okopowe				Kukurydza na ziarno		Rzepak		Warzywa gruntowe		Uprawy pozostałe	
			Ogółem		Pszenica	Zyto	Jęczmień	Owies	Pszenżyto	Mieszaniki zbożowe	Powierzchnia		Ziemniaki	Buraki cukrowe	Powierzchnia	Udział w %	Powierzchnia	Udział w %	Powierzchnia	Udział w %	Powierzchnia	Udział w %		
			ha	Udział w %							ha	%											ha	ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.		
1.	Baruchowo	267,60	212,47	79,40	45,63	66,61	16,24	22,50	13,82	47,67	52,21	19,51	34,67	17,54	2,48	0,93	0,00	0,00	0,44	0,16	0,00	0,00		
2.	Boża Wola	216,45	152,52	70,47	57,00	34,38	9,40	12,76	3,47	35,51	61,35	28,34	30,35	31,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,58	1,19	0,00	0,00		
3.	Goreń Duży	104,37	87,97	84,29	3,10	54,10	0,00	1,00	3,06	26,71	16,40	15,71	15,40	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
4.	Goreń Nowy	25,76	22,74	88,28	2,50	9,43	1,50	1,80	0,00	7,51	3,02	11,72	3,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
5.	Grodno	193,83	169,41	87,40	32,56	57,55	15,10	15,80	12,96	35,44	24,42	12,60	23,52	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
6.	Kłótno	490,33	382,27	77,96	65,55	116,43	39,60	39,58	15,51	105,60	107,05	21,83	51,43	55,62	0,00	0,00	0,80	0,16	0,19	0,04	0,02	0,01		
7.	Kurowo Babia Góra	420,20	295,41	70,30	75,44	67,56	38,00	16,60	22,90	74,91	107,71	25,64	65,60	42,11	15,00	3,57	0,00	0,00	1,48	0,35	0,60	0,14		
8.	Kurowo Parcele	205,64	174,81	85,01	26,59	46,34	17,21	11,49	12,40	60,78	25,83	12,56	14,48	11,35	0,00	0,00	4,00	1,95	0,15	0,07	0,85	0,41		
9.	Lubaty	50,45	49,45	98,02	0,00	43,00	0,00	1,45	0,00	5,00	1,00	1,98	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
10.	Okna	192,72	182,49	94,69	0,00	120,13	3,55	5,00	5,32	48,49	10,23	5,31	9,73	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
11.	Patrówek	93,98	84,25	89,65	7,40	54,79	1,50	1,50	3,50	15,56	9,73	10,35	9,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
12.	Skrzynki	138,74	121,99	87,93	2,50	62,74	2,00	6,20	5,60	42,95	16,60	11,96	11,10	5,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,04	0,10	0,07		
13.	Świątkowice	190,69	151,39	79,39	39,20	38,06	15,34	7,91	9,18	41,70	34,65	18,17	24,25	10,40	3,50	1,84	0,00	0,00	1,15	0,60	0,00	0,00		
14.	Stawek	80,82	66,90	82,78	29,50	17,50	5,60	1,60	3,20	9,50	8,80	10,89	2,00	6,80	0,00	0,00	5,00	6,18	0,00	0,00	0,12	0,15		
15.	Trzebowo	19,70	18,40	93,40	0,50	16,90	0,00	1,00	0,00	0,00	1,30	6,60	1,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
16.	Zakrzewo	163,80	129,42	79,01	21,50	59,12	12,50	13,20	2,50	20,60	27,55	16,82	16,95	10,60	3,50	2,14	3,00	1,83	0,04	0,02	0,29	0,18		
17.	Zakrzewo Parcele	73,26	56,76	77,48	14,00	19,05	0,50	0,50	4,50	18,21	15,80	21,57	12,10	3,70	0,50	0,68	0,00	0,00	0,20	0,27	0,00	0,00		

STRUKTURA ZASIEWÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

Lp.	Obręb	Zasiewy ogółem	Uprawy zbożowe						Rośliny okopowe				Kukurydza na ziarno		Rzepak		Warzywa gruntowe		Uprawy pozostałe			
			Ogółem		Pszenica	Zyto	Jęczmień	Owies	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Ogółem		Buraki cukrowe	Powierzchnia w %	Powierzchnia w %	Powierzchnia	Udział w %	Powierzchnia	Udział w %	Powierzchnia	Udział w %	
			Powierzchnia	Udział w %							Powierzchnia	Udział w %										
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.
18.	Zawada Nowa	95,92	78,67	82,02	10,50	25,60	15,23	3,50	5,50	18,34	16,75	17,46	9,95	6,80	0,50	0,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19.	Zawada Piaski	161,07	139,04	86,32	7,35	100,62	0,80	18,22	2,50	9,55	20,03	12,44	19,03	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,14	0,00	0,00
Razem Gmina		3185,33	2576,36	80,88	440,82	1009,91	194,07	181,61	125,92	624,03	560,43	17,60	355,61	204,82	25,48	0,80	12,80	0,40	6,50	0,20	3,76	0,12

wg powszechnego spisu rolnego z dnia 20 maja 2002r.

mapa nr 6

4.3 Produkcja zwierzęca

Dla porównania danych w obsadzie zwierząt, niezależnie od wielkości danego obszaru użytków rolnych, dokonano przeliczenia inwentarza na sztuki duże (SD) oraz określono ilość zwierząt, w sztukach fizycznych w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych w poszczególnych wsiach i gminie ogółem. (tabela nr 35).

Średni wskaźnik dla gminy (zwierzęta hodowlane ogółem) wynosi 27,88 SD/100ha użytków rolnych osiągając najwyższą wartość we wsi Zakrzewo – 150,54 SD/100ha a najniższą we wsi Lubaty – 5,81 SD/100ha. W pozostałych wsiach wskaźnik ma dużą rozpiętość od 6,90 w Gorenium Nowym do 55,63 SD/100 ha w Bożej Woli najwięcej wsi po 6 mieści się w przedziałach 5 – 15 SD/100 ha i 15-30 SD/100 (mapa nr 7).

Obsada bydła w poszczególnych wsiach wynosi od 7 sztuk w Trzebowie 15 szt, 17 szt odpowiednio w Gorenium Nowym i Lubatach do 356 szt w Kłótnie, 309 szt w Kurowie Babiej Górze i nie jest porównywalna z intensywnością hodowli. Wskaźnik sztuk fizycznych, na 100 ha użytków rolnych największy jest we wsi Zakrzewo – 175,84, najmniejszy zaś we wsi Lubaty – 6,17 szt/100 ha użytków rolnych.

W hodowli trzody chlewnej przodują wsie Zakrzewo – 354,21 szt/100ha i Skrzynki 219 szt/100 ha inne wsie hodują kilka a nawet kilkakrotnie mniej sztuk trzody chlewnej. W sztukach fizycznych największe pogłowie ma wieś Kłótno – 709 szt oraz Kurowo Babia Góra - 636 szt, najmniej zaś w Gorenium Nowym i Zawadzie Piaski po 21 szt i Trzebowie – 24 szt.

W obsadzie trzody chlewnej ok.12 % stanowią maciory, co warunkuje możliwości odbudowy stada.

Nie hoduje się innych zwierząt gospodarskich, chociaż są na terenie gminy np. warunki do hodowli owiec. W gminie hodowana jest również nieznaczna ilość drobiu (kury, kaczki, indyki, gęsi). Drób hodowany jest głównie dla własnych potrzeb, tradycyjnymi metodami, w niewielkich stadach, w oparciu o naturalne pasze (zboże, ziemniaki) i przebywanie na wybiegu.

Problemy występujące w gminie z hodowlą zwierząt są w pewnym stopniu odbiciem tendencji ogólnopolskich. Wysoki koszt paszy, duży wkład pracy oraz nadprodukcja zwierząt w pewnych okresach powoduje załamanie cen i spadek opłacalności produkcji, a tym samym zmniejszenie dochodowości. Przyczyn tego stanu rzeczy należy szukać w złej koniunkturze gospodarczej i niepewnej sytuacji w rolnictwie.

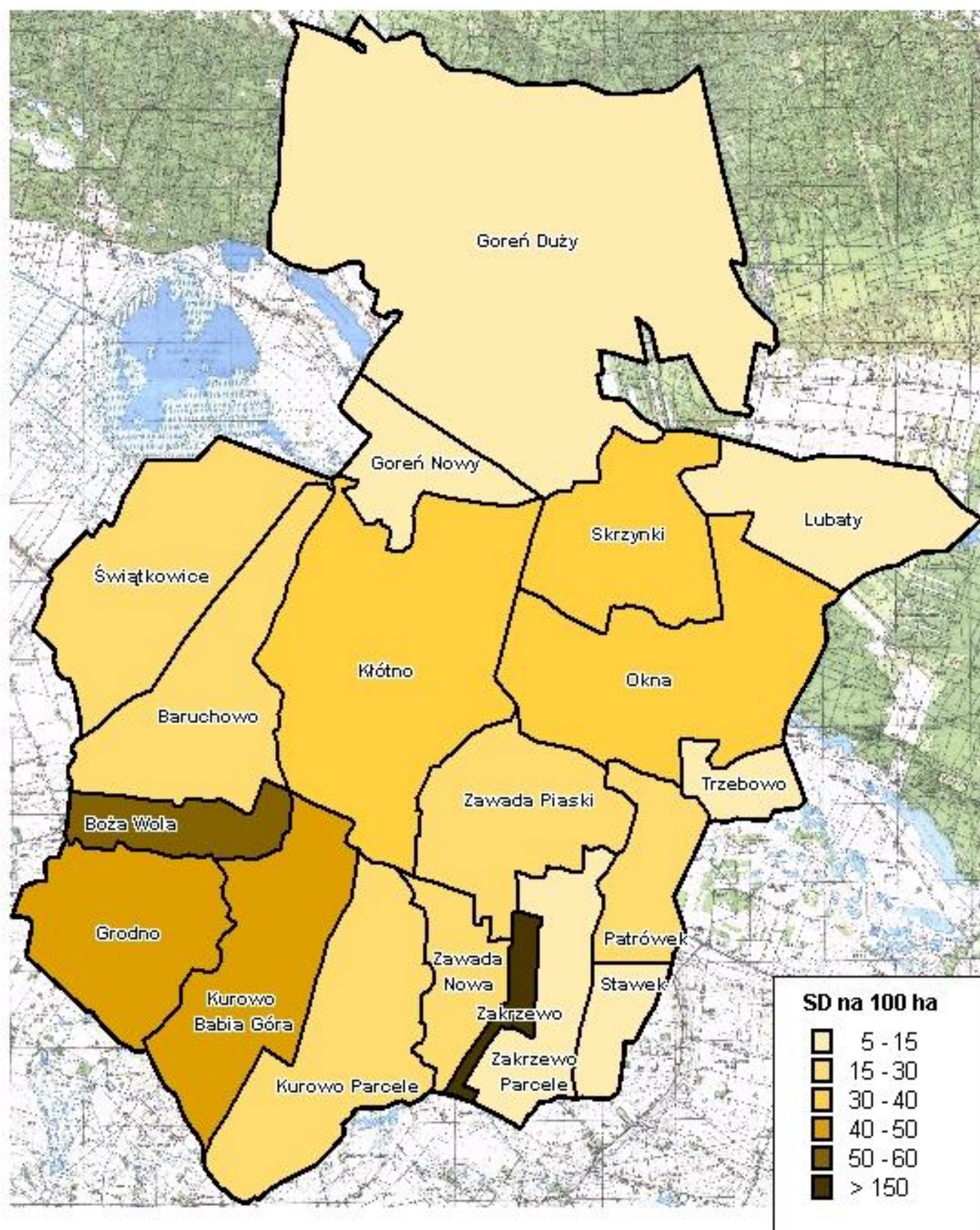
HODOWLA ZWIERZĄT

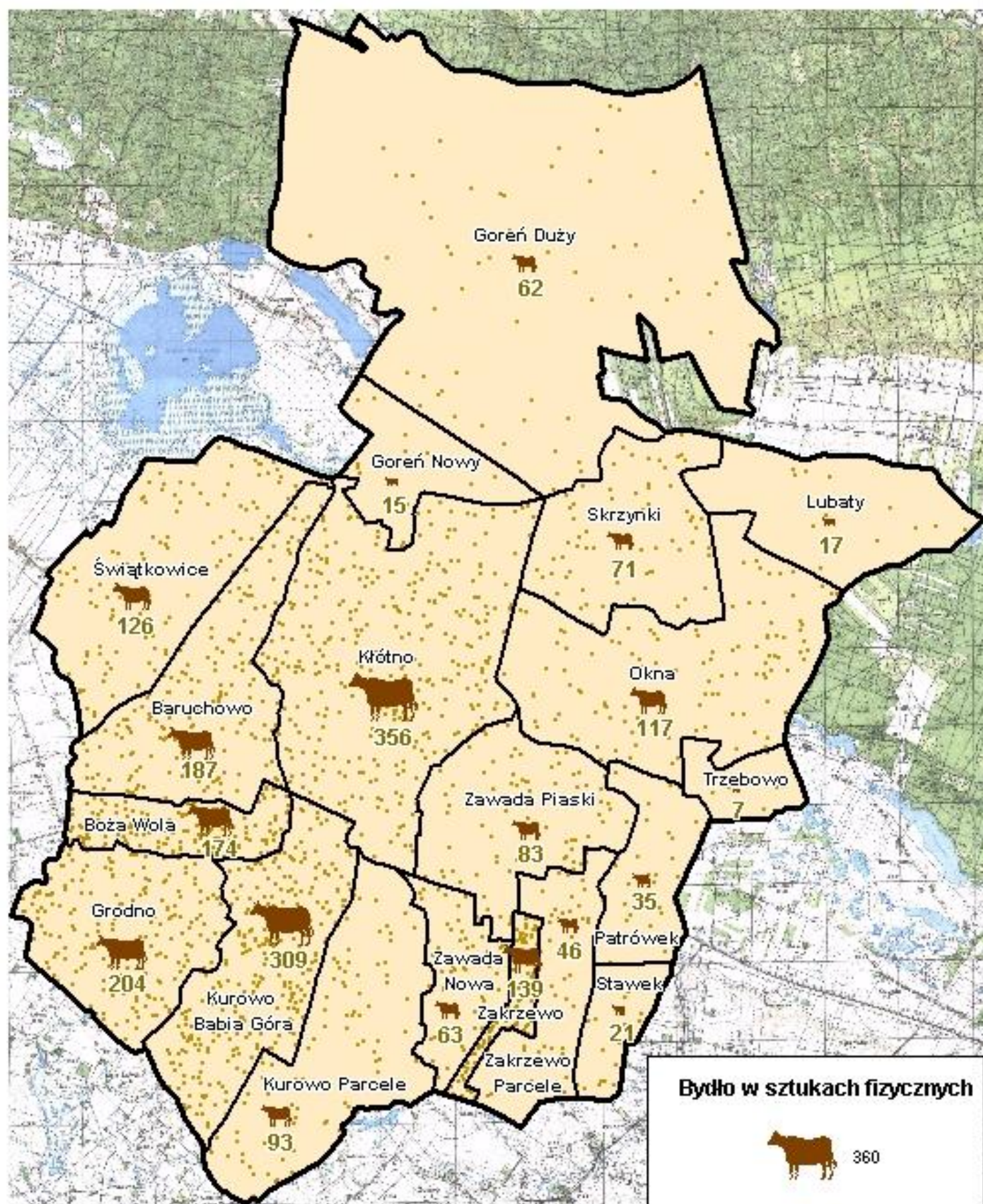
Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych ogółem ha	Bydło w sztukach fizycznych			Trzoda chlewna w sztukach fizycznych			Owce	Sztuki duże	
			Ogółem szt.	W tym krowy szt.	Intensywność hodowli szt./100 ha	Ogółem szt.	W tym maciory szt.	Intensywność hodowli szt./100 ha		Ogółem SD	Intensywność hodowli SD/100 ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Baruchowo	447,22	187	72	41,81	363	43	81,17	0	115	25,71
2.	Boża Wola	190,54	174	79	91,32	163	27	85,55	0	106	55,63
3.	Goreń Duży	344,67	62	37	17,99	99	10	28,72	0	47	13,64
4.	Goreń Nowy	217,26	15	14	6,90	21	1	9,66	0	15	6,90
5.	Grodno	359,49	204	139	56,75	185	33	51,46	0	172	47,84
6.	Kłótno	712,27	356	138	49,98	709	86	99,54	0	224	31,46
7.	Kurowo Babia Góra	514,31	309	137	60,08	636	72	123,66	0	209	40,64
8.	Kurowo Parcele	330,75	93	42	28,12	374	43	113,08	0	85	25,70
9.	Lubaty	275,33	17	9	6,17	81	7	29,42	0	16	5,81
10.	Okna	335,34	117	45	34,89	397	59	118,39	0	104	31,01
11.	Patrówek	205,46	35	22	17,03	108	19	52,56	0	41	19,95
12.	Skrzynki	224,23	71	24	31,66	493	45	219,86	0	69	30,78
13.	Świątkowice	325,55	126	44	38,70	314	25	96,45	0	69	21,19
14.	Stawek	127,27	21	6	16,50	69	9	54,21	0	15	11,78
15.	Trzebowo	73,57	7	5	9,51	24	2	32,62	0	7	9,51
16.	Zakrzewo	79,05	139	81	175,84	280	38	354,21	0	119	150,54
17.	Zakrzewo Parcele	281,87	46	22	16,32	142	12	50,38	0	34	12,06

HODOWLA ZWIERZĄT

Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych ogółem	Bydło w sztukach fizycznych			Trzoda chlewna w sztukach fizycznych			Owce	Sztuki duże	
			Ogółem	W tym krowy	Intensywność hodowli	Ogółem	W tym maciory	Intensywność hodowli		Ogółem	Intensywność hodowli
		ha	szt.	szt.	szt./100 ha	szt.	szt.	szt./100 ha	szt.	SD	SD/100 ha
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
18.	Zawada Nowa	207,98	63	26	30,29	140	21	67,31	0	47	22,60
19.	Zawada Piaski	304,55	83	51	27,25	21	4	6,89	0	55	18,06
Razem Gmina		5556,71	2125	993	38,24	4619	556	83,12	0	1549	27,88

wg powszechnego spisu rolnego z dnia 20 maja 2002r.

Bydło w sztukach fizycznych

360

180

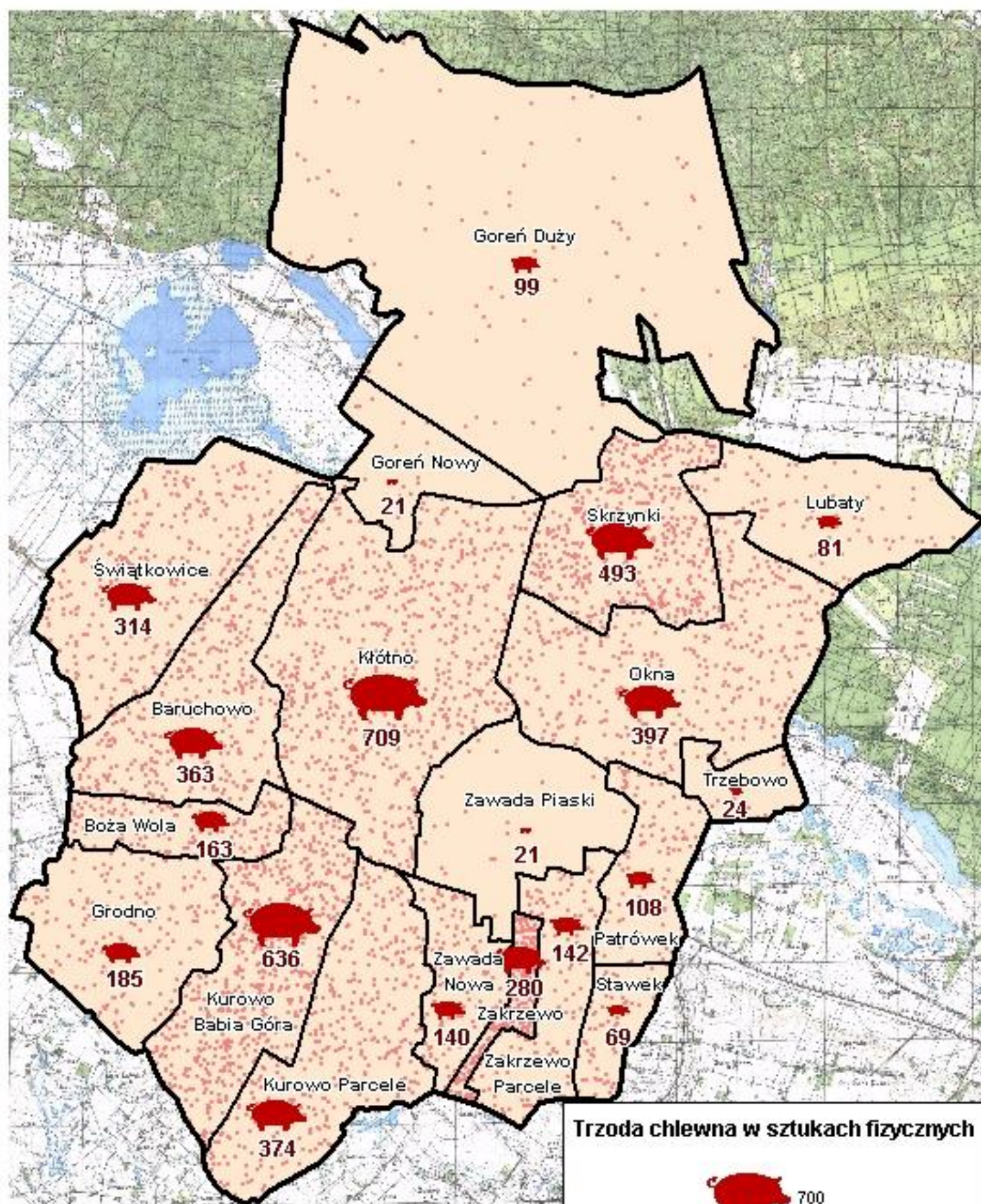

36

GMINA BARUCHOWO

skala 1 : 68 000

WIELKOŚĆ HODOWLI TRZODY CHLEWNEJ OGÓŁEM

Trzoda chlewna w sztukach fizycznych

700

350

70

5. Obsługa rolnictwa

5.1 Obiekty obsługi rolnictwa

Na terenie gminy podmioty zajmujące się skupem surowców rolnych zgrupowane są przede wszystkim w Baruchowie. Znajduje się tutaj zlewnia mleka oraz inne usługi rolnicze z zakresu zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej, skup zbóż i żywca, mechanizacyjne i weterynaryjne. Oprócz Baruchowa, jeszcze we wsiach Kłótno, Grodno i Zakrzewo znajdują się zlewnie mleka, a w Skrzynkach mieszalnia pasz prywatna spółka z o.o.

Aktualna sytuacja gospodarcza oraz brak lokalnego przetwórstwa rolno – spożywczego na terenie gminy, powoduje, że wytworzony surowiec w postaci pierwotnej produkcji rolnej zagospodarowywany jest poza jej granicami. Dotyczy to całego asortymentu płodów rolnych jakie produkowane są na terenie gminy.

Żywiec z terenu gminy skupowany i przerabiany jest przez Zakłady Mięsne „Mat” z Czerniewic, Zakłady Mięsne – Najmowo, Instar z Gostynina.

Kontraktację, skup i przetwórstwo buraków cukrowych prowadzi Cukrownia Głinojeck. Umowy kontraktacyjne na ziemniaki ok.15% rolników zawiera z Zakładami Przemysłu Ziemniaczanego w Trzemesznie – Bronisław. Przetwórstwem ziemniaków zajmuje się również Krochmalnia Radomice.

Mleko skupione przez zlewnie z terenu gminy przetwarzają Spółdzielnie Mleczarskie we Włocławku i Kutnie.

Kontraktacją i skupem rzepaku zajmują się Kujawskie Zakłady Przemysłu Tłuszczowego w Kruszwicy.

Prowadzony jest również skup ziół w Kruszynach gmina Włocławek.

5.2 Wyposażenie gospodarstw w sprzęt mechaniczny

Sprzęt mechaniczny używany w gospodarstwach rolnych do prac polowych jest w znacznej części stary, wyeksploatowany i zużyty, w większych gospodarstwach są jednak i sprzęty nowe. Na podstawie ankiet z wywiadów przeprowadzonych w poszczególnych wsiach, średni wskaźnik ilości traktorów na 100 ha użytków rolnych wynosi 7,3 szt. (tabela nr 36; wykresy 19,20 i mapa nr 10).

Najwyższy wskaźnik 20,2 posiada wieś Zakrzewo, od 10,9 do 14,7 posiadają wsie:

- Kłótno,
- Grodno,
- Skrzynki
- Boża Wola.

Pozostałe wsie mają wskaźniki poniżej 10,0 szt./100 ha użytków rolnych.

Analizując tabelę zwraca uwagę brak sprzętu rolnego we wsi Zawada Nowa i Kurowo Parcele wynika to z tego, że właściciele mają swoje gospodarstwa (bazy) w sąsiednich wsiach i sprzęt przypisany im został do tych wsi.

Średni wskaźnik wyposażenia gospodarstw w kombajny na 100 ha gruntów ornych, w gminie ogółem wynosi 2,4.

Najwyższy wskaźnik w gminie ma wieś:

- Goreń Nowy – 12,0
- Kurowo Babia Góra – 8,7
- Skrzynki 5,2.

Siedem wsi nie posiada kombajnów w ogóle są to:

- Kurowo Parcele,
- Lubaty,
- Okna,
- Trzebowo,
- Zakrzewo,
- Zakrzewo Parcele,
- Zawada Nowa,

a w pozostałych kształtuje się on na poziomie od 0,5 do 4,4.

W gminie ogółem jest 105 kombajnów w tym zbożowych 40 szt., ziemniaczanych 62 szt. i trzy kombajny buraczane. Najwięcej kombajnów posiadają rolnicy we wsi

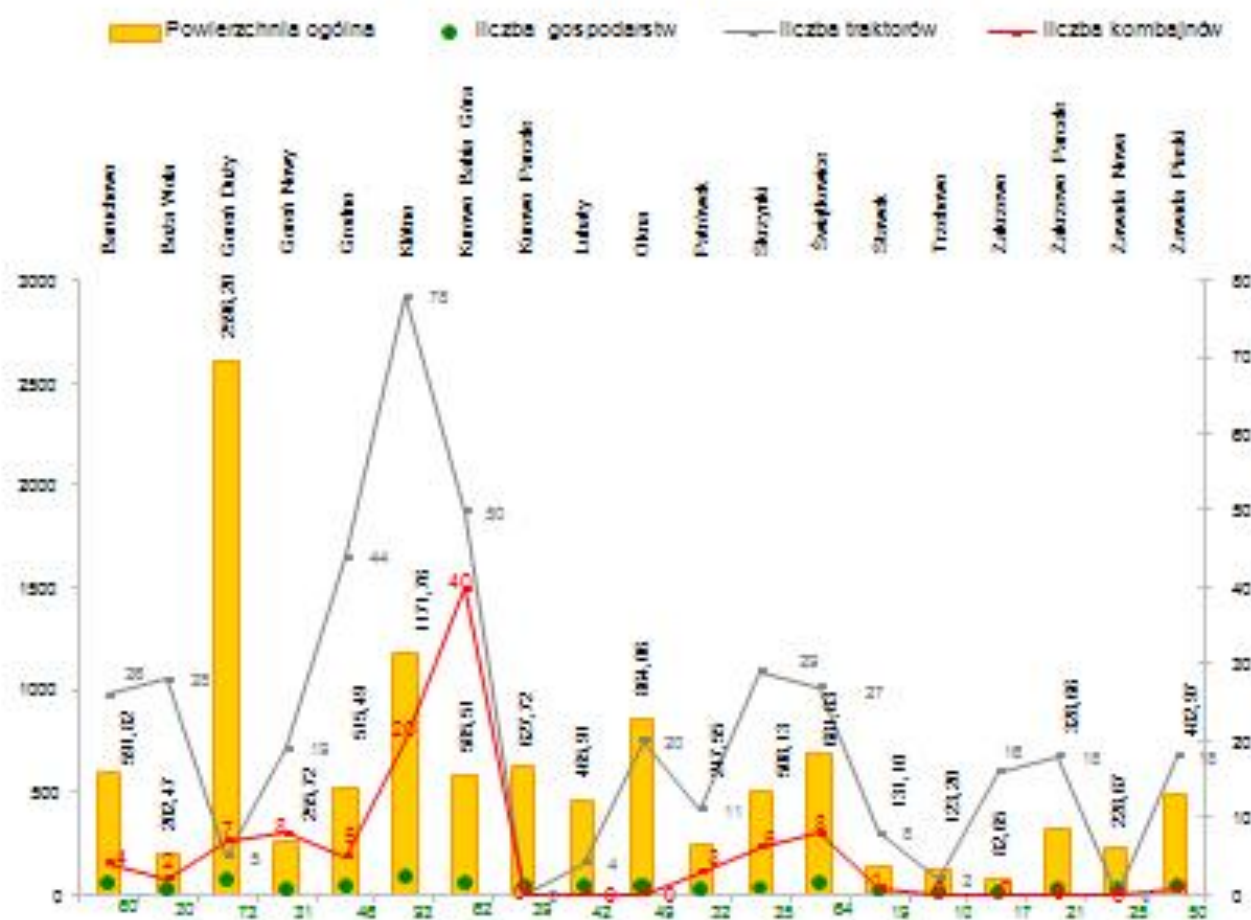
- Kurowo Babia Góra 40 szt. (na 62 gospodarstwa we wsi)
- Kłótno 20 sztuk.

WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW ROLNYCH W SPRZĘT ROLNICZY

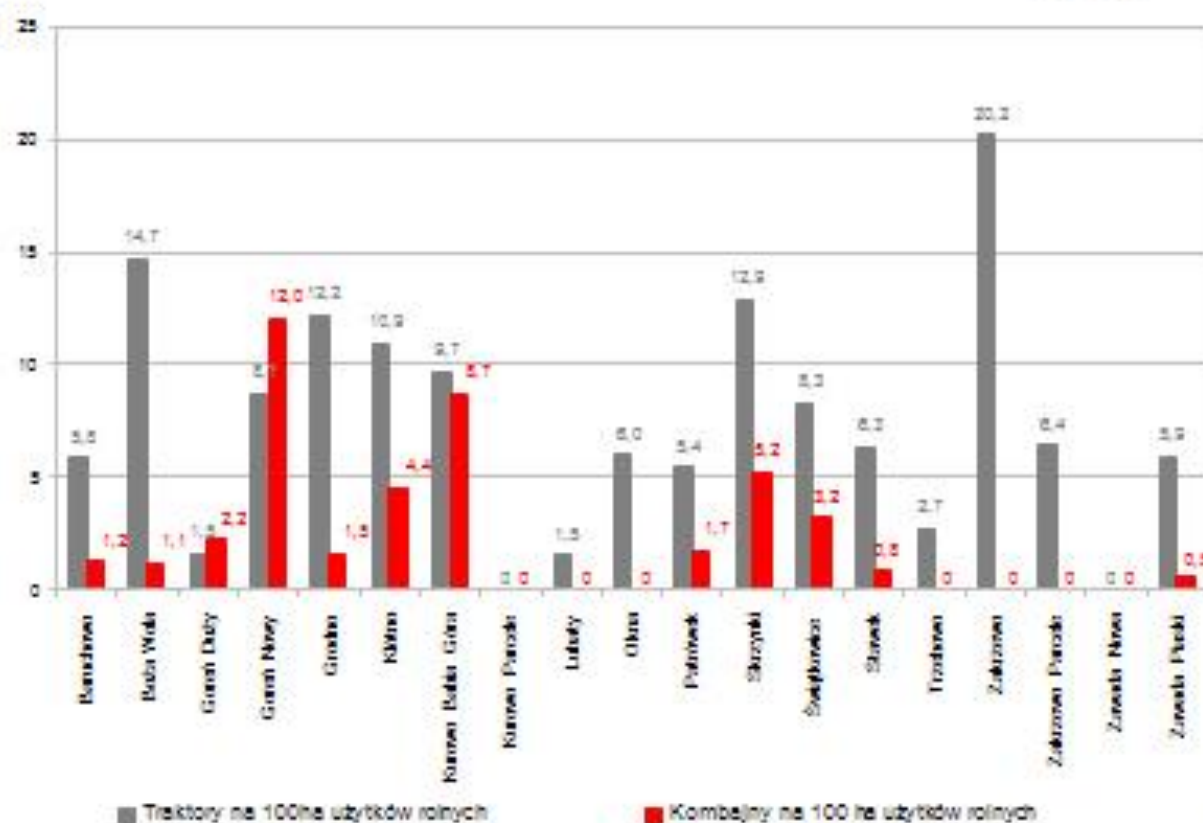
Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna			Liczba gospodarstw	Liczba traktorów	Liczba * kombajnów	Traktory na 100 ha użytków rolnych	Kombajny na 100 ha gruntów ornych
		Obręb	Użytków rolnych	Gruntów ornych					
		ha	ha	ha	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Baruchowo	591,82	447,22	340,16	60	26	4	5,8	1,2
2.	Boża Wola	202,47	190,54	177,64	30	28	2	14,7	1,1
3.	Goreń Duży	2596,20	344,67	311,71	73	5	1/ 6/0	1,5	2,2
4.	Goreń Nowy	255,72	217,26	66,43	31	19	1/7/0	8,7	12,0
5.	Grodno	515,49	359,49	342,67	46	44	2/3/0	12,2	1,5
6.	Kłótno	1171,76	712,27	452,91	93	78	10/10/0	10,9	4,4
7.	Kurowo Babia Góra	585,51	514,31	459,37	62	50	10/30/0	9,7	8,7
8.	Kurowo Parcele	627,72	330,75	307,00	39	0	0	0	0
9.	Lubaty	465,91	275,33	260,32	42	4	0	1,5	0
10.	Okna	864,06	335,34	229,94	49	20	0	6,0	0
11.	Patrówek	247,55	205,46	178,89	32	11	1/2/0	5,4	1,7
12.	Skrzynki	508,13	224,23	114,56	35	29	6	12,9	5,2
13.	Świątkowice	681,83	325,55	250,06	64	27	3/3/2	8,3	3,2
14.	Stawek	131,10	127,27	121,19	19	8	0/0/1	6,3	0,8
15.	Trzebowo	123,20	73,57	63,38	10	2	0	2,7	0
16.	Zakrzewo	82,65	79,05	77,47	17	16	0	20,2	0
17.	Zakrzewo Parcele	328,66	281,87	271,95	21	18	0	6,4	0
18.	Zawada Nowa	228,67	207,98	185,90	25	0	0	0	0
19.	Zawada Piaski	482,97	304,55	189,19	50	18	0/1/0	5,9	0,5
Razem Gmina		10691,42	5556,71	4400,74	798	403	40/62/3	7,3	2,4

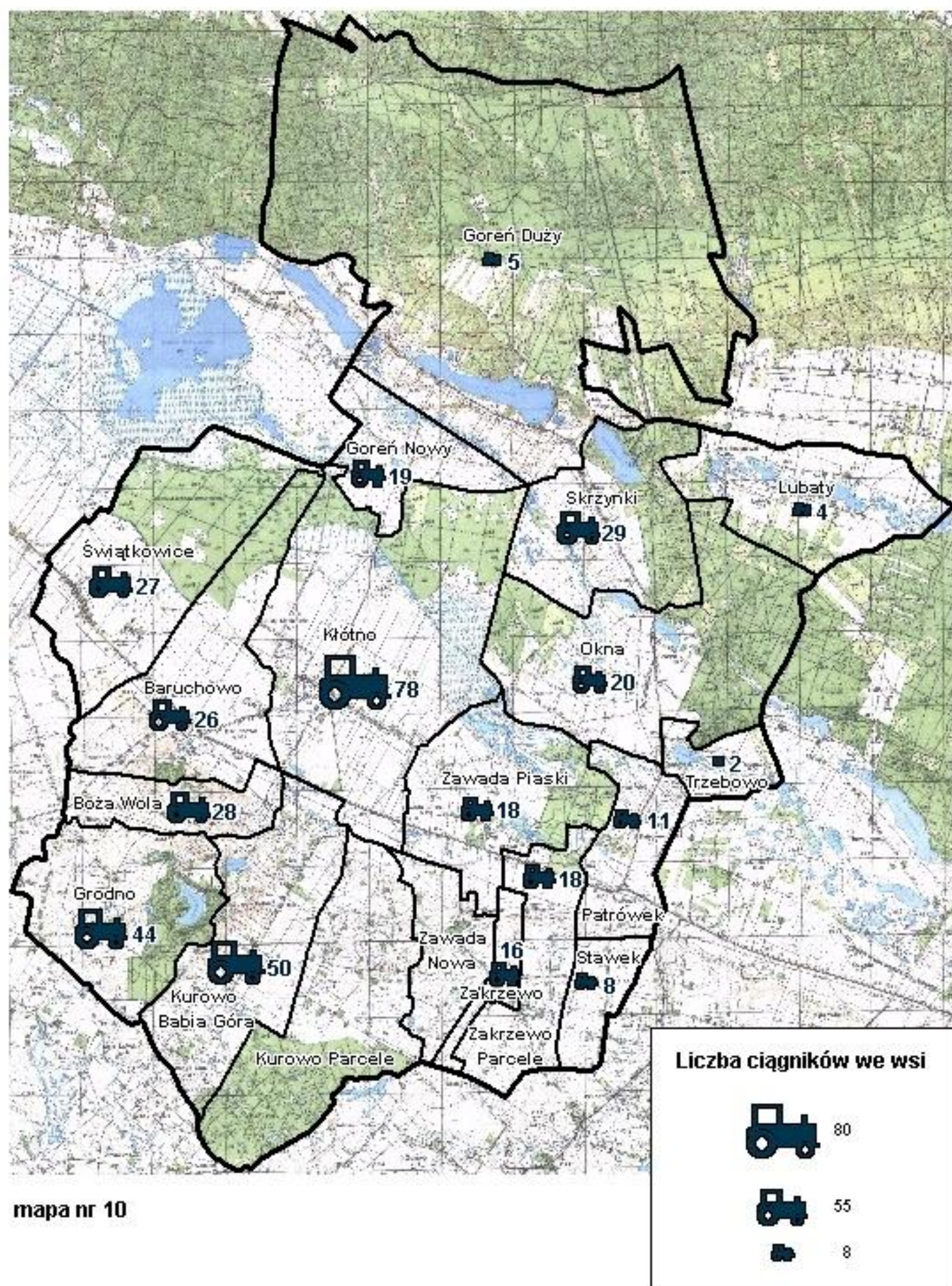
* ilość kombajnów : zbożowych /ziemniaczanych /buraczanych

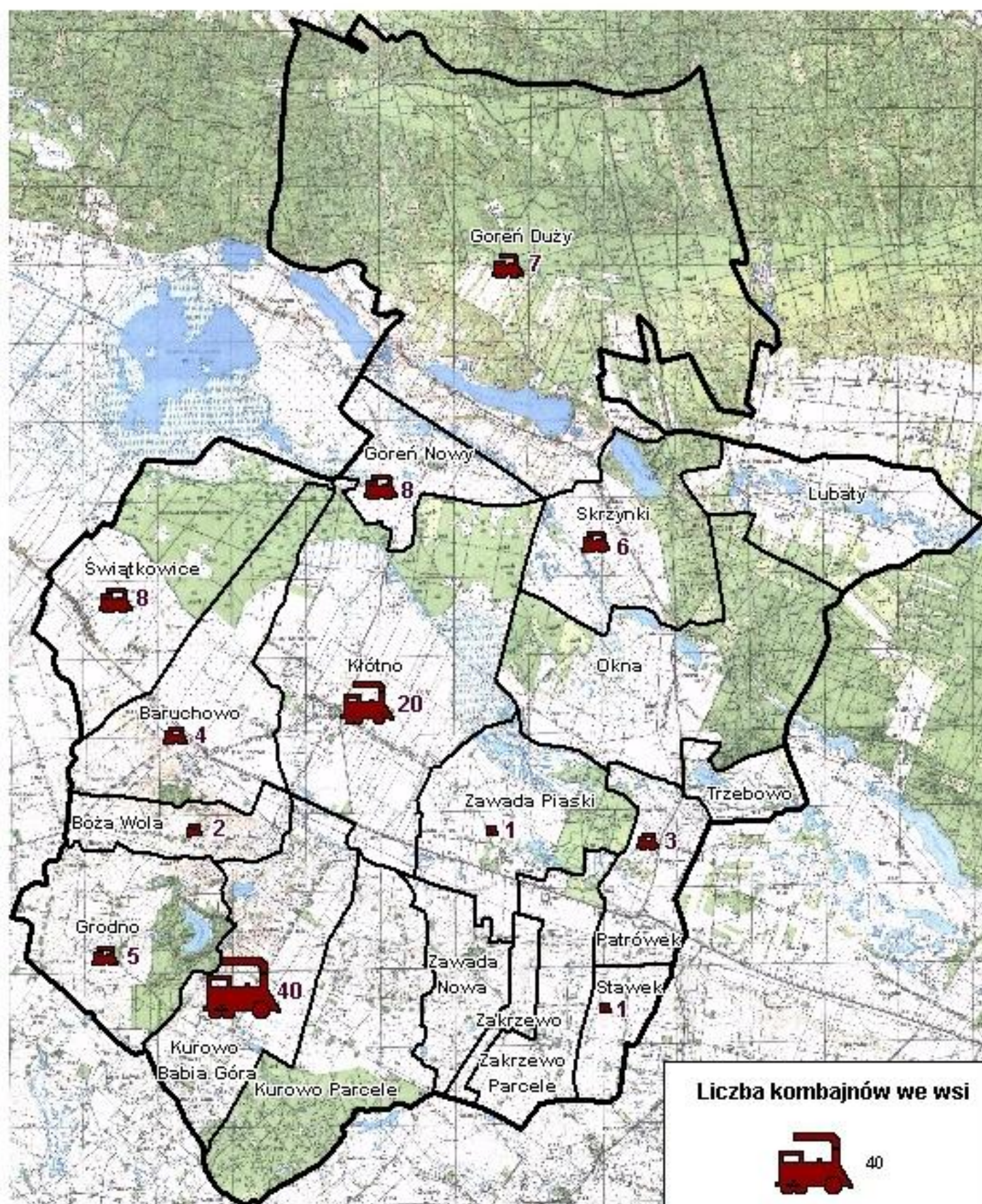
Wypożyczenie gospodarstw rolnych w sprzęt rolniczy

wykres 20

Liczba kombajnów we wsi

6. Infrastruktura techniczna obszarów wiejskich

6.1 Wyposażenie rolniczej przestrzeni w infrastrukturę techniczną

6.1.1 Melioracje podstawowe

W zarządzie Kujawsko-Pomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Oddziału Rejonowego w Radziejowie znajdują się cieki Rakutówka z dopływem Patrówka ([tabela nr 37](#)). Uregulowany przebieg posiada rzeka Partówka na długości 3750 m swego biegu na obszarze gminy.

Rakutówka, której długość na terenie gminy wynosi 8,070 km uregulowana jest na długości 4,550 km, na pozostałej długości – 3,520 km jest nieuregulowana.

W skład Rakutówki wchodzi również 0,600 km jeziora.

MELIORACJE WODNE PODSTAWOWE

Lp.	Nazwa cieku	Kilometraż		Długość		Stan techniczny cieku	
		Rzeka	Jezioro	Rzeka	Jezioro	Cieki uregulowane	Cieki nieuregulowane
		km	km	km	km	km	km
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	PATRÓWKA	0+000-3+750		3,750		0,000	3,750
2.	RAKUTÓWKA	18+530-25+720 26+320-27+200	25+720- 26+320	8,070	0,600	4,550	3,520

6.1.2 Melioracje szczegółowe

Powierzchnia gruntów zmeliorowanych w gminie Baruchowo stanowi tylko 17,33% (963,05 ha) powierzchni użytków rolnych ogółem – (tabela nr 38). Tylko 25 ha tej powierzchni zajmują grunty zdrenowane i w całości występują tylko na terenie wsi Stawek jest to tylko 2,60 % powierzchni gruntów zmeliorowanych. Odwadniane rowami jest 938,05 ha czyli 97,40 % powierzchni gruntów o wadliwych stosunkach wilgotnościowych (podmokłych). Całkowita długość rowów melioracyjnych na terenie gminy wynosi 54,980 km. Z posiadanych danych wynika, że prawie połowa ogólnej długości rowów wymaga modernizacji (40,81 %). Najwięcej rowów wymagających modernizacji mają wsie:

- Boża Wola,
- Goreń Duży,
- Zakrzewo,
- Zakrzewo Parcele, po 100%.

W pozostałych wsiach posiadających system rowów, gruntowej modernizacji wymaga od około 43 % do 80 % ich długości.

W wielu przypadkach rowy nie spełniają podstawowych funkcji z racji ich zamulenia i porośnięcia trawami i krzakami, a nawet drzewami.

Często rowy nie będące własnością Skarbu Państwa są zasypywane, a fakt ten nie jest ujawniony w operatach ewidencji gruntów.

MELIORACJE WODNE SZCZEGÓŁOWE

tabela 38

Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych	Powierzchnia gruntów zmeliorowanych			Długość rowów melioracyjnych	Długość rowów melioracyjnych wymagających modernizacji	
			Ogółem		w tym zdrenowane		km	%
		ha	ha	%	ha			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	Baruchowo	447,22	100,50	22,47	0,00	6,625	2,838	42,84
2.	Boża Wola	190,54	15,00	7,87	0,00	1,510	1,510	100,00
3.	Goreń Duży	344,67	11,00	3,19	0,00	1,130	1,130	100,00
4.	Goreń Nowy	217,26	128,00	58,92	0,00	10,500	3,740	35,62
5.	Grodno	359,49	105,00	29,21	0,00	2,915	0,000	0,00
6.	Kłótno	712,27	59,55	8,36	0,00	5,970	4,797	80,35
7.	Kurowo Babia Góra	514,31	61,00	11,86	0,00	6,140	3,070	50,00
8.	Kurowo Parcele	330,75	33,00	9,98	0,00	3,260	1,630	50,00
9.	Lubaty	275,33	3,00	1,09	0,00	0,310	0,000	0,00
10.	Okna	335,34	22,00	6,56	0,00	1,950	0,000	0,00
11.	Patrówek	205,46	0,00	0,00	0,00	0,000	0,000	0,00
12.	Skrzynki	224,23	38,00	16,95	0,00	3,765	0,000	0,00
13.	Świątkowice	325,55	77,00	23,65	0,00	4,840	0,000	0,00
14.	Stawek	127,27	25,00	19,64	25,00	0,00	0,000	0,00
15.	Trzebowo	73,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000	0,00
16.	Zakrzewo	79,05	9,00	11,39	0,00	0,880	0,880	100,00
17.	Zakrzewo Parcele	281,87	239,00	84,79	0,00	2,840	2,840	100,00
18.	Zawada Nowa	207,98	18,00	8,65	0,00	1,175	0,000	0,00
19.	Zawada Piaski	304,55	19,00	6,24	0,00	1,170	0,000	0,00
Razem Gmina		5556,71	963,05	17,33	25,00	54,980	22,435	40,81

6.1.3 Drogi transportu rolnego

Na terenie gminy Baruchowo występuje sieć dróg podlegających różnym jednostkom administracyjnym o łącznej długości – 199,85 km.

Drogi wojewódzkie i powiatowe o twardej nawierzchni odgrywają rolę głównych tras komunikacyjnych między wsiami gminy. Pozostała większość dróg o długości 164,81 km to drogi transportu rolnego podlegające zarządowi gminy. Są to drogi o różnej nawierzchni. Gęstość sieci drogowej w gminie Baruchowo wynosi 2,97 km/100 ha użytków rolnych (tabela nr 39 ; wykres nr 21 ; mapa 13). Największym zagęszczeniem dróg transportu rolniczego charakteryzują się wsie :

- Trzebowo,
- Lubaty,
- Zakrzewo

a najmniejszym :

- Patrówek,
- Kłótno,
- Zawada Nowa.

Różnice wynikają tu z udziału użytków rolnych w ogólnej powierzchni.

Na podstawie analizy dostępnych danych oraz rozpoznania terenowego oszacowano stan techniczny dróg w poszczególnych wsiach zaszeregowując je do jednej z trzech grup : w dobrym , średnim i złym stanie technicznym (tabela nr 40).

Do pierwszej grupy zakwalifikowano większość dróg transportu rolniczego w gminie - 144,88 km (ok.88 %).

W średnim stanie technicznym jest 15,86 km (9,62 %), w złym stanie technicznym jest tylko - 4,06 km czyli 2,46 % dróg transportu rolnego.

Drogi w złym stanie technicznym to tylko część dróg we wsiach Kłótno, Kurowo Parcele Baruchowo, Grodno i Zawada Nowa.

Z ogólnej długości dróg ok.36 % posiada nawierzchnię asfaltową.

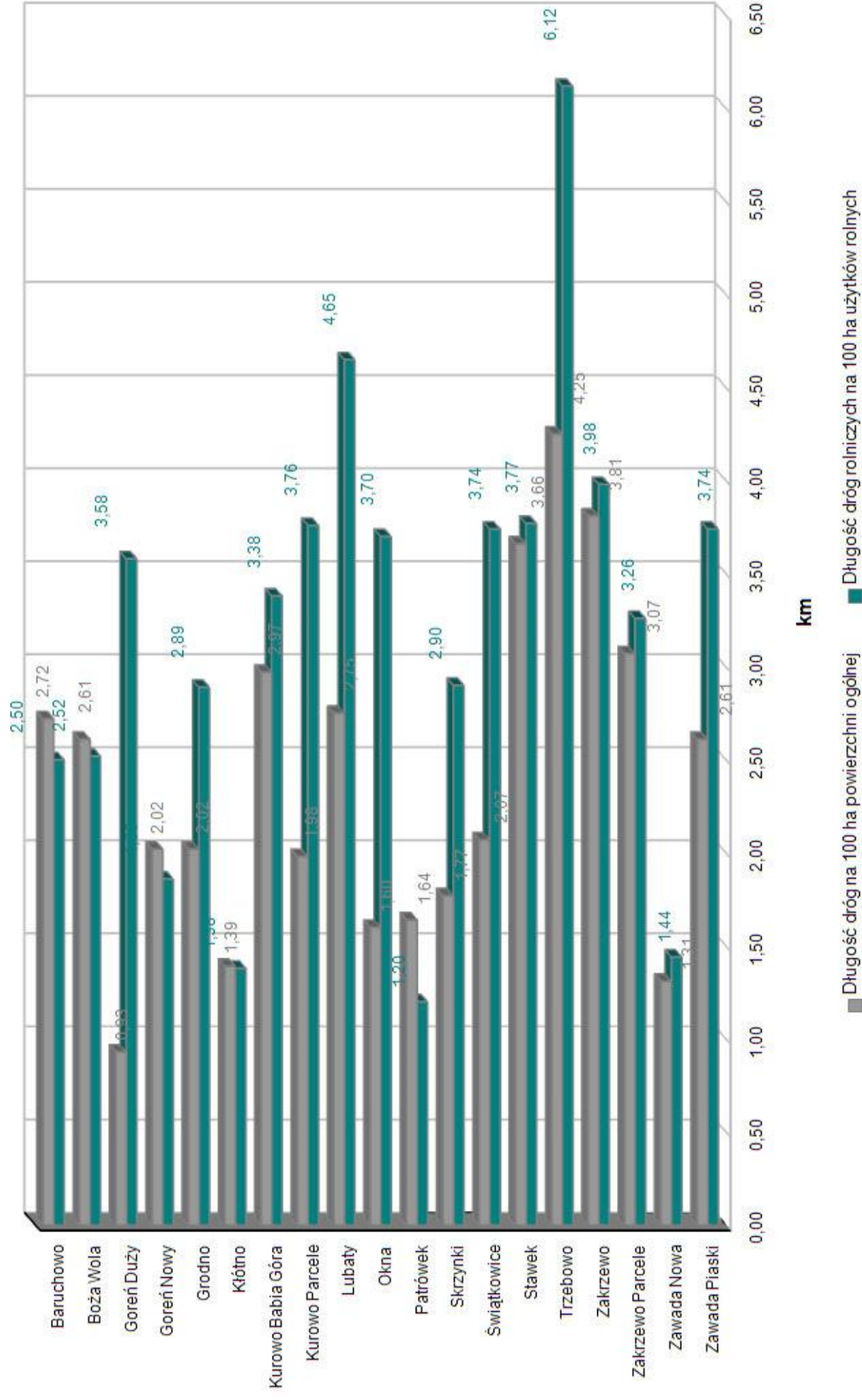
Ogólnie można ocenić stan dróg w gminie jako dobry.

GĘSTOŚĆ SIECI DROGOWEJ

tabela 39

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Długość dróg	Długość dróg na 100 ha powierzchni ogólnej	Powierzchnia użytków rolnych	Długość dróg rolniczych	Długość dróg rolniczych na 100 ha użytków rolnych
		ha	km	km	ha	km	km
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Baruchowo	591,82	16,12	2,72	447,22	11,20	2,50
2.	Boża Wola	202,47	5,28	2,61	190,54	4,80	2,52
3.	Goreń Duży	2596,20	24,10	0,93	344,67	12,35	3,58
4.	Goreń Nowy	255,72	5,16	2,02	217,26	4,04	1,86
5.	Grodno	515,49	10,40	2,02	359,49	10,40	2,89
6.	Kłótno	1171,76	16,33	1,39	712,27	9,80	1,38
7.	Kurowo Babia Góra	585,15	17,40	2,97	514,31	17,40	3,38
8.	Kurowo Parcele	627,72	12,43	1,98	330,75	12,43	3,76
9.	Lubaty	465,91	12,79	2,75	275,33	12,79	4,65
10.	Okna	864,06	13,84	1,60	335,34	12,40	3,70
11.	Patrówek	247,55	4,07	1,64	205,46	2,47	1,20
12.	Skrzynki	508,13	8,97	1,77	224,23	6,50	2,90
13.	Świątkowice	681,83	14,09	2,07	325,55	12,19	3,74
14.	Stawek	131,10	4,80	3,66	127,27	4,80	3,77
15.	Trzebowo	123,20	5,23	4,25	73,57	4,50	6,12
16.	Zakrzewo	82,65	3,15	3,81	79,05	3,15	3,98
17.	Zakrzewo Parcele	328,66	10,10	3,07	281,87	9,20	3,26
18.	Zawada Nowa	228,67	2,99	1,31	207,98	2,99	1,44
19.	Zawada Piaski	482,97	12,60	2,61	304,55	11,40	3,74
Razem Gmina		10691,42	199,85	1,87	5556,71	164,81	2,97

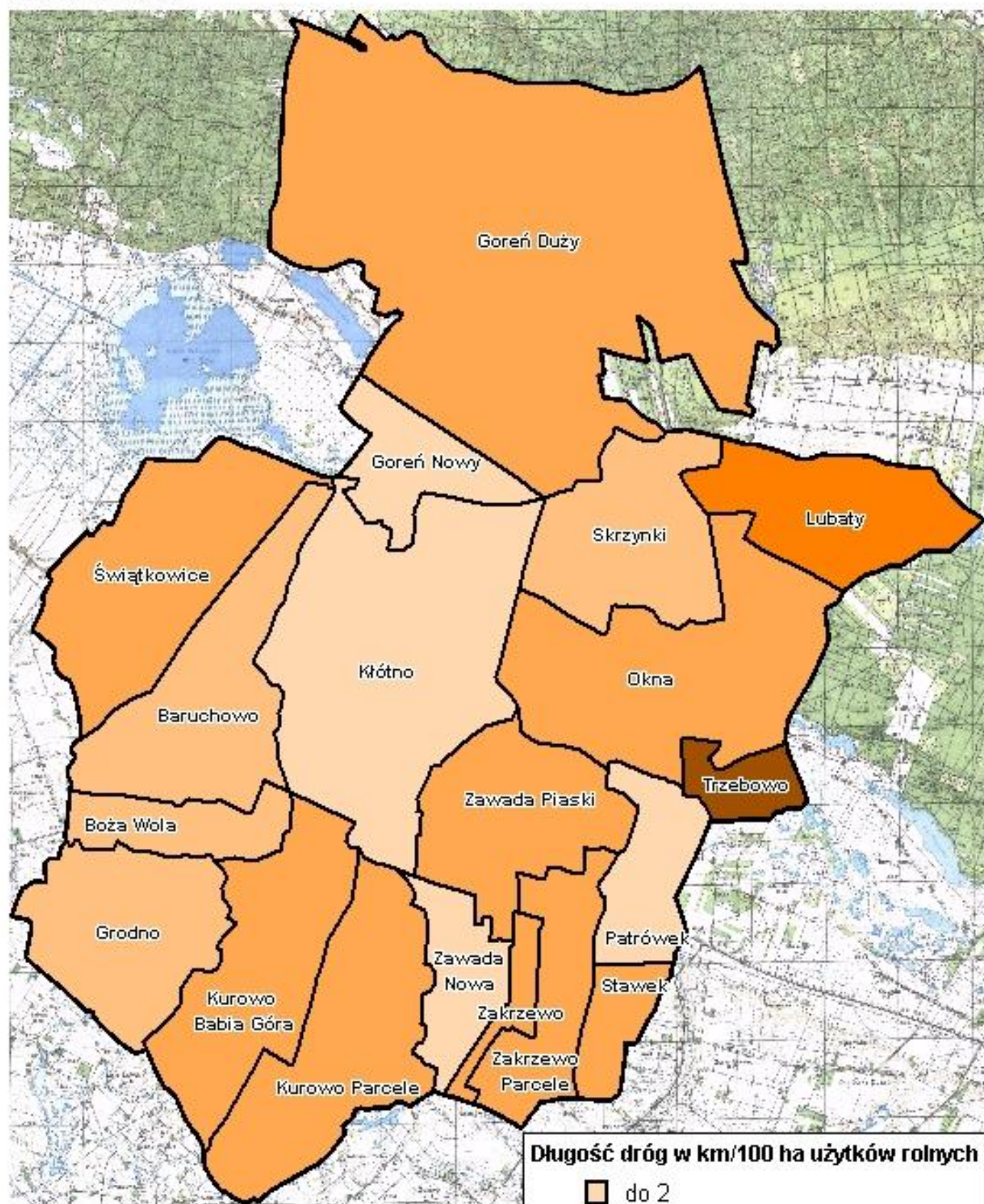
Gęstość sieci drogowej

STAN TECHNICZNY DRÓG

tabela 40

Lp	Obręb	Powierzchnia obróbu	Długość dróg ogółem	Długość dróg asfaltowych	Drogi transportu rolnego						
					Długość ogółem	Stan techniczny dobry		Stan techniczny średni		Stan techniczny zły	
		ha	km	km	km	km	%	km	%	km	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Baruchowo	591,82	16,12	5,62	11,20	8,96	80,00	1,50	13,39	0,74	6,61
2.	Boża Wola	202,47	5,28	3,80	4,80	3,35	69,79	1,45	30,21	0,00	0,00
3.	Goreń Duży	2596,20	24,10	5,50	12,35	11,15	90,28	1,20	9,72	0,00	0,00
4.	Goreń Nowy	255,72	5,16	1,60	4,04	3,04	75,25	1,00	24,75	0,00	0,00
5.	Grodno	515,49	10,40	5,10	10,40	9,97	95,87	0,00	0,00	0,43	4,13
6.	Kłótno	1171,76	16,33	10,80	9,80	8,40	85,71	0,00	0,00	1,40	14,29
7.	Kurowo Babia Góra	585,15	17,40	2,90	17,40	15,90	91,38	1,50	8,62	0,00	0,00
8.	Kurowo Parcele	627,72	12,43	3,60	12,43	11,34	91,23	0,00	0,00	1,09	8,74
9.	Lubaty	465,91	12,79	1,50	12,79	11,03	86,24	1,76	13,76	0,00	0,00
10.	Okna	864,06	13,84	5,00	12,40	10,40	83,87	2,00	16,13	0,00	0,00
11.	Patrówek	247,55	4,07	3,10	2,47	1,57	63,57	0,90	36,43	0,00	0,00
12.	Skrzynki	508,13	8,97	2,90	6,50	6,50	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13.	Świątkowice	681,83	14,09	2,40	12,19	12,19	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14.	Stawek	131,10	4,80	0,50	4,80	4,25	88,54	0,55	11,46	0,00	0,00
15.	Trzebowo	123,20	5,23	0,80	4,50	2,50	55,56	2,00	44,44	0,00	0,00
16.	Zakrzewo	82,65	3,15	0,80	3,15	3,15	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	328,66	10,10	2,70	9,20	8,20	89,13	1,00	10,87	0,00	0,00
18.	Zawada Nowa	228,67	2,99	1,60	2,99	2,59	86,62	0,00	0,00	0,40	13,38
19.	Zawada Piaski	482,97	12,60	4,00	11,40	10,40	91,23	1,00	8,77	0,00	0,00
Razem Gmina		10691,42	199,85	64,22	164,81	144,89	87,92	15,86	9,62	4,06	2,46

mapa nr 13

Długość dróg w km/100 ha użytków rolnych

	do 2
	2-3
	3-4
	4-5
	5-6 problem nie występuje
	> 7

6.2 Wyposażenie wsi w infrastrukturę techniczną

6.2.1 Sieć wodociągowa

Podstawą wodociągów w gminie są dwa ujęcia do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w wodę. Są to ujęcia znajdujące się w miejscowościach :

- Kłótno – ujęcie wodne o zasobach eksploatacyjnych – 75m³/h ze stacją uzdatniania wody
- Skrzynki - ujęcie wodne o zasobach eksploatacyjnych – 40 m³/h ze stacją uzdatniania wody

Na terenie gminy jest 643 przyłączy wodociągowych. Średnio na jeden budynek w gminie przypada 0,80 przyłącza. W największym stopniu zwodociągowane są wsie : Patrówek i Stawek – odpowiednio 1,39 i 1,38 przyłącza na budynek. Największe potrzeby są we wsi Goreń Duży, Zakrzewo Parcele, Goreń Nowy i Okna (tabela nr 41; wykres 22). Oprócz wykazanych w zestawieniu ilości przyłączy do budynków mieszkalnych we wsiach : Skrzynki i Okna jest łącznie 137 przyłączy do domków (budynki) rekreacyjnych nad i w pobliżu jezior, w tym 103 przyłącza w Skrzynkach i 34 w Oknach.

Sieć wodociągowa została w całości zbudowana w latach 1986 – 1999, jej długość wynosi 83100 m. Ogólnie stan techniczny tej sieci jest dobry.

Zasoby wód podziemnych oraz wydajność istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody znacznie przewyższają docelowe zapotrzebowanie gminy. Zatwierdzone na terenie gminy zasoby eksploatacyjne wód podziemnych pozwalają na 100 % zwodociągowanie gminy.

SIEĆ WODOCIĄGOWA GMINY

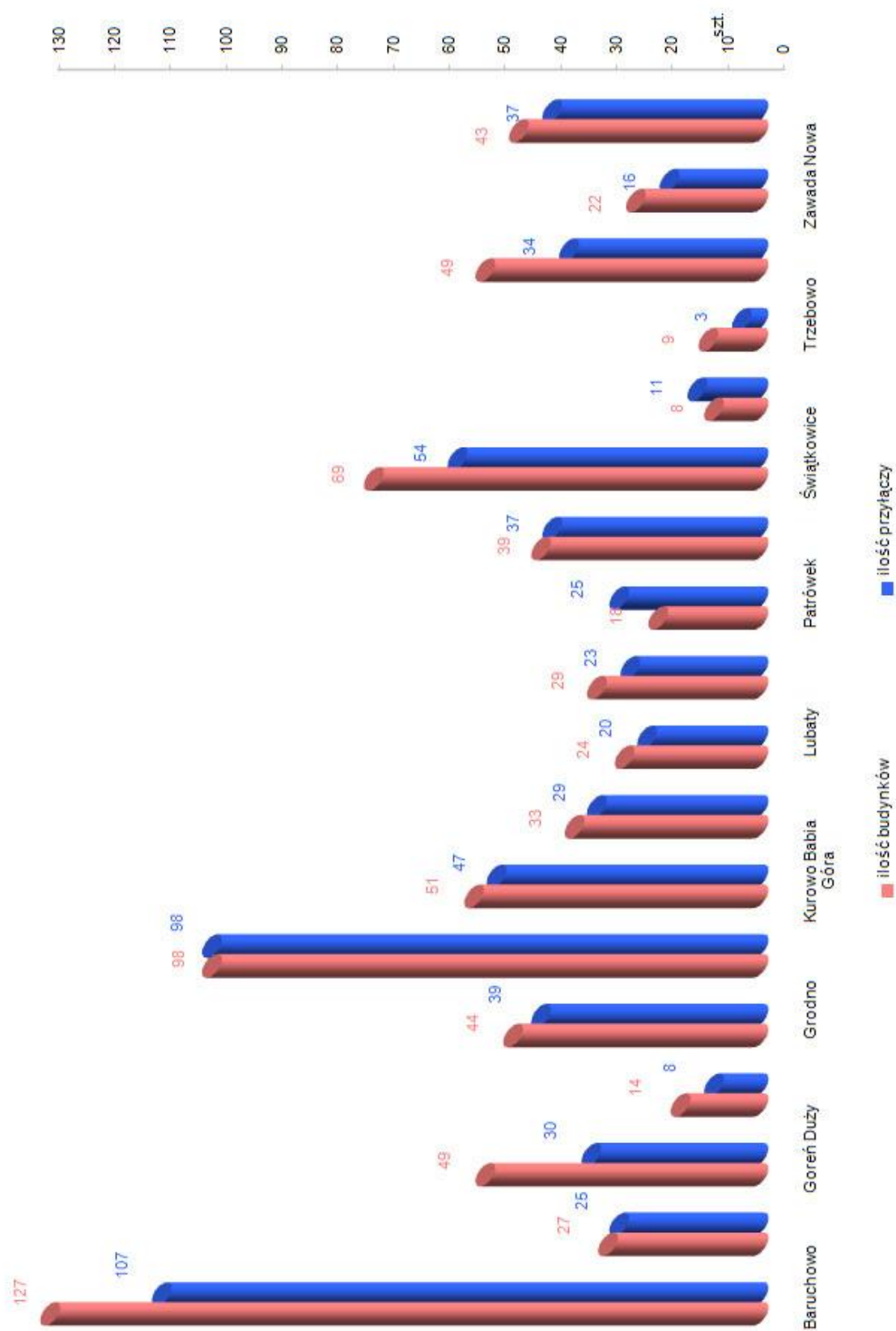
tabela 41

Lp.	Obręb	Ilość budynków mieszkalnych	Istniejący wodociąg sieciowy			Potrzeby zwodociągowania	
			Ilość przyłączy	Długość	Ilość przyłączy na 1 budynek	Ilość przyłączy	Ilość przyłączy na 1 budynek
		szt.	szt.	km	szt.	szt.	szt.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Baruchowo	127	107	4,20	0,80	8	0,06
2.	Boża Wola	27	25	1,10	0,90	2	0,07
3.	Goreń Duży	49	30	2,10	0,60	10	0,20
4.	Goreń Nowy	14	8	1,80	0,60	8	0,60
5.	Grodno	44	39	1,50	0,90	5	0,11
6.	Kłótno*	98	98	3,80	1,00	3	0,03
7.	Kurowo Babia Góra	51	47	1,80	0,90	4	0,08
8.	Kurowo Parcele	33	29	1,50	0,90	4	0,12
9.	Lubaty	24	20	1,90	0,80	4	0,17
10.	Okna **	29	23	1,90	0,80	7	0,24
11.	Patrówek	18	25	1,20	1,39	0	0,00
12.	Skrzynki *,**	39	37	1,40	0,90	6	0,15
13.	Świątkowice	69	54	2,60	0,80	3	0,04
14.	Stawek	8	11	0,80	1,38	0	0,00
15.	Trzebowo	9	3	0,26	0,30	0	0,00
16.	Zakrzewo	15	34	1,80	0,70	10	0,20
17.	Zakrzewo Parcele	34					
18.	Zawada Nowa	22	16	0,70	0,70	5	0,23
19.	Zawada Piaski	43	37	1,80	0,90	6	0,14
Razem Gmina		753	643	32,16	0,80	85	0,11

* - hydrofornia

** - przyłącza do budynków rekreacyjnych - wieś Skrzynki -103 i sołectwo Okna - 34

Sieć wodociągowa gminy

*dane dla wsi Zakrzewo i Zakrzewo Parcele

6.2.2 Sieć gazowa

Aktualnie na terenie gminy Baruchowo nie ma sieci gazowej, a gospodarstwa domowe funkcjonują w oparciu o gaz butlowy.

Przez teren gminy (wsie Zakrzewo, Kurowo Parcele, Kurowo Babia Góra, Boża Wola i Baruchowo) przechodzi gazociąg wysokoprężny długości 7 km DN 500 Gustorzyn – Gostynin, w Baruchowie znajduje się węzeł zaporowo – upustowy. W 1996 opracowano koncepcję gazyfikacji gminy jednak ze względów finansowych nie została ona zrealizowana. Warto byłoby powrócić do tego zamierzenia starając się o fundusze europejskie na ten cel.

6.2.3 Sieć energetyczna

Gmina Baruchowo zasilana jest w energię elektryczną z dwóch Głównych Punktów Zasilania GPZ – tu Lubień i Włocławek Wschód. Wymienione GPZ – ty pracują w oparciu o zewnętrzne powiązania układu krajowego systemu energetycznego wysokiego napięcia 400 – 220 i 110 kV, a przez układ transformacji zasilana jest cała sieć kablowa i napowietrzna średniego i niskiego napięcia.

Gwarancję ciągłości i bezawaryjnej dostawy energii elektrycznej i mocy do wymienionych GPZ – to są linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV, których zdolność przesyłowa ma bardzo duże rezerwy - sięgające 50 % faktycznego obciążenia

Istniejąca rezerwa mocy elektrycznej w GPZ – tach – 11MW oraz w stacjach transformatorowych 15/04 daje dużą szansę rozwoju w gminie Baruchowo :

- rozwoju budownictwa indywidualnego i wielorodzinnego
- rozwoju nowoczesnego przetwórstwa rolno – spożywczego
- rozwoju przemysłu rolnego : usług, handlu, turystyki
- obsługi tranzytu i punktów hotelowo – gastronomicznych

6.2.4 Sieć telefoniczna

W ostatnich latach na terenie gminy Baruchowo dokonano modernizacji oraz budowy nowych sieci telekomunikacyjnych, wymieniono centralę analogową na cyfrową. Podniosło to w znacznej mierze standard usług oferowanych przez TP-SA oraz zwiększyła się liczba abonentów.

Aktualnie w gminie jest 460 numerów telefonicznych, daje to wskaźnik 13 numerów telefonicznych na 100 mieszkańców oraz 0,61 numerów telefonicznych na budynek mieszkalny. (tabela nr 42 ; wykresy 23, 24)

Najwięcej numerów telefonicznych jest w :

- Baruchowie - 94,
- Kłótnie - 66,
- Świątkowicach - 43

Największą liczbę telefonów na budynek mieszkalny mają :

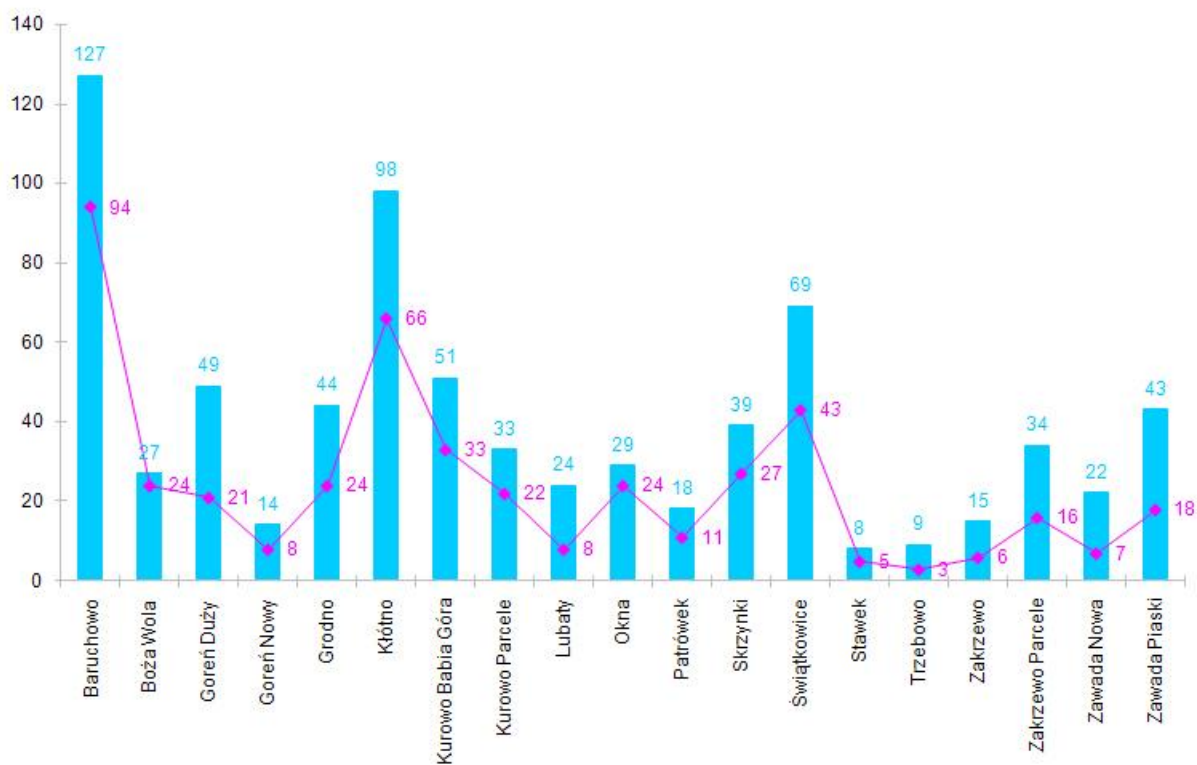
- Boża Wola - 0,89,
- Baruchowo - 0,74,
- Skrzynki - 0,69,
- Kurowo Parcele - 0,67,
- Okna - 0,63,
- Świątkowice - 0,62.

SIEĆ TELEFONICZNA GMINY

tabela 42

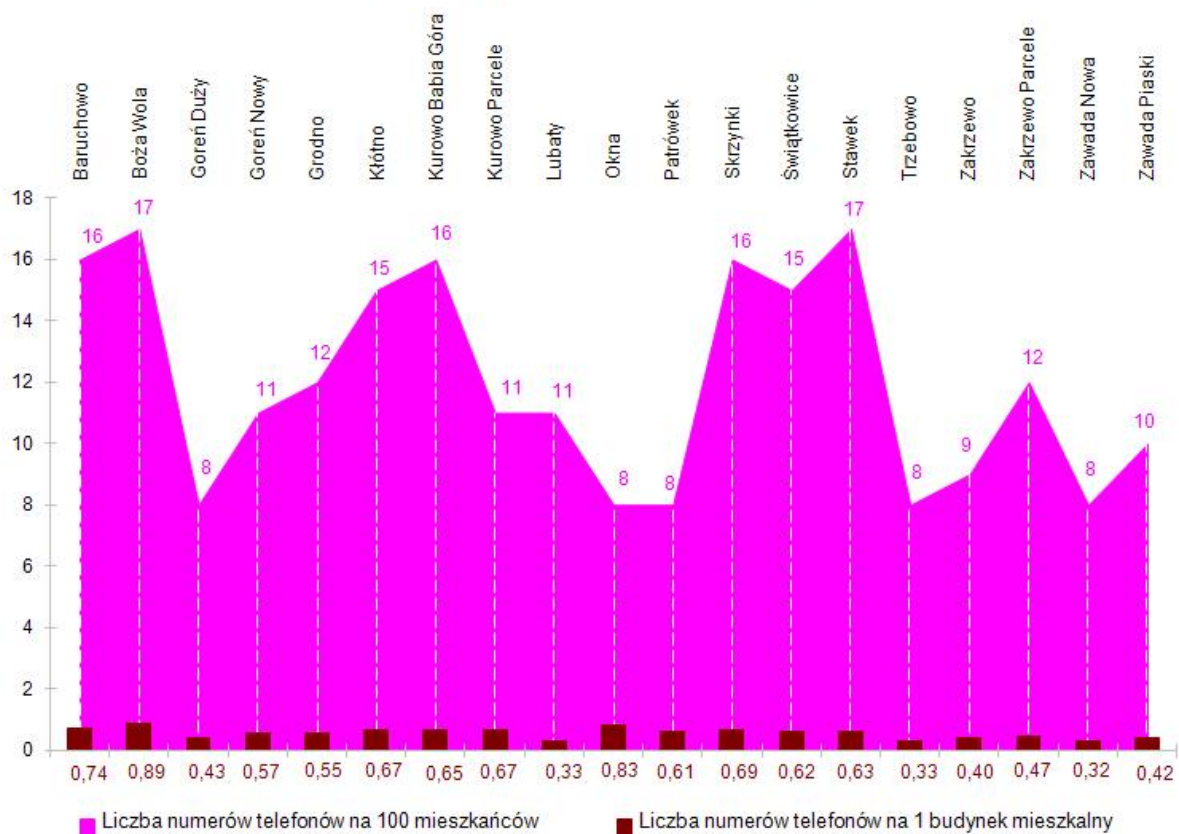
Lp.	Obręb	Lokalizacja istniejącej centrali telefonicznej	Ilość budynków mieszkalnych	Istniejąca liczba numerów telefonicznych	Liczba numerów telefonicznych na 1 budynek mieszkalny	Liczba numerów telefonicznych na 100 mieszkańców
			szt.	szt.	szt.	szt.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Baruchowo	Baruchowo	127	94	0,74	16
2.	Boża Wola	Baruchowo	27	24	0,89	17
3.	Goreń Duży	Baruchowo	49	21	0,43	8
4.	Goreń Nowy	Baruchowo	14	8	0,57	11
5.	Grodno	Baruchowo	44	24	0,55	12
6.	Kłótno	Baruchowo	98	66	0,67	15
7.	Kurowo Babia Góra	Baruchowo	51	33	0,65	16
8.	Kurowo Parcele	Baruchowo	33	22	0,67	11
9.	Lubaty	Baruchowo	24	8	0,33	11
10.	Okna	Baruchowo	29	24	0,83	8
11.	Patrówek	Baruchowo	18	11	0,61	8
12.	Skrzynki	Baruchowo	39	27	0,69	16
13.	Świątkowice	Baruchowo	69	43	0,62	15
14.	Stawek	Baruchowo	8	5	0,63	17
15.	Trzebowo	Baruchowo	9	3	0,33	8
16.	Zakrzewo	Baruchowo	15	6	0,40	9
17.	Zakrzewo Parcele	Baruchowo	34	16	0,47	12
18.	Zawada Nowa	Baruchowo	22	7	0,32	8
19.	Zawada Piaski	Baruchowo	43	18	0,42	10
Razem Gmina			753	460	0,61	13

Sieć telefoniczna gminy

wykres 24

Stopień wyposażenia w telefony

6.2.5 Gospodarka ściekowa

Aktualnie na terenie gminy są dwie miejscowości wyposażone w zbiorową kanalizację, w Baruchowie i Świątkowicach.

Pozostała część terenu gminy obsługiwana jest metodą wywozu nieczystości wozami aseniazacyjnymi.

W terenie gospodarstwa wyposażone są w przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków w chwili obecnej jest ich 121 szt. W miejscowości Baruchowo działa oczyszczalnia ścieków (po modernizacji) o przepustowości 100m^3 / dobę. Rocznie powstaje 600 kg ustabilizowanego i odwodnionego osadu, który jest deponowany na gminnym składowisku odpadów.

Długość sieci kanalizacyjnej w Baruchowie i Świątkowicach wynosi 8,1 km, a długość przyłączy 2,6 km. Ilość podłączeń wynosi 167 szt. Załedwie 20 % mieszkańców gminy odprowadza ścieki do kanalizacji, przy czym 80 % wsi Baruchowo jest skanalizowane. Ścieki z kanalizacji sanitarnej są poddawane oczyszczaniu w gminnej oczyszczalni ścieków. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna typ OSA –2 (reduktor osadu czynnego o przepustowości nominalnej 100 m^3 / dobę, rozbudowana o stan stabilizacyjny dla doczyszczania ścieków. Oczyszczalnia wyposażona jest w punkt zlewny ścieków dowożonych. Osad z oczyszczalni jest odwadniany na poletkach osadowych. Obecnie do oczyszczalni dopływa ok. 50 m^3 / dobę ($16\,000\text{ m}^3$ / rok). W oczyszczalni uzyskuje się wysoki stopień redukcji organicznych związków węgla oraz związków fosforu. W gminie jest 48 (dane z wywiadu terenowego) przydomowych oczyszczalni z drenażem odsączającym o łącznej wydajności 260 m^3 / dobę.

Stan infrastruktury ściekowej jest niezadowalający i stanowi barierę rozwoju gminy. Docelowo przewiduje się :

- Rozbudowę oczyszczalni i kanalizacji w Baruchowie
- budowę nowej kanalizacji w Kłótnie
- nowa mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków i kanalizacja zostanie wybudowana w Gorenium Nowym
- Kanalizacja w Gorenium Dużym, Oknach i Skrzynkach.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych , poprzez system rowów melioracyjnych, będzie rzeka Rakutówka powyżej jeziora Rakutowskiego.

Do oczyszczalni w Gorenium doprowadzane będą ścieki sanitarne z miejscowości Krzewent gmina Kowal. Zbiorniki szczelne na ścieki wybudowane zostaną we wsiach :

- Lubaty
- Patrówek
- Zawada Piaski.

Ścieki z tych miejscowości będą dowożone do oczyszczalni Baruchowo.

6.2.6 Gospodarka odpadami stałymi

Gospodarka odpadami stałymi oparta jest w gminie Baruchowo o wysypisko odpadów komunalnych w miejscowości Kurowo Babia Góra.

Składowisko odpadów funkcjonuje od 1989 r. zajmuje ono powierzchnię 0,85 ha zlokalizowane jest w niecce, średnia głębokość robocza składowiska wynosi 4m. Całkowita pojemność niecki wynosi 16 000m³. W 1999r składowisko zostało zmodernizowane. Niecka posiada zaizolowane dno oraz drenaż odprowadzający odcieki od stawu stabilizacyjnego. Teren składowiska jest ogrodzony oraz odizolowany od otoczenia zielenią ochronną – lasem oraz zielenią wysoką i niską o znacznej gęstości. Na składowisko wywożone są odpady komunalne z całego terenu gminy Baruchowo. Usługi w zakresie zbierania, transportu i unieszkodliwiania (poprzez składowanie) odpadów komunalnych wykonuje Zakład Gospodarki Komunalnej i Mechanizacji Rolnictwa. Gospodarka odpadami polega przede wszystkim na odbiorze przez ZGR i MR w Baruchowie odpadów komunalnych posegregowanych (z podziałem na szkło, tworzywa i metale kolorowe) oraz nie segregowanych (zmieszanych) i ich wywozie na wysypisko.

W centrach usługowo – turystycznych rozstawiane są pojemniki o pojemności 1,5 m³ do selektywnej zbiórki odpadów. Zbiórka nie segregowanych odpadów komunalnych odbywa się do pojemników. Z usług ZGR i MR w Baruchowie korzysta ok.60 % mieszkańców gminy. Pozostali mieszkańcy wsi zagospodarowują odpady we własnym zakresie – spalając w kotłowniach lub wywożąc własnym transportem na wysypisko. Szeroko propagowana jest w gminie stała akcja selektywnej zbiórki odpadów. Poprzez rozwiniętą akcję propagandową oraz nacisk za pomocą bodźców finansowych, przekonano producentów odpadów do korzyści wynikających z selektywnej zbiórki. Planuje się wyposażyć każdą posesję w dwa dodatkowe pojemniki do tego celu.

Segregowane odpady wywożone są na składowisko gdzie gromadzone są w boksach. Na terenie składowiska również częściowo prowadzi się segregację odpadów. Wypełnienie składowiska wynosi obecnie 30 % jego pojemności.

Gmina ma opracowany wieloletni plan gospodarki odpadami na lata 2004 – 2011. Zakłada on realizację nadrzędnego celu polityki ekologicznej państwa w zakresie gospodarowania odpadami przez zapobieganie powstawania odpadów , przy rozwiązywaniu problemu odpadów u „źródła”, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowisk, końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych w inny sposób. W 2007 roku zakłada się osiągnięcie następujących limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- odpady opakowaniowe - 20 %
- odpady ulegające biodegradacji -12 %
- odpady budowlane - 15 %
- odpady wielkogabarytowe - 20 %
- odpady niebezpieczne (ze strumienia odpadów komunalnych) – 15 %.

Do roku 2011 objąć selektywną zbiórka odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy Baruchowo. Wdrożyć nowoczesne technologie odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym terminowego przekształcenia, oraz osiągnąć w zakresie odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów następujące limity :

- ✓ odpady opakowaniowe - 30 %
- ✓ odpady ulegające biodegradacji - 57 %
- ✓ odpady budowlane - 40 %
- ✓ odpady wielkogabarytowe - 50 %
- ✓ odpad niebezpieczne (ze strumienia odpadów komunalnych) – 50 %.

Rozbudowa systemu segregacji odpadów i odzysku surowców wtórnych przyczyni się do oszczędniejszego gospodarowania zasobami środowiska naturalnego i jego ochrony.

7. Infrastruktura społeczna

Opiekę zdrowotną w gminie pełni Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kłótnie. W Ośrodku zdrowia działają gabinety lekarskie : ogólny (internistyczny), stomatologiczny, ginekologiczny, pediatryczny oraz gabinet zabiegowy. Zatrudnionych jest w nim 9 osób w tym 4 lekarzy, 4 pielęgniarki i 1 pomoc stomatologiczna. Na terenie gminy działa jeden prywatny gabinet internistyczny i jedna apteka.

Opiekę społeczną świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie oraz Dom Pomocy Społecznej w Kurowie Parcele. Dom Pomocy Społecznej ma 44 miejsca, wyposażony jest w aneksy wypoczynkowe, sale terapii zajęciowej, gabinety hydroterapii i rehabilitacji, salę dziennego pobytu, kaplicę. Zatrudnione są tam 34 osoby w tym personel medyczno – rehabilitacyjny - 7 osób, opiekuńczo – terapeutyczny – 11 osób, techniczno – gospodarczy – 9 osób.

Na terenie gminy prowadzą działalność ; szkoła podstawowa i gimnazjum w Baruchowie , „ Zielona Szkoła” w Gorenium Dużym.

W dziedzinie kultury w gminie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury, przy którym działają zespoły taneczno – wokalny „ Swojacy”, wokalny „ Martynku” i dziecięcy zespół taneczny. Placówką kulturalną jest również Gminna Biblioteka Publiczna w Baruchowie. Na terenie gminy funkcjonują również trzy punkty biblioteczne.

Na terenie gminy istnieją koła gospodyń wiejskich we wsiach Barchowo, Gorenium Dużym, Kłótnie, Kurowie Parcelach, Świątkowicach i Zawadzie Piaski, nie posiadając wydzielonych , własnych pomieszczeń organizują się w wolnych dostępnych pomieszczeniach np. remizach strażackich, klasach szkolnych lub własnych mieszkaniach.

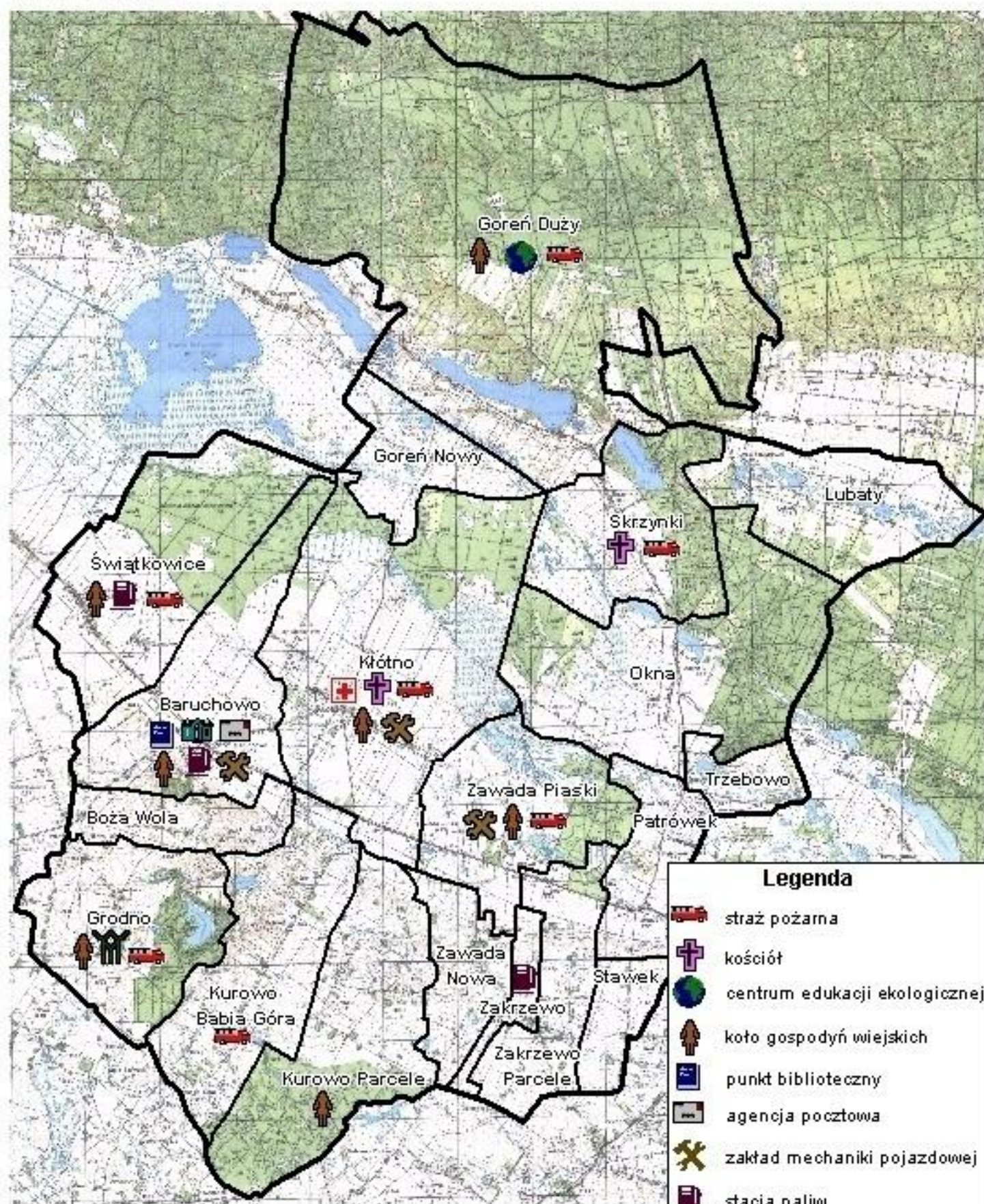
Obiekty sportowe na terenie gminy to oprócz boiska szkolnego – boisko sportowe do piłki nożnej we wsi Baruchowo i boisko do koszykówki i siatkówki w Świątkowicach i Skrzynkach.

Pieczę nad ochroną przeciwpożarową w gminie sprawuje siedem jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w :

- Świątkowicach
- Grodnie
- Kurowie
- Zawadzie Piaski
- Gorenium Dużym
- Kłótnie
- Skrzynkach.

O bezpieczeństwo mieszkańców dba Komisariat Policji w Baruchowie.

W Baruchowie znajduje się też poczta Bank Spółdzielczy oraz punkty i jednostki obsługi rolnictwa wymienione wcześniej dziale II pkt 5.1 – obsługa rolnictwa.

Legenda

- straż pożarna
- kościół
- centrum edukacji ekologicznej
- koło gospodyń wiejskich
- punkt biblioteczny
- agencja pocztowa
- zakład mechaniki pojazdowej
- stacja paliw
- szkoła
- ośrodek zdrowia
- Krajowy Związek Kótek i Organizacji Rolniczych

III. USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO – ROLNEGO

III. Ustalenia planu urządzeniowo rolnego

1. Plan urządzeniowo rolny, a istniejące opracowania obszaru gminy Baruchowo

Niniejszy plan urządzeniowo – rolny stanowi uszczegółowienie zagadnień zawartych w opracowaniach strategicznych dotyczących obszaru całej gminy.

Wspomniane wyżej opracowania to :

- strategia rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego
- strategia rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa województwa kujawsko – pomorskiego
- strategia rozwoju dla powiatu włocławskiego na lata 2001 - 2015
- strategia rozwoju gminy Baruchowo na lata 2001 – 2005
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baruchowo
- kompleksowy program ekonomii i ochrony środowiska na terenie stowarzyszenia gmin turystycznych Pojezierza Gostynińskiego.

W zakresie rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa do 2010r. w województwie kujawsko – pomorskim przyjęto trzy cele operacyjne, którym podlegają następujące priorytety :

1. Poprawa warunków życia ludności :
 - podniesienie poziomu wykształcenia ludności obszarów wiejskich
 - wspieranie rozwoju infrastruktury społecznej oraz zapewnienie funkcjonalności systemów pomocy i ubezpieczeń społecznych
2. Poprawa sytuacji dochodowej rolnictwa przez wspieranie restrukturyzacji i modernizacji obszarów wiejskich :
 - przebudowa rolnictwa i jego otoczenia
 - modernizacja i restrukturyzacja przetwórstwa rolno – spożywczego
 - poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej, rozwój alternatywnych źródeł dochodu
3. Ochrona i poprawa środowiska przyrodniczego i kulturowego poprzez :
 - respektowanie zasad ochrony środowiska w rozwoju gospodarczym wsi
 - kompleksowe kształtowanie środowiska kulturowego na obszarach wiejskich.

Opracowana w 2001 r. „Strategia rozwoju gminy Baruchowo” przez Włocławskie Towarzystwo Naukowe określa kierunki i priorytety rozwoju gminy na lata 2001 – 2015. Wypracowanie jej podstaw odbyło się na drodze konsultacji podczas spotkań z przedstawicielami społeczności lokalnej powołanymi przez Wójta Gminy do społecznej komisji konsultacyjnej. Głównym punktem wyjścia, związanym z planowaniem strategicznym jest poprawa warunków życia mieszkańców gminy Baruchowo. Na treść tego przesłania składają się cele strategiczne, które określają i podporządkowują wszystkie działania prorozwojowe w gminie.

Do celów strategicznych gminy zalicza się :

1. podniesienie efektywności i specjalizacja produkcji rolnej – rentowe gospodarstwa rolne
2. dobre wykorzystanie walorów turystycznych i przyrodniczych
3. poprawa warunków życia mieszkańców.

Celami, które mają przyczynić się do realizacji wyżej wymienionych zadań są cele operacyjne.

Dla zadania nr 1 będzie to :

- restrukturyzacja i modernizacja gospodarstw towarowych i specjalistycznych
- podniesienie konkurencyjności produkcji rolnej
- rozwój i unowocześnienie produkcji zdrowej żywności
- wspieranie działań na rzecz rozwoju lokalnego przetwórstwa spożywczego i rynku hurtowego

- uregulowanie stosunków wodnych dla podniesienia jakości pierwotnej produkcji roślinnej
- pomoc i wspieranie działań inwestycyjnych na rzecz uporządkowania gospodarki ściekowej obszarów wiejskich

Dla zadania nr 2 :

- wspieranie tworzenia gospodarstw agroturystycznych
- rozwój bazy i zagospodarowanie w infrastrukturę turystyczną terenów rekreacyjnych
- poprawa stanu czystości jezior
- uregulowanie gospodarki ściekowej na obszarach wiejskich, szczególnie intensywnie użytkowanych dla celów rekreacji i wypoczynku
- promocja warunków przyrodniczych gminy
- uzbrojenie terenów rekreacyjnych pod budownictwo letniskowe.

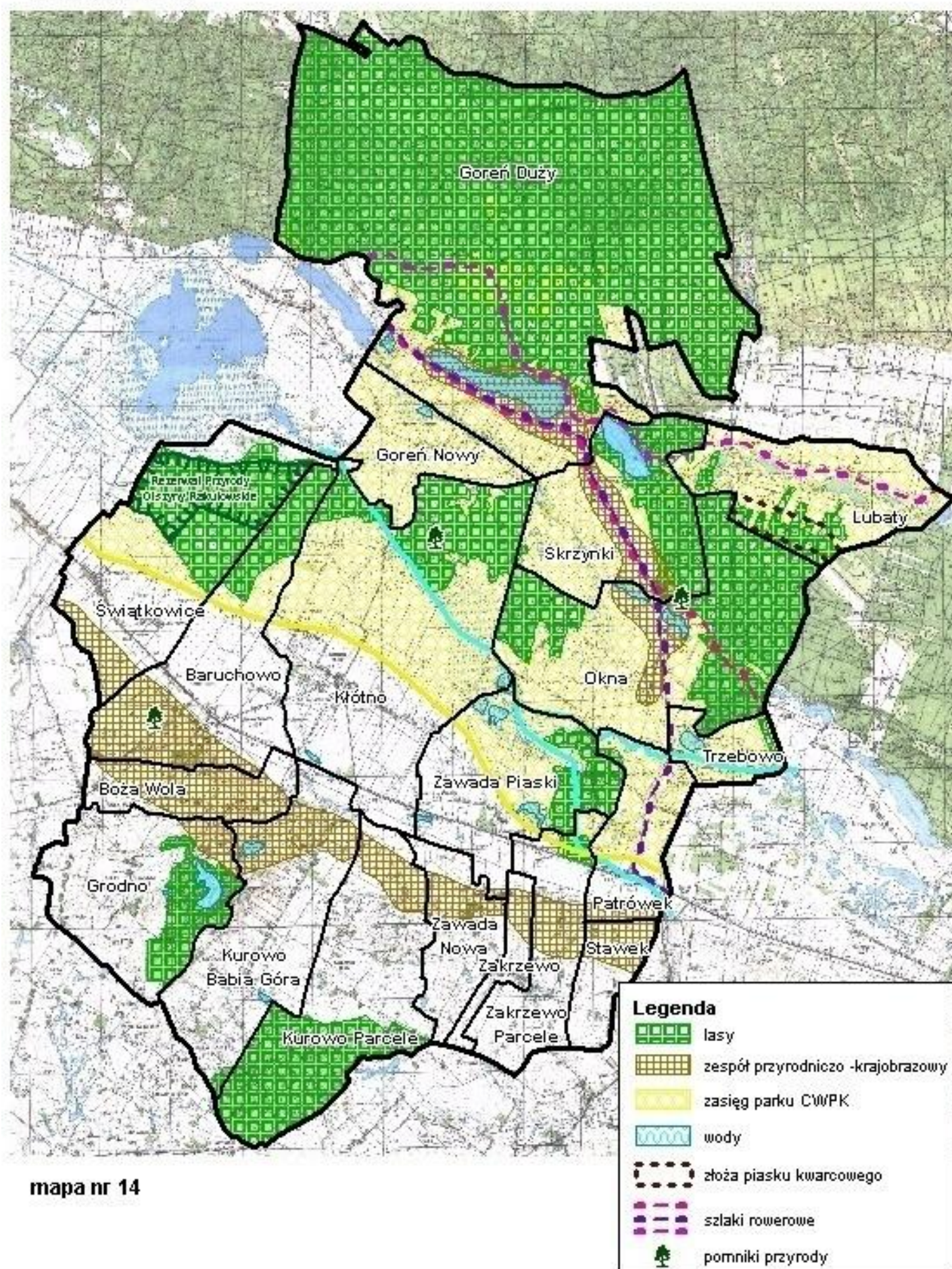
Dla zadania nr 3 :

- podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców
- zmniejszenie poziomu bezrobocia
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie powstawaniu zjawisk patologicznych
- poprawa funkcjonowania usług w zakresie infrastruktury społecznej
- podniesienie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.

Podstawowe oraz nadrzędne kierunki rozwoju gminy wytyczone w obu opracowaniach wzajemnie się uzupełniają i formułują przyszłościową wizję gminy.

Podstawą realizacji strategii rozwoju powinno być założenie maksymalnego wykorzystania własnych zasobów materiałów oraz potencjału mieszkańców jak również wykorzystanie wszelkich możliwości na pozyskanie środków z funduszy pomocowych Unii Europejskiej. Nakreślone w strategii cele ukazują do jakiego przyszłego stanu gmina chce dążyć wykorzystując atuty i ograniczając negatywny wpływ barier rozwoju oraz w jaki sposób zamierza osiągnąć pożądany stan oraz jaki potrzebny jest okres do zrealizowania tych zamierzeń. W strategii dominujące miejsce muszą zająć również przedsięwzięcia i zadania, które gmina może podjąć sama lub we współdziałaniu z innymi podmiotami działającymi na jej terenie.

Pomocnym w realizacji powyższych celów strategicznych będzie zapewne opracowany plan urządzeniowo – rolny. Jest on kolejnym etapem działań planistycznych, który może przyczynić się do realizacji celów szczegółowych, a te z kolei pozwolą osiągnąć cel główny – wizji zrównoważonego rozwoju gminy.

mapa nr 14

Architektura
stare budownictwo – budynki mieszkalne.

Fot. 1 Wieś Okna – przysiółek Gajówka.

Fot. 2 Wieś Okna – przysiółek Gajówka – dwór drewniany.

Fot. 3 Wieś Goreń Duży – stara chałupa.

Fot. 4 Wieś Goreń Duży – stara chałupa.

2. Kształtowanie krajobrazu i środowiska przyrodniczego

2.1 Walory przyrodniczo – krajobrazowe z elementami zagospodarowania turystycznego

Gmina położona jest w terenie o bardzo zróżnicowanej i urozmaiconej rzeźbie terenu z licznymi jeziorami, lasami, całość tworzy malownicze krajobrazowo tereny predysponowane do zagospodarowania turystyczno rekreacyjnego.

Północną część gminy stanowi powierzchnia wysokiego terasu sandrowego, bardzo silnie przemodelowanego przez wiatr. Podstawowy poziom ma wysokość 70 – 75 m n.p.m., ponad który wznoszą się rozwinięte systemy wydm, z wyraźnymi wydmami wałowymi i parabolicznymi o wysokości dochodzącej do 30m. Na południe od nich występuje głęboka rynna z jeziorami Goreńskim i Skrzyneckim oraz bagnami i jeziorami w rejonie Lubatów i Skrzyńczek. Jeszcze dalej na południe powierzchnia sandrowa rozcięta jest kolejną rynną z jeziorami Radziszewskim i Czarnym. Cała północna część gminy pokryta jest lasem, w których dominują bory i bory mieszane, w obniżeniach – olsy i łęgi jesionowo – olszowe i wilgotne bory. Cała ta część gminy przedstawia bardzo wysokie walory przyrodnicze, w całości objęta jest granicami Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Najcenniejsze fragmenty terenu są też objęte innymi formami ochrony, stanowiąc rezerваты, użytki ekologiczne i ostoje przyrody. Równocześnie jest bardzo atrakcyjny dla różnych form rekreacji, zarówno związanej z wykorzystaniem jezior, jak i dla turystyki pieszej, konnej i rowerowej, a także wyspecjalizowanej turystyki przyrodniczej.

W środkowej części gminy dominuje dolina rzeki Rakutowki. Dno pradoliny jest zabagnione, łąkowe lub leśne. W środkowej części obniżenia (poza terenem gminy) występuje rozległe, płytkie jezioro Rakutowskie (rezerwat). W granicach gminy Baruchowo dominują podmokłe łąki i zabagnienia, liczne są drobne oczka wodne. Lasy stanowią przede wszystkim łęgi wiązowo – jesionowe. Bardzo wysokie walory przyrodnicze mają ekstensywne łąki w dolinie Rakutowki – zarówno ze względu na rzadkie, zanikające w skali kraju i Europy zbiorowiska roślinne, jak i na rzadkie gatunki flory i fauny. Cały ten teren pełni bardzo istotną rolę w systemie ekologicznym całego regionu. Wschodnia i środkowa część terenu objęta jest granicami Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny, część wartościowych obszarów objęta jest ponadto ochroną rezerwatową lub jako użytki ekologiczne; projektowane są dalsze obiekty chronione (rezerваты i użytki ekologiczne) ich ilość należałoby jeszcze zwiększyć.

Teren ten jest mało przydatny dla rekreacji masowej. Mogą tu się rozwijać ekstensywne formy turystyki krajoznawczej i przyrodniczej (ścieżki dydaktyczne) nastawionej na obserwację przyrody – pod warunkiem takiego jej zaprogramowania aby nie obniżyć istniejących walorów.

Dość jednolity charakter ma południowa część gminy. Jest to falista wysoczyzna morenowa zlodowacenia bałtyckiego oddzielona od Pradoliny Toruńsko – Ebreswadzkiej wyraźną skarpą o wysokości 18 – 20 m, a w jej rejonie między Zawadą i Baruchowem – nawet do 30 m. Skarpa porożcinana jest urozmaicającymi ją dolinkami niewielkich cieków. Najbardziej malowniczy krajobraz ma teren położony na południe od Baruchowa, pagórkowata rzeźba urozmaicona jest licznymi niewielkimi zagłębieniami wytopiskowymi zajętymi głównie przez mokradła i niewielkie jeziora i oczka wodne. Największym z tych jezior jest jezioro Grodzieńskie.

Region ten charakteryzuje się dużym udziałem dobrych gleb, przeważa tutaj krajobraz rolniczy, przy czym urozmaicenie rzeźby powoduje, że jest to urozmaicony krajobraz rolniczy – z licznymi niewielkimi łąkami, zadrzewieniami i zadrzewieniami śródpolnymi, licznymi zwłaszcza w strefie krawędziowej oraz na silnie erodowanych stokach. Ze względu na znaczne powierzchnie dobrych gleb teren ten predysponowany jest przede wszystkim do

produkcji rolnej. Jednak malowniczy charakter krajobrazu i liczne fragmenty zachowanej roślinności naturalnej (często objętej ochroną) w połączeniu z bliskością parku krajobrazowego stwarza warunki do rozwoju turystyki krajobrazowej (zwłaszcza rowerowej) i agroturystyki.

Gmina Baruchowo pod względem walorów przyrodniczych, w tym botanicznych wyróżnia się spośród sąsiednich regionów, w związku z faktem, iż znaczna jej część (60 % obszaru gminy Baruchowo) leży w granicach Parku Krajobrazowego. Występuje tu wiele rzadkich roślin w skali regionu, a nawet kraju. Łącznie jest ich około 180, z czego znaczna część śmiało można uznać za osobliwości florystyczne tego terenu. Zachowały się one w rozmaitych siedliskach, zwykle naturalnych lub mało zmienionych przez gospodarczą działalność człowieka. Wśród nich zdecydowaną większością są rośliny chronione. Łącznie 52 gatunki znajdujące się pod ochroną prawną, w tym 37 jest objętych ochroną całkowitą, a 15 ochroną częściową. Zachowały się tu lasy łęgowe i olsy, łąki, zabagnienia, szuwały oraz zboczowe zbiorowiska murawowe i zaroślowe o charakterze naturalnym i pół naturalnym.

Na terenie gminy występuje szereg obszarów i obiektów chronionych (na podstawie Ustawy z dn.16.10.1991r [z późniejszymi zmianami] o ochronie przyrody).

- ✓ Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy w granicach 6 600 ha – 61,7 % powierzchni gminy
- ✓ Rezerwat przyrody Olszyny Rakutowskie – biocenotyczny, leśny, chroni naturalne biocenozy leśne łęgów i niskiego grądu, utworzony w 1978 r – powierzchnia 174,52 ha
- ✓ Rezerwat przyrody Grodno – biocenotyczny, leśno – jeziorny, chroni zróżnicowane biocenozy leśne olsu, łęgów i boru mieszanego oraz jeziorne – utworzony w 2001r 132,88 ha
- ✓ Rezerwat przyrody Jazy – na pograniczu gmin Włocławek i Baruchowo, leśny, - utworzony w 1963r dla ochrony miejsca gniazdowania czapli, po przeniesieniu się czapleńca jest rezerwatem leśnym, chroniącym starodrzew sosnowy – powierzchnia 2,68 ha.

Czternaście pomników przyrody :

- ✓ klon zwyczajny w parku w Baruchowie
- ✓ 4 dęby szypułkowe w parku w Baruchowie
- ✓ 2 jałowce pospolite w Gorenium Dużym i Skrzynkach
- ✓ sosna pospolita w leśnictwie Czarne (z osadą leśnictwa)
- ✓ 6 dębów szypułkowych w oddziale leśnym 210
- ✓ 8 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 43,9 ha

Projektowane są :

- obszar chronionego krajobrazu – stanowiący otulinę parku krajobrazowego
- cztery rezerваты przyrody :
 - a) koło Starego Kurowa
 - b) na skarpie, na południe od Baruchowa
 - c) w dolinie rzeki Rakutówki „ Olszyny Bobrowe”
 - d) w lasach w rejonie uroczyska „ Krucze Góry”
- dwa zespoły przyrodniczo – krajobrazowe
 - a) na skarpie pradoliny w granicach gminy
 - b) w rejonie jezior Goreńskiego, Czarne i Radziszewskiego oraz wsi Skrzynki
- pięć użytków ekologicznych – o łącznej powierzchni 50 ha.

Są też na terenie gminy obiekty stanowiące dobra kultury , jak:

- zespół parkowo – dworski w Baruchowie, Czarnym, Zawadzie Nowej i Zakrzewie Parcele
- dwa cmentarze w Kłótnie i cmentarz w Leonowie.

Innymi obiektami o wartości kulturowej są :

- drewniana gajówka w Czarnym
- kościół murowany z końca XIXw. w Kłótnie
- murowana plebania w Kłótnie
- drewniane chałupy we wsiach Goreń Duży, Goreń Nowy, Okna i Skrzyński.

Tereny zainwestowane o funkcji turystycznej zajmują ok.56 ha. Jest to głównie zabudowa indywidualna, letniskowa. Część zabudowy jest estetyczna o architekturze dostosowanej do naturalnych walorów krajobrazowych.

Nad jeziorem Skrzyneckim funkcjonuje jeden urządzony teren plażowo – kąpieliskowy ogólnie dostępny i jedno nie urządzone.

Baza noclegowa aktualnie nie jest wielka i głównie sezonowa. Dom wczasowy ma 32 miejsca. Uzupełnienie bazy noclegowej stanowią obiekty sezonowe : campingi, pola namiotowe przy czym stale w liczbie 2 na około 250 miejsc.

W sezonie letnim na terenie gminy czynne są plaże i kąpieliska, stacja wodna nad jeziorem Lucieńskim, campingi, pola namiotowe i zorganizowane obozy harcerskie.

Nad większymi jeziorami : Skrzyneckim, Goreńskim, Radziszewskim następuje intensywny rozwój zagospodarowania rekreacyjnego – głównie indywidualna zabudowa o różnym standardzie. Przez teren Parku Krajobrazowego prowadzi kilka szlaków turystycznych przez najciekawsze jego obszary.

Ukształtowanie terenu.

Fot. 5 Zespół krajobrazowo przyrodniczy – zaznaczony na mapie pogładowej.

Fot. 6 Zespół krajobrazowo przyrodniczy – zaznaczony na mapie pogładowej.

Fot. 7 Zespół krajobrazowo przyrodniczy – zaznaczony na mapie pogładowej.

Fot. 8 Zespół krajobrazowo przyrodniczy – zaznaczony na mapie pogładowej.

2.2 Zalesienia gruntów

Wielkim bogactwem naturalnym gminy Baruchowo są lasy, stopień lesistości wynosi 38,19 % powierzchni gminy. Lasy zajmują głównie północną część gminy i wchodzi w zasięg Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego.

Lasy porastają głównie obszary o bardzo słabych glebach, lepsze siedliska zajmują niewielkie powierzchnie. Analizując jakość i wartość użytkową gleb gminy stwierdzić można, że są tutaj jeszcze spore rezerwy gruntów, które ze względu na swoją małą przydatność do uprawy rolnej powinny być zalesione. Około 80 % najsłabszych gruntów jest we władaniu rolników indywidualnych.

W 1994 roku został wykonany przez Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Włocławku projekt granicy polno – leśnej. Opracowanie to jest rodzajem studium planistycznego, którego ustalenia powinny być wprowadzone do planów zagospodarowania przestrzennego. Stanowi ono projekt kompleksowego zagospodarowania gruntów w kierunku leśnym, oraz wyznacza linię rozgraniczającą perspektywiczne grunty leśne od użytków rolnych. Uporządkowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej polegać powinno na trwałym określeniu użytkowania gruntów w kierunku rolnym bądź leśnym, przy uwzględnieniu innych celów społecznych, poprzez ustalenie stabilnych granic kompleksów agroekologicznych z zachowaniem przepisów prawnych zawartych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawie o lasach oraz ustawach o ochronie gruntów, środowiska i przyrody. Granica polno – leśna wyznaczona w oparciu o uwarunkowania glebowe i ekologiczno – krajobrazowe, przyjęta jako obowiązująca w kształtowaniu sposobu użytkowania gruntów, stwarza warunki pozwalające na kierowanie procesem zalesiania w gminie. Następstwem tego powinno być sukcesywne przeobrażanie struktury władania i użytkowania gruntów czyli scalania lub wymiany gruntów. Zabiegi te powinny stworzyć warunki dalszego prowadzenia gospodarki rolnej na gruntach zamiennych tym rolnikom, których grunty przewidziane zostały do zalesienia. Natomiast dla rolników wyrażających zgodę na przeznaczenie ich gruntów pod zalesienia powinna być stworzona możliwość udzielenia pomocy ze środków budżetowych lub z funduszy Unii Europejskiej.

W trakcie opracowywania granicy polno – leśnej pod kątem przydatności, do zalesienia przyjęto kompleksy najsłabszych gruntów o niskiej przydatności rolniczej :

- grunty nie przydatne do produkcji rolnej, słabe grunty (orne i użytki zielone) klas V,VI i VI z oraz nieużytki nadające się do zalesienia,
- grunty położone w enklawach lub pół enklawach leśnych, przylegające bezpośrednio do kompleksów leśnych lub znajdujące się w szachownicy z użytkami leśnymi szczególnie narażone na szkody wyrządzane przez zwierzynę leśną
- mniejsze od 0,5 ha powierzchnie gruntów lepszych (klasy IV a i IV b) położone wśród kompleksów najsłabszych gleb
- grunty wymagające zabezpieczenia przed erozją, gdy zalesienie jest jedyną możliwością ich zabezpieczenia.

W wyniku przeprowadzonego rozpoznania terenowego i dokonanych uzgodnień projektu granicy polno – leśnej, do zalesienia w gminie Baruchowo proponuje się przeznaczyć ogółem 1 601,89 ha w tym 262,54 ha w pierwszej kolejności, pozostałe, w latach następnych w II kolejności.

Największe powierzchnie gruntów pod zalesienie zaprojektowano w :

- Lubatach	343,28 ha,
- Gorenju Dużym	300,33 ha,
- Kłótnie	258,40 ha
- Oknach	171,95 ha
- Zawadzie Piaski	117,42 ha

Nie przewidziane zostały do zalesienia grunty we wsiach :

- Goreń Nowy

- Stawek
- Zawada Nowa

Natomiast w Grodnie, Kurowie Parcele, Skrzynkach i Świątkowicach obszary kompleksów leśnych zwiększyć się mogą jednostkowo o 11 – 21 ha (tab. 46, 47). Dodatkowo powierzchnia lasów powiększy się o 11,13 ha gruntów ujętych we wnioskach właścicieli gruntów o zalesienie, złożonych w Urzędzie Gminy. W związku z powyższym ogólna projektowana powierzchnia do zalesienia wyniesie 1 613,02 ha. Największą powierzchnię gruntów do zalesień projektuje się z gospodarstw rolnych – 78,05 %. Kolejną pozycją są grunty Lasów Państwowych – 21,05 % oraz Agencji Nieruchomości Rolnej – 0,90 % ogólnej powierzchni gruntów projektowanych do zalesienia.

Analizując zamieszczone w opracowaniu [tabele 45 i 46 ; wykresy 25 i 26 oraz mapy 16 i 17](#) wynika, że gmina już aktualnie posiadająca duży procent lesistości po zrealizowaniu projektu zalesień może jeszcze znacznie stopień lesistości zwiększyć z 38,19 % do 53,28 % tj. o 15,09 %. Trzy wsie osiągnąć mogą lesistość 74 – 92,5 % (Okna – 74,03 %, Trzebowo – 91,78 %, Goreń Duży – 92,45 %). Wieś Lubaty ponad 98 % stając się wsią leśną. Po ok.41 – 45 % lesistości osiągną wsie : Skrzynki, Świątkowice, Kłótno i Zawada Piaski.

Najmniej zalesionymi wsiami pozostaną Zawada Nowa, Goreń Nowy, Kurowo Babia Góra i Boża Wola (4,08 – 18,6 %).

Trzeba mieć jednak świadomość, że osiągnięcie prognozowanej wartości zalesienia 53,28 % zależne będzie od intensywności nasadzeń rozłożonej w dłuższym okresie czasu oraz od środków posiadanych na realizację zalesień podejmowanych w ramach Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 11.08.2004 r do Ustawy z 2003 r (Dz. U. Nr 229 poz. 2273) – określającego warunki zalesień oraz możliwości i zasady otrzymywania płatności za zalesienie gruntów przez ich właściciela.

Realizacja projektowanych zalesień na obszarze gminy Baruchowo poprzez zalesienie gruntów rolniczo nieprzydatnych ochroni ją przed przypadkową zmianą sposobu użytkowania gruntów umożliwiając jednocześnie zachowanie ładu przestrzennego i pozwoli na właściwe , racjonalne wykorzystanie pozostałej rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

POWIERZCHNIA LASÓW I LESISTOŚĆ GMINY

tabela 45

Lp.	Obręb	Obręb ogółem	Lasy i grunty leśne	Grunty zadrzewione	Grunty leśne razem	Stopień lesistości
		ha	ha	ha	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Baruchowo	591,82	103,03	3,24	106,27	17,96
2.	Boża Wola	202,47	2,70	0,00	2,70	1,33
3.	Goreń Duży	2596,20	2095,97	3,81	2099,78	80,88
4.	Goreń Nowy	255,72	7,61	0,00	7,61	2,97
5.	Grodno	515,49	116,73	0,00	116,73	22,64
6.	Kłótno	1171,76	253,20	0,00	253,20	21,61
7.	Kurowo Babia Góra	585,51	26,54	1,29	27,83	4,75
8.	Kurowo Parcele	627,72	275,51	0,00	275,51	43,89
9.	Lubaty	465,91	112,84	1,36	114,20	24,51
10.	Okna	864,06	467,04	0,66	467,70	54,13
11.	Patrówek	247,55	9,53	0,00	9,53	3,85
12.	Skrzynki	508,13	188,78	0,00	188,78	37,15
13.	Świątkowice	681,83	252,58	0,00	252,58	37,04
14.	Stawek	131,10	0,02	0,00	0,02	0,01
15.	Trzebowo	123,20	16,82	0,00	16,82	13,65
16.	Zakrzewo	82,65	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	328,66	32,67	0,00	32,67	9,94
18.	Zawada Nowa	228,67	8,94	0,00	8,94	3,91
19.	Zawada Piaski	482,97	93,42	9,17	102,59	21,24
Razem Gmina		10691,42	4063,93	19,53	4083,46	38,19

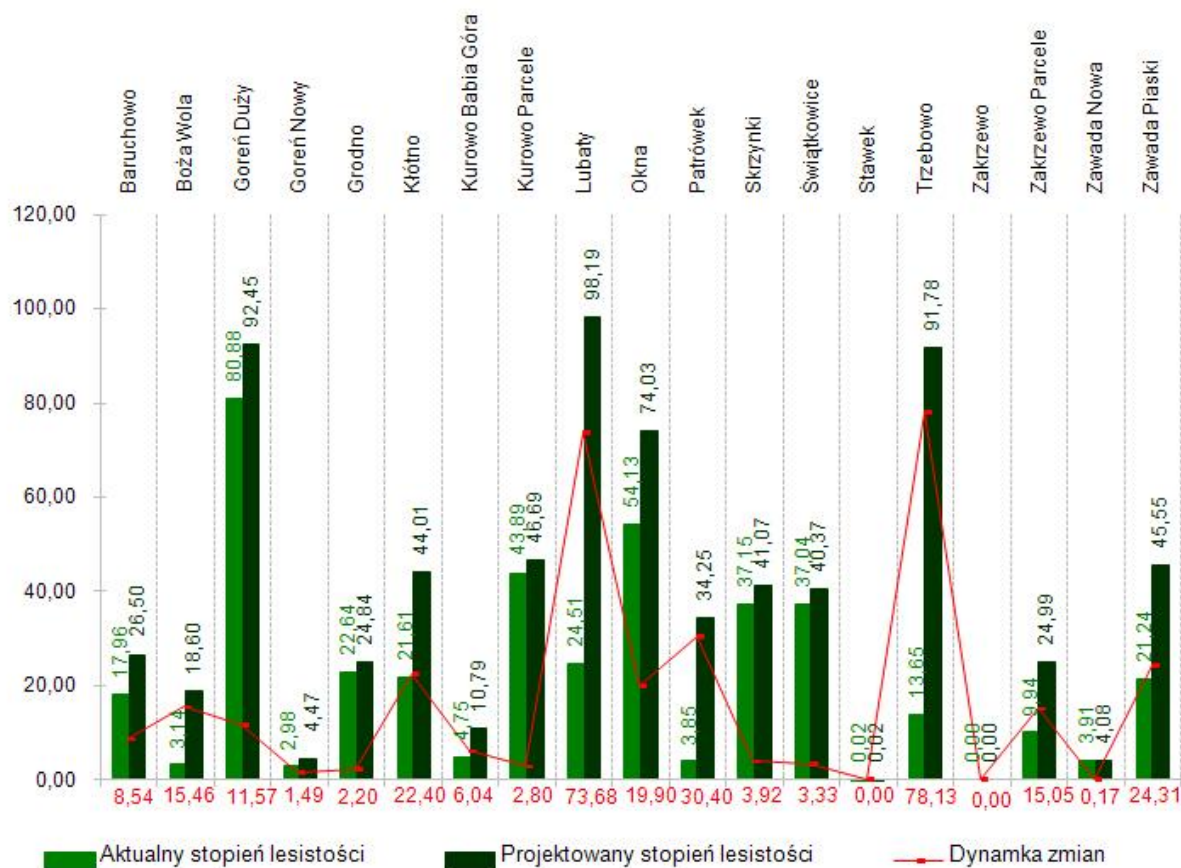
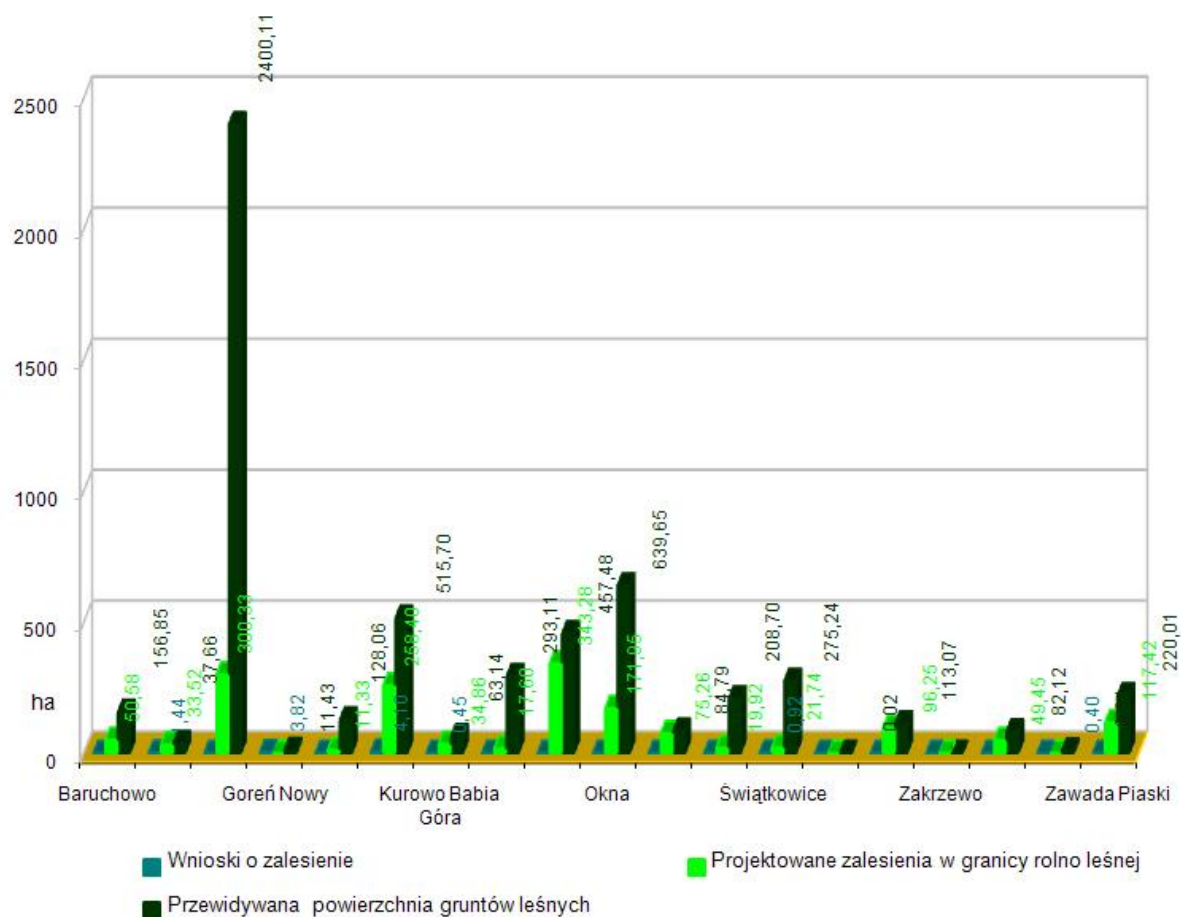
POWIERZCHNIA LASÓW I LESISTOŚĆ DOCELOWA

Lp.	Obręb	Powierzchnia obszaru		Projektowane zalesienia w granicy polno - leśnej		Wnioski o zalesienie		Projektowane zalesienia ogółem		Powierzchnia lasów i terenów zadrzewionych		Przewidywana powierzchnia gruntów leśnych		Aktualny stopień lesistości		Projektowany stopień lesistości		Dynamika zmian	
		ha	3.	ha	4.	ha	5.	ha	6.	ha	7.	ha	8.	%	9.	%	10.	%	11.
1.	Baruchowo	591,82		0,00	50,58	0,00	0,00	50,58		106,27		156,85		17,96		26,50		8,54	
2.	Boża Wola	202,47		1,44	33,52			34,96		2,70		37,66		3,14		18,60		15,46	
3.	Goreń Duży	2596,20		0,00	300,33			300,33		2099,78		2400,11		80,88		92,45		11,57	
4.	Goreń Nowy	255,72		3,82	0,00			3,82		7,61		11,43		2,98		4,47		1,49	
5.	Grodno	515,49		0,00	11,33			11,33		116,73		128,06		22,64		24,84		2,20	
6.	Kłótno	1171,76		4,10	258,40			262,50		253,20		515,70		21,61		44,01		22,40	
7.	Kurowo Babia Góra	585,51		0,45	34,86			35,31		27,83		63,14		4,75		10,79		6,04	
8.	Kurowo Parcele	627,72		0,00	17,60			17,60		275,51		293,11		43,89		46,69		2,80	
9.	Lubaty	465,91		0,00	343,28			343,28		114,20		457,48		24,51		98,19		73,68	
10.	Okna	864,06		0,00	171,95			171,95		467,70		639,65		54,13		74,03		19,90	
11.	Patrówek	247,55		0,00	75,26			75,26		9,53		84,79		3,85		34,25		30,40	
12.	Skrzynki	508,13		0,00	19,92			19,92		188,78		208,70		37,15		41,07		3,92	
13.	Świątkowice	681,83		0,92	21,74			22,66		252,58		275,24		37,04		40,37		3,33	
14.	Stawek	131,10		0,00	0,00			0,00		0,02		0,02		0,02		0,02		0,00	
15.	Trzebowo	123,20		0,00	96,25			96,25		16,82		113,07		13,65		91,78		78,13	
16.	Zakrzewo	82,65		0,00	0,00			0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	
17.	Zakrzewo Parcele	328,66		0,00	49,45			49,45		32,67		82,12		9,94		24,99		15,05	

POWIERZCHNIA LASÓW I LESISTOŚĆ DOCELOWA

Lp.	Obręb	Powierzchnia obrębu	Projektowane zalesienia w granicy polno - leśnej	Wnioski o zalesienie	Projektowane zalesienia ogółem	Powierzchnia lasów i terenów zadrzewionych	Przewidywana powierzchnia gruntów leśnych	Aktualny stopień lesistości	Projektowany stopień lesistości	Dynamika zmian
		ha	ha	ha	ha	ha	ha	%	%	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
18.	Zawada Nowa	228,67	0,00	0,40	0,40	8,94	9,34	3,91	4,08	0,17
19.	Zawada Piaski	482,97	117,42	0,00	117,42	102,59	220,01	21,24	45,55	24,31
Razem Gmina		10691,42	1601,89	11,13	1613,02	4083,46	5696,48	38,19	53,28	15,09

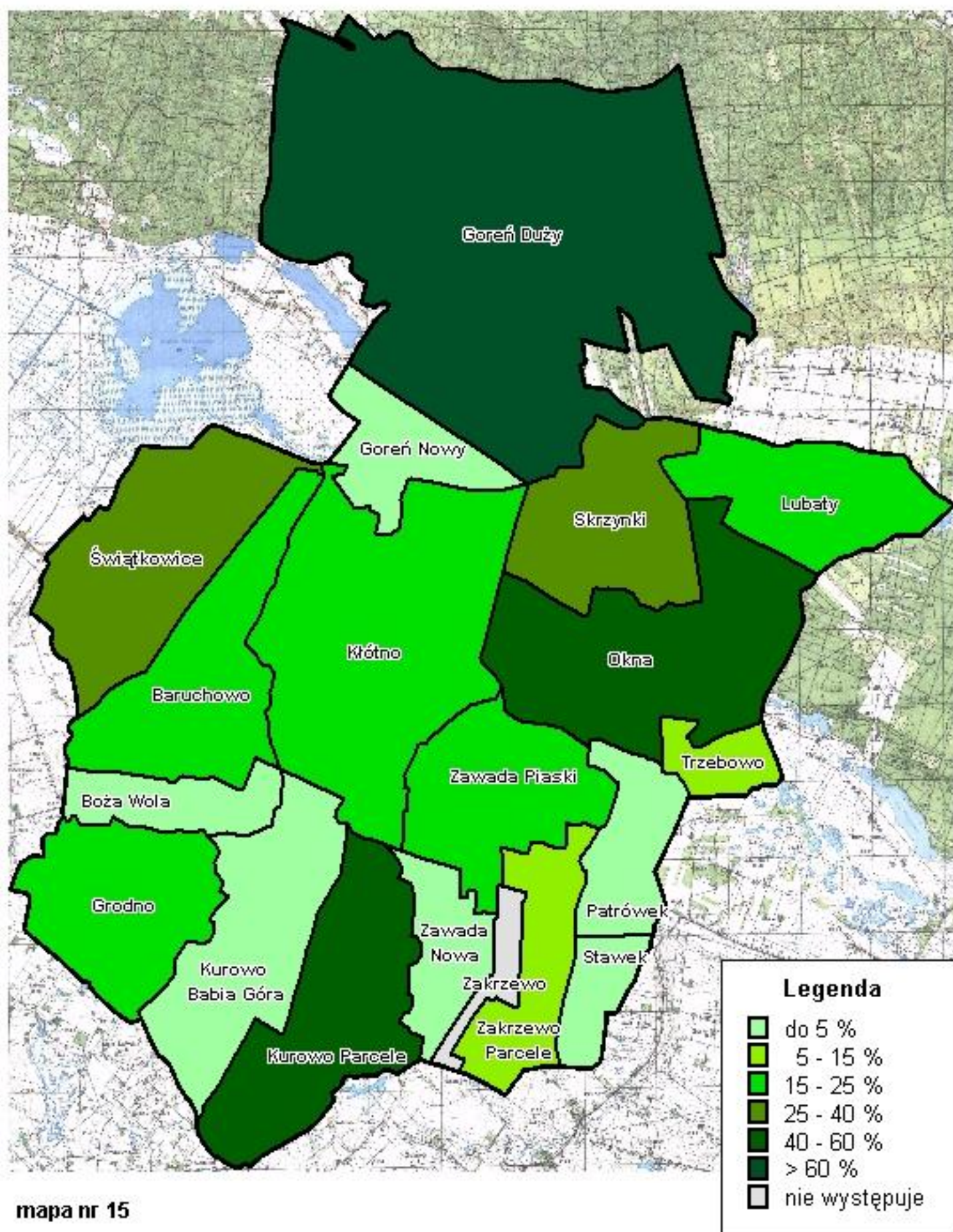
Powierzchnia lasów i lesistość docelowa

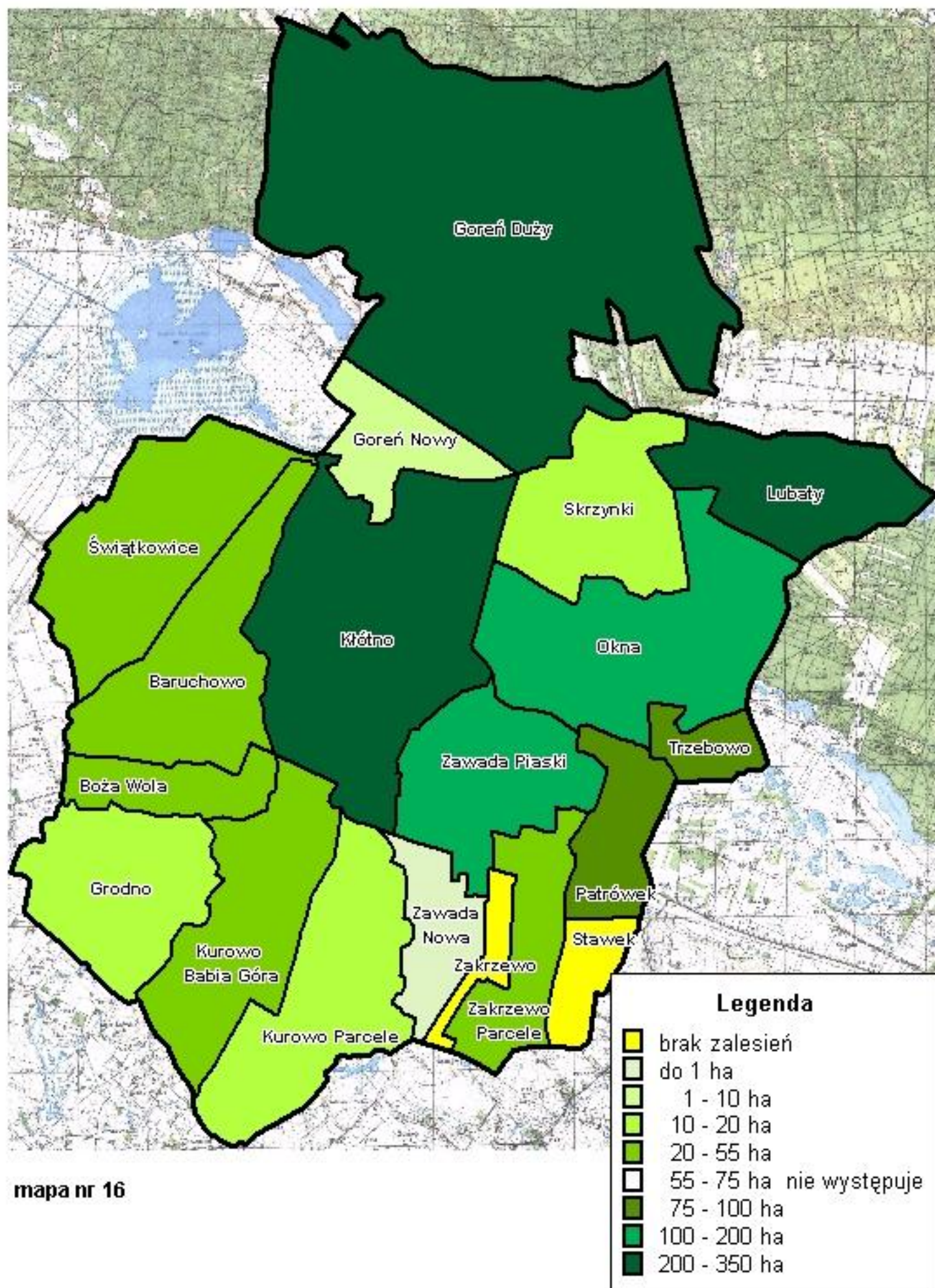

GRUNTY DO ZALESIENIA WEDŁUG WŁASNOŚCI

tabela 47

Lp.	Obręb	Ogółem do zalesienia	Grunty ANR		Grunty PGL		Grunty gospodarstw rolnych	
		ha	ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	Baruchowo	50,58	0,00	0,00	4,34	8,58	46,24	91,42
2.	Boża Wola	34,96	0,00	0,00	0,00	0,00	34,96	100,00
3.	Goreń Duży	300,33	2,04	0,68	55,00	18,31	243,29	81,01
4.	Goreń Nowy	3,82	0,00	0,00	0,00	0,00	3,82	100,00
5.	Grodno	11,33	0,00	0,00	3,58	31,60	7,75	68,40
6.	Kłótno	262,50	0,00	0,00	121,56	46,31	140,94	53,69
7.	Kurowo Babia Góra	35,31	0,72	2,04	0,00	0,00	34,59	97,96
8.	Kurowo Parcele	17,60	0,00	0,00	17,60	100,00	0,00	0,00
9.	Lubaty	343,28	10,83	3,15	37,00	10,78	295,45	86,07
10.	Okna	171,95	0,00	0,00	44,95	26,14	127,00	73,86
11.	Patrówek	75,26	0,50	0,66	2,95	3,92	71,81	95,42
12.	Skrzynki	19,92	0,00	0,00	12,47	62,60	7,45	37,40
13.	Świątkowice	22,66	0,00	0,00	21,74	95,94	0,92	4,06
14.	Stawek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15.	Trzebowo	96,25	0,46	0,48	9,05	9,40	86,74	90,12
16.	Zakrzewo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	49,45	0,00	0,00	0,87	1,76	48,58	98,24
18.	Zawada Nowa	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,40	100,00
19.	Zawada Piaski	117,42	0,00	0,00	8,48	7,22	108,94	92,78
Razem Gmina		1613,02	14,55	0,90	339,59	21,05	1258,88	78,05

3. Ocena warunków przyrodniczych rozwoju rolnictwa

3.1 Zabezpieczenia przeciw erozyjne, zadrzewienia ochronne i krajobrazowe

Na obszarze gminy występuje znaczne zróżnicowanie rzeźby terenu, a tym samym i deniwelacje dochodzące do 135 m n.p.m. W części północnej fragmenty terasów rzeczno – lodowcowych nadbudowane są tworzącymi zwarte kompleksy wydmy ich wysokość często wynosi kilkanaście metrów dochodząc nawet do 37 m. W większości są one zalesione, lecz te nie porośnięte roślinnością są narażone na niszczącą działalność erozji wodnej w czasie ulewnych deszczy oraz wiosennych roztopów. Występujące tutaj grunty użytkowane rolniczo, a utworzone z utworów piaszczystych, mogą w okresach suchych, przy bezśnieżnych zimach oraz w okresie gdy grunty orne nie są pokryte szatą roślinną narażone być na działanie erozji eolicznej (wietrznej).

W części południowej gminy na wysoczyźnie morenowej i na zboczach jej krawędzi występuje szczególne zagrożenie erozyjne. Występują tutaj najlepsze w gminie gleby kl.IIIb – IVa położone w fałisto – pagórkowatym terenie, wymagają specjalnego gospodarowania przeciwdziałającego procesom erozji i degradacji. Dlatego w szczegółowych planach urządzeniowo rolnych obszarów wytypowanych do kompleksowej przebudowy, muszą zostać uwzględnione działania i zabiegi przeciwdziałające procesom erozyjnym. Zabiegami przeciwdziałającymi bądź minimalizującymi skutki erozji mogą być :

- wprowadzenie barier roślinnych równoległe do zboczy, w tym upraw sadowniczych z uwagi na przeciwdziałanie procesom erozji jak również wykorzystanie sprzyjających warunków mikroklimatycznych dla tego rodzaju upraw,
- odpowiedni dobór i zmianowanie upraw,
- orka i inne zabiegi agrotechniczne w poprzek stoku.

Występujące również tutaj obok dobrych, słabe i bardzo słabe gleby przeznaczyć do zalesienia. Obszary o dużych spadkach na zboczach krawędzi wysoczyzny przeznaczyć na użytki zielone (pastwiska). Trwała pokrywa roślinna, obok braku prac uprawowych skutecznie wstrzyma procesy erozyjne.

Planując ewentualne scalenia można dokonać dopasowania układu działek do rzeźby terenu. Podobnie przy projektowaniu sieci dróg transportu rolnego powinno się uwzględniać rzeźbę terenu.

Najskuteczniejszym natomiast sposobem przeciwdziałania erozji wietrznej są zadrzewienia i zakrzaczenia ochronne. Powinny one być wprowadzone wzdłuż dróg i cieków wodnych najlepiej w układzie południkowym. Pasy zadrzewień i zakrzaceń ochronnych spełniają także ważną rolę ekologiczną jako miejsce gniazdowania ptaków, schronienie zwierzyny drobnej i szlaki przemieszczania się zwierzyny grubej. Są także urozmaicheniem rozległego, otwartego krajobrazu pól uprawnych.

Fot. 9 Wydmy paraboliczne – teren parku krajobrazowego – przykład zniszczenia pasma wydym przez ingerencję człowieka.

Fot. 10 Wydmy paraboliczne – teren parku krajobrazowego.

Fot. 11 Wydmy paraboliczne – teren parku krajobrazowego – przecięcie przez drogę, lokalizacja budynków gospodarczych.

Fot. 12 Wydmy paraboliczne – teren parku krajobrazowego.

3.2 Mała retencja

Wydawać by się mogło, że gmina posiada bardzo duże zasoby wód i nie powinno być żadnych problemów z dostępnym do nich, oraz ograniczeń z ich eksploatacji. Pamiętać należy jednak, że region, w którym leży gmina jest obszarem o jednym z najniższych opadach rocznych w Polsce. Dlatego też bardzo ważną sprawą jest retencjonowanie wód, aby nie zabrakło ich też w okresach suchych. Należy więc też chronić wszelkie istniejące na obszarze naturalne i sztuczne zbiorniki wodne, które regulują i utrzymują na właściwym pułapie poziom wód gruntowych, z którego mogą korzystać rośliny.

Na północy i w środkowej części gminy licznie występują zagłębienia terenowe wypełnione wodą, mają one duży wpływ na kształtowanie się obiegu wody, ograniczają proces odpływu wody. Najwięcej zagłębień bezodpływowych, układających się także w zespoły, występuje w obrębie wydmy terasów Pradoliny Wisły są to :

- zagłębienia bezodpływowe chłonne tj. takie, w których obok procesu retencji i ewapotranspiracji, występuje proces infiltracji umożliwiający podziemny odpływ wody opadowej
- zagłębienia retencyjno – odparowujące, które cechuje pionowny obieg wody (opad – retencja – parowanie). Ich dna zajmują przeważnie mokradła stałe, małe zbiorniki wodne, bagna, trzęsawiska.

Na wysoczyźnie zarówno cieków jak i zbiorników wodnych jest znacznie mniej. Cieki o słabo zaznaczonych dolinach (słabe wcięcie w teren) wysychają w okresach o niedostatecznej ilości opadów z braku zasilania gruntowego.

W gminie Baruchowo, nie przewiduje się nowych urządzeń hydrotechnicznych poprawiających stan zasobów wodnych.

Zwiększenie zdolności retencyjnej obszaru można uzyskać poprzez retencjonowanie okresowych nadwyżek wód w zbiornikach wodnych oraz poprzez system piętrzeń.

Wymaga to :

- budowy zastawek na rowach melioracyjnych zasilających jezioro Rakutowskie, tak aby można utrzymać w miarę stały stan zwierciadła wody. Nie wolno dopuszczać do nadmiernego odprowadzania wód z tego jeziora w okresie wczesno – wiosennym.
- spowolnienia odpływu między jeziorami położonymi we wschodniej części dorzecza zlewni Rakutówki, nie należy regulować i oczyszczać cieku łączącego jeziora. Zlewnie tych jezior wykazują niestabilną sytuację hydrologiczną – w zależności od głębokości zwierciadła wód podziemnych występuje zmiana kierunku odpływu podziemnego.

Poprawę dyspozycyjności zasobów wód można uzyskać, przez działania zmierzające do ograniczenia ich zanieczyszczenia. Stwierdzony stan zanieczyszczenia wód powierzchniowych nie pozwala na ekologicznie zrównoważony rozwój gminy bez realizacji inwestycji w dziedzinie gospodarki ściekowej.

Wszelkiego rodzaju zbiorniki retencyjne naturalne bądź sztuczne powinny spełniać (najlepiej łącznie) następujące funkcje :

- przeciwpożarowe - przechwytywanie i krótkotrwałe retencjonowanie wód grożących zalaniem terenom zainwestowania wiejskiego i rolniczego,
- produkcyjne – hodowla ryb słodkowodnych pozwalająca uzupełnić dochód uzyskiwany z produkcji rolniczej,
- rezerwuaru wód do nawodnień w okresach i latach suchych,
- klimatyczne – poprawa mikroklimatu w otoczeniu zbiornika,
- rekreacyjne – miejsca wypoczynku, aktywnej rekreacji (pływanie, żeglarsstwo, łowiska komercyjne itp)
- krajobrazowe – nowy, atrakcyjny element urozmaicający istniejący krajobraz.

Fot. 13 Jezioro Goreńskie – Goreń Duży.

Fot. 14 Jezioro Trzebowskie - Trzebowo.

3.3 Ochrona walorów przyrodniczo – ekologicznych

Zgodnie z opracowaną dla gminy Baruchowo strategią rozwoju ochrona walorów przyrodniczo – ekologicznych gminy ma być podstawą dla rozwoju turystyki i rekreacji, która ma być drugą (perspektywiczną) wiodącą obok rolniczej funkcją rozwoju gminy. Szczególne znaczenie ma tu również fakt, że ponad 60% terenu gminy leży w zasięgu Gostynińskiego – Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Już z tej racji znaczna część obszaru gminy jest objęta ochroną prawną, a niektóre siedliska ochroną wielokrotną. Trzeba tutaj więc pogodzić zrównoważony rozwój gminy z ochroną środowiska naturalnego przyrodniczo ekologicznego. Zrównoważony rozwój polega na jak najlepszym wykorzystaniu lokalnych walorów i zasobów środowiska przyrodniczego zgodnie z predyspozycjami terenu, bez naruszania istotnych procesów warunkujących utrzymanie równowagi w środowisku przyrodniczym, z zachowaniem ograniczeń zawartych w przepisach o ochronie przyrody.

Ze względu na to iż istotnym kierunkiem rozwoju na terenie gminy Baruchowo jest rozwój zagospodarowania pozwalającego na uzyskiwanie korzyści z turystyki, rekreacji, szczególnie ważnym jest kompleks działań zwiększających atrakcyjność terenu. Są to działania mające na celu zachowanie istniejących walorów przyrody i krajobrazu, a także zastosowanie całego zestawu rozwiązań inwestycyjnych i organizacyjnych zapewniających istotne zmniejszenie negatywnych oddziaływań gospodarki na środowisko. Wiąże się to nie tylko z koniecznością zachowania zasobów przyrodniczych (w tym także roślinności i fauny rodzimej) dla przyszłych pokoleń, ale także potrzebą modyfikacji gospodarki wodno – ściekowej i zagospodarowania odpadów, a również zaprojektowania dojazdów i zasad lokalizacji zagospodarowania w sposób jak najmniej niszczący walory przyrody i krajobrazu.

Opisując w rozdziale III pkt 2.1 walory przyrodniczo – krajobrazowe gminy przedstawiono i omówiono już obszary i obiekty o wysokich walorach przyrodniczo – ekologicznych będące często unikalnymi w skali regionu a nawet kraju.

Gmina Baruchowo ma opracowany „Kompleksowy Program Ekorozwoju i Ochrony Środowiska” w ramach Stowarzyszenia Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego oraz szczegółowy „Plan Ochrony Środowiska dla gminy na lata 2004 – 2011”.

Już dotychczasowe zaangażowanie władz samorządowych w sferze ochrony środowiska pozwoliły zahamować postępującą degradację środowiska i znacznie poprawić jego stan. Do pełnego sukcesu w dziedzinie ochrony naturalnego środowiska w tym najcenniejszych jego walorów przyrodniczo – ekologicznych może doprowadzić konsekwentna realizacja założeń i zadań zawartych we wspomnianych wyżej opracowaniach.

Wykonanie tych zadań, to osiągnięcie jednego z głównych celów strategicznych – dobrze rozwiniętej turystycznej funkcji gminy, która jest szansą na dalszy rozwój gminy i poprawę warunków życia ich mieszkańców.

Fot. 15 Naturalne siedliska roślinności wzdłuż jeziora Górzeńskiego – pomnik przyrody – jałowiec Górzeń Duży.

Fot. 16 Naturalne siedliska roślinności wzdłuż jeziora Górzeńskiego – pomnik przyrody – naturalne siedliska dla dzikiego ptactwa – żurawie.

3.4 Ocena wpływu otoczenia na stan środowiska przyrodniczego

Przyroda w naturalnym pierwotnym stanie pozostaje już w niewielu miejscach na świecie. Człowiek zmienia, przekształca, przystosowuje przestrzeń, na której żyje do swoich coraz większych potrzeb. zabudowuje coraz większe obszary, eksploatuje bogactwa naturalne. Szybki rozwój cywilizacyjny, wysoki wzrost liczby ludności coraz większa konsumpcja i związane z tym coraz większe potrzeby w każdej dziedzinie powodują, że przeobraża i zmniejsza się przestrzeń życiowa. Zwiększa się ingerencja człowieka w naturalne środowisko, co powoduje postępującą jego degradację. Są jednak granice, których człowiekowi nie wolno przekroczyć, bo zagrażałoby to jego egzystencji. Przewidując więc negatywne skutki swoich działań, można temu zapobiec i uchronić dla dalszych pokoleń najcenniejsze walory środowiska przyrodniczego. Punktem wyjścia do działań w zakresie ochrony i poprawy stanu naturalnego środowiska, jest ocena jego aktualnego stanu na danym terenie.

Elementem przyrodniczym stosunkowo najbardziej zdegradowanym antropogenicznie są wody powierzchniowe. Żadne z jezior na terenie gminy Baruchowo nie posiada I klasy czystości, nie mają jej również rzeki i ciek.

Podstawowymi przyczynami złego stanu jakości wód powierzchniowych są:

- zrzuty nie oczyszczonych ścieków pochodzenia rolnego i bytowo – gospodarczego,
- rolnicze wykorzystywanie ścieków do nawożenia pól
- stosowanie nawozów i środków ochrony roślin w nadmiernych ilościach.

Zły stan sanitarny (oraz niektóre szamba) panujący na terenach zabudowań wiejskich, powoduje skażenia bakteriologiczne płytkich wód gruntowych. Stwierdzony stan zanieczyszczenia wód powierzchniowych nie pozwala na ekologicznie zrównoważony rozwój gminy bez realizacji inwestycji w dziedzinie gospodarki ściekowej.

Degradowane są gleby. Jednym z głównych przejawów zniszczenia ziemi, są wyrobiska po odkrywkowej „dzikiej” eksploatacji piasku i żwiru. Są one także powodem niszczenia gleb oraz niekorzystnych zmian w zasobach wód podziemnych. Na terenie gminy zlokalizowanych jest ok.40 „dzikich” odkrywek, które przekształcone są w wysypiska odpadów, szczególnie zagrażające wodom pierwszego poziomu (horyzonki) użytkowego.

Gleby ulegają degradacji również z innych powodów jak:

- niewłaściwie przeprowadzonych jednostronnych melioracji,
- niekorzystna struktura upraw,
- nadmierne stosowanie pestycydów.

Niszczenia gleb szczególnie, na silnie nachylonych, w wielu miejscach rozkopanych zboczach krawędzi wysoczyzny i wylesionych zboczach wydm – dokonuje erozja. Do erozji gleb doprowadzają również niewłaściwie przeprowadzone zabiegi agrotechniczne. Nadmierne nawożenie gleb staje się źródłem rozproszonej emisji dużej ilości amoniaku i podtlenku azotu, ma to znaczny wpływ na zmiany kwasowości środowiska, entrofizację ekosystemów wodnych.

Dzięki oddaleniu od większych miast (Płock , Włocławek) emisje szkodliwych zanieczyszczeń przemysłowych dwutlenku siarki i węgla, azotu oraz metali ciężkich nie są duże, powodując tylko słabe uszkodzenia drzew w lasach, charakteryzujące się 11 - 25 % ubytkiem aparatu asymilacyjnego.

Objęcie ponad 60 % obszaru gminy, znajdującego się w zasięgu Gostynińsko - Włocławskiego Parku Krajobrazowego ochroną skutkuje dobrym stanem środowiska przyrodniczego na tym terenie. Wywiera on również pozytywny wpływ na właściwe rozumienie potrzeby ochrony naturalnego środowiska w całej gminie.

Fot. 17 Wieś Okna – przysiółek Dębowa – zagospodarowane przez człowieka użytki ekologiczne.

Fot. 18 Wieś Okna – przysiółek Dębowa – zagospodarowane przez człowieka użytki ekologiczne.

4. Określenie proponowanych kierunków produkcji

4.1 Kształtowanie struktury agrarnej oraz przewidywane zmiany w powierzchni obszarowej gospodarstw rolnych

Analiza ustaleń zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Baruchowo oraz jego zmian wykazuje kilka przewidywanych kierunków rozwoju, jeżeli chodzi o inwestycje usługowo przemysłowe i mieszkaniowe. Dotyczą one przede wszystkim poszerzenia bazy turystyczno – usługowej we wsiach Skrzynki, Grodno, Okna, Lubaty oraz zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo - usługowej, w Baruchowie, Świątkowicach. Ponadto w sferze gospodarczej planuje się inwestycje w przetwórstwie rolno – spożywczym, rzemiośle (uciążliwym), produkcyjnym i usługowym. Budowę baz magazynowych, składów, hurtowni, stacji paliw płynnych z usługami towarzyszącymi w miejscowościach :

- Baruchowo,
- Kurowo Babia Góra,
- Zakrzewo,
- Patrowo,
- Kłótno.

Pod projektowane wyżej inwestycje rezerwuje się około 548 ha, najwięcej w Baruchowie, Gorenium Dużym i Zakrzewie.

Znaczną powierzchnię zajmują projektowane w ramach „ granicy polno – leśnej” i z wniosków rolników wyłączenia gruntów rolnych przeznaczonych pod zalesienie łącznie 1613,02 ha (tabela nr 48; wykres 27). Wyłączenia te dotyczą gruntów najslabszych kompleksów rolniczej przydatności o niskich klasach bonitacyjnych. Są to również grunty od dłuższego czasu odłogowane, bądź nieużytki nie nadające się do uprawy rolnej oraz położone na stokach o dużym nachyleniu, dla których zalesienie stanowi jedyną ochronę przed degradacją w wyniku erozji.

Również pod inwestycje z reguły przeznaczono do wyłączenia grunty o małej przydatności rolniczej w sumie ok.550 ha. Razem z wyłączeniami pod zalesienia będzie to w perspektywie 2161 ha. Po zrealizowaniu planu wyłączeń z ogólnej powierzchni gminy, wyłączonych zostanie nieco ponad 20 % gruntów.

W ogólnym bilansie wyłączenia te nie spowodują większych strat w rolnictwie, a grunty przeznaczone pod zalesienia przyczynią się do poprawy stanu środowiska naturalnego gminy. Przedstawione powyżej przewidywane zmniejszenie się powierzchni gruntów głównie porolnych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu się struktury agrarnej w gminie, nie są to bowiem potencjalne zasoby gruntów do ewentualnego powiększenia powierzchni gospodarstw rolnych, ze względu na ich nieprzydatność do produkcji rolnej. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Baruchowo wynosi 7,91 ha . Jest ona prawie trzykrotnie mniejsza od powierzchni pozwalającej uzyskać dochód parytetowy z dochodem osoby zatrudnionej poza rolnictwem. W całej gminie jest zaledwie 26 gospodarstw o powierzchni parytetowej. Zmiana tego stanu w obecnej sytuacji ekonomicznej będzie bardzo trudna i wymagać będzie różnorodnych działań.

Niezbyt wysokie ceny produktów rolnych, problem z ich sprzedażą oraz znaczne, różnice cenowe (nożyce cenowe) pomiędzy cenami produktów rolnych a cenami środków i maszyn produkcji rolnej powodują, że gospodarstwa rolne nie posiadają wolnych środków, które mogłyby przeznaczyć na zakup ziemi rolniczej. Chcąc powiększyć swoje gospodarstwa rolnicy najczęściej muszą korzystać z kredytów bankowych, obciążonych wysoką stopą procentową. Koszty transakcji zwiększają dodatkowo wysokie opłaty notarialne, sądowe oraz za przygotowanie niezbędnej dokumentacji . Rolnicy nie bardzo orientują się, zwłaszcza przy zawieraniu transakcji pomiędzy sobą o innych możliwościach pozyskania tańszych kredytów

celowych na zakup ziemi bądź możliwości pozyskania środków ze źródeł poza bankowych. Ziemię rolniczą na powiększenie gospodarstw można pozyskać przede wszystkim z dwóch podstawowych źródeł :

- od innych gospodarstw indywidualnych,
- z Zasobu Agencji Nieruchomości Rolnej.

Agencja Nieruchomości Rolnej na terenie gminy Baruchowo ma zaledwie niecałe 54 ha gruntów. Jedyną więc możliwością pozyskania powierzchni gospodarstw może być obrót gruntami rolnymi między rolnikami indywidualnymi. Obrót ten będzie przebiegać na drodze wieloletnich umów dzierżawnych, zakupu na zasadach rynkowych, jak również w wyniku przekazywania gruntów w oparciu o ustawę o rentach strukturalnych. Możliwości pozyskania gruntów prywatnych przekazywanych za rentę wynikają z ustawy o rentach strukturalnych w rolnictwie z dnia 26.04.2001 r (Dz. U. Nr 52 z 2001r) z ustawy z dnia 28.11.2003r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz.U. Nr 229 z 2003r) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.04.2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na uzyskiwanie rent strukturalnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 114 z 2004r). Dają one rolnikom w wieku przedemerytalnym możliwość przyznania miesięcznego świadczenia pieniężnego przysługującego za przekazane gospodarstwo rolne (po spełnieniu określonych warunków). Regulacje te dają możliwość powiększenia gospodarstwa młodym rolnikom o odpowiednich kwalifikacjach, jednocześnie zapewniając utrzymanie rolnikom w wieku przedemerytalnym zdającym gospodarstwa.

Analizując wiek użytkowników gospodarstw w gminie Baruchowo można stwierdzić że przynajmniej część właścicieli gospodarstw spełnia kryterium wiekowe i mogłoby skorzystać ze wspomnianych regulacji.

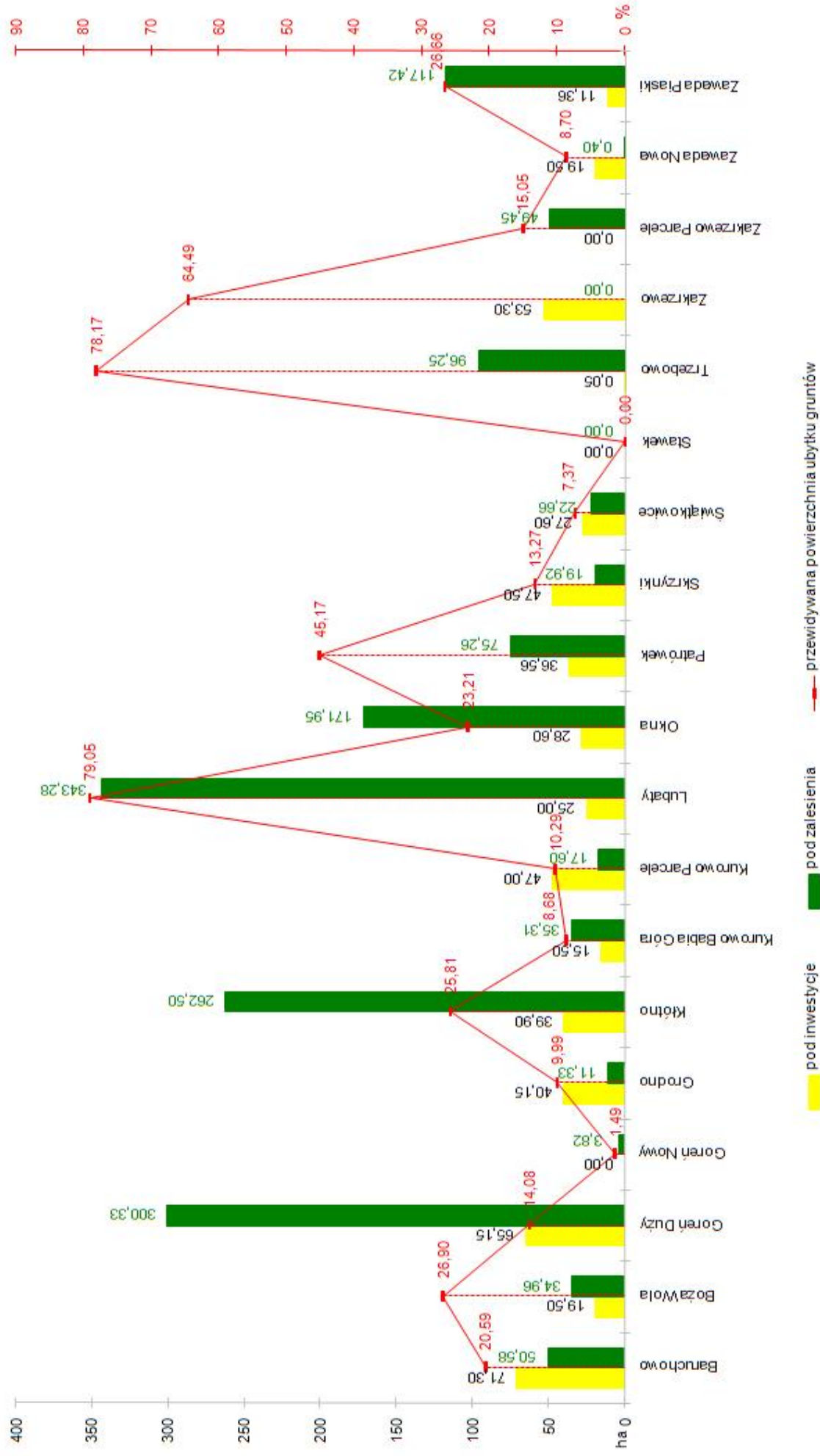
Podaż ziemi z innych gospodarstw indywidualnych jest obecnie znacznie ograniczona. Wynika to z niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, z wysokiej stopy bezrobocia w województwie i gminie. W obawie przed utratą środków do życia i braku zatrudnienia poza rolnictwem, właściciele nawet bardzo małych arealów nie chcą się ich pozbywać, traktując je jako „kapitał na czarną godzinę”. Sytuację w tym zakresie może zmienić rozwój na terenach wsi poza rolniczych miejsc pracy w ramach wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Angażowanie coraz większych środków Unii Europejskiej w ten proces wskazuje, że zmiany na wsi będą nabierać coraz większej intensywności. Przyczyni się to do znacznej poprawy również struktury obszarowej gospodarstw rolnych – zwiększenia liczby średnich i dużych gospodarstw, w tym gospodarstw rodzinnych. Właściciele małych gospodarstw zmuszeni będą szukać dodatkowego źródła dochodów poza rolnictwem bądź w usługach z nim związanych. Dlatego tworzenie nowych miejsc pracy na wsi i jej najbliższej okolicy będzie zadaniem priorytetowym.

PRZEWIDYWANE ZMNIEJSZENIE POWIERZCHNI GRUNTÓW OGÓŁEM

tabela 48

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna	Przewidywana powierzchnia wyłączeń			Przewidywana powierzchnia ubytku gruntów
			Pod inwestycje	Pod zalesienia	Razem	
		ha	ha	ha	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Baruchowo	591,82	71,30	50,58	121,88	20,59
2.	Boża Wola	202,47	19,50	34,96	54,46	26,90
3.	Goreń Duży	2596,20	65,15	300,33	365,48	14,08
4.	Goreń Nowy	255,72	0,00	3,82	3,82	1,49
5.	Grodno	515,49	40,15	11,33	51,48	9,99
6.	Kłótno	1171,76	39,90	262,50	302,40	25,81
7.	Kurowo Babia Góra	585,51	15,50	35,31	50,81	8,68
8.	Kurowo Parcele	627,72	47,00	17,60	64,60	10,29
9.	Lubaty	465,91	25,00	343,28	368,28	79,05
10.	Okna	864,06	28,60	171,95	200,55	23,21
11.	Patrówek	247,55	36,56	75,26	111,82	45,17
12.	Skrzynki	508,13	47,50	19,92	67,42	13,27
13.	Świątkowice	681,83	27,60	22,66	50,26	7,37
14.	Stawek	131,10	0,00	0,00	0,00	0,00
15.	Trzebowo	123,20	0,05	96,25	96,30	78,17
16.	Zakrzewo	82,65	53,30	0,00	53,30	64,49
17.	Zakrzewo Parcele	328,66	0,00	49,45	49,45	15,05
18.	Zawada Nowa	228,67	19,50	0,40	19,90	8,70
19.	Zawada Piaski	482,97	11,36	117,42	128,78	26,66
Razem Gmina		10691,42	547,97	1613,02	2160,99	20,21

Przewidywane zmniejszenie powierzchni gruntów ogółem

Fot. 19 Grunty odłogowane – wieś Lubaty – teren Gostynińsko Włocławskiego Parku Krajobrazowego.

Fot. 20 Grunty odłogowane – wieś Lubawy – teren Gostynińsko Włocławskiego Parku Krajobrazowego.

4.2 Możliwości przetwarzania i zbytu surowców rolnych

Obecnie nie ma możliwości przetwarzania surowców rolnych na terenie gminy. Zboża skupowane są przez zakłady Młynarskie. Jedynie w Skrzynkach działa prywatna miazalnia pasz gdzie przerabiana jest niewielka ilość zboża.

Odbiorcą mleka są mleczarnie z Włocławka i Kutna.

Żywiec skupowany jest przez Zakłady Mięsne – Najmowo, Instar – Gostynin, Mat – Czerniewice. Ziemniaki skupują Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Trzemesznie, które mają umowy z ok.15% rolników z terenu gminy, oraz Krochmalnia – Radomice. Buraki cukrowe kontraktuje, skupuje i przetwarza Cukrownia – Głinojeck, rzepak natomiast – Zakłady Przemysłu Tłuszczowego w Kruszwicy.

Jak widać gmina Baruchowo jest wyłącznie producentem surowców rolnych natomiast ich przetwarzanie odbywa się poza jej granicami.

Sytuacja w tym zakresie raczej w najbliższej perspektywie nie ma wielkich szans na zmianę tego stanu rzeczy. Gmina Baruchowo nie dysponuje bowiem gruntami i mieniem komunalnym do sprzedaży lub dzierżawy dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych chętnych prowadzić działalność gospodarczą na tym terenie. Jest to istotna bariera lokalizacji i rozwoju zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego. Pozostanie więc nadal zbyt wyprodukowanych surowców rolnych do przetwarzania poza granicami gminy.

Trudna sytuacja w zakresie zbytu surowców dotyczy przede wszystkim zbóż i żywca. Dominacja pierwotnej produkcji rolnej oraz brak lokalnego przemysłu rolno – spożywczego skutecznie hamuje rozwój nowoczesnej produkcji rolnej. Pomocą w tym zakresie może być tworzenie grup producenckich rolników w celu organizowania wspólnej produkcji, a następnie jej sprzedaży na rynkach hurtowych lub w zakładach przetwórczych. W związku ze zbyt dużym udziałem roślin zbożowych w strukturze zasiewów, celowa byłaby zmiana profilu produkcji rolnej, pod kątem występującego zapotrzebowania na dany surowiec.

4.3 Proponowane kierunki wielofunkcyjnego rozwoju wsi

Zgodnie z założeniem polityki rolnej Unii Europejskiej nowy model gospodarowania przewiduje, że rolnictwo ma być nie główną, ale jedną z wielu możliwych form działalności gospodarczej i źródłem utrzymania jedynie dla części ludności wiejskiej, stąd potrzeba tworzenia nowych poza rolniczych miejsc pracy. Podniesienie atrakcyjności gminy dla ewentualnych inwestorów oraz rozwój turystyki, rekreacji i agroturystyki.

Celom tym ma służyć :

- Zabezpieczenie gruntów na cele nie rolnicze :
 - pod budownictwo mieszkaniowe i mieszkaniowo – usługowe
 - dla nieuciążliwego dla otoczenia przemysłu, głównie rolno – spożywczego
 - dla drobnej wytwórczości i rzemiosła
 - dla agroturystyki, turystyki i rozbudowy ośrodków wypoczynkowych
 - nowych szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i tras turystyki konnej

Gmina Baruchowo nie dysponuje gruntami i mieniem komunalnym możliwym do sprzedaży lub dzierżawy dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych chcących prowadzić działalność gospodarczą na tym terenie. Jest to istotna bariera rozwoju gminy, która może spowodować brak dopływu kapitału , co znacznie obniża atrakcyjność inwestycyjną gminy w zakresie produkcji bądź przemysłu.

Dużą szansą gminy jest rozwój turystyki, rekreacji oraz gospodarstw agroturystycznych. W oparciu o duże walory krajobrazowo – turystyczne środowiska przyrodniczego, jeziora, lasy, piękne krajobrazy i duże zasoby terenów rekreacyjnych pod budownictwo, rozwijać się może nowa funkcja gminy turystyczno – rekreacyjna. Stworzy ona nowe miejsca pracy w ośrodkach wypoczynkowych, usługach z tym związanych oraz da możliwości powstania i

rozwoju agroturystyki. Zwiększenie ruchu turystycznego uwarunkowane jest stworzeniem odpowiedniej infrastruktury technicznej i turystycznej. Szczególnie należy zadbać o uregulowanie gospodarki ściekowej (pełne skanalizowanie gminy), odpadami, budowę parkingów, pól namiotowych, placów zabaw czy terenów sportowych na obszarach wykorzystywanych rekreacyjnie. Pilnym zadaniem będzie poprawa stanu czystości jezior, szczególnie tych, nad którymi zlokalizowane są ośrodki wypoczynkowe i zabudowa letniskowa.

Dobre warunki do tworzenia gospodarstw agroturystycznych są czynnikiem, który winien być wykorzystany jako element zagospodarowania turystycznego.

Ze względu na to, że około 62% obszaru gminy znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego i są ograniczenia w wykorzystywaniu środowiska naturalnego do intensywnej gospodarki rolnej, przy niskim skażeniu środowiska są warunki na rozwój rolnictwa ekologicznego i produkcję zdrowej żywności, która jest coraz bardziej poszukiwana. Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój gminy powinien być oparty na wykorzystaniu wysokich walorów przyrodniczo – krajobrazowych środowiska w północnej części gminy i wokół turystyczno – rekreacyjno – wypoczynkowej funkcji oraz agroturystyki i ekologicznego rolnictwa. W południowej części w oparciu o intensywne wysoko towarowe rolnictwo.

Fot. 21 Bagna – wieś Lubaty.

Fot. 22 Bagna – wieś Lubaty.

5. Zakres i wykaz zabiegów urządzeniowo – rolnych

5.1 Zabiegi zwiększające produktywność rolniczej przestrzeni produkcyjnej

5.1.1 Melioracje podstawowe

Dwa cieki melioracji podstawowych płynące przez teren gminy Baruchowo są ciekami naturalnymi.

Podstawowym ciekiem odwadniającym teren gminy jest Rakutówka jej długość w granicach gminy wynosi ok. 9 km. Na 3/5 długości jest ciekiem uregulowanym. Rakutówka płynie dnem szerokiej, płaskiej, podmokłej doliny po terenie płasko – równinnym, jej koryto płytko wcina się w teren stąd jej dolina jest słabo zaznaczona. Płynąc wśród kompleksów łąkowo – bagiennych nie stwarza żadnego zagrożenia powodziowego. Nie wymaga też kompleksowych inwestycji regulacyjnych typu : pogłębienia koryta, czy zmiany jego przebiegu lub budowy wałów ochronnych. Są raczej problemy z okresowymi bardzo niskimi stanami wód, a nawet ich zanikiem (wysychaniem), co jest niekorzystne dla płytkiego jeziora Rakutowskiego, które zasila swoimi wodami przepływając przez nie.

Drugim naturalnym ciekiem jest Patrówka dopływ Rakutówki, swoje źródła ma na terenie gminy Lubień Kujawski. Patrówka jest nieuregulowana na całej swojej długości, na obszarze gminy płynie na odcinku długości ok. 3,7 km. W swoim górnym biegu przed wpłynięciem na teren gminy płynie wyraźnie zaznaczoną doliną wciętą wyraźnie w teren wysoczyzny morenowej i jej krawędź. Na terenie gminy Baruchowo wpływa w obręb płaskiej pradoliny u podnóża zbocza krawędzi wysoczyzny, dalej płynie wśród zabagnionych kompleksów łąkowych po płasko – równinnym terenie słabo wcinając się w dno pradoliny. Do Rakutówki wpada na obszarze łąk znajdujących się w kompleksie leśnym na południe od Dębowa. Również Patrówka nie sprawia zagrożenia powodziowego, a i ona okresowo posiada niski poziom wód, a nawet okresowo wysycha.

5.1.2 Melioracje szczegółowe

Większość użytków rolnych na terenie gminy Baruchowo jest nie zmeliorowana. Największy areal użytków rolnych zmeliorowanych z kompleksową siecią drenarską występuje we wsi Zakrzewo Parcele – 239 ha, co stanowi prawie 85 % powierzchni użytków rolnych tej wsi. Potrzeby gminy w zakresie melioracji wodnych wynoszą 20,05 % ogólnej powierzchni użytków rolnych. Najwięcej gruntów do zdrenowania jest we wsiach :

- Kurowo Babia Góra,
- Kurowo Parcele,
- Goreń Duży,
- Boża Wola
- Grodno - od 120,0 do 191,0 ha, z tym,

że w Bożej Woli i Gorenium Dużym stanowią one, aż po ok. 70 % powierzchni użytków rolnych tych wsi i ok. 50 % w Kurowie Parcele. W pozostałych wsiach, ze względu na słabsze gleby, mniejszy obszar użytków rolnych, bądź gleby posiadające właściwe stosunki wilgotnościowe, potrzeby w tym zakresie są znacznie mniejsze, bądź nie występuje w ogóle potrzeba drenowania gruntów (tabela 49; wykres 28). W niektórych przypadkach, szczególnie jeżeli chodzi o gleby okresowo lub stale zbyt suche (kompleksu 6 – go i 7 – go) z wyłączeniem tych, które nie nadają się w ogóle do rolniczego użytkowania, a jedynie pod zalesienie, potrzebne byłoby ich nawodnienie. Znaczne są też potrzeby w zakresie modernizacji i odnowienia sieci rowów melioracyjnych, które na gruntach pełnią funkcję

uzupełniająca względem sieci drenarskiej (tabela 50 ; wykres 29). Na żytkach zielonych oraz na gruntach ornych podmokłych dobrych klas pełnią dominującą funkcję odwadniającą. Ogólnie biorąc modernizacji bądź odbudowy wymaga 41 % ogólnej długości rowów. Rowy przed modernizacją bądź odbudowaniem powinny być wstępnie wykoszone z traw i odkrzaczane. W wielu przypadkach niezbędne będzie karczowanie drzew. Dopiero wtedy można przystąpić do właściwych prac melioracyjnych, dotyczących wyprofilowania i umocnienia dna i skarp rowów. Prace powinny być prowadzone od ujścia rowu w górę na całej jego długości wraz z naprawą, bądź odbudową przepustów i innych urządzeń, jakie w nim występują. Zły stan urządzeń melioracyjnych jest wynikiem zaniedbań w poprzednim okresie i brakiem Gminnej Spółki Wodnej, która sprawowałaby nadzór nad urządzeniami oraz koordynowałaby przebieg podstawowych prac konserwacyjnych, również inwestycyjnych w zakresie nowych melioracji. Podejmowane wcześniej inicjatywy jednostkowe przez samych rolników na swoich gruntach były sporadyczne (tylko przez tych, którzy byli w stanie sami je sfinansować). Efekty takich działań z reguły nie przynosiły spodziewanych efektów.

Brak dotychczas instytucji, która mogłaby zająć się całością prac związanych z uregulowaniem stosunków wodnych użytków rolnych w gminie spowodował, że przed powstałą niedawno Gminną Spółką Wodną stają trudne do wykonania zadania, nadrobienia narosłych przez lata zapóźnień w tym zakresie w możliwie krótkim czasie, co przy braku odpowiedniej ilości środków finansowych będzie bardzo trudne. Nadzieja w pozyskaniu środków unijnych. Dotychczas w kraju melioracje były prowadzone dość jednostronnie, prawie wyłącznie odwadniające. W wielu jednak przypadkach, gleby lekkie, zbyt suche wymagałyby melioracji nawadniających tj. deszczowania lub spiętrzenia wód systemem zastaw i okresowe zalewanie zbyt suchych obszarów. Dotyczyłoby to głównie obszarów specjalistycznych upraw ogrodniczych lub warzyw, oraz użytków zielonych, na których w okresie wegetacji występuje deficyt wody. Realizacja zadań w zakresie melioracji szczegółowych powinna spowodować znaczną poprawę, bądź przywrócić optymalne stosunki wodne, na terenach gdzie są one niekorzystne i występują okresowe lub trwałe podtopienia gruntów. Na terenie gminy, która w 60 % swego obszaru leży w granicach Parku Krajobrazowego melioracje powinny być prowadzone po starannym ich przygotowaniu, aby nie spowodowały niekorzystnych zmian w chronionym prawnie naturalnym środowisku danego obszaru.

POWIERZCHNIA GRUNTÓW DO ZDRENOWANIA

tabela 49

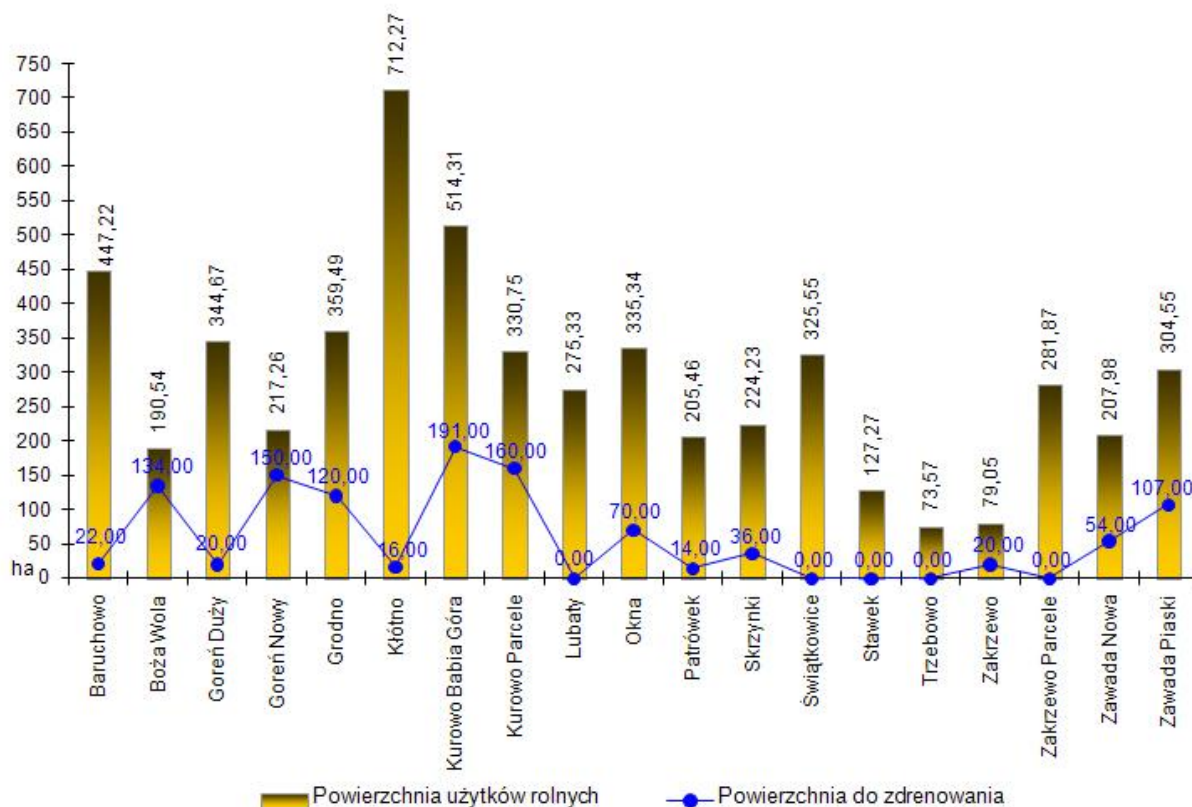
Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych ha	Powierzchnia gruntów do zdrenowania	
			ha	%
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Baruchowo	447,22	22,00	4,92
2.	Boża Wola	190,54	134,00	70,33
3.	Goreń Duży	344,67	20,00	5,80
4.	Goreń Nowy	217,26	150,00	69,04
5.	Grodno	359,49	120,00	33,38
6.	Kłótno	712,27	16,00	2,25
7.	Kurowo Babia Góra	514,31	191,00	37,14
8.	Kurowo Parcele	330,75	160,00	48,37
9.	Lubaty	275,33	0,00	0,00
10.	Okna	335,34	70,00	20,87
11.	Patrówek	205,46	14,00	6,81
12.	Skrzynki	224,23	36,00	16,05
13.	Świątkowice	325,55	0,00	0,00
14.	Stawek	127,27	0,00	0,00
15.	Trzebowo	73,57	0,00	0,00
16.	Zakrzewo	79,05	20,00	25,30
17.	Zakrzewo Parcele	281,87	0,00	0,00
18.	Zawada Nowa	207,98	54,00	25,96
19.	Zawada Piaski	304,55	107,00	35,13
Razem Gmina		5556,71	1114,00	20,05

ROWY MELIORACYJNE PRZEWIDZIANE DO MODERNIZACJI

tabela 50

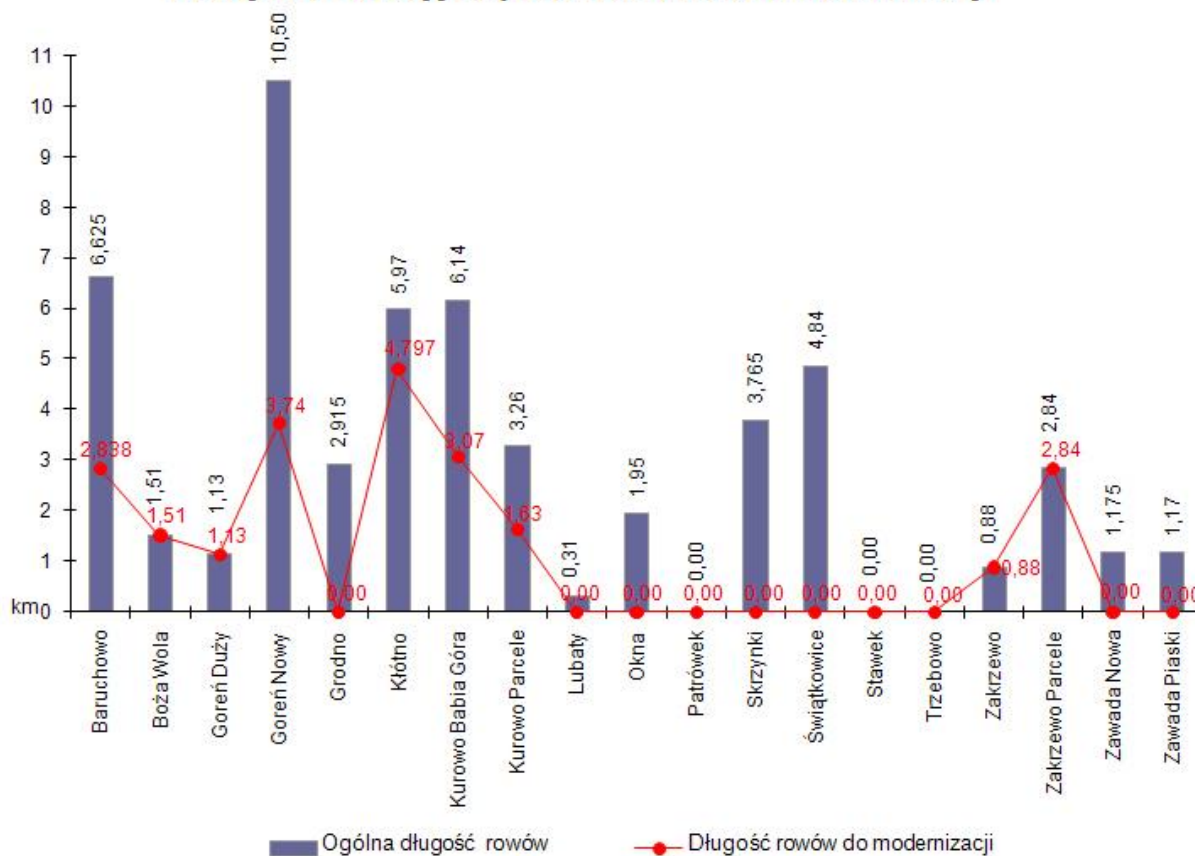
Lp.	Obręb	Ogólna długość w km	Długość rowów do modernizacji	
			km	%
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Baruchowo	6,625	2,838	42,84
2.	Boża Wola	1,510	1,510	100,00
3.	Goreń Duży	1,130	1,130	100,00
4.	Goreń Nowy	10,500	3,740	35,62
5.	Grodno	2,915	0,000	0,00
6.	Kłótno	5,970	4,797	80,35
7.	Kurowo Babia Góra	6,140	3,070	50,00
8.	Kurowo Parcele	3,260	1,630	50,00
9.	Lubaty	0,310	0,000	0,00
10.	Okna	1,950	0,000	0,00
11.	Patrówek	0,000	0,000	0,00
12.	Skrzynki	3,765	0,000	0,00
13.	Świątkowice	4,840	0,000	0,00
14.	Stawek	0,000	0,000	0,00
15.	Trzebowo	0,000	0,000	0,00
16.	Zakrzewo	0,880	0,880	100,00
17.	Zakrzewo Parcele	2,840	2,840	100,00
18.	Zawada Nowa	1,175	0,000	0,00
19.	Zawada Piaski	1,170	0,000	0,00
Razem Gmina		54,980	22,435	40,81

Powierzchnia gruntów do zdrenowania

wykres 29

Rowy melioracyjne przewidziane do modernizacji

5.1.3 Rekultywacje

Człowiek w swojej działalności gospodarczej doprowadza często w sposób nawet niezamierzony, do dewastacji naturalnego środowiska w swoim otoczeniu. Pozyskując dla swoich potrzeb surowce budowlane – żwir czy piasek metodą odkrywkową powoduje degradację powierzchni ziemi.

Na obszarze gminy zinwentaryzowano około 35 wyrobisk eksploatacyjnych i poeksploatacyjnych powstałych po odkrywkowej eksploatacji kopalin, z czego:

- 6 zakwalifikowano jako odsłonięcie (skarpy przy drogach lub skarpy będące pozostałością po dawnej eksploatacji stokowej)
- 6 jako tereny po eksploatacyjne
- 23 punkty z eksploatacją dorywczą lub zaniedbaną.

Wyrobiska zgrupowane są w trzech rejonach: - Goreń Duży – Skrzynki,
- Baruchowo – Kretki,
- Kolonia Dębowo.

Położenie ich w stosunku do środowiska jest konfliktowe, znajdują się one bowiem na terenie Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego i są to średnio uciążliwe dla jego otoczenia. Ze względu na miejsca, w którym się one znajdują powinny być jak najszybciej zrekultywowane. Uchroni to skarpy przed niszczącą działalnością erozji, a inne miejsca przed zamienieniem w dzikie wysypiska śmieci.

Rekultywacja polegałaby na wykonaniu robót technicznych i zabiegów biologicznych w celu przywrócenia terenom zdewastowanym zdolności produkcyjnej lub użytkowej, umożliwiających następnie właściwe ich zagospodarowanie lub przynajmniej zabezpieczenie przed dalszą degradacją.

W przypadku gdy znany dewastator, można zmusić go nakazami administracyjnymi do rekultywacji na jego koszt, a w przypadku gdy nie ma możliwości wskazania winnego, koszty rekultywacji ponieść będzie musiała gmina.

Rekultywacja w znaczeniu szerszym zajmuje się nie tylko naprawianiem i zagospodarowaniem zdegradowanej powierzchni ziemi (gruntu), ale też przywracaniem poprzednich właściwości innym zdegradowanym elementom środowiska przyrodniczo – krajobrazowego (naturalnego). Stosunkowo najbardziej zdegradowanym antropogenicznie elementem środowiska przyrodniczego gminy są wody powierzchniowe. Żadne z jezior ani rzeki nie mają I klasy czystości.

Mając na uwadze osiągnięcie jednego z głównych celów strategicznych jakim ma być rolniczo – turystyczna funkcja gminy, należałoby przy ścisłej współpracy ze specjalistami – limnologami, dokonać rekultywacji jezior i rzek mającej za zadanie poprawienie klasy czystości ich wód (przynajmniej do II klasy).

Fot. 25 Dzikie wyrobiska piasku.

Fot. 26 Dzikie wyrobiska piasku.

5.2 Zabiegi poprawiające organizację rolniczej przestrzeni produkcyjnej

5.2.1. Scalania gruntów

Rolniczą przestrzeń produkcyjną gospodarstwa rolnego charakteryzują dwie cechy :

- wielkość mierzona liczbą hektarów fizycznych lub przeliczeniowych
- ukształtowanie rozłogu.

Termin rozłóg odnosi się zarówno do charakterystyki ukształtowania powierzchni gospodarstwa, jak i określenia wielkości i przestrzennego uformowania pola. Każdy rozłóg gospodarstwa (pola) ma wpływ na poziom uzyskiwanej produkcji i koszty uprawy, wadliwie ukształtowany może prowadzić do zbyt wysokich kosztów oraz znacznych strat w plonach. Rozwój rolnictwa i terenów wiejskich rozpocząć należy od przebudowy struktury przestrzennej i obszarowej gospodarstw, a poprawa ukształtowania rozłogów przy pomocy podstawowego zabiegu urządzeniowego, jakim jest scalenie gruntów jest jedną z głównych dróg wzrostu efektywności gospodarowania, koncentracji ziemi i rozwoju obszarów wiejskich. Najczęstszym typem scaleń gruntów w Polsce jest typ szachownicowy - likwidujący szachownicę gruntów. Rozdrobnienie pól, (działek) i przeniesienie ich własności jest cechą układu określonego jako szachownica gruntów. Uciążliwość szachownicy pogłębia niekorzystny kształt pól oraz ich znaczne oddalenie od siedliska. Powoduje to powstawanie czasu bezproduktywnego, straconego, poświęconego na dojście lub dojazd do pól, a także transport środków produkcji i produktów rolnych. W konsekwencji prowadzi to do wzrostu nakładów i kosztów pracy żywej i uprzedmiotowionej na jednostkę produktu, czyli do spadku wydajności pracy. Występowanie szachownicy gruntów spowalnia wdrażanie postępu technicznego prowadząc do wzrostu kosztów jego stosowania. Likwidacja uciążliwej szachownicy oznaczać ma przekształcenie gruntów rozczłonkowanych w możliwie największe regularnie ukształtowane działki i kompleksy poszczególnych właścicieli, usytuowane w sposób umożliwiający racjonalne ich użytkowanie. Poprawa struktury przestrzennej obszarów wiejskich ma likwidować infrastrukturalne różnice i tworzyć porównywalne warunki do życia i pracy w stosunku do najlepszych pod tym względem regionów w kraju. Natomiast doskonalenie struktury wewnętrznej gospodarstw (wzrost obszaru gospodarstwa i poprawa ukształtowania jego rozłogu) ma jeden cel, umożliwienie czynne zatrudnionym w rolnictwie wytworzenia takiego dochodu, który gwarantowałby porównywalne wynagrodzenie za pracę z płacami jakie osiągają pracownicy zatrudnieni w innych działach gospodarki narodowej.

Biorąc pod uwagę wielkości gospodarstw rolnych w gminie, ich średnia ilość działek przypadających na gospodarstwo, ich oddalenie od siedliska, kształt, wielkość, rozdrobnienie i przemieszczanie ich własności kryteria do ewentualnych scaleń spełniają wsie :

- Okna,
- Skrzynki,
- Goreń Duży

Mające gospodarstwa składające się z więcej niż z 6 działek, czyli o dużej szachownicy gruntów. Po przeprowadzeniu szczegółowej analizy stwierdzono, że tylko ewentualnie wieś Okna kwalifikowałaby się do kompleksowych prac scaleniowych. Sprawę przedstawiono Urzędowi Gminy oraz skonsultowano z sołtysiem wsi Okna. Urząd Gminy stwierdził, że nie ma zainteresowania rolników sprawą scaleń gruntów, akceptują oni w pełni założenia planu zagospodarowania przestrzennego wsi i nie widzą potrzeby scalania gruntów. Identyczne stanowisko w tej sprawie zajęła sołtysowa wsi Okna. Okazało się, że występujące w ich wsi rozdrobnienie gruntów, czy niekorzystne rozłogi nie przekonują ich do konieczności zmiany tego stanu. Rolnicy zainteresowani są bardziej osiągnięciem doraźnych korzyści z ewentualnej sprzedaży swoich działek leżących blisko jeziora (w studium zagospodarowania przeznaczonych pod budownictwo rekreacyjno – wypoczynkowe) czy zalesieniem działek o

bardzo słabych gruntach (znajdujących się w granicy polno – leśnej) i otrzymywaniem ekwiwalentu za pielęgnacją posadzonego lasu niż scaleniem gruntów i prowadzeniem na nich działalności rolniczej.

Prawdę mówiąc bardzo słabe gleby występujące we wsiach o dużym rozdrobnieniu gruntów, występowanie dużych kompleksów leśnych oraz jezior przy zakładanym jednym z głównych celów i turystycznej funkcji tej części gminy, uprawa roli będzie tylko dodatkowym zajęciem dla niewielkiej ilości ludzi.

W wymienionych wcześniej wsiach sens miałoby scalenie i wymiana gruntów zalesianych dla stworzenia zwartych powierzchni dla poszczególnych osób, zajmujących się pielęgnacją nowo powstałych lasów.

Notatka z Urzędu Gminy i mapy ewidencyjne z naniesionym rozdrobnieniem gruntów wsi Okna stanowią załączniki do sporządzonego planu urządzeniowo – rolnego.

5.3 Wyposażenie obszaru w urządzenia infrastruktury technicznej

5.3.1 Drogi transportu rolnego

Na podstawie analizy materiałów uzyskanych z Urzędu Gminy w Baruchowie oraz wywiadu terenowego ze 164,81 km dróg gminnych do modernizacji i przebudowy zakwalifikowano - 19,918 km tj. 12,09 % (tabela 51; wykres 30).

Jak wspomniano w części analitycznej ogólnie biorąc stan dróg transportu rolnego jest dobry. Tylko około 12 % dróg jest w stanie średnim i złym, w tym tylko 4,06 km tj. 2,46% jest w złym stanie technicznym. Występują na nich liczne dziury i koleiny. Brak odnowienia w terenie o nieprzepuszczalnym lub słabo przepuszczalnym gruncie powoduje stagnację wody opadowej i powstawanie błota, co utrudnia, a nawet uniemożliwia przejazd samochodów osobowych. Problemem jest również piaszczyste podłoże, gdyż przejazd po nim jest utrudniony w okresach bezdeszczowych, szczególnie w obrębie kompleksów leśnych. Pobocza tych dróg są często zakrzaczone i zadrzewione, co powoduje zmniejszenie światła drogi. Stosowany obecnie ciężki sprzęt mechaniczny pogłębia degradację dróg, szczególnie przebiegających w podmokłych zagłębieniach terenu. W miejscach takich pojawiają się dzikie mijanki i objazdy głębokimi łukami zachodzące w przylegające pola.

Do modernizacji przewidziano nie tylko drogi będące w złym stanie technicznym ale również te, które nie są jeszcze takie złe tj. w średnim stanie. Dokonując modernizacji wyżej wymienionych dróg, całość dróg transportu rolnego w gminie osiągnąć może dobry stan techniczny.

Drogi przewidziane do modernizacji podzielono na dwie grupy tabela 52 ; wykres 31, 32. W pierwszej znalazły się drogi będące w najgorszym stanie technicznym i najczęściej uczęszczane. W drugiej grupie i dalszej kolejności przewiduje się pozostałe drogi przewidziane do modernizacji. Z modernizowanych dróg 25 % zostanie pokryta asfaltem, a pozostałe posiadać będą nawierzchnię tłuczniową.

Potrzeby w zakresie modernizacji dróg rozkładają się równomiernie prawie na wszystkie wsie gminy. Około 20 km dróg rozkłada się na 16 wsi. Mniej więcej jest ich równo, zarówno w północnej jak i południowej części z tym, że w południowej części te około 10 km rozkłada się na większą ilość wsi. Ogólnie biorąc nie są to zbyt długie odcinki dróg przypadające na wieś, bo od 0,400 km w Zawadzie Nowej do 2,240 km w Baruchowie. Nie ma w ogóle dróg w złym stanie technicznym w trzech wsiach :

- ✓ Świątkowicach,
- ✓ Skrzynkach,
- ✓ Zakrzewie.

Poprawa w wyniku modernizacji stanu dróg rolniczych przyczyni się do zapewnienia odpowiedniego i łatwiejszego dojazdu do pól i spowoduje ograniczenie kosztów produkcji rolnej. Modernizując drogi, część z nich o nawierzchni tłuczniowej, pokryte zostaną jak już wspomniano asfaltem. Zwiększy to ich rangę ze ściśle rolniczej do komunikacyjnej o znaczeniu lokalnym.

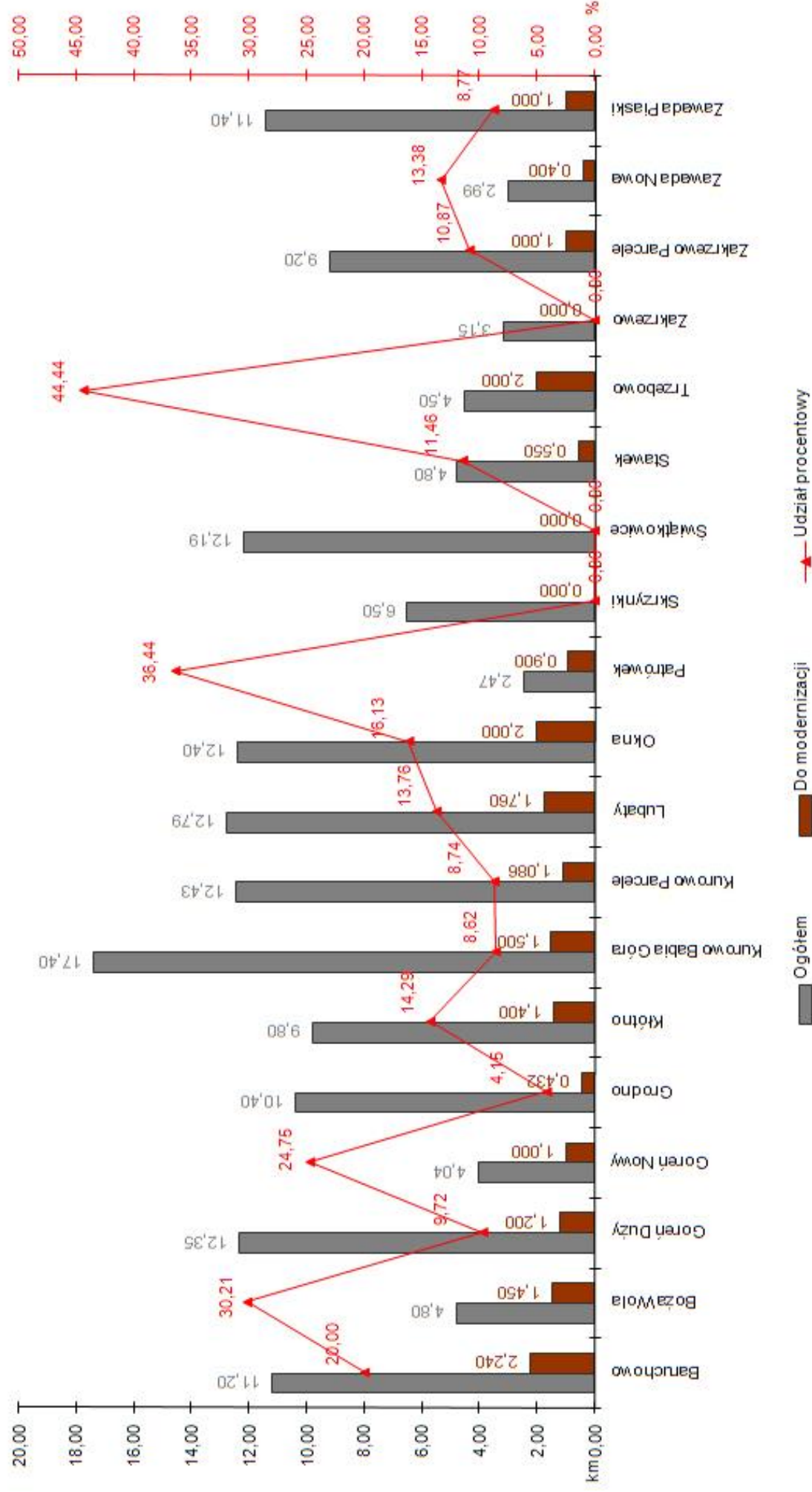
Trzeba stwierdzić, że prowadzenie modernizacji dróg jest jedną z bardziej skomplikowanych i jedną z kosztowniejszych prac urządzeniowo – rolnych. Jest jednak ona bardzo ważna przy kształtowaniu rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Rozmiar planowanych prac, w rozbiciu na etapy, przedstawiono tabelarycznie . W zestawieniu pokazano długości dróg oraz numery ich działek. (tabela 51, 52 ; wykres 30, 31 i mapa 19 ; fot.23,24).

DŁUGOŚĆ DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO DO MODERNIZACJI

tabela 51

Lp.	Obręb	Drogi transportu rolnego		
		Ogółem	Do modernizacji	Udział procentowy
		km	km	%
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Baruchowo	11,20	2,240	20,00
2.	Boża Wola	4,80	1,450	30,21
3.	Goreń Duży	12,35	1,200	9,72
4.	Goreń Nowy	4,04	1,000	24,75
5.	Grodno	10,40	0,432	4,15
6.	Kłótno	9,80	1,400	14,29
7.	Kurowo Babia Góra	17,40	1,500	8,62
8.	Kurowo Parcele	12,43	1,086	8,74
9.	Lubaty	12,79	1,760	13,76
10.	Okna	12,40	2,000	16,13
11.	Patrówek	2,47	0,900	36,44
12.	Skrzynki	6,50	0,000	0,00
13.	Świątkowice	12,19	0,000	0,00
14.	Stawek	4,80	0,550	11,46
15.	Trzebowo	4,50	2,000	44,44
16.	Zakrzewo	3,15	0,000	0,00
17.	Zakrzewo Parcele	9,20	1,000	10,87
18.	Zawada Nowa	2,99	0,400	13,38
19.	Zawada Piaski	11,40	1,000	8,77
Razem Gmina		164,81	19,918	12,09

Długość dróg transportu rolnego

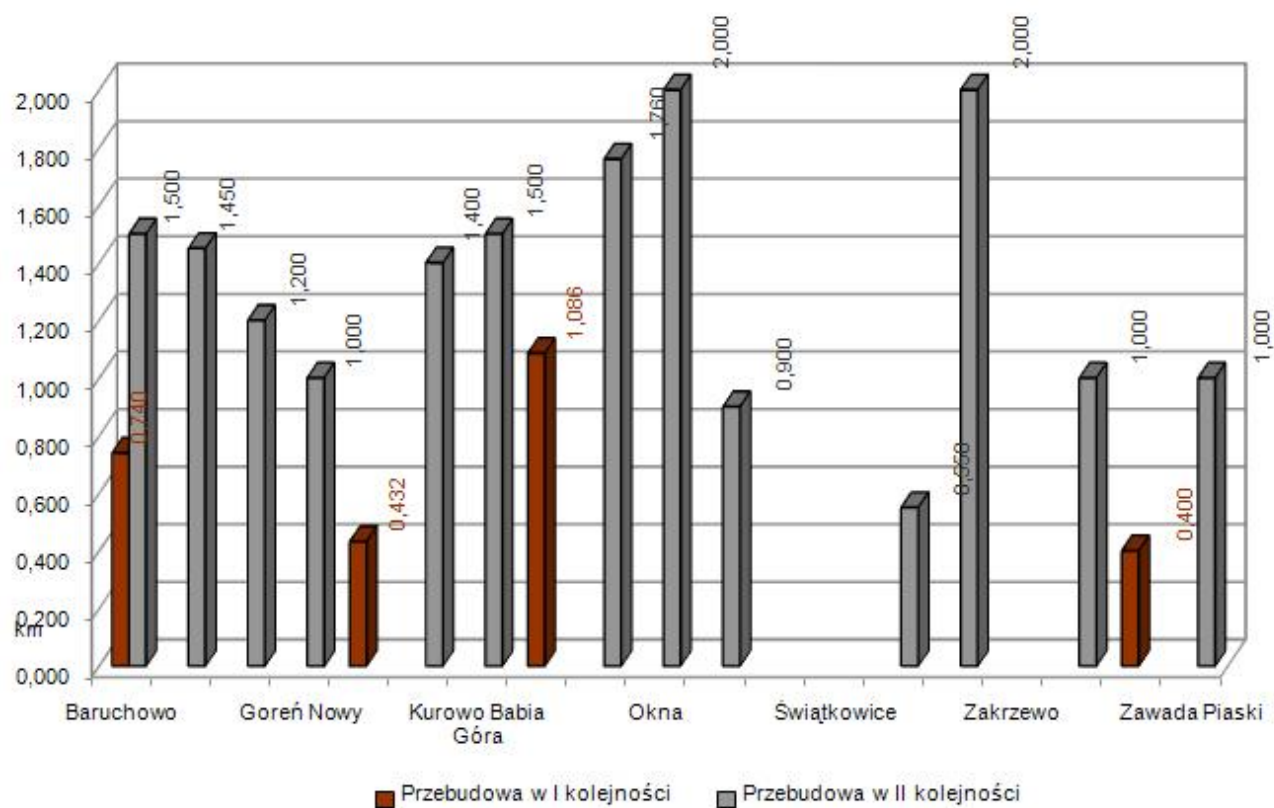

PRZEBUDOWA DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO

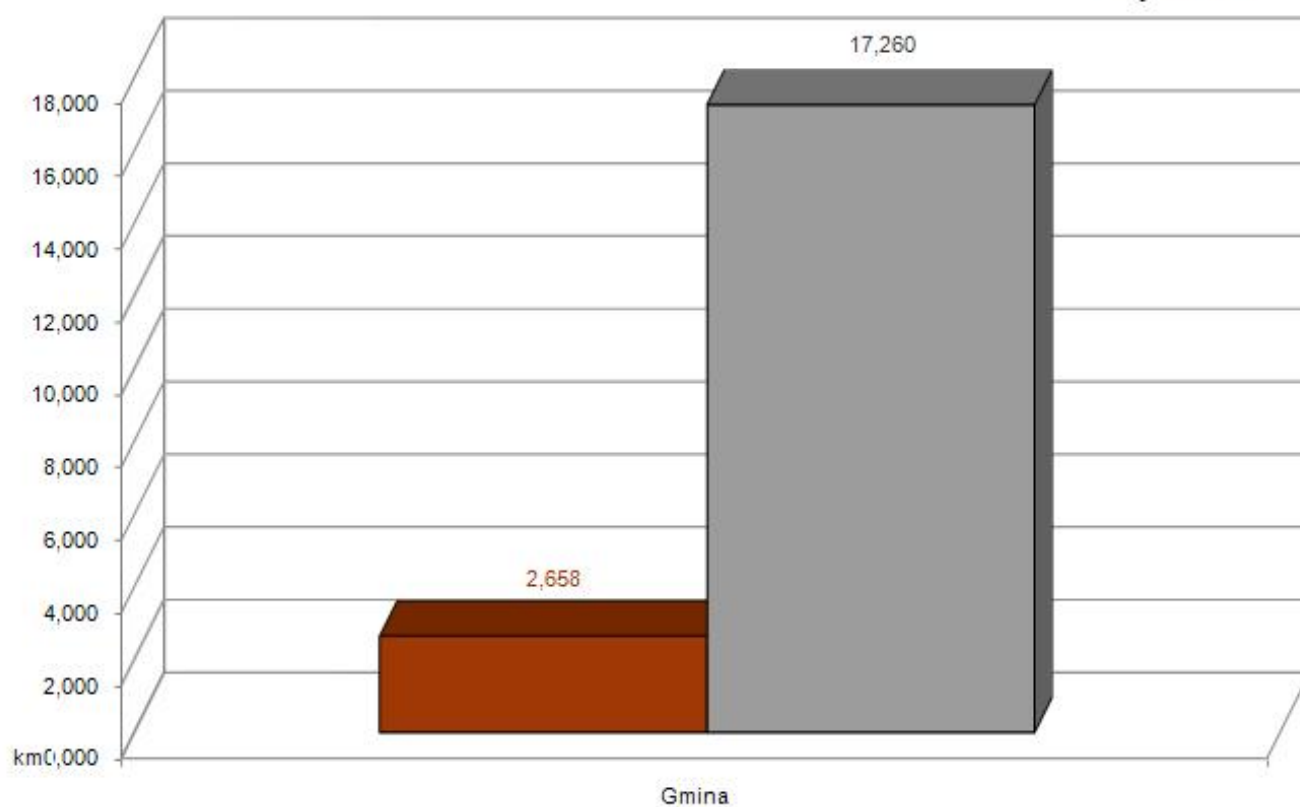
tabela 52

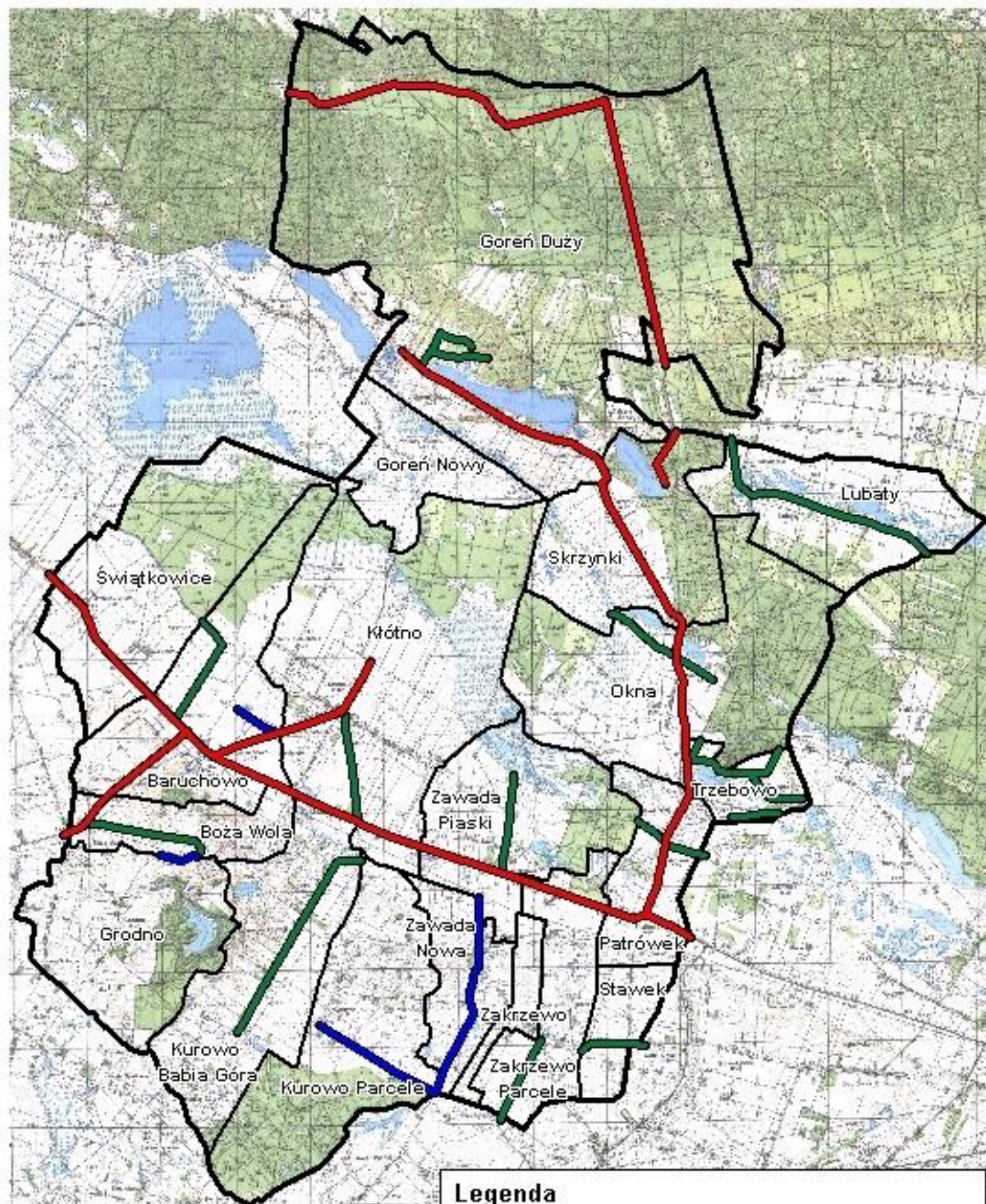
Lp.	Obręb	Ogólna długość w km	Przebudowa w 1-ej kolejności		Przebudowa w 2-ej kolejności	
			długość w km	nr działek	długość w km	nr działek
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Baruchowo	2,240	0,740	145	1,500	65
2.	Boża Wola	1,450	0,000	-	1,450	6/1
3.	Goreń Duży	1,200	0,000	-	1,200	85, 70
4.	Goreń Nowy	1,000	0,000	-	1,000	148
5.	Grodno	0,432	0,432	cz.85/5	0,000	-
6.	Kłótno	1,400	0,000	-	1,400	415
7.	Kurowo Babia Góra	1,500	0,000	-	1,500	cz.42, cz.44/1
8.	Kurowo Parcele	1,086	1,086	74	0,000	-
9.	Lubaty	1,760	0,000	-	1,760	cz.30, cz.94, cz.154
10.	Okna	2,000	0,000	-	2,000	cz.15, cz.332
11.	Patrówek	0,900	0,000	-	0,900	15
12.	Skrzynki	0,000	0,000	-	0,000	-
13.	Świątkowice	0,000	0,000	-	0,000	-
14.	Stawek	0,550	0,000	-	0,550	12
15.	Trzebowo	2,000	0,000	-	2,000	cz.48, cz.11, cz.29, cz.7
16.	Zakrzewo	0,000	0,000	-	0,000	-
17.	Zakrzewo Parcele	1,000	0,000	-	1,000	65
18.	Zawada Nowa	0,400	0,400	cz.41	0,000	-
19.	Zawada Piaski	1,000	0,000	-	1,000	104
Razem Gmina		19,918	2,658		17,260	

Długość dróg transportu rolnego do modernizacji

wykres 32

Legenda

- drogi asfaltowe (wojewódzkie i powiatowe)
- drogi główne do modernizacji w I kolejności
- drogi główne do modernizacji w II kolejności

Fot. 23 Stan dróg na terenie wsi Lubawy teren GWPK – główna droga.

Fot. 24 Stan dróg na terenie wsi Lubawy teren GWPK – droga boczna.

5.4 Wyposażenie obszaru gminy w urządzenia infrastruktury społecznej

Jak wynika z przedstawionego w rozdziale **II pkt 7** aktualnego stanu, infrastruktura społeczna gminy Baruchowo jest dość dobra. Samorząd Gminy stara się w coraz większym stopniu realizować, zaspokajać potrzeby społeczeństwa w tym zakresie.

Ze zgłoszonych przez mieszkańców gminy potrzeb do zrealizowania byłoby :

- zorganizowanie przedszkola w Baruchowie
- rozbudowa i modernizacja ośrodka zdrowia w Klótnie wraz ze zwiększeniem świadczonych usług zdrowotnych
- zapewnienie lepszej bazy lokalowej dla Gminnego Ośrodka Kultury
- w Gorenju Dużym zgłoszono potrzebę zapewnienia lokalu na świetlicę
- stworzenie możliwości rozwoju agroturystyki - Skrzynki, Goreń

Dobrze rozwinięta sieć dobrych dróg w gminie powoduje, że łatwy jest dostęp do obiektów użyteczności społecznej we wsi gminnej Baruchowo, która stanowi centrum handlowo – usługowo – kulturalne gminy. Obszarowo nieduża gmina stąd też dojazd do Baruchowa, ze wszystkich wsi nie stanowi wielkiego problemu. To jest właśnie przyczyną, że rolnicy nie zgłaszają większych potrzeb w zakresie urządzeń infrastruktury społecznej, uważając, że jest ona wystarczająca.

6. Stopień zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne

6.1 Ocena rozmiaru potrzeb wykonania zabiegów urządzeniowo – rolnych na obszarze gminy

Po wstąpieniu do struktur Unii Europejskiej kraj nasz w tym i gmina Baruchowo musi dostosować do nich swój system prawny, organizacyjny i finansowy, w celu zsynchronizowania działalności gospodarczej, aby stopniowo zmniejszać dysproporcje w rozwoju dostosowując się do nowych realiów.

Najtrudniejszym obszarem w okresie dostosowawczym jest rolnictwo, będące podstawowym elementem, w rozwoju obszarów wiejskich. Wynika to z wielu uwarunkowań. Jednym z podstawowych jest to, że w państwach Unii Europejskiej, proces modernizacji obszarów wiejskich dokonywany jest kompleksowo, u nas do chwili obecnej proces ten dokonywany jest jednostkowo. System taki nie pozwala na odpowiednie skoordynowanie prac wykonywanych na danym obszarze i wybór najbardziej optymalnej drogi rozwoju co jest przyczyną wyższych kosztów jednostkowych.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej, danych uzyskanych z Urzędu Gminy, wybranych opracowań planistycznych, statystycznych i studialnych oraz informacji uzyskanych od sołtysów, ustalono rodzaj i zakres niezbędnych do wykonania prac urządzeniowo – rolnych.

W zakresie wyżej wymienionych prac urządzania obszaru wiejskiego gminy Baruchowo konieczne będzie wykonanie :

- modernizacji i budowy dróg transportu rolniczego
- melioracji wodnych szczegółowych
- zalesienie gruntów nie przydatnych do uprawy rolnej

Analiza warunków przyrodniczych i społeczno gospodarczych, a także zapotrzebowanie na przeprowadzenie niezbędnych zabiegów urządzeniowych, pozwoliła na dokonanie oceny stopnia zapotrzebowania na prace urządzeniowo- rolne dla każdego obrębu gminy Baruchowo.

Oceny dokonano wg. niżej przedstawionych kryteriów :

- ❑ w zakresie potrzeb wykonania zabiegów urządzeniowo – rolnych uwzględniono :
 - poprawę warunków wodnych – gruntów zbyt wilgotnych i podmokłych przez drenowanie i modernizację rowów
 - stan techniczny dróg transportu rolniczego kwalifikujący je do modernizacji lub odbudowy
- ❑ w zakresie organizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej uwzględniono
 - uporządkowanie jej w oparciu o przydatność rolniczą gleb, wydzielania gleb marginalnych nieprzydatnych do produkcji rolnej z przeznaczeniem pod zalesienie

Ustalono, że zapotrzebowanie na wykonanie poszczególnych zabiegów urządzeniowo – rolnych uwarunkowane jest obiektywnymi czynnikami środowiska naturalnego. W przypadku melioracji zależne jest to od budowy i składu mechanicznego gleb i ich usytuowania w terenie z czym związane są ich warunki wilgotnościowe. Odwodnieniu podlegają grunty trwale podmokłe bądź okresowo zbyt wilgotne ze źle działającym systemem rowów melioracyjnych bądź ich nie posiadające.

Do zalesienia przeznacza się gleby piaszczyste, zbyt przewiewne i suche niskich klas bonitacyjnych nie przydatne do uprawy rolniczej. Zapotrzebowanie na zalesienie gruntów ustalono na podstawie opracowanego przez WBG i TR we Włocławku projektu przebiegu granicy polno- leśnej i zaprojektowanych tam wielkości kompleksów leśnych.

Potrzeby co do zapotrzebowania na prace urządzeniowo - rolne większe są w południowej rolniczej części gminy o lepszych glebach z przeważającą ilością użytków rolnych. Największe jest tutaj zapotrzebowanie na poprawę warunków wodnych zbyt wilgotnych gruntów tj. na drenowanie gruntów i modernizację rowów melioracyjnych. Przy większej powierzchni gruntów rolnych i tym samym potrzebną większą ilością dróg transportu rolniczego, większe jest tu zapotrzebowanie na modernizację dróg.

W północnej części gminy o słabych ogólnie piaszczystych glebach największe zapotrzebowanie jest na zalesienie gleb marginalnych nie przydatnych do uprawy rolnej.

Szczegółowy wykaz i rozmiar potrzeb w zakresie wykonania zabiegów urządzeniowo – rolnych w rozbiciu na poszczególne wsie przedstawiony został między innymi w tabeli 54.

Kolejność realizacji niezbędnych prac i ich rozmiar w podziale na etapy przedstawiono w tabeli 53, mapa 20. Przy pracach melioracyjnych do I - go etapu realizacji zaliczono obszary gruntów najbardziej podmokłych z rowami niedrożnymi, zarośniętymi powodującymi trwałą podmokłość gruntów.

Kolejność w zalesianiu gruntów przyjęta została z opracowania projektu granicy polno – leśnej.

Przy modernizacji dróg do I-go etapu zaplanowano drogi o złym stanie technicznym, na które są już przygotowane projekty i wyłowieni wykonawcy w przetargach.

Realizacja wszystkich prac urządzeniowych jest dla poszczególnych wsi jak i gminy jednako ważna. Wykonanie kompleksowego urządzania obszarów wiejskich spowoduje konieczność ustalenia niezbędnych mechanizmów prawnych i organizacyjnych i finansowych potrzebnych do przebudowy poszczególnych wsi. Kompleksowe przeobrażenie struktury przestrzennej analizowanych wsi, będzie wymagać określenia czasu realizacji oraz możliwości uzyskania najlepszych rezultatów ekonomicznych, wynikających ze stopnia pilności potrzeb poszczególnych prac urządzeniowo – rolnych. Decyzje z tym związane powinna podjąć Rada Gminy, po uwzględnieniu opinii przedstawicieli samorządów i liderów lokalnych społeczności.

6.2 Ogólne koszty i źródła finansowania realizacji podstawowych prac urządzeniowo – rolnych

Dla poszczególnych niezbędnych prac urządzeniowo – rolnych, biorąc pod uwagę ich rozmiar i zakres na terenie wsi, wykonano kalkulację kosztów proponowanych zabiegów [tabela 54; mapa 20](#). Kalkulacje te uwzględniają koszty następujących prac :

- 1) Melioracje szczegółowe :
 - drenowanie gruntów
 - modernizacja rowów
- 2) Modernizacja dróg transportu rolnego
- 3) Zalesianie gruntów
 - przygotowanie gleby, sadzonek i robocizna
 - poprawki w pierwszym roku po posadzeniu
 - pielęgnacja sadzonek przez pierwsze trzy lata

Naliczenia kosztów dokonano wg cen podanych przez odpowiednie instytucje techniczne nadzorujące wykonanie poszczególnych prac.

Za Kujawsko – Pomorskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku Rejonowym Oddziałem w Radziejowie przyjęto :

- za drenowanie 1 ha gruntów - 11 tys. zł
- modernizację 1 km rowu - 8 tys. zł

Nadleśnictwo we Włocławku, koszt zalesienia 1 ha gruntów wraz z kosztem sadzonek i pielęgnacją zalesienia skalkulowało na 4,13 tys. zł.

Z Urzędu Gminy w Baruchowie uzyskano ceny za modernizację i budowę dróg transportu rolniczego :

- 1 km drogi o ulepszonej nawierzchni – 80 tys. zł
- 1 km drogi o nawierzchni asfaltowej – 500 – 580 tys. zł (dane z wartości kosztorysowych po przetargach na konkretne odcinki dróg)

Największą pozycją kosztorysową są :
koszty za prace melioracyjne – 12254,00 tys. zł,
następna – koszty zalesień gruntów – 6661,77 tys. zł
oraz modernizacja dróg – 3930,80 tys. zł.

Łącznie koszty wszelkich prac urządzeniowo rolnych w gminie
na dzień dzisiejszy wynosiłyby – 23026,06 tys. zł

i trzykrotnie przewyższałyby cały roczny budżet Gminy Baruchowo z 2004 roku. Porównując wydatki budżetu gminy realne byłoby w jednym roku wykonanie modernizacji dróg przewidzianych do realizacji w I etapie [tabela 53](#). Realizację innych prac również dalszego etapu modernizacji dróg trzeba rozłożyć na kilka lat.

Uwzględniając więc sytuację finansową gminy koniecznym warunkiem do realizacji prac urządzeniowych będzie pozyskiwanie środków finansowych z zewnątrz. Uzyskanie ich w dużym stopniu będzie zależało od stopnia zaangażowania władz Gminy oraz mieszkańców wsi. Większość proponowanych prac urządzeniowo – rolnych będzie mogła być realizowana w ramach projektów współ finansowanych z następujących funduszy i programów.

- Sektorowego Programu Operacyjnego – Restrukturyzacji i modernizacji sektora żywnościowego i rozwoju obszarów wiejskich,
- Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Terenowego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych,
- Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich - Priorytet I – Poprawa konkurencyjności gospodarstw

Priorytet II – Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

„Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich” stanowi jeden z elementów realizacji strategii rozwoju społeczno – gospodarczego określonej w Narodowym Planie Rozwoju. Głównymi celami programu operacyjnego są :

- poprawa sektora rolnego
- wsparcie dla przemysłu przetwórczego
- wsparcie dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich

W czasie realizacji Narodowego Planu Rozwoju, przed gospodarką narodową stają bardzo ważne wyzwania polegające na głębokich przekształceniach strukturalnych dokonywanych w rolnictwie, gospodarce żywnościowej i zrównoważonym rozwoju obszarów wiejskich. Działaniom tym towarzyszyć będą inwestycje mające na celu ochronę i poprawę stanu środowiska naturalnego, które z kolei pozwolą zapewnić wyższy standard życia na obszarach wiejskich, stanowiących nowe miejsca pracy lepsze warunki zamieszkania i wypoczynku.

Sektorowy Program Operacyjny na lata 2004 – 2006 realizowany jest i będzie w oparciu o środki Unii Europejskiej, pochodzące z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji w Rolnictwie - Sekcja Orientacji w połączeniu ze środkami krajowymi (budżet państwa środki, samorządów oraz uczestników pomocy) [tabela 55](#). Wymieniona wyżej tabela zawiera omówione trzy najważniejsze działania, które mogą być finansowane w ramach SPO tj.

- scalenia gruntów rolnych
- gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi
- odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego

Dla poprawy rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz jej infrastruktury technicznej pomoc dla gminy, może być udzielona z innych priorytetów operacyjnych – działań SPO, [tabela 56](#) do których zaliczyć można :

- wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno – żywnościowym
 - inwestycje w gospodarstwach rolnych
 - ułatwienie startu młodym rolnikom
 - szkolenia
 - wsparcie doradztwa rolniczego
 - poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych
- zrównoważony rozwój obszarów wiejskich
 - przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych
 - różnicowanie działalności i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów
 - rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem
 - pilotażowy Program Leader +
 - pomoc techniczna

W ramach wyżej wymienionych priorytetów można uzyskać pomoc finansową na rozwój agroturystyki, usług związanych z turystyką i wypoczynkiem, usług na rzecz rolnictwa i gospodarki leśnej, budowę lub remonty dróg wewnętrznych, budowę lub remont połączony z modernizacją urządzeń zaopatrzenia wsi w wodę itp. (szczegóły w [tabeli 56](#)).

Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich (lata 2004 – 2006) określa działania, które mają na celu wsparcie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i polepszenie kondycji polskich gospodarstw.

Działania te mogą być finansowane ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiej Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej i dotyczą :

- otrzymania rent strukturalnych
- wspierania gospodarstw nisko towarowych
- wspieranie grup producentów rolnych

- wsparcia działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania
- wspieranie gospodarstw nisko towarowych
- zalesianie gruntów rolnych
- wspieranie przedsięwzięć rolno – środowiskowych
- dostosowania gospodarstw do standardów UE
- uzupełnienie płatności bezpośrednich
- pomoc techniczna

Z wyżej wymienionych priorytetów i działań mogą korzystać władze samorządowe. W tabeli 55 omówiono zakres finansowania jednego z tych działań tj. zalesiania gruntów rolnych.

Z informacji uzyskanych w z Kujawsko - Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie - Oddział w Zarzeczewie uzyskano informacje dotyczące zainteresowania i korzystania przez rolników gminy Baruchowo ze wsparcia przedsięwzięć rolno – środowiskowych realizowanych w ramach Priorytetu II Zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – PROW.

W 2005 roku 29 rolników przystąpiło do programu rolno – środowiskowego. Ośmiu rolników realizuje pakiet związany z ochroną gleb i wód, na obszarze 65,65 ha. Dwudziestu jeden rolników pakiet związany z utrzymaniem łąk ekstensywnych na obszarze 59,16 ha.

Za realizację powyższych pakietów rolnicy uzyskują płatności które wynoszą:

Pakiet : ochrona gleb i wód – wariant :

wsiewki poplonowe	- 330 zł/ha/rok
między plony ozime	- 570 zł/ha/rok
między plony ścierniskowe	- 520 zł/ha/rok

Pakiet : utrzymanie łąk ekstensywnych :

- pół naturalne łąki jednokośne	- wykaszanie ręczne	- 1030 zł/ha/rok
- pół naturalne łąki jednokośne	- wykaszanie mechaniczne	- 400 zł/ha/rok
- pół naturalne łąki dwukośne		- 880 zł/ha/rok

Jest dalsze zainteresowanie rolników na realizację programów rolno – środowiskowych na lata 2006 – 2010.

Z innych funduszy trzeba jeszcze wspomnieć o Terenowym Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, który przeznaczony jest na rekultywację gruntów na cele rolnicze. Rekultywacji podlegają grunty położone , w rozumieniu przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym, na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej zdewastowane lub zdegradowane przez nie ustalone osoby lub w wyniku klęsk żywiołowych. Fundusze z FOGR – u mogą być przeznaczone na dofinansowanie przedsięwzięć wymienionych w tabeli 55 oraz na zakup sprzętu i oprogramowania . Z wymienionych wyżej środków może gmina skorzystać między innymi na likwidację „ dzikich” wyrobisk poeksploatacyjnych znajdujących się na gruntach rolnych. O pieniądze na ochronę środowiska, promowanie zrównoważonego rozwoju mogą ubiegać się szczególnie samorządy z programów : Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy. Jak widać jest szereg możliwości realizacji ustaleń planu urządzeniowo – rolnego i innych działań podejmowanych przez zarządy gminne ze środków unijnych i budżetu państwa.

W tabeli 53 niniejszego opracowania przedstawiono kolejność realizacji niezbędnych prac urządzeniowo – rolnych dzieląc je na etapy.

Wybór projektu i otrzymanie funduszy z Unii Europejskiej zależeć będzie od :

- Regionalnego Komitetu Startującego, który akceptuje i rekomenduje listę rankingową projektów Zarządowi Województwa, ten z kolei dokonuje wyboru projektów do realizacji (dotyczy prac urządzeniowych typu : drenowanie gruntów, modernizacja rowów)
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na poziomie Biura Powiatowego (zalesianie gruntów)

Weryfikacji wniosków o przyznanie środków z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych na modernizację dróg transportu rolnego i na rekultywację gruntów na cele nie rolnicze,

dokonuje komisja z udziałem starosty lub wójta przy współudziale wnioskodawcy, której przewodniczącym jest przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego. Uruchomienie funduszy z różnych źródeł będzie wymagało zaangażowania i dobrego merytorycznego przygotowania pracowników Urzędu Gminy, pomocy mieszkańców w przygotowaniu wymaganej i niezbędnej dokumentacji ze strony samorządu gminnego i jednostek pracujących na rzecz rolnictwa, a także unowocześnienia systemu obsługi rolnictwa.

Gmina Baruchowo nie jest bogatą gminą, ale wiele już się robi w celu poprawy warunków życia i bytowania jej społeczności oraz wielofunkcyjnego zrównoważonego rozwoju całej gminy. Przykładem niech będzie dobry stan dróg w gminie, pełne zwodociągowanie i telefonizacja, zespół szkół; szkoła podstawowa i gimnazjum, dobre oświetlenie wsi.

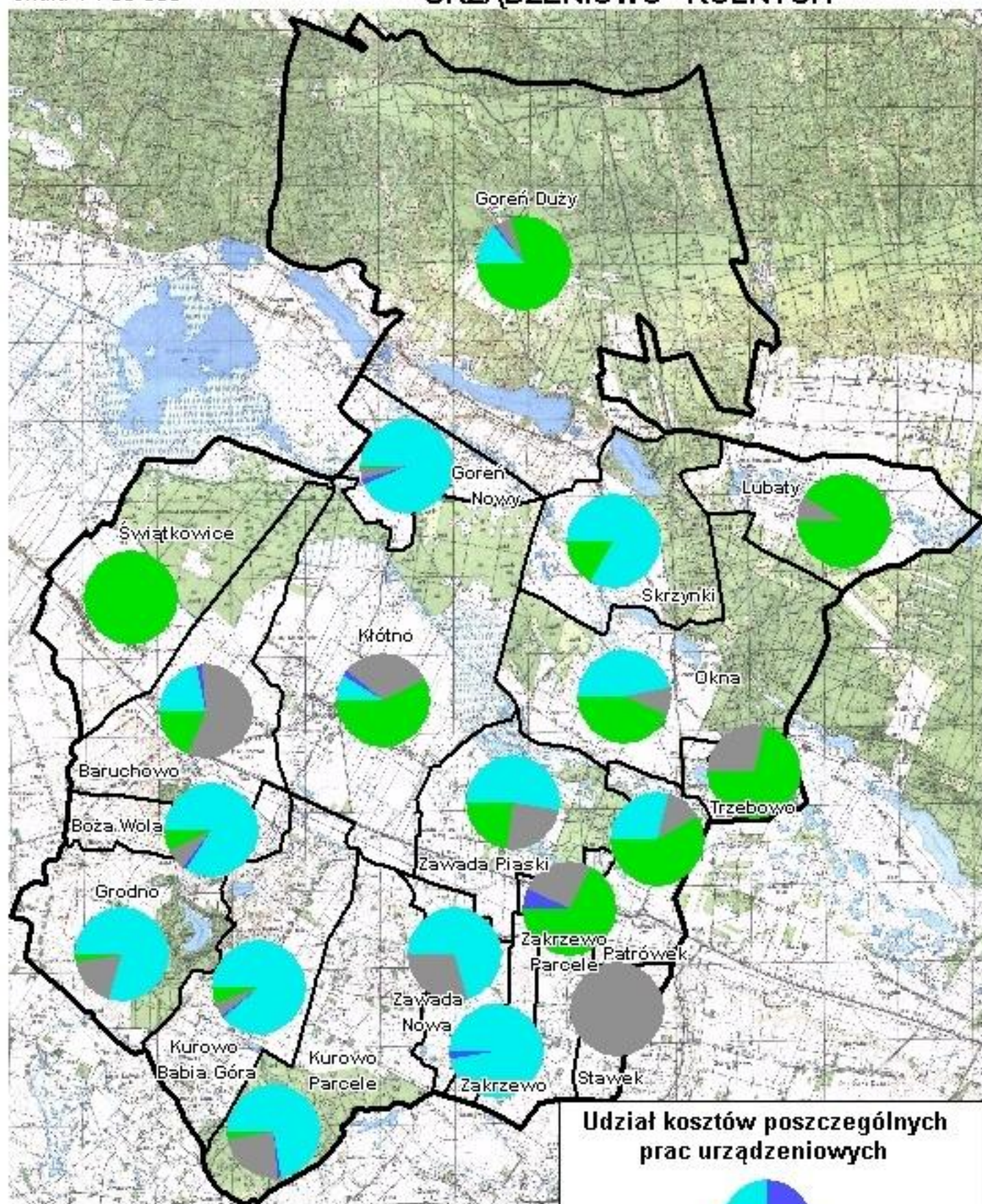
Jest jeszcze bardzo wiele problemów społeczno – gospodarczych do rozwiązania, jednym z nich jest kompleksowe rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej na terenach zabudowanych, szczególnie na obszarach wiejskich intensywnie użytkowanych dla celów rekreacji i wypoczynku. Wykonanie tego zadania w istotny sposób poprawi również stan czystości jezior. Rozwiązanie tych problemów jest warunkiem do pełnego wykorzystania dużych walorów przyrodniczo – krajobrazowych dla rozwoju turystyki, rekreacji oraz rozwoju agroturystyki, a tym samym osiągnięcia jednej z wiodących funkcji gminy, funkcji turystycznej. Gmina Baruchowo ma opracowaną ambitną Strategię Rozwoju na lata 2001 – 2015. Niektóre z zawartych w niej zadań są już realizowane. Widząc efekty dotychczasowej działalności Zarządu Gminy i jego zaangażowanie, można liczyć, że ambitne plany przekształcenia jej obszarów wiejskich, przy wsparciu finansowym uzyskiwanym z dostępnych funduszy unijnych i krajowych powiodą się i gmina przy zachowaniu swojej odrębności kulturowej, folklorystycznej i krajobrazowo – środowiskowej stanie się nowocześniejszą i bogatszą, w której będzie się lepiej żyło jej mieszkańcom.

KOLEJNOŚĆ REALIZACJI NIEZBĘDNYCH PRAC URZĄDZENIOWO - ROLNYCH

Lp.	Obręb	Drenowanie gruntów		Modernizacja rowów		Modernizacja dróg transportu rolnego		Zalesienia gruntów		Scalenia gruntów	
		ha		km		km		ha		ha	
		I etap	II etap	I etap	II etap	I etap	II etap	I etap	II etap	I etap	II etap
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Baruchowo	22,00	0	1,40	1,438	0,740	1,50	0	50,58	0	0
2.	Boża Wola	80,00	54,00	1,00	0,510	0	1,45	1,74	33,22	0	0
3.	Goreń Duży	20,00	0	1,13	0	0	1,20	155,98	144,35	0	0
4.	Goreń Nowy	80,00	70,00	1,00	2,740	0	1,00	3,82	0,00	0	0
5.	Grodno	60,00	60,00	0	0	0,432	0	0	11,33	0	0
6.	Kłótno	16,00	0	2,00	2,797	0	1,40	14,05	248,45	0	0
7.	Kurowo Babia Góra	100,00	91,00	1,00	2,070	0	1,50	6,92	28,39	0	0
8.	Kurowo Parcele	80,00	80,00	1,63	0	1,086	0	0	17,60	0	0
9.	Lubaty	0	0	0	0	0	1,76	61,14	282,14	0	0
10.	Okna	70,00	0	0	0	0	2,00	7,07	164,88	0	0
11.	Patrówek	14,00	0	0	0	0	0,90	0,02	75,24	0	0
12.	Skrzynki	36,00	0	0	0	0	0,00	3,84	16,08	0	0
13.	Świątkowice	0	0	0	0	0	0,00	9,28	13,38	0	0
14.	Stawek	0	0	0	0	0	0,55	0,00	0,00	0	0
15.	Trzebowo	0	0	0	0	0	2,00	3,82	92,43	0	0
16.	Zakrzewo	20,00	0	0,88	0	0	0	0	0	0	0
17.	Zakrzewo Parcele	0	0	2,84	0	0	1,00	0,00	49,45	0	0
18.	Zawada Nowa	54,00	0	0	0	0,400	0,00	0,40	0,00	0	0
19.	Zawada Piaszki	50,00	57,00	0	0	0	1,00	5,59	111,83	0	0
Razem Gmina		702,00	412,00	12,88	9,555	2,658	17,26	273,67	1339,35	0	0

RODZAJ I ZAKRES ORAZ KOSZTY NIEZBĘDNYCH PRAC URZĄDZENIOWO - ROLNYCH

Lp	Obręb	Drenowanie gruntów		Modernizacja rowów		Modernizacja dróg transportu rolnego		Zalesienia gruntów								Scalenia gruntów		Koszty ogółem
		pow. ha	koszty tys. zł	długość km	koszty tys. zł	długość km	koszty tys. zł	Przygotowanie gleby, sadzonek i robocizna		Poprawki w I roku po posadzeniu		Pielęgnacja przez 3 lata		Koszty razem	pow. ha	koszt tys. zł		
								pow. ha	koszty tys. zł	pow. ha	koszty tys. zł	pow. ha	koszty tys. zł					
																	9.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	
1.	Baruchowo	22,00	242,00	2,838	22,71	2,240	620,00	50,58	106,22	50,58	26,81	50,58	75,87	208,90	0,00	0,00	1093,61	
2.	Boża Wola	134,00	1474,00	1,510	12,08	1,450	116,00	34,96	73,42	34,96	18,53	34,96	52,44	144,39	0,00	0,00	1746,47	
3.	Goreń Duży	20,00	220,00	1,130	9,04	1,200	96,00	300,33	630,69	300,33	159,18	300,33	450,49	1240,36	0,00	0,00	1565,40	
4.	Goreń Nowy	150,00	1650,00	3,740	29,92	1,000	80,00	3,82	8,02	3,82	2,02	3,82	5,73	15,77	0,00	0,00	1775,69	
5.	Grodno	120,00	1320,00	0,000	0,00	0,432	300,00	11,33	23,79	11,33	6,00	11,33	17,00	46,79	0,00	0,00	1666,79	
6.	Kłótno	16,00	176,00	4,797	38,38	1,400	600,00	262,50	551,25	262,50	139,13	262,50	393,75	1084,13	0,00	0,00	1898,51	
7.	Kurowo Babia Parcela	191,00	2101,00	3,070	24,56	1,500	120,00	35,31	74,15	35,31	18,71	35,31	52,96	145,82	0,00	0,00	2391,38	
8.	Kurowo Parcele	160,00	1760,00	1,630	13,04	1,086	592,00	17,60	36,96	17,60	9,33	17,60	26,40	72,69	0,00	0,00	2437,73	
9.	Lubaty	0,00	0,00	0,000	0,00	1,760	140,80	343,28	720,89	343,28	181,94	343,28	514,92	1417,75	0,00	0,00	1558,55	
10.	Okna	70,00	770,00	0,000	0,00	2,000	160,00	171,95	361,10	171,95	91,13	171,95	257,93	710,16	0,00	0,00	1640,16	
11.	Patrówek	14,00	154,00	0,000	0,00	0,900	72,00	75,26	158,05	75,26	39,89	75,26	112,89	310,83	0,00	0,00	536,83	
12.	Skrzynki	36,00	396,00	0,000	0,00	0,000	0,00	19,92	41,83	19,92	10,56	19,92	29,88	82,27	0,00	0,00	478,27	
13.	Świątkowice	0,00	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00	22,66	47,58	22,66	12,01	22,66	33,99	93,58	0,00	0,00	93,58	
14.	Stawek	0,00	0,00	0,000	0,00	0,550	44,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44,00	
15.	Trzebowo	0,00	0,00	0,000	0,00	2,000	160,00	96,25	202,13	96,25	51,01	96,25	144,37	397,51	0,00	0,00	557,51	
16.	Zakrzewo	20,00	220,00	0,880	7,04	0,000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	227,04	
17.	Zakrzewo Parcele	0,00	0,00	2,840	22,72	1,000	80,00	49,45	103,84	49,45	26,21	49,45	74,18	204,23	0,00	0,00	306,95	
18.	Zawada Nowa	54,00	594,00	0,000	0,00	0,400	250,00	0,40	0,84	0,40	0,21	0,40	0,60	1,65	0,00	0,00	845,65	
19.	Zawada Piaski	107,00	1177,00	0,000	0,00	1,000	500,00	117,42	246,58	117,42	62,23	117,42	176,13	484,94	0,00	0,00	2161,94	
Razem Gmina		1114,00	12254,00	22,435	179,49	19,918	3930,80	1613,02	3387,34	1613,02	854,90	1613,02	2419,53	6661,77	0,00	0,00	23026,06	

Udział kosztów poszczególnych
prac urządzeniowych

- drenowanie gruntów
- modernizacja rowów melioracyjnych
- modernizacja dróg transportu rolnego
- zalesianie gruntów

WYDATKI BUDŻETU GMINY ZA LATA 2000 - 2004

Lp.	Wyszczególnienie	2000 r.		2001 r.		2002 r.		2003 r.		2004 r.	
		tyś. zł	%	tyś. zł	%	tyś. zł	%	tyś. zł	%	tyś. zł	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Rolnictwo	121	2,81	550	12,28	39	0,81	39	0,71	93	1,36
2.	Leśnictwo	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Transport i łączność	302	7,01	378	8,44	448	9,29	1248	23,02	2152	31,45
4.	Gospodarka komunalna i mieszkaniowa	656	15,24	127	2,84	472	9,79	226	4,17	227	3,32
5.	Oświata, wychowanie i kultura fizyczna	1909	44,33	2074	46,30	2350	48,73	2418	44,61	2511	36,69
6.	Ochrona zdrowia	62	1,44	44	0,98	32	0,66	14	0,26	29	0,42
7.	Opieka społeczna	473	10,99	413	9,22	483	10,02	469	8,65	798	11,66
8.	Administracja publiczna i pozostałe	783	18,18	893	19,94	998	20,70	1007	18,58	1033	15,10
Ogółem		4306	100,00	4479	100,00	4822	100,00	5421	100,00	6843	100,00

ZAŁOŻENIA FINANSOWE REALIZACJI PLANU URZĄDZENIOWO - ROLNEGO

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej	Źródło finansowania	Jednostka, instytucja realizująca (współpracująca)
1.	2.	3.	4.	5.
Narodowy Plan Rozwoju, Sektorowy Program Operacyjny	Scalanie gruntów rolnych	- opracowanie i realizacja projektu scalenia, obejmującego sporządzenie odpowiedniej dokumentacji geodezyjno kartograficznej - wykonanie zagospodarowania poscaleniowego, związanego z organizacją przestrzeni produkcyjnej - koszty ogólne związane z przygotowaniem i realizacją projektu	- Sekcja Orientacji EFO i GR (80 %) - środki budżetu państwa (20%)	- MR i RW - Urząd Marszałkowski - AR i MR - Starostwo Powiatowe - rolnicy
Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich	Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	- zakresu budowy lub modernizacji urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz kształtowania przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego, wykraczające poza działanie związane z utrzymaniem wód	- Sekcja Orientacji EFO i GR (80 %) - środki budżetu państwa (20%)	- MR i RW - Urząd Marszałkowski - AR i MR - WZM i UW - rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich
		- zakresu budowy lub modernizacji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych	- Sekcja Orientacji EFO i GR (50 %) - środki budżetu państwa (20%) z tego 20% właściciele gruntów rolnych	- MR i RW - Urząd Marszałkowski - AR i MR - WZM i UW - rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich
	Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	- tworzenie oddolnych strategii rozwoju lokalnego -realizacja działań inwestycyjnych z zakresu modernizacji i wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe	- Sekcja Orientacji EFO i GR (80 %) - środki budżetu państwa (20%)	- MR i RW - Urząd Marszałkowski - AR i MR -Samorząd gminy - rolnicy
		- odnowa obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa wiejskiego regionu i ich adaptacji na cele kulturalne i społeczne		- mieszkańcy obszarów wiejskich
		- modernizacja przestrzeni publicznej we wsi		
		- rozwój publicznej infrastruktury związanej z rozwojem turystycznym wsi		
		- działania związane z promocją regionu		

ZAŁOŻENIA FINANSOWE REALIZACJI PLANU URZĄDZENIOWO - ROLNEGO

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej	Źródło finansowania	Jednostka, instytucja realizująca (współpracująca)
1.	2.	3.	4.	5.
Narodowy Plan Rozwoju	Zalesianie gruntów rolnych	- założenie uprawy leśnej - utrzymanie nowej uprawy leśnej przez pierwszych 5 lat po nasadzeniu	- Sekcja Gwarancji EFO i GR (60%) - środki budżetu państwa (20%) tj. razem (80%)	- MR i RW - Urząd Marszałkowski - AR i MR - właściciel gruntu rolnego
Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich		- przyznanie ekwiwalentu za wyłączenie gruntów z upraw polowych	- wkład właściciela gruntu rolnego (20%)	
Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Rekultywacja gruntów na cele rolnicze	- rekultywacja na cele rolnicze gruntów, które uległy lub zmniejszyły wartość wskutek działania nie ustalonych osób	- Centralny fundusz FOGR - Terenowy fundusz FOGR - wkład właściciela gruntu rolnego	- MR i RW - Urząd Marszałkowski - Starostwo Powiatowe - WZM i UW - rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich
		- rolniczego zagospodarowania gruntów zrekultywowanych - użyźnianie gleb o niskiej wartości produkcyjnej oraz ulepszenie rzeźby terenu i struktury przestrzennej gleb	(udział w finansowaniu uzależniony od rodzaju rekultywacji)	- Urząd Gminy - właściciel gruntu rolnego
		- odkamienianie gleb - odkraczanie gruntów rolnych		
		- przeciwdziałanie erozji gleb na gruntach rolnych - budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych - rekultywacja nieużytków i użyźnianie gleb na potrzeby nowo zakładanych pracownicznych ogrodów działkowych		

**POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY
Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW**

tabela 56

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
Narodowy Plan Rozwoju Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich Priorytet I - Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno - żywnościowym	Inwestycje w gospodarstwach rolnych	Modernizacja gospodarstw rolnych polegająca na : - wzroście dochodu rolniczego - poprawie konkurencyjności gospodarstw rolnych - redukcji kosztów produkcji - poprawie organizacji produkcji - dostosowaniu profilu produkcji gospodarstw rolnych do wymagań rynku - zwiększaniu wartości dodanej produktów rolnych - poprawie jakości produktów rolnych - poprawie warunków i bezpieczeństwa pracy - ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego krajobrazu, zachowaniu i promocji dziedzictwa kulturowego wsi i kultury regionalnej - poprawie warunków sanitarno - higienicznych produkcji - poprawie warunków utrzymania dobrostanu zwierząt
	Ułatwianie startu młodym rolnikom	- ułatwianie zakładania lub przejmowania gospodarstw rolnych przez młodych rolników - wsparcie dla modernizacji gospodarstw rolnych
	Szkolenia	Szkolenia dotyczyły będą : - ekonomiki i zarządzania gospodarstwem rolnym lub produkcją leśną - podejmowania nowych, rynkowo zorientowanych kierunków produkcji rolnej - technologii produkcji rolniczej lub leśnej - poprawy jakości i higieny produkcji oraz bezpieczeństwa produkcji - poprawy warunków utrzymania zwierząt - ochrony środowiska naturalnego - upowszechniania zasad dobrej praktyki rolnej - programów rolno - środowiskowych, w tym rolnictwa ekologicznego
	Wsparcie doradztwa rolniczego	Doradztwo dotyczyć będzie zasad i trybu ubiegania się o środki finansowe w ramach : - WPR "Płatności bezpośrednie" - działań PROW - działań SPO, tj.: - "Inwestycje w gospodarstwach rolnych" - "Ułatwienie startu młodym rolnikom" - "Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodu"
	Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych	- poprawianie warunków sanitarno - higienicznych i weterynaryjnych produkcji - rynkowemu ukierunkowaniu produkcji i wykorzystaniu

POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW

tabela 56

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
Narodowy Plan Rozwoju Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich Piorytet II - Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		- tworzeniu nowych i racjonalizacji istniejących kanałów zbytu - poprawieniu jakości produktów - wzrostowi jakości dodanej produkcji - zmniejszeniu negatywnego wpływu na środowisko - ulepszeniu struktury logistycznej - poprawieniu dobrostanu zwierząt - wprowadzeniu nowych i modernizacji istniejących technologii produkcji
	Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych	- produkcja leśna materiału rozmnożeniowego na potrzeby odbudowy zniszczonego lasu - uporządkowaniu powierzchni leśnej zniszczonej przez huragan - odnowa lasu wraz z ochroną założonych upraw oraz ochrona cennych obiektów przyrodniczych - pielęgnacja drzewostanu - udostępnianie lasu i modernizacja bazy turystycznej i edukacyjnej - wzmocnienie systemu ochrony przeciwpożarowej
	Różnicowanie działalności i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów	- agroturystyki - usług związanych z turystyką i wypoczynkiem - usług na rzecz rolnictwa i gospodarki leśnej - prowadzenia na małą skalę przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych - sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzących w większości z własnego gospodarstwa rolnego - wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy oraz zakładania plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne - rzemiosła i rękodzielnictwa - drobnych usług na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich - sprzedaży lub promocji przez internet produktów rolnych, objętych załącznikiem nr 1 do Traktatu o Wspólnocie Europejskiej oraz towarów i usług odpowiadających zakresowi działania - e - commerce
	Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	- budowa lub remont połączony z modernizacją dróg wewnętrznych - budowa lub remont połączony z modernizacją urządzeń zaopatrzenia w wodę - budowa lub remont połączony z modernizacją urządzeń do odprowadzania i czyszczenia w tym urządzeń do przesyłania i czyszczenia ścieków pochodzących z gospodarstwa domowego i rolnego - budowa lub remont połączony z modernizacją sieci i urządzeń zaopatrzenia w energię

**POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY
Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW**

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
	Pilotażowy Program LEADER +	Schemat I : - działania informacyjne, szkoleniowe i promocyjne związane ze stymulowaniem udziału mieszkańców i organizacji działających na obszarach wiejskich w procesie planowania strategii rozwoju - opracowanie strategii rozwoju obszarów wiejskich i wsparcie techniczne procesu ich przygotowania - pomoc doradcza i ekspercka związana z tworzeniem LGD
		Schemat II : - działalność operacyjna LGD - promocja i informacja dotycząca założeń i sposobu realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich - pomoc szkoleniowa i doradcza w zakresie przygotowania i realizacji projektów dotyczących strategii rozwoju obszarów wiejskich - przygotowanie opracowań, analiz, dokumentacji związanej ze szczegółowym planowaniem inwestycji oraz nowych produktów, usług zgodnie z założeniami strategii rozwoju obszarów wiejskich - organizacja imprez promujących region w szczególności jego produkty, usługi, kulturę i sztukę - współpraca i wymiana doświadczeń na poziomie krajowym i międzynarodowym pomiędzy LGD w zakresie wdrażania strategii oraz organizacji pracy LGD
Narodowy Plan Rowoju Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich Piorytet III - Pomoc techniczna	Wsparcie systemu zarządzania i wdrażania Programu Rozwój instytucjonalny Informowanie i promocja Programu	Pomoc obejmuje działania w ramach SPO i ZPORR i obejmuje : - finansowanie doradztwa i pracy ekspertów - oceny (ewaluacji) - zakupu - wyposażenia - szkoleń - prac badawczych służących wsparciu efektywnego zarządzania funduszami strukturalnymi - rozpowszechnienie i wymiana informacji oraz promocja Postaw Wsparcia Wspólnoty i operacji funduszy strukturalnych
Nardowy Plan Rozwoju Sektorowy Program Operacyjny Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	Obszary wiejskie	- dróg gminnych i powiatowych - urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków - urządzeń zaopatrzenia w wodę - urządzeń zaopatrzenia w alternatywne źródła energii - przeciwdziałania powodziom - urządzeń i miejsc składowania odpadów stałych - kompleksowego uzbrojenia terenu pod inwestycje - lokalnych obiektów kulturalnych i turystycznych
	Obszary podlegające	- gospodarka wodno - ściekowa

Piorytet III Rozwój lokalny	restrukturyzacji	- gospodarka odpadami - pozyskiwanie energii poprzez tworzenie lokalnych
--------------------------------	------------------	---

**POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY
Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW**

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
		systemów odnawialnych źródeł energii - lokalnej infrastruktury turystycznej i kulturowej prowadzących do powstania trwałych miejsc pracy - inkubatorów przedsiębiorczości - kompleksowego zagospodarowania terenu dla celów inwestycyjnych
Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich Piorytet I Poprawa Konkurencyjności Gospodarstw	Renty Strukturalne	Działanie skierowane do osób w wieku przedemerytalnym które ukończyły 55 lat, podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników, prowadzą działalność rolniczą w gospodarstwie o wielkości co najmniej 1 ha przez co najmniej 10 lat (w tym co najmniej przez 5 lat byli ubezpieczeni w KRUS) i zdecydowały się je przekazać w celu poprawy żywotności ekonomicznej gospodarstwa innego rolnika lub następcy.
	Wsparcie gospodarstw niskotowarowych	Pomoc dla gospodarstw niskotowarowych polega na wypłacie premii przez okres 5 lat w wysokości stanowiącej równowartość 1250 EURO rocznie. Osoby, które mogą ubiegać się o wsparcie to producenci rolni, którzy prowadzą produkcję rolniczą w gospodarstwie niskotowarowym od co najmniej 3 lat przed datą złożenia wniosku.
	Grupy producentów rolnych	Pomoc finansowa może zostać udzielona grupom producentów rolnych, utworzonym w celu przystosowania sposobu produkcji oraz jakości produktów do wymogów rynku, wspólnego dostarczenia tych produktów na rynek, a także ustalania wspólnych zasad informowania o produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem zbiorów i dostępności produktów. Wsparcie może być udzielone na zakładanie i administracyjne koszty działania grupy producentów.
Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich Piorytet II Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Wsparcie dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania	O pomoc w ramach ONW mogą ubiegać się producenci rolni gospodarujący w całości lub na części działek w granicy ONW. Beneficjenci ONW zobowiązują się do przestrzegania zwykłej dobrej praktyki rolniczej na terenie całego gospodarstwa, a także do użytkowania rolniczego działek zgłoszonych do płatności, przez okres co najmniej 5 lat.
	Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt	Polega na dobrowolnej realizacji przez rolnika działań, które mają przyczynić się do promocji systemów produkcji rolniczej, zgodnych z wymogami ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. W ramach tego działania wdrożone będą następujące pakiety : - rolnictwo zrównoważone, - rolnictwo ekologiczne, - utrzymanie łąk ekstensywnych,

- utrzymanie pastwisk ekstensywnych,
- ochrona gleb i wód,

POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW

tabela 56

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
		- strefy buforowe, - zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich
	Dostosowanie gospodarstw do standardów UE	Działanie ma na celu dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów obowiązujących w UE w zakresie ochrony środowiska, zdrowia publicznego, zdrowia i dobrostanu zwierząt. Działanie realizuje przedsięwzięcia w zakresie trzech standardów : - wyposażenie gospodarstw rolnych w urządzenia do przechowywania nawozów naturalnych, - dostosowanie gospodarstw produkujących mleko do standardów UE pod względem zdrowia publicznego, - dostosowanie ferm kur nieśnych.
Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich	Pomoc techniczna	- zapewnia wsparcia dla wysokiej jakości i spójności działań służących wdrażaniu Planu - zapewnienie sprawnego i efektywnego systemu informacji i promocji Planu
Dodatkowe instrumenty	Uzupełnienie płatności obszarowych	zapewnienie dodatkowych środków finansowych w ramach Uzupełniających Płatności Obszarowych
Mechanizm Finansowy EOG	Ochrona środowiska Promowanie zrównoważonego rozwoju Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego Rozwój zasobów ludzkich Opieka zdrowotna i opieka nad dziećmi Dotacje na badania naukowe Wdrażanie przepisów z Schengen Polityka regionalna	O pieniądze z tych programów mogą ubiegać się samorządy wszystkich szczebli, administracja rządowa, instytucje naukowe i badawcze, instytucje branżowe i środowiskowe, organizacje społeczne oraz podmioty partnerstwa publiczno - prywatnego. Preferowane są samorządy.

**POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY
Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW**

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
Narodowy Plan Rozwoju Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich Priorytet I - Wsparcie zmian i dostosowań w sektorze rolno - żywno- ściowym	Inwestycje w gospodar- stwach rolnych	Modernizacja gospodarstw rolnych polegająca na : - wzroście dochodu rolniczego - poprawie konkurencyjności gospodarstw rolnych - redukcji kosztów produkcji - poprawie organizacji produkcji - dostosowaniu profilu produkcji gospodarstw rolnych do wymagań rynku - zwiększaniu wartości dodanej produktów rolnych - poprawie jakości produktów rolnych - poprawie warunków i bezpieczeństwa pracy - ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego krajobrazu, zachowaniu i promocji dziedzictwa kulturowego wsi i kultury regionalnej - poprawie warunków sanitarno - higienicznych produkcji - poprawie warunków utrzymania dobrostanu zwierząt
	Ułatwianie startu młodym rolnikom	- ułatwianie zakładania lub przejmowania gospodarstw rolnych przez młodych rolników - wsparcie dla modernizacji gospodarstw rolnych
	Szkolenia	Szkolenia dotyczyły będą : - ekonomiki i zarządzania gospodarstwem rolnym lub produkcją leśną - podejmowania nowych, rynkowo zorientowanych kierunków produkcji rolnej - technologii produkcji rolniczej lub leśnej - poprawy jakości i higieny produkcji oraz bezpieczeń- stwa produkcji - poprawy warunków utrzymania zwierząt - ochrony środowiska naturalnego - upowszechniania zasad dobrej praktyki rolnej - programów rolno - środowiskowych, w tym rolnictwa ekologicznego
	Wsparcie doradztwa rolniczego	Doradztwo dotyczyć będzie zasad i trybu ubiegania się o środki finansowe w ramach : - WPR "Płatności bezpośrednie" - działań PROW - działań SPO, tj.: - "Inwestycje w gospodarstwach rolnych" - "Ułatwienie startu młodym rolnikom" - "Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodu"
	Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych	- poprawianie warunków sanitarno - higienicznych i weterynaryjnych produkcji - rynkowemu ukierunkowaniu produkcji i wykorzystaniu

**POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY
Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW**

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
Narodowy Plan Rozwoju Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich Piorytet II - Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich		- tworzeniu nowych i racjonalizacji istniejących kanałów zbytu - poprawieniu jakości produktów - wzrostowi jakości dodanej produkcji - zmniejszeniu negatywnego wpływu na środowisko - ulepszeniu struktury logistycznej - poprawieniu dobrostanu zwierząt - wprowadzeniu nowych i modernizacji istniejących technologii produkcji
	Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych	- produkcja leśna materiału rozmnożeniowego na potrzeby odbudowy zniszczonego lasu - uporządkowaniu powierzchni leśnej zniszczonej przez huragan - odnowa lasu wraz z ochroną założonych upraw oraz ochrona cennych obiektów przyrodniczych - pielęgnacja drzewostanu - udostępnianie lasu i modernizacja bazy turystycznej i edukacyjnej - wzmocnienie systemu ochrony przeciwpożarowej
	Różnicowanie działalności i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów	- agroturystyki - usług związanych z turystyką i wypoczynkiem - usług na rzecz rolnictwa i gospodarki leśnej - prowadzenia na małą skalę przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych - sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzących w większości z własnego gospodarstwa rolnego - wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy oraz zakładania plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne - rzemiosła i rękodzielnictwa - drobnych usług na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich - sprzedaży lub promocji przez internet produktów rolnych, objętych załącznikiem nr 1 do Traktatu o Wspólnocie Europejskiej oraz towarów i usług odpowiadających zakresowi działania - e - commerce
	Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	- budowa lub remont połączony z modernizacją dróg wewnętrznych - budowa lub remont połączony z modernizacją urządzeń zaopatrzenia w wodę - budowa lub remont połączony z modernizacją urządzeń do odprowadzania i czyszczenia w tym urządzeń do przesyłania i czyszczenia ścieków pochodzących z gospodarstwa domowego i rolnego - budowa lub remont połączony z modernizacją sieci i urządzeń zaopatrzenia w energię

**POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY
Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW**

tabela 56

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
	Pilotażowy Program LEADER +	Schemat I : - działania informacyjne, szkoleniowe i promocyjne związane ze stymulowaniem udziału mieszkańców i organizacji działających na obszarach wiejskich w procesie planowania strategii rozwoju - opracowanie strategii rozwoju obszarów wiejskich i wsparcie techniczne procesu ich przygotowania - pomoc doradcza i ekspercka związana z tworzeniem LGD
		Schemat II : - działalność operacyjna LGD - promocja i informacja dotycząca założeń i sposobu realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich - pomoc szkoleniowa i doradcza w zakresie przygotowania i realizacji projektów dotyczących strategii rozwoju obszarów wiejskich - przygotowanie opracowań, analiz, dokumentacji związanej ze szczegółowym planowaniem inwestycji oraz nowych produktów, usług zgodnie z założeniami strategii rozwoju obszarów wiejskich - organizacja imprez promujących region w szczególności jego produkty, usługi, kulturę i sztukę - współpraca i wymiana doświadczeń na poziomie krajowym i międzynarodowym pomiędzy LGD w zakresie wdrażania strategii oraz organizacji pracy LGD
Narodowy Plan Rozwoju Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich Piorytet III - Pomoc techniczna	Wsparcie systemu zarządzania i wdrażania Programu Rozwój instytucjonalny Informowanie i promocja Programu	Pomoc obejmuje działania w ramach SPO i ZPORR i obejmuje : - finansowanie doradztwa i pracy ekspertów - oceny (ewaluacji) - zakupu - wyposażenia - szkoleń - prac badawczych służących wsparciu efektywnego zarządzania funduszami strukturalnymi - rozpowszechnienie i wymiana informacji oraz promocja Postaw Wsparcia Wspólnoty i operacji funduszy strukturalnych
Narodowy Plan Rozwoju Sektorowy Program Operacyjny Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	Obszary wiejskie	- dróg gminnych i powiatowych - urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków - urządzeń zaopatrzenia w wodę - urządzeń zaopatrzenia w alternatywne źródła energii - przeciwdziałania powodziom - urządzeń i miejsc składowania odpadów stałych - kompleksowego uzbrojenia terenu pod inwestycje - lokalnych obiektów kulturalnych i turystycznych
	Obszary podlegające	- gospodarka wodno - ściekowa

Piorytet III Rozwój lokalny	restrukturyzacji	- gospodarka odpadami - pozyskiwanie energii poprzez tworzenie lokalnych
--------------------------------	------------------	---

**POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY
Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW**

tabela 56

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
		systemów odnawialnych źródeł energii - lokalnej infrastruktury turystycznej i kulturowej prowadzących do powstania trwałych miejsc pracy - inkubatorów przedsiębiorczości - kompleksowego zagospodarowania terenu dla celów inwestycyjnych
Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich Piorytet I Poprawa Konkurencyjności Gospodarstw	Renty Strukturalne	Działanie skierowane do osób w wieku przedemerytalnym które ukończyły 55 lat, podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników, prowadzą działalność rolniczą w gospodarstwie o wielkości co najmniej 1 ha przez co najmniej 10 lat (w tym co najmniej przez 5 lat byli ubezpieczeni w KRUS) i zdecydują się je przekazać w celu poprawy żywotności ekonomicznej gospodarstwa innego rolnika lub następcy.
	Wsparcie gospodarstw niskotowarowych	Pomoc dla gospodarstw niskotowarowych polega na wypłacie premii przez okres 5 lat w wysokości stanowiącej równowartość 1250 EURO rocznie. Osoby, które mogą ubiegać się o wsparcie to producenci rolni, którzy prowadzą produkcję rolniczą w gospodarstwie niskotowarowym od co najmniej 3 lat przed datą złożenia wniosku.
	Grupy producentów rolnych	Pomoc finansowa może zostać udzielona grupom producentów rolnych, utworzonym w celu przystosowania sposobu produkcji oraz jakości produktów do wymogów rynku, wspólnego dostarczenia tych produktów na rynek, a także ustalania wspólnych zasad informowania o produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem zbiorów i dostępności produktów. Wsparcie może być udzielone na zakładanie i administracyjne koszty działania grupy producentów.
Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich Piorytet II Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Wsparcie dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania	O pomoc w ramach ONW mogą ubiegać się producenci rolni gospodarujący w całości lub na części działek w granicy ONW. Beneficjenci ONW zobowiązują się do przestrzegania zwykłej dobrej praktyki rolniczej na terenie całego gospodarstwa, a także do użytkowania rolniczego działek zgłoszonych do płatności, przez okres co najmniej 5 lat.
	Wspieranie przedsięwzięć rolno - środowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt	Polega na dobrowolnej realizacji przez rolnika działań, które mają przyczynić się do promocji systemów produkcji rolniczej, zgodnych z wymogami ochrony środowiska oraz ochrony przyrody. W ramach tego działania wdrożone będą następujące pakiety : - rolnictwo zrównoważone, - rolnictwo ekologiczne, - utrzymanie łąk ekstensywnych, - utrzymanie pastwisk ekstensywnych,

POZOSTAŁE FUNDUSZE I PROGRAMY Z KTÓRYCH MOŻE BYĆ REALIZOWANA POMOC DLA ROLNIKÓW

tabela 56

Rodzaj funduszu, programu	Działanie	Zakres pomocy finansowej
1.	2.	3.
		- strefy buforowe, - zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich
	Dostosowanie gospodarstw do standardów UE	Działanie ma na celu dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów obowiązujących w UE w zakresie ochrony środowiska, zdrowia publicznego, zdrowia i dobrostanu zwierząt. Działanie realizuje przedsięwzięcia w zakresie trzech standardów : - wyposażenie gospodarstw rolnych w urządzenia do przechowywania nawozów naturalnych, - dostosowanie gospodarstw produkujących mleko do standardów UE pod względem zdrowia publicznego, - dostosowanie ferm kur nieśnych.
Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich	Pomoc techniczna	- zapewnia wsparcia dla wysokiej jakości i spójności działań służących wdrażaniu Planu - zapewnienie sprawnego i efektywnego systemu informacji i promocji Planu
Dodatkowe instrumenty	Uzupełnienie płatności obszarowych	zapewnienie dodatkowych środków finansowych w ramach Uzupełniających Płatności Obszarowych
Mechanizm Finansowy EOG	Ochrona środowiska	O pieniądze z tych programów mogą ubiegać się samorządy wszystkich szczebli, administracja rządowa, instytucje naukowe i badawcze, instytucje branżowe i środowiskowe, organizacje społeczne oraz podmioty partnerstwa publiczno - prywatnego. Preferowane są samorządy.
	Promowanie zrównoważonego rozwoju	
	Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego	
	Rozwój zasobów ludzkich	
	Opieka zdrowotna i opieka nad dziećmi	
	Dotacje na badania naukowe	
	Wdrażanie przepisów z Schengen	
	Polityka regionalna i działania	

Inwestycje.

Fot. 27 Kolektory słoneczne na budynku „zielonej szkoły” w Goreniu Dużym.

Fot. 28 Ścieżka rowerowa i chodnik – wieś Baruchowo.

7. Ważniejsze ustalenia planu urządzeniowo – rolnego

Zabiegi urządzeniowo – rolne, proponowane do wykonania, ujęte w niniejszym opracowaniu, uwarunkowane są specyficznymi warunkami środowiska naturalnego gminy. Celem ich jest optymalne w warunkach gminy Baruchowo, uporządkowanie i przekształcenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej z zachowaniem ograniczeń zawartych w przepisach o ochronie środowiska nie tylko na obszarze gminy objętym granicami Krajobrazowego Parku Gostyńskiego – Włocławskiego, tak by umożliwić doskonalenie głównych funkcji obszaru wiejskiego.

Analiza rolniczej przestrzeni produkcyjnej i sytuacja społeczno – gospodarcza gminy Baruchowo, pozwala na sformułowanie wniosków wyznaczających dalsze kierunki mających na celu poprawę bytu mieszkańców gminy.

- ❖ Realizacja proponowanego zakresu prac urządzeniowo – rolnych, pozwoli na osiągnięcie zakładanego w „Strategii rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa województwa kujawsko – pomorskiego”, celu nadrzędnego, jakim jest :
Podniesienie poziomu życia ludności oraz zapewnienie możliwości aktywizacji gospodarczej obszarów wiejskich uwzględniającej zasady zrównoważonego rozwoju i integracji z Unią Europejską.
- ❖ Zaktywizowanie działalności niedawno powstałej Gminnej Spółki Wodnej, jako jednostki koordynującej i realizującej zadania związane z poprawą stosunków wodnych (sieć drenarska, rowy melioracyjne). Finansowanie prac spółki w początkowym okresie bazować będzie na budżecie gminnym, ale później znaczący wkład powinni wnieść członkowie spółki. Przy realizacji inwestycji pracę mogłyby znaleźć osoby bezrobotne z terenu gminy.
- ❖ Dla poprawy i uregulowania warunków wodnych należy :
 - zmodernizować i odbudować 22,435 km rowów melioracyjnych
 - zdrenować 1114,00 ha użytków rolnych głównie we wsiach w południowej części gminy
 - poprawić stan czystości jezior i cieków, przede wszystkim jezior wykorzystywanych do celów wypoczynkowo – rekreacyjnych
 - Skrzyneckie,
 - Goreńskie,
 - Czarne.
- ❖ W wyniku zalesienia nie nadających się do użytkowania rolniczego gruntów porolnych w bliższej i dalszej perspektywie, powierzchnia gruntów leśnych może powiększyć się o 1613 ha. Lesistość gminy w związku z tym może zwiększyć się o ponad 15% z 38,19% do 53,28%.
Właściwie prowadzona polityka zalesieniowa przyczyni się do uporządkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zagospodarowania w najbardziej optymalny sposób gruntów słabych i nie użytkowanych oraz ochrony gruntów zagrożonych erozją przed degradacją. Ustawowy system dopłat za zalesienie słabych gruntów rolników indywidualnych przyczyni się do poprawy ich sytuacji materialnej, dając im dodatkowe środki finansowe.
- ❖ Poprawę struktury obszarowej gospodarstw osiągnąć można poprzez :
 - powiększenie gospodarstw (zakup bądź dzierżawa od sąsiadów)
 - korzystanie przez rolników z systemu rent strukturalnych
 - stworzenie warunków organizacyjnych i zachęt sprzyjających rozwojowi rolnictwa ekologicznego, przy zachowaniu tradycyjnych metod gospodarowania co byłoby szczególnie pożądane w strefie oddziaływania i objętego ochroną obszarów rolnych Gostyńskiego – Włocławskiego Parku Krajobrazowego.
- ❖ Gminie do osiągnięcia ogólnie dobrego stanu technicznego całości dróg brakuje tylko zmodernizowania lub przebudowy 12% tj. ok. 20 km dróg. Na część dróg

znajdujących się w złym stanie technicznym ogłoszone zostały przetargi i wyłonieni wykonawcy. Na części z przygotowanych do przebudowy dróg zostanie wybudowana nawierzchnia asfaltowa przez co zyskują one większą rangę lokalną, poza ściśle rolniczą.

- ❖ Osiągnięcie jednego z głównych celów strategicznych tj. funkcji turystycznej będzie możliwe dzięki wysokim walorom przyrodniczo - krajobrazowym. Rozbudowa bazy turystyczno – noclegowej, stworzy warunki do rozwoju funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej na wsi oraz przyczyni się do modernizacji infrastruktury wiejskiej podniesienia jej walorów estetycznych, jak również da możliwość rozwoju alternatywnych źródeł dochodu dla ludności rolniczej (agroturystyka). Powstaną też nowe miejsca pracy związane z obsługą turystów,. Walory krajobrazowe i przyrodnicze Gostynińsko – Włocławskiego, Parku Krajobrazowego wykorzystane zostaną poprzez utworzenie nowych szlaków wędrówek pieszych, rowerowych oraz konnych.
- ❖ Z uwagi na ukierunkowanie rozwoju gminy na turystykę, szczególnie ważne będą działania na rzecz ochrony wód powierzchniowych tj., poprawy stanu czystości jezior
- ❖ Planując wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich należy bezwzględnie przestrzegać wszelkich rygorów związanych z racjonalnym korzystaniem ze środowiska naturalnego. Dlatego duży nacisk musi być położony na stworzenie kompleksowych systemów ochrony środowiska naturalnego. W tym celu niezbędne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami stałymi komunalnymi.
- ❖ Obszar objęty ochroną prawną walorów i zasobów środowiska naturalnego tj. na ponad 61% terenu gminy (cała północna i środkowa część) przy ograniczeniach w wykorzystywaniu środowiska do intensywnej gospodarki rolnej, oraz ze względu na niskie skażenie środowiska predysponowany jest do rozwoju agroturystyki i produkcji ekologicznej żywności.
- ❖ Poprawa organizacji skupu płodów rolnych i surowców naturalnych nastąpić może przez :
 - stworzenie odpowiednich warunków i zachęt dla inwestorów
 - tworzenie grup producenckich
 - podniesienie jakości produkcji rolnej
 - rozwój wielobranżowego dobrego przetwórstwa rolno – spożywczego
- ❖ Ze względu na położenie gminy w obszarze z niedoborem wód opadowych dla produkcji rolnej, należy chronić wszelkie naturalne i sztuczne zbiorniki wodne, nie likwidować dołów potorfowych na użytkach zielonych i wszelkich zagłębiach bezodpływowych na gruntach ornych, które retencjonując wodę mają duży wpływ na kształtowanie się obiegu wody i ograniczają proces jej odpływu. Zwiększenie zdolności retencyjnej można uzyskać przez retencjonowanie okresowych nadwyżek wód w zbiornikach oraz poprzez system piętrzeń, budowę zastawek na rowach i rzekach zasilających jezioro Rakutowskie, tak aby można było utrzymać w miarę stały stan zwierciadła wody.
- ❖ W polityce dotyczącej ochrony i wzmacniania środowiska w gminie Baruchowo za szczególnie istotne uznaje się następujące kierunki działań :
 - ochrona istniejących walorów i zasobów przyrodniczych oraz elementów zagospodarowania sprzyjających zachowaniu różnorodności biologicznej, a w szczególności ochrona obszaru Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego stosownie do przepisów zawartych w rozporządzeniu o jego utworzeniu ;
 - respektowanie w rozwoju gminy założeń koncepcji tworzenia systemu przyrodniczego o funkcjach biotycznych, wentylacyjnych i hydrologicznych dla zapewnienia właściwych warunków rozwoju zrównoważonego zintegrowanego przestrzennie i biocenotycznie z szerszym zapleczem;

- przekształcenia przestrzenne i funkcjonalne prowadzące drogą polityki przestrzennej do poprawy warunków sanitarno – zdrowotnych oraz do restrukturyzacji uprzednich cech i walorów przyrodniczych (np. w odniesieniu do rzeki Rakutówki, jezior, lasów w strefie turystycznej);
- ❖ Dla zapewnienia gminie realizacji planu rozwoju zrównoważonego sprawą istotną jest, aby priorytet stanowiły wskazania przyrodnicze
- ❖ Poprawa warunków życia mieszkańców powinna nastąpić dzięki wzrostowi poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, przystosowując ich wiedzę do szybkich przemian społeczno – ekonomicznych w systemie gospodarki rynkowej. Upowszechnienie edukacji, zapewni dopływ ludzi wykształconych do działalności w sferze poza rolniczej oraz siły roboczej dla rolnictwa, co z kolei będzie impulsem do podejmowania działań w kierunku restrukturyzacji gospodarstw rolnych
- ❖ Pożądana wielkość gospodarstwa rolnego w gminie Baruchowo, pozwalająca na osiągnięcie parytetu dochodowego z poza rolniczymi działami gospodarki narodowej powiatu włocławskiego wynosi 20,34 ha. W gminie Baruchowo jest aktualnie tylko 26 takich gospodarstw
- ❖ Znajdujące się na terenie Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego wyrobiska poeksploatacyjne ze względu na ich położenie i ich uciążliwość dla otoczenia i zagrażające skażeniem środowiska (dzikie wysypiska śmieci) powinny być jak najszybciej zrekultywowane. Również te rozcinające skarpe wysoczyzny ze względu na zagrożenie erozją.
- ❖ Struktura funkcjonalno – przestrzenna gminy powinna być kształtowana w układzie trzech zasadniczych grup obszarów o odmiennych funkcjach i predyspozycjach
 - obszary Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego z jego rezerwatami i terenami ekologicznymi
 - obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej , obejmujące gleby o wyższych klasach bonitacyjnych (południowa część gminy)
 - obszary zurbanizowane o znacznym stopniu przekształcenia obejmujące zabudowę osiedli wiejskich (Baruchowo, Świątkowice)
- ❖ Koniecznym jest dokonanie aktualizacji ewidencji gruntów, w celu poprawy jakości informacji o rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Występujące niezgodności między stanem faktycznym na gruncie a zapisem w rejestrach ewidencji gruntów mogą być przeszkodą w uzyskaniu dopłat bezpośrednich dla rolników
- ❖ Pełny koszt realizacji planu urządzeniowego dla Gminy Baruchowo wynosi około 23 milionów złotych, przy czym najwięcej środków potrzebnych jest na drenowanie gruntów i zalesienia.
- ❖ Realizacja ustaleń planu urządzeniowo – rolnego będzie wymagała pozyskiwania środków z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej.
- ❖ Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich wymaga jednolitego skoordynowanego systemu wdrażania i realizacji poszczególnych programów . W obecnej chwili nie jest on uregulowany odpowiednią ustawą, mimo, że obszary wiejskie i ziemię rolniczą uznano za dobro rzadkie, stosunkowo szybko się wyczerpujące, ograniczone i nieodwracalne.
- ❖ Wszechstronny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich gminy Baruchowo musi uwzględniać w szerokim zakresie ochronę naturalnego środowiska. Gmina ma opracowany ambitny program na lata 2004 – 2011, zakłada on realizację szeregu przedsięwzięć finansowych z różnych źródeł.

W rozbiciu na dwa etapy przedstawia się on następująco :

przedsięwzięcia do realizacji w latach 2004 – 2007

Sieć wodociągowa w miejscowościach Boża Wola - Grodno	Budżet gminy
Budowa ścieżki rowerowej – rozwój turystyki rowerowej	Budżet gminy, SAPARD
Montaż oczyszczalni przyzagrodowych – lepsza gospodarka wodnościekowa	Nagrody z konkursów, Budżet gminy, WFOŚ i GW, NFOŚ
Budowa kolektora przeciwpowodziowego – przeciwdziałanie naturalnym zalewom terenu	Budżet gminy, WFOŚ i GW, NFOŚ, WZM i UW
Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Kurowo Parcele – Zawada Nowa	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
Budowa pomostu kąpielowego nad Jeziorem Skrzyneckim	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Grodno	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
Budowa i modernizacja chodników	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Kłótno – Kurowo	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
Odnowa nawierzchni bitumicznej na drodze gminnej w miejscowości Kurowo	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
Adaptacja obiektu Szkoły Podstawowej w Czarnym	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków wraz ze zbiorczym systemem kanalizacji	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
Zalesianie i zadrzewianie terenów – remizy śródpolne, wzbogacanie krajobrazu, ostoja dla zwierząt	Budżet, WFOŚ i GW
Budowa i modernizacja chodników przy drodze powiatowej w miejscowościach: Kłótno - Baruchowo, Skrzyńki.	Budżet gminy, Budżet powiatu

Poszczególne przedsięwzięcia realizowane są na bieżąco w ramach dostępnych środków finansowych.

Przedsięwzięcia do realizacji w latach 2008 – 2011

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na wsiach	Środki gminy, fundusze strukturalne
Modernizacja wysypiska odpadów komunalnych w miejscowości Kurowo Kolonia - Montaż wagi na wysypisku –	Środki gminy, fundusze strukturalne

łatwość szacowania ilości odpadów - Budowa odgazowiaczy na wysypisku – zapobieganie emisji gazów do atmosfery - Montaż wiaty stalowej – ograniczanie pojemności odpadów przygotowanych do przerobu wtórnego - Montaż prasy i młynka do tworzyw sztucznych – ograniczenie pojemności odpadów przygotowanych do przerobu wtórnego	
Modernizacja linii wodociągowej	Środki gminy, fundusze strukturalne
Budowa i modernizacja chodników	Środki gminy, fundusze strukturalne
Budowa oczyszczalni ścieków oraz zbiorczego systemu kanalizacji w miejscowości Goreń - Okna	Środki gminy, fundusze strukturalne
Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w miejscowości Baruchowo	Środki gminy, fundusze strukturalne

LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Kondracki J.- Geografia fizyczna Polski PWN Warszawa 1978 r.
2. Szafer W., Zarzycki K. –Szata roślinna Polski PWN Warszawa 1978 r.
3. Woś A. Klimat Polski PWN Warszawa 1999r.
4. Hipfer A., Urban M. –Geodezyjne urządzenie terenów rolnych PWN Warszawa 1984r.
5. Greszta J., Morawski S., Rekultywacja nieużytków po przemysłowych – Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne Warszawa 1972r.
6. Monitoring powierzchni ziemi województwa wrocławskiego. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławku, Wrocławek 1998r.
7. Rocznik statystyczny województwa kujawsko-pomorskiego. Urząd Statystyczny w Bydgoszczy ,Bydgoszcz 2003r.
8. Ustawa o scalaniu i wymianie gruntów, z dnia 26 marca 1982 r. /jednolity tekst - Dz.U.Nr 89,58,349, z 2001 r./
9. Ustawa - „Prawo Geodezyjne i Kartograficzne” , dnia 17 maja 1989 r. / jednolity tekst - Dz.U.Nr 100 z 2000r./
10. Ustawa o samorządzie województwa , z dnia 5 czerwca 1998r. /jednolity tekst- Dz.U.Nr 142, z 2001r./
11. Ustawa o rentach strukturalnych , z dnia 26 kwietnia 2001r. /Dz.U.Nr 73/
12. Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, z dnia 27 marca 2003r./Dz.U.Nr 80/
13. Ustawa o wsparciu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, z dnia 28 listopada 2003r. /Dz.U.Nr 229/
14. Ustawa o Narodowym Planie Rozwoju , z dnia 20 kwietnia 2004r. /Dz.U.Nr 116/
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na uzyskanie rent strukturalnych , objętych planem rozwoju obszarów wiejskich /Dz.U.Nr 114/
16. Rozporządzenie Rady Ministrów ,z dnia 22 czerwca 2004r. ,w sprawie przyjęcia Narodowego Planu Rozwoju 2004 –2006 / Dz.U.Nr 149 /
17. Rozporządzenie Rady Ministrów , z dnia 11 sierpnia 2004r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na zalesienie gruntów ornych ,objętych planem rozwoju obszarów wiejskich / Dz.U.Nr 187/
18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na

- wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich
19. Raport o stanie przyrody województwa Kujawsko- Pomorskiego.
Kujawsko – Pomorski Urząd Wojewódzki ,Wojewódzki Konserwator
Przyrody, Bydgoszcz 2003 r.
 20. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego. Wizja rozwoju do
2010 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego , Toruń 2000r.
 21. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego. Strategia rozwoju
obszarów wiejskich i rolnictwa , Toruń 2000r.
 22. Miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego gminy Baruchowo,
zatwierdzony uchwałą Rady Gminnej w Baruchowie Nr XX/109/92
z dnia 23. października 1992r.
 23. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Baruchowo , zatwierdzone uchwałą Rady Gminy w Baruchowie
Nr XXII/99/2000 z dnia 30 listopada 2000r.
 24. Strategia rozwoju gminy Baruchowo, na lata 2001 – 2015 , Włocławskie
Towarzystwo Naukowe , Włocławek 2001r.
 25. Granica polno-leśna dla gminy Baruchowo, Wojewódzkie Biuro Geodezji i
Terenów Rolnych we Włocławku, Włocławek 1995r.
 26. Gospodarowanie gruntami na obszarach wiejskich materiały szkoleniowe,
Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Puławy 2001r.
 27. Projekt Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006,
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju wsi
 28. Mapa glebowo rolnicza gminy Baruchowo, województwo włocławskie,
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych
 29. Podstawowe Informacje ze spisów powszechnych – Gmina wiejska
Baruchowo 2002 Urząd Statystyczny w Bydgoszczy – Bydgoszcz 2003
 30. Program Ochrony Środowiska dla gminy Baruchowo na lata 2004 – 2011
Urząd Gminy Baruchowo – sierpień 2004
 31. Rezerваты Przyrody – Gostynińsko –Włocławskiego Parku Krajobrazowego –
Włocławek 2004 . Folder edukacyjny
 32. Kompleksowy Program Ekorozwoju i Ochrony Środowiska na terenie
Stowarzyszenia Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego,
Gmina Baruchowo
opracowany przez: Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Warszawie

EKO – EFEKT Spółkę z. o.o.
Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL S.A.

33. Gostynińsko –Włocławski Park Krajobrazowy –Informator Przyrodniczo –
Turystyczny 2004r.
34. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Baruchowo na lata 2004 – 2011
Urząd Gminy Baruchowo – sierpień 2004

9. Mapy

Rozdział II.

Mapa 1 - Udział gleb najlepszych i dobrych w powierzchni gruntów ornych ogółem

Mapa 2 - Udział gleb najslabszych w powierzchni gruntów ornych ogółem

Mapa 3 - Udział gleb najslabszych w powierzchni użytków zielonych ogółem

Mapa 4 - Struktura władania gruntami

Mapa 5 - Rozdrobnienie gruntów gospodarstw rolnych w grupach obszarowych
/według własności/

Mapa 6 - Struktura zasiewów w gospodarstwach rolnych

Mapa 7 - Intensywność hodowli zwierząt w sztukach dużych

Mapa 8 - Wielkość hodowli bydła ogółem

Mapa 9 - Wielkość hodowli trzody chlewnej ogółem

Mapa 10 - Wyposażenie gospodarstw w ciągniki rolnicze

Mapa 11 - Wyposażenie gospodarstw w kombajny

Mapa 12 - Infrastruktura społeczna

Mapa 13 - Gęstość dróg transportu rolnego

Rozdział III

Mapa 14 - Walory przyrodniczo- krajobrazowe

Mapa 15 - Udział lasów w powierzchni ogólnej

Mapa 16 - Powierzchnia projektowanych zalesień

Mapa 17 - Lesistość gminy –projektowany stopień lesistości

Mapa 18 - Grunty do zalesienia według własności

Mapa 19 - Przebudowa dróg transportu rolnego

Mapa 20 - Udział kosztów poszczególnych prac urządzeniowo-rolnych

10. Tabela

Rozdział II

Tabela 1- Powierzchnia kompleksów gruntów ornych

Tabela 2 - Powierzchnia kompleksów użytków zielonych

Tabela 3 - Struktura wiekowa ludności wiejskiej

Tabela 4 - Struktura wykształcenia ludności wiejskiej gmina Baruchowo

Tabela 5 - Struktura użytkowania gruntów

Tabela 6 - Gleboznawcza klasyfikacja gruntów ornych

Tabela 7 - Gleboznawcza klasyfikacja użytków zielonych

Tabela 8 - Struktura władania gruntami

Tabela 9 - Struktura użytkowania gruntów w sektorze publicznym

Tabela 10 - Struktura użytkowania gruntów w sektorze prywatnym

Tabela 11- 30 - Struktura obszarowa gospodarstw rolnych według własności dla
poszczególnych obrębów i ogółem

Tabela 31- Struktura gospodarstw rolnych w grupach obszarowych / grunty własne i
dzierzawione/

Tabela 32 - Rozdrobnienie gruntów gospodarstw rolnych w grupach obszarowych
według własności

Tabela 33 - Struktura gruntów dzierzawionych w gospodarstwach rolnych – ogółem
według kart podatkowych

Tabela 34 - Struktura zasiewów w gospodarstwach rolnych

Tabela 35 - Hodowla zwierząt

Tabela 36 - Wyposażenie gospodarstw rolnych w sprzęt rolniczy

Tabela 37 - Melioracje wodne podstawowe

Tabela 38 - Melioracje wodne szczegółowe

Tabela 39 - Gęstość sieci drogowej

Tabela 40 - Stan techniczny dróg

Tabela 41 - Sieć wodociągowa gminy

Tabela 42 - Sieć telefoniczna gminy

Tabela 43 - Gospodarstwa rolne o powierzchni parytetowej od 20,43 ha

Tabela 44 – Gospodarstwa rolne o największej powierzchni

Rozdział III

Tabela 45 - Powierzchnia lasów i lesistość gminy

Tabela 46 - Powierzchnia lasów i lesistość docelowa

Tabela 47 - Grunty do zalesienia według własności

Tabela 48 - Przewidywane zmniejszenie powierzchni gruntów ogółem

Tabela 49 - Powierzchnia gruntów do zdrenowania

Tabela 50 - Rowy melioracyjne przewidziane do modernizacji

Tabela 51 - Długość dróg transportu rolnego do modernizacji

Tabela 52 - Przebudowa dróg transportu rolnego

Tabela 53 - Kolejność realizacji niezbędnych prac urządzeniowo - rolnych

Tabela 54 - Rodzaj i zakres oraz koszty niezbędnych prac urządzeniowo – rolnych

Tabela 55 - Założenia finansowe realizacji planu urządzeniowo – rolnego

Tabela 56 - Pozostałe fundusze i programy z których może być realizowana pomoc dla rolników

11. Wykresy

Rozdział II

- Wykres 1 - Kompleksy przydatności rolniczej gleb- procentowy udział kompleksów gruntów ornych
- Wykres 2 - Kompleksy przydatności rolniczej gleb- procentowy udział kompleksów użytków zielonych
- Wykres 3 - Struktura wiekowa mieszkańców wsi
ogółem gmina
- Wykres 4 - Poziom wykształcenia ludności wiejskiej gmina Baruchowo – ogółem
- Wykres 5 - Liczba bezrobotnych – ogółem
- Wykres 6 - Stopa bezrobocia
- Wykres 7 - Struktura bezrobocia według wieku
- Wykres 8 - Struktura bezrobocia według wykształcenia
- Wykres 9 - Struktura użytków rolnych
- Wykres 10 - Struktura użytkowania gruntów
- Wykres 11- Udział klas gruntów ornych
- Wykres 12- Udział gleb najlepszych w stosunku do gleb średnich i najslabszych
- Wykres 13 - Udział klas użytków zielonych
- Wykres 14 - Udział gleb średnich w stosunku do najslabszych
- Wykres 15 - Struktura władania gruntami według sektorów
- Wykres 16 - Struktura sektora publicznego
- Wykres 17 - Struktura gospodarstw rolnych w grupach obszarowych
- Wykres 18 - Rozdrobnienie gruntów gospodarstw rolnych w grupach obszarowych
według własności - średnia liczba działek w gospodarstwie
- Wykres 19 i 20 –Wyposażenie gospodarstw rolnych w sprzęt rolniczy
- Wykres 21 -Gęstość sieci drogowej
- Wykres 22 - Sieć wodociągowa gminy
- Wykres 23- Sieć telefoniczna gminy

Wykres 24 - Stopień wyposażenia w telefony

Rozdział III.

Wykres 25 i 26 – Powierzchnia lasów i lesistość docelowa

Wykres 27 - Przewidywane zmniejszenie powierzchni gruntów ogółem

Wykres 28 - Powierzchnia gruntów do zdrenowania

Wykres 29 - Rowy melioracyjne przewidziane do modernizacji

Wykres 30 - Długość dróg transportu rolnego

Wykres 31 i 32 – Długość dróg transportu rolnego do modernizacji

12. Zdjęcia

- Fot. 1 - Wieś Okna –przysiółek Czarne – gajówka
- Fot.2 - Wieś Okna –przysiółek Czarne –dwór drewniany
- Fot.3 - Wieś Goreń Duży – stara chałupa
- Fot.4 - Wieś Goreń Duży – stara chałupa
- Fot.5 - Zespół krajobrazowo przyrodniczy –zaznaczony na mapie pogładowej
- Fot.6 - Zespół krajobrazowo przyrodniczy –zaznaczony na mapie pogładowej
- Fot.7 - Zespół krajobrazowo przyrodniczy –zaznaczony na mapie pogładowej
- Fot.8 - Zespół krajobrazowo przyrodniczy –zaznaczony na mapie pogładowej
- Fot.9 - Wydmy paraboliczne – teren parku krajobrazowego - przykład zniszczenia pasma wydym przez ingerencję człowieka
- Fot.10 - Wydmy paraboliczne – teren parku krajobrazowego
- Fot.11 - Wydmy paraboliczne – porośnięte lasem – teren parku krajobrazowego
- Fot.12 - Wydmy paraboliczne –teren parku krajobrazowego
- Fot.13 - Jezioro Goreńskie –Goreń Duży
- Fot.14 - Jezioro Trzebowskie – Trzebowo
- Fot.15 - Naturalne siedliska roślinności wzdłuż jeziora Goreńskiego- pomnik przyrody –jałowiec -Goreń Duży
- Fot.16 - Naturalne siedliska roślinności ostoja dla dzikiego ptactwa –żurawie
- Fot.17 - Wieś Okna –przysiółek Dębowo- zagospodarowane przez człowieka naturalne nieużytki – użytki ekologiczne
- Fot.18 - Wieś Okna –przysiółek Dębowo –zagospodarowane przez człowieka naturalne nieużytki – użytki ekologiczne
- Fot.19 - Grunty odłogowane –wieś Lubaty –teren Gostynińsko -Włocławskiego Parku Krajobrazowego
- Fot.20 - Grunty odłogowane wieś Lubaty – teren Gostynińsko – Włocławskiego Parku Krajobrazowego
- Fot.21 - Malownicze zakątki – wieś Lubaty
- Fot.22 - Malownicze zakątki – bagna -wieś Lubaty

Fot.23 - Stan dróg na terenie wsi Lubaty –teren GWPK – główna droga

Fot.24 - Stan dróg na terenie wsi Lubaty – teren GWPK – droga boczna

Fot.25 - Dzikie wyrobiska piasku – przykład niszczącej działalności człowieka

Fot.26 - Dzikie wyrobiska piasku – przykład niszczącej działalności człowieka

Fot.27 - Kolektory słoneczne na budynku „Zielonej szkoły” w Gorenium Dużym

Fot.28 - Ścieżka rowerowa i chodnik – wieś Baruchowo